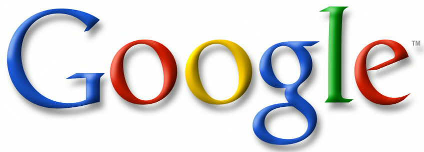
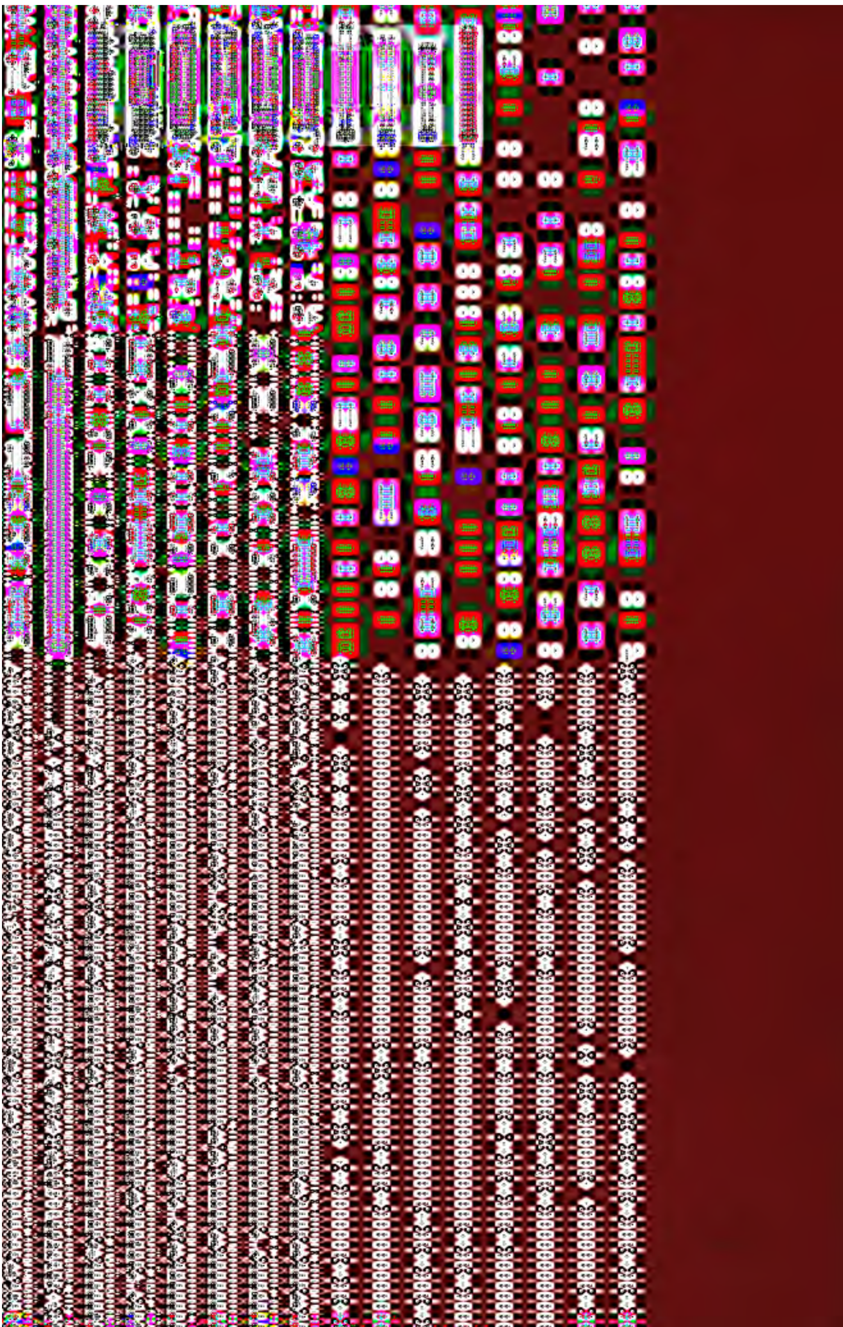
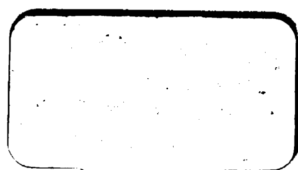

ISAEI

ORATIONES

CUM ALIQUOT DEPERDITARUM FRAGMENTIS.

EDIDIT

CAROLUS SCHEIBE.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLX.

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI.

FRIDERICO LUDOVICO EGGERTO

NEOSTRELITIENSI

ET

CAROLO HENRICO ADELBERTO LIPSIO

LIPSIENSI

D. D. D.

CAROLUS SCHEIBE.

PRAEFATIO CRITICA.

Anno superiore edidi Commentationem criticam de Isaei orationibus programmati gymnasii Vitzthumiani quod Dresdae est insertam, in qua cum quaestiones quasdam attigi quae ad universam pertinerent artem criticam in hoc oratore recte factitandam, tum pertractavi difficiliores aliquot locos et corruptos quidem pro virili parte operam dedi ut sanarem. Quoniam autem scriptionum scholasticarum natura fert et condicio. ut in paucorum manus veniant, ea quae ab initio illius libelli disputavi, cum in ipsa Isaei editione locum habere viderentur quam maxime idoneum, repetere constitui, ita tamen, ut partim augerem ea et amplificarem, partim mutarem et corrigerem.

Causae hereditariae cum natura sua saepe tam complicatae sint et intricatae, ut eas evolvere et expedire admodum difficile esse videatur, mirum non est quod in Isaei orationes, e quibus pleraeque omnes, quae quidem integrae*) ad nostram

*) Orationi undecimae quae est de Hagniae hereditate aliquid deesse et ex eo apparet quod, cum promiserit actor se de facultatibus quae ab adversariis celentur deinceps dicturum (§ 44. *ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων ὑπὸ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους*), nihil tale in ipsa oratione commemoratum reperitur et quod omnis desideratur peroratio. Quare quod auctoritate codicum quamvis optimorum AB fretus omiserat Imm. Bekkerus extrema oratione additamentum *ΛΕΙΠΕΙ*, detruncatam illud quidem designans orationem, recte est a criticis Turicensibus revocatum. Quae autem ex parte tantum servata est a Dionysio Hal. (de oratoribus vet. V. p. 618 sqq. et orat. Graec. VII. p. 351 sqq. Reisk.) oratio duodecimae nomine hodie insignita et ceteris adiecta orationibus integris, ea non pertinet ad lites hereditarias, sed ad causam Euphileti in *διαψηφίσει* a paganis eiecti.

pervenerunt aetatem, in eo causarum privatarum genere versantur, haud multi fuerunt qui studia sua conferrent. Contigit tamen eis ut egregium rerum oratione explicatarum dictionisque nanciscerentur enarratorem eundemque criticum muneri suo parem Georg. Frid. Schoemannum, a quo de rebus quidem inprimisque de iure civili vix unus et alter relictus locus est qui aut accuratiore retractatione aut correctione indigere videatur. De verbis autem illius oratoris perpurgandis atque ad pristinam speciem revocandis cum optime meruerunt Imm. Bekkerus et critici Turicenses, quorum ille in hoc magis quam in ceteris oratoribus quantum ingenii acumine posset sagacitateque ostendit, hi siquid ab viro illo doctissimo neglectum esset aut minus recte institutum expleverunt aut correxerunt, tum hoc tempore nemo quod sciam in omnibus Isaei orationibus recensendis edendisque peculiarem operam curamque posuit. Nam Dobsonus Britannus id egit ut quidquid esset a ceteris interpretibus ad illas illustrandas allatum diligenter colligeret, raro quid de quoque loco ipse sentiret profiteretur: id tamen utilitatis attulit ad orationem Isaei rectius constituendam, quod codicis optimi Crippsiani iterum a se excussi et Burneiani scripturae discrepantiam evulgavit. Parisina vero editio a Carolo Müllero incuriosissime curata cum ne transversum quidem unguem discedat a Turicensi in censum venire non potest. Sed nuper exstiterunt quamvis pauci qui in singulis locis expoliendis mendisque, quibus in tanta doctissimorum virorum industria ac diligentia tamen permultis inquinatae sunt Isaei orationes, liberandis sedulo elaborarent. In quibus non mediocri laude digni sunt Dobraeus, Britannus perspicacissimus (adversar. vol. I. p. 286 sqq. et orat. Att. ed. Dobson. IV. p. V—XVI.), Emperius (opusec. p. 279 sqq. et 316), Meutznerus (act. societ. Graecae II. p. 99 sqq.), Ed. Jenickius (observatt. in Isaeum Lips. 1838), G. A. Hirschigius (Philol. vol. V, p. 322 sq.): paucos locos sollerter et alacriter, uti solet, attigit Cobetus vel in variis vel in novis lectionibus. Pervellem tamen Batavus ingeniosissimus quique praeter ceteros emineat Attici sermonis accurata et copiosa scientia cognitam haberet aut cognoscere vellet Baiteri Sauppiique elegantissimam oratorum Atticorum editionem, ne quae iam inventa essent receptaque

in seriem verborum tamquam non inventa conquereretur ac postliminio in medium proferret. Hi omnes quamquam pro sua quisque parte operam dederunt ut emendatus prodiret salebrisque purgatus Isaeus, tamen nondum ita ad unguem perpolitus est, ut ubique Isocratis discipulum et magistrum Demosthenis et Lysianae eloquentiae aemulum agnoscas. Neque id mirum, cum codicibus manu scriptis neque multis utamur neque bonis. Nihilo secius vel ex eorum vestigiis emicat Isaeum pure emendate, eleganter venuste, denique Attice locutum esse.

Itaque si primum de formis vocabulorum quaeris, consentaneum est non alias eum sibi usurpandas putavisse nisi quae Atticum maxime decerent neque eundem hoc illove loco tamquam sui oblitum in se admisisse ut talibus uteretur quae longe distarent ab usu Atticorum et consuetudine. Ex quo genere sunt illa καθιστάνειν (or. 2. § 29. Cobeti orat. de arte interpr. p. 92, nos in praefat. ad Lysiam p. VI), οὐθείς μηθείς μηθέτερον (Schoemann. ad or. 7. § 29.), ψηφίσεσθε (or. 1. § 51), ἐφόρεσαν (or. 4. § 7.), ἄξαντες or. 4. § 10, alia eius modi, quae nemo facile erit hodie quin condemnanda esse iudicet, nisi qui quidvis patienter ferri debere praefracte contenderit, quod librarii aut ex inferioris aetatis aut ex aliarum gentium, maxime Macedonum, scribendi prava consuetudine aut etiam ex sui ipsorum temporis obscuritate et barbarie in scriptorem suum invehere non dubitaverunt. E talibus igitur sordibus a scribis oblatis et fidenter propagatis cum manifesto apparet quam suspecta sit atque infirma librorum manu scriptorum in his rebus fides, tum coniectura fieri facile potest quid sit de ceteris formis habendum, quas si non barbaras at tamen ne ipsas quidem ab Atticis usurpari solitas esse vel veterum grammaticorum decreta declarant vel, siquis forte his non tantum tribuat, ut usquequaque eos audiendos esse existimet, aperte docent codices emendatiores, qualem Urbinatem Isocratis et magna certe ex parte Parisinum Σ Demosthenis esse constat, de cuius quidem auctoritate cum aliquamdiu consedisset contentio, nuper vehementius exarsit. Isaei quidem libri quamvis minime digni qui cum illis quos dixi comparentur, tamen et ipsi eum aliquotiens Atticum, ut

oportuit, et aequalibus suis, maxime Demostheni, similem repraesentant. Orat. 3. § 48 extr. codices LZ secundam pers. habent in ει exeuntem προσποιήσει (ut Dem. de f. Leg. § 46.), or. 10. § 18 cuncti ἤμεν. Fere omnibus locis reperitur tertia pers. optativi aor. in εις desinens: τελευτήσειεν or. 1. § 10, ἐρωτήσειεν or. 2. § 25, δόξειεν or. 3. § 11, πιστεύσειεν or. 3. § 23, καταστήσειεν or. 3, § 32, ἀμφισβητήσειε or. 3, § 61, ἀξιώσειε or. 4. § 26, βεβαιώσειεν or. 5. § 23, τολμήσειεν or. 6. § 9, ἐξαγγείλειε or. 6. § 39, εὐπορήσειεν or. 7. § 8. ἀμφισβητήσειε or. 7. § 36, δείξειε or. § 9, ἐπιδείξειε or. 8. § 28, κατορθώσειεν or. 8. § 37, θαυμάσειε or. 10, § 18, δείξειεν or. 11. § 28, ποιήσειε or. 11. § 48: quater tantum libri mscr. in αι exeuntem habent eandem personam, nec tamen ut exclusa sit dubitatio: or. 1. § 30 πιστεύσαι, at codex A Dobsono teste πιστεῦσαι, Maius nescio an e cod. suo πιστεύσῃ, ut ab Isaeo πιστεύσειε profectum videatur. Certius etiam est praeoptandam esse Atticam formam or. 9. § 18, ubi Bekkerus codicem deteriorem Z secutus dedit ἐθελήσαι suffragantibus editoribus Turicensibus: at cum in AB sit ἐθελήσῃ, in Aldina vero ἐθελήσει, iure praeferes ἐθελήσειε. Relinquuntur igitur duo loci, in quibus codices nullam de vitio movent suspitionem: unus est or. 4. § 14 ἐγχειρήσαι, alter or. 8. § 40, cuius tamen integra verba subiungam, ut eum aliquid labis suscepisse planum faciam: Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγματα ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιστήσαι τις τῶν εἰρημένων οὐδενί. Et sententiae conformationem et concinnitatem flagitare arbitror ut corrigatur οὐκ ἂν ἀπιστήσαιτ' ἴσως τῶν εἰρημένων οὐδενί. Quae cum ita sint, num in tanto exemplorum numero credibile est unum istuc ἐγχειρήσαι ab Isaeo exceptum esse? Mihi quidem secus ac vel invitis libris scribendum potius videtur ἐγχειρήσειεν. — Itemque cum tertiam pluralis optativi aor. personam in ειαν terminatam teneant codices or. 8. § 42 ἐθελήσειαν et or. 10. § 17 προσαπολέσειαν (quam quidem ego terminationem ubique Lysiae reddidi, v. praefat. p. VI), pro μαρτυρήσαιεν ἂν in or. 9 § 18 edidi μαρτυρήσειαν ἄν, quod fortasse propter κακο-

φωνίαν evitatum a scribis. — Verum contra praecepta grammaticorum (Voemel. proleg. ad Demosth. contiones p. 81 sqq. Guil. Dindorf. praefat. ad Dem. p. XXXIII.), sed recte tamen augmentum non temporale, sed syllabicum verbis βούλεσθαι et δύνασθαι praefigunt omnes fere codices: ἐβουλόμην or. 10, § 1, ἐβούλετο or. 1. § 25 (ἐβάλετο Q), 26, 27 (ἠβούλετο A secundum Dobsonum), 48. or. 2. § 17. or. 5. § 9. or. 9. § 11, 12. or. 10. § 9 or. 11. § 30. or. 12. § 9, ἐβουλήθης or. 5, § 47, ἐβουλήθη or. 1. § 11 extr. (ἠβουλ. Ald.), 14 (ἠβουλ. Ald.), 20, 27 (ἠβουλ. Q et pr. A), ἐβουλήθημεν or. 1. § 45. or. 5. § 19, 30: ἐδυνάμην or. 9. § 27. or. 10. § 25, ἐδύναντο or. 6. § 40, ἐδυνήθη or. 1. § 25. or. 5. § 39, unus exceptus est locus or. 12. § 11, in quo legitur ἠδυνήθησαν, sed cum illae orationis reliquiae e Dionysio Halicarn. petitae sint, probabile est illum ipsum hanc formam Isaeo intulisse. Itemque constanter reperitur ἔμελλον: or. 5. § 5. or. 6. § 27. or. 7. § 33, 35, ἑάλωμεν or. 6. § 1, ἑάλωσαν or. 5. § 15, ἑαλωκότας or. 5. § 13: contra in formis ad ἀναλίσκειν pertinentibus libri fluctuant. ἀναλωμένων enim est or. 5 § 29, ἀνήλωσα et ἀνηλωκέναι or. 8. § 39, ἀνήλωσεν or. 5. § 35. Benseler ad Isocr. Areopag. p. 133 sqq. Voemel. proleg. ad Demosth. contiones p. 71 sq. — Plusquamperfectum nusquam caret augmento nisi or. 6. § 37 ἀπολώλει et or. 7. § 27 παραδεδώκει, quae haud dubie emendatione indigent: nam or. 3. § 10 extr. ἐκδεδώκει male intrusit Bekkerus, librorum omnium scripturam ἐδεδώκει recte revocarunt critici Tur. coll. § 28, 64. or. 5. § 26: orat. autem 3. § 2 pro τετελευτήκει Baitero auctore corrigendum τετελευτήκεν coll. § 57, et or. 8. § 29. pro κατεπέπληκτο e cod. Z quamvis deteriore restituendum oratori κατεπέπληκτο. In quo prorsus assentior G. Dindorfio in praefat. ad Demosth. p. XXI sq. aeque ac de augmento verbi ἐγγυᾶν et παρεγγυᾶν, cuius praeterita sic formasse Atticos ἠγγύων παρηγγύων ἠγγύηκα παρηγγύηκα ἠγγύησα παρηγγύησα pariterque praeterita generis passivi et medii, etiam poetarum locos docere rectissime animadvertit, ducem optimum habens et quasi antesignanum Lobeckium ad Phrynichum p. 155. Atque in Isaei quidem codd. A B semel tantum forma unice probanda legitur or. 3. § 58

ἠγγυήκει praetereaque in fragm. 31. ed. Saupp. est παρηγγυήσεν. In reliquis omnibus locis, tamquam praepositio ἐν huic verbo inesset, invectum est ex B et corr. A (v. Bekker. ad or. 5. § 18.) post ἐν augmentum syllabicum, atque in imperfectis quidem ἐνεγύα et ἐνεγυᾶτο et ἐνεγυῶντο or. 3. § 45, 70. or. 5. § 18. or. 8. § 14. in aoristis ἐνεγύησεν, ἐνεγυήσατο or. 3. § 36, 52, 55, 79. or. 5. § 2, 4. or. 9. § 29, reduplicatio in perfectis et plusquamperfectis ἐγγεγυηκώς or. 3 § 40, ἐγγεγυημένος or. 3. § 73, ἐνεγεγύητο or. 3. § 55. Haec igitur omnia ad illam normam correxi. Fortasse etiam in formis praeteritorum a verbo ἀμφισβητεῖν ductis alterum augmentum, quo omnes ubique carent Isaei libri, e consuetudine Atticorum (Voemel. l. d. p. 74 sq.) interponendum scribendumque ἠμφεσβήτουν et ἠμφεσβήτει or. 2. § 28, 29, 31, or. 4. § 30. or. 5. § 7. or. 11. § 5, 16, 26, ἠμφεσβήτησα — σεν — σαμεν — σαν or. 3. § 1, 13, 50, 51, 55. or. 4. § 10, 21, 29. or. 8. § 19. or. 11. § 10 extr., ἠμφεσβήτηκε or. 7. § 21, ἠμφεσβητήθη or. 8. § 20, ἠμφεσβητήθημεν or. 8. § 44. Interim tamen librorum scripturam secutus sum. Contra in duplici augmento verbi decompositi κατεδιῄτησαν consentiunt codices Dionysii Hal. or. 12. § 11. itemque ἀπεδιῄτησαν or. 12. § 12, simpliciter autem compositum, ut par est, priore augmento destitutum habetur in libris mscr. or. 2. § 31. or. 6. § 16, 21. or. 8. § 9. or. 9 § 27. — Deinde futurum φανήσομαι nusquam non reperitur omnibus stabilitum libris, non φανοῦμαι (Voemel. l. d. p. 99). — Accusativum heteroclitorum, quorum nominativus exit in ης, genetivus in ους, constanter in ην desinentem servarunt codices Isaei, praeterquam quod in or. 5. § 12 et 33 Δικαιογένη legitur, sed utrobique altera forma praeferenda videtur Sauppio, quicum facio. — Praeterea reposui συγκαταγηράσαν pro συγκαταγηράσασαν or. 2. § 7 coll. Moeride p. 194 Bk., κατοκώχιμον pro κατόχιμον or. 2. § 28 (quemadmodum Dobraeus et G. Dindorf. in Stephani thes. Didot. IV. p. 1114. et Cobet. var. lectt. p. 29 reponi iusserunt) coll. Moer. p. 200 Bk., πρᾶξαι pro διαπρᾶξαι or. 10. § 9. secundum Bekkerum sicuti § 11 et 13*), ἀποδιδόναι pro ἀποδίδοσθαι or. 2. § 28

*) Nam etiamsi passivum eius verbi in dubium vocari non licet in Lycurgi Leocr. § 15, tamen in Demosth. Mid. § 114 e cod. Σ recte

(v. Boissonad. ad Philostrati Heroicum p. 288 sq. Lud. Dindorf. ad Diodor. IV. p. 285 sq. meae lectt. Lys. p. 70 sive 364)*), *κνεῖν* pro *κνᾶν* or. 8. § 36 (v. ad Lys. or. 13. § 42), *δέδιμεν* pro *δεδίαμεν* or. 5. § 22 cum Cobeto nov. lectt. p. 469, *εἰς* pro *ἐς* or. 1. § 14. et *εἴς τε* pro *ἔς τε* or. 7. § 34 (*ἴστε* A), et *εἰς αὐτὸν* pro *ἐς αὐτὸν* or. 7. § 39, non quod hoc Atticum non sit, sed quod non minus a Demosthenis (Dindorf. praef. ad Dem. p. XXIII.) quam ab Isaei usu abhorret, fortasse etiam scribendum *Εἰλειθυίας* cum Baitero pro *Εἰληθυίας* or. 5. § 35 et *περιεορἀκασιν* pro *περιεωρἀκασιν* or. 7. § 32 et *ἑορακότων* in fragm. 33. ed. nostrae pro *ἑωρακότων*. Utrum *φράτερες* pro *φράτορες*, quod in codd. constanter legitur, corrigendum sit, in medio relinquam. Fidenter autem ubique *γίγνεσθαι* scripsi, quamvis id octiens tantum in codd., *γίνεσθαι* duodeviciens reperiatur, et *γιγνώσκειν*. quamvis id non saepius quam ter compareat, *γινώσκειν* duodeciens. Cfr. Dindorf. in Steph. thes. et Voemel. proleg. ad Dem. contiones p. 133 sqq. In Lysiae quidem orationibus ego perperam codicis Palatini inconstantiae cessi.

Iam singulos deinceps locos enumerabo, in quibus mea editio discrepat a Bekkeriana. Singulis autem orationibus familiarum de quibus agitur stemmata descripta praeposui.

Vitae Isaei. *α'*. *μετὰ τὸν Πελοπ.* editores Turicenses e Dionysii Hal. de Isaeo iud. 1 (vol. V. p. 568. R.) et Pseudo-Plut. vit. X orat. — *κατὰ τὸν Πελοπ.* libri (Bekker.). || *τὴν πολιτείαν*] *τὴν βιοτείαν* Spengel. in Ephem. Monac. 1835. nro 245. recte opinor. Ego conieceram *τὴν πονηρίαν*. Philostratus vit. soph. Isae. I, p. 217 ed. Kays. mai. habet *οὕτω τι μετέβαλεν*. || *Ἄρδυος* Ald. et Philostr. l. d. (Turr.) Libri vel *Λιδύος* (Bk.) vel *Ανδύος* || [*ταῦτα δέ φησι* — *αὐτὸν καλεῖ*] Haec cum lectoris alicuius verba esse videantur, qui errorem auctoris huius vitae satis imperiti ad

---

nunc legitur *εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι* pro *εἰπεῖν καὶ διαπρᾶξαι*. Ceterum eadem confusio est apud ipsum Isaeum or 6. § 28: ibi enim libri praeter A *διέπραττεν*: in hoc solo simplex continetur, quod restituendum oratori.

*) Contra § 29 *ἀποδίδοται* pro *ἀποδιδόναι* iure scribi iussit Bekkerus, probaveruntque critici Turr.

marginem correxit, a me cancellis saepta sunt. Eadem fuit Spengelii sententia. || ἡ μὲν Λυσίου Q (Turr.), μὲν om. cett. (om. Bekk.) || τῇ μὲν πολὺ Turr. secundum Dionys. Hal. Isae. 3 (p. 589, 16. R.): [τῇ μὲν Λυσίου] πολὺ iam Sylburg. ad Dionys. p. 587. R. (Bk.). Libri πολὺ || ὅσον γὰρ] ὅσον τε Dionysius, ὅσον δὲ Baiterus || ἀπολείπεται τῆς χάριτος] Turr. e Dionys. p. 590, 4. R., ὑπολείπεται [κατὰ τὴν χάριν] Sylburg. p. 587 (Bk.). Libri ὑπολείπεται || μερισμοῖς τεχνικωτέροις Turr. e Dionys. p. 590, 14. τεχνικωτέροις om. libri (om. Bk.). || καὶ ὑπὲρ ἀδίκων Turr. e Dionys. 4 p. 592. Libri καὶ om. (om. Bk.).

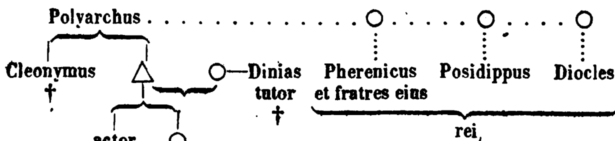
β΄. Westermanni Biogr. min. p. 260. ἐκ τῶν λόγων Sylburg. Articulum om. libri. Et sic in Pseudo-Plutarchi vita infra scripsi, ubi item in libris omissus articulus. || μηδὲ] μηδεμιᾷ Krügerus.

γ΄. Westermanni Biogr. min. p. 260 sq. σχολάσας μὲν Ἰσοκράτει, ζηλώσας δὲ Λυσίαν scripsi ex emendatione Arn. Schaeferi in diurnis antiquariis 1848 p. 254 collato eodem viro docto in libro quem inscripsit Demosthenes und seine Zeit vol. I p. 256. Libri σχολάσας λυσίᾳ. Nomen Ἰσοκράτει quidem excidisse recte iam animadvertit Westermannus.

δ΄. Bernhardy I. 2 p. 1070. Westerm. l. d. p. 262.

ORATIO I.

Stemma.

Ὑπόθεσις. τὰς διαθήκας Q (Ang. Maius et Turr.): καὶ τὰς διαθήκας cett. (Bk.) || [ἀποθανεῖν] Ald. (Bk. Turr.): om. libri. Equidem tamen malim τελευτῆσαι interponi, ut quod facilius excidere potuisse credam propter similitudinem eorum quae versu superiore antecesserunt ἐπιχειρήσαντα λυ-

σαι || δὲ λέγοντες libri (Turr.): δ' ἀντιλέγοντες Stephanus (Bk.) || ὅτι Sauppius: φησὶν ὅτι A: φασὶν ὅτι cett. (Bk.) || τοῖς τελευταῖον Sauppius: καὶ τελευταῖον libri: καὶ τελευταῖον τοῖς Reiskius (Bk.)

§ 2. κατέλιπεν, αὐτοῖς [τούτων] ἰσομοιρῆσαι] Vocabulum τούτων ego seclusi et post κατέλιπεν virgulam interposui, quod fecisse iam editores Turicenses me praetervolavit, cum de hoc loco scripsi in Commentat. crit. de Isaei oratt. p. 19 sqq. || § 4. τοῦ πατρὸς τοῦ Dobraeus coll. § 39 (Turr.): τοῦ πατρὸς libri (Bk.) || τὰ αὐτοῦ Maius (Turr.): τὰ αὐτοῦ cett. || § 9. Κλεωνύμῳ ego e Taylori coniectura emendavi: Κλεωνύμου libri (omnes edd.). Cfr. § 10. 20. 30. 33. Apud Demosth. quidem or. 29. § 15. est τὸν ἑαυτοῦ διάφορον et apud Isaeum or. 12. pro Euphileto § 10. παρὰ τῶν τούτου διαφόρων, sed utrobique substantivum est διάφορος: adiectivum autem cum genetivo iunctum non designat alienum, sed diversum ab aliquo. || § 10. ὅτι δ' οὖν de Bekkeri coniectura Turr. Libri ὅτι γοῦν (Bk.) || ὡς ὕστερον ἐσώθη ἔλεγεν] Haec graviter corrupta esse manifestum est. Ego in hoc loco diu multumque versatus nihil certi eruere potui, conieci tamen ὡς ὕστερον σωφρονισθεὶς (vel ὅτ' ἐσωφρονίσθη) ἔλεγεν (fuerat enim οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος). Schoemannus coni. ἐγκαλῶν ὡς ὕστερον ἔργῳ ἐδήλωσεν. Baiterus: ἐγκαλῶν, ὕστερον ἐδήλωσεν coll. § 13. Sauppius: ἐγκαλῶν, ὡς ὕστερον ἔσθ' ὅτε ἔλεγεν || § 11. εὐθὺς — παραχρῆμα] Prius vocabulum deleri vult Cobetus in Novis Lectt. p. 731, sicut or. 3. § 7 et 48. At v. Schoemann. ad h. l. || πολιτῶν] In Comment. crit. p. 20 sq. proposui φίλων. Dobraeus voluerat παρόντων || οὐδὲν πονηρὸν [ἐγκαλεῖ] Ego seclusi ἐγκαλεῖ, quod teste Maio om. Q hoc loco, non post πατρί, ut narrat Bekkerus. Dobraeus apte confert Aristoph. pac. 363. V. Comment. crit. p. 20. || § 12. ἡμῖν τεκμήριον libri (Turr.). ὑμῖν τεκμ. Bekk. || οὐδὲ περιεῖδεν] Bekk. in add. p. 696 et Dobraeus coniecerunt οὐ περιεῖδεν. At v. Schoem. ad h. l. || οὐδ' ἑνὸς ἐνδεεῖς ego scripsi. οὐδ' repetitum ita ut in eis locis quos attulit Frankius in comment. III de partic. negant. (Misenae 1859) p. 13 sq. Cett. οὐδενὸς ἐνδεεῖς, quod si non intolerabile, at durum est. Quare Je-

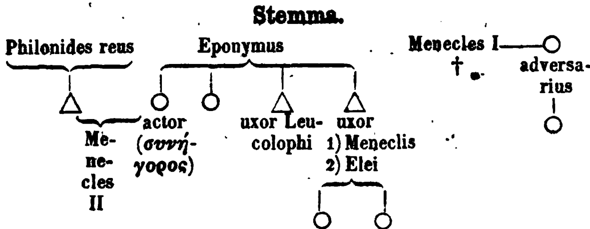
nickius coni. in observatt. in Is. p. 5 sq. οὐδὲν ἐνδεῖς || § 13. αὐτοῦ τὴν διάνοιαν scripsi e coniectura Bekkeri. αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν libri (Bk.) praeter Q, qui τὴν αὐτοῦ ἔννοιαν (Turr.) || § 14. εἰς τὴν cum Ald. scripsi. Cett. ἐς τὴν || οὐχ οὕτως ἀσθενῶς Jenickius l. d. p. 6 sq. οὐχ οὕτως ὡς ἀσθενῶν libri. Bekk. ὡς ἀσθενῶν deleri volebat. || § 15. αὐτοὺς ἐπαίδευεν Reiskius (Turr.). αὐτὸς ἐπαίδευεν libri (Bk.) || αὐτὸς οὐκ libri (Turr.) excepto Q, qui habet αὐτὸν οὐκ (Bk.). V. Klotz. Quaestt. crit. I. p. 24. || Ἀρχωνίδην Ald. (Bk. Turr.). Libri Ἀρχονίδην. Minus suspectum nomen videtur, si illud αὐτὸς pro αὐτὸν probaveris. || § 16. extr. κάλει μάρτυρας A Q: κάλει τοὺς μάρτυρας cett. Turr. conferunt § 32. Isocr. or. 17. § 12. 16. or. 18. § 8. 54. Adde Antiph. or. 5. § 35 et 66. Lys. or. 13. § 66. or. 17. § 2. or. 19. § 41. or. 20. § 26, cuius modi locos mutatos vult Schoemannus ad Is. p. 190. At v. Maetzner. ad Antiph. p. 219. || § 17. οὗτοι τολμῶσι Bekk. et Dobraeus (Turr.). οὕτω τολμῶσι libri (Bk.). || § 18. ἀποστερήσει R Schoemanni (Turr. coll. § 33.). Cett. ἀποστερήσειε (Bk.) || § 21. οὐδ' εἷς ego scripsi, οὐδεὶς cett. V. Dem. Mid. § 41. || ἔνεστι] G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322 ἔτ' ἔσται coll. Antiph. or. 5. § 96. At cfr. Dem. Mid. § 41 et Eurip. Iphig. Taur. 998. V. Comment. crit. p. 21. || ἡμᾶς Q (Turr.), ἡμᾶς ἀεὶ cett. Bekk. ἀεὶ, quod profectum est e posteriore antecedentis vocabuli syllaba, uncis inclusit, in δὴ mutabat Dobraeus, defendebat Jenickius. || § 22. βεβαιοτέραν] βεβαιότερον Cobetus in Var. Lectt. p. 165 coll. or. 6. § 30. At v. O. Schneiderus ad Isocr. or. 1. § 36 (p. 22). || ταύτης τῆς δωρεᾶς] ταύτης secludi volebat Dobraeus. An forte ἀντὶ τῆς δωρεᾶς? || § 23. ταὐτὰ πάλιν (eadem rursus) dedi ex Cobeti emendatione in Nov. Lectt. p. 604. Libri ταῦτα πάλιν || § 25. ἀνελεῖν γὰρ AB. ἀνελεῖν μὲν γὰρ Q (Bk. Turr.). V. Schoemann. p. 343. Commentat. crit. p. 22 nota. || § 26. τὸν διαθέμενον [ταῦτα] Ego seclusi ταῦτα Maio auctore. Cfr. § 34. 35. || § 28. τὴν ἑαυτοῦ] τὴν αὐτοῦ B (Turr. coll. § 12. 15) || οὗτος μόνος] Jenickius observatt. p. 7. οὗτος μόνους. Quasi vero Cleonymus ipse quoque dividendas opes suas censuisset: immo est is oppositus adversariis. Aliter comparatus est locus § 20. || § 30. πιστεύσειε

ego scripsi: πιστεύσῃ Maius, πιστεῦσαι A Dobsonus, πιστεύσαι cett. || § 31. ἔχειν παρασχέσθαι ego de meo reposui. Libri ἔξω παρασχέσθαι || § 32. δηλώσοι] δηλώσει AB, quod maluerunt Turr. omissa deinde particula ἂν: Dobraeus δηλώσειε servata eadem particula. Sed v. Frankii Quaestt. Aeschin. (Fuldae 1841) p. 9. || § 33. ὥστε — ὑπολείψειν AB (Turr. coll. Jenickio l. d. p. 9): ὅπως — ὑπολείψει Q (Bk.) || § 34. διαθήκας μὲν AB (Turr.): μὲν διαθήκας Q (Bk.) Cfr. § 48. or. 2. § 26. V. meae Observationes in oratores Atticos p. 22, Maetzner. ad Lycurgum p. 270, meae Vindiciae Lys. p. 30. || οὐδὲ διελέγετο Cobetus Nov. Lectt. p. 617. Libri οὐ διελέγετο || § 36. τὸ περὶ ἡμῶν] τὸ περὶ ἡμᾶς Q. quod fortasse rectius se habet. || § 37. παρ' ἡμῶν ἀλλὰ [καὶ] Ego καὶ seclusi coll. § 36 in. Baiterus coniecit παρ' ἡμῶν μόνον ἀλλὰ καὶ || § 42. οὗτοι γὰρ τὸ ἀνελεῖν — διεκώλυσαν] Dobraeus delebat vel saltem poni volebat post Κλεώνυμος εὖ φρονῶν. Non opus. Summa enim rei vertitur in ἐκείνου βουλομένου, ac si dixisset οὗτοι γὰρ ἀνελεῖν αὐτὰς ἐκεῖνον βουλόμενον διεκώλυσαν. || § 45. προσήκων] „Quidni προσῆκεν?" Bekkerus. Maio vero ἦν post πάντων tollendum videbatur. || § 46. οὐδένα — οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν] Neque interposita post οὐδένα particula ἂν neque post οὕτως deleta opus esse iam alii viderunt. Jenick. l. d. p. 10. Sed pro δεδώκασιν scribendum videtur ἔδωκαν || κληρονόμους ἐβουλήθημεν εἶναι] εἶναι, quod libri omittunt, ego addidi. Bekkerus aut κληρονομεῖν ἐβουλήθημεν aut κληρονόμους ποιῆσαι ἐβουλήθημεν scribi voluit. || § 47. ὦ ἄνδρες Turr. Libri ὦ Ἀθηναῖοι || § 48. ὅσῳ] Cave mutare animum inducas. „cfr. Ellendt. lex. Soph. 2 p. 378. Intpp. ad Thucyd. 6. 89." Turr. Adde Lysiae or. 4 § 13. Herod. V. 49. Matthiae gr. Gr. ampl. § 480 n. 2. Bernhardy synt. Gr. p. 435 n. 84. || νῦν μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς scripsi ex AB: νῦν ἐβούλετο ἡμᾶς μὲν Q (omnes ed.) V. ad § 34. || § 49. ἀποφαίνωσι Schoemannus (Turr.). Libri ἀποφήνωσι (Bk.) || τῷ γένει libri (Bk.): γένει Baiterus (Turr. coll. § 4. 36. 37. 38. 45 et ad Isocr. 1. § 10. Non ausus sum expellere articulum, quamvis eum fere ubique (v. Otto Schneider. ad Isocr. 1. § 10) omissum in tali locutione probe sciam. Additus est or. 8. § 33. Aristoph. av.

1668 atque in consimili locutione Isaei or. 1. § 17. V. Comment. crit. p. 23. || § 51. ψηφίσαισθε — ἡγήσαισθε — ἀξιώσαιτε Bekkerus (Turr.). Libri ψηφίσεσθε — ἡγήσεσθε — ἀξιώσετε (Schoem.).

Oratio II.

Stemma.

Habita est oratio non ante a. 360 a. Chr. n.

Ὑπόθεσις. ἀδελφῶν] Errorem auctoris argumenti Schoemannus notavit coll. § 21. || ὑπὲρ αὑτοῦ cum Turr. scripsi pro ὑπὲρ αὐτοῦ coll. § 2. 44. —

§ 1. τε τῷ libri (Turr.): τῷ τε Bremius (Bk.). V. or. 8. § 2. Schoem. p. 325. Bernhardy synt. Gr. p. 462. Maetzner. ad Lycurg. § 113 (p. 273) et ad Antiph. p. 185. || § 2. διδάξω Bekkerus (Turr.). Libri διδάσκω, quod tuentur Schoemannus et Bernhardy synt. Gr. p. 370. μὲν autem part., quam addendam censet idem Bekkerus, facile caremus. V. Comment. crit. p. 22 nota. || § 4. ἢ πέμπτῳ add. Q (add. Turr.), quod verum videtur, cum post ἔτει duas litteras (ἢ ἑ opinor) habeat deletas A: cett. om. (om. Bk.) || πρότερον] Malim προτέραν || ἡμᾶς αὑτούς, quod mihi quoque in mentem venerat, proposuit Sauppius. Libri ἡμᾶς αὐτὸς (Bk. Turr.). || § 7. συγκαταγηρᾶσαν scripsi coll. Moer. p. 194. Libri συγκαταγηράσασαν (omnes ed.) || § 8. [Καὶ ἐκ ταύτης — ἱκετεύει αὐτῷ] Foedissimum glossema etiam a Sauppio agnitum secludendum curavi. Nam neque λέξεως neque ἀπεβάλετο Isaei aetate usurpabatur ea significatione qua utrumque usurpatur.

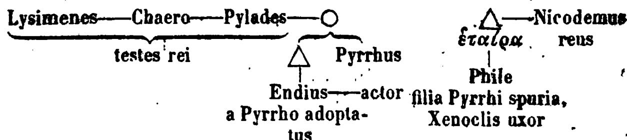
hoc loco, deinde verba ἱκετεύει αὐτῷ vereor ne parum Graeca sint, videanturque propter ea quae subsequuntur ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν huc invecta: omnino autem ista conclusio huic quidem loco non convenit. || γὰρ ἂν Dobraeus (Turr.). Libri ἂν om. (om. Rk.) || § 9. ἀποδιδῶσιν ego de mea et Jenickii coniectura correxi collatis legis verbis quae sunt in [Demosth.] or. 59. contra Neaeram § 52. Libri omnes et mscr. et ed. ἐπιδιδῶσιν. V. Comment. crit. p. 23 sq. || [αὐτῷ], quod libri mscr. habent, ego de meo inclusi ut profectum ab sciolo interprete. Tyrwhittus αὐτῇ (omn. ed.): αὐτῷ autem defendit Jenickius. V. mea Comment. crit. p. 24 nota. || τοῦ Νικίου libri (Turr.): τῶν Νικίου Bekkerus. V. Schoem. ad h. l. et Frankius in Actis societ. Gr. II. p. 42 sqq. || § 10. ζῶντα AB: ζῶντά γε Q, unde Bekkerus ζῶντά τε (Turr.). At item § 25 deest particula, contra § 36 et 45 additur: ut e codd. iudicium pendere videatur. || τὸν υἱὸν εἰσποιήσασθαι ego ex emendatione Dobraei scripsi. Libri τοῦτον εἰσποιήσασθαι (omn. ed.) V. Comment. crit. p. 29 sq. || § 11. δοκεῖν αὑτῷ Turr. δοκεῖν αὐτῷ Bekk. || § 12. ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας ex AB restitui: ὁ ἐμὸς post ἀδελφὸς add. Bk. (Turr.), quo addito non opus est, quoniam alter intellegitur frater. Cfr. § 19, or. 3. § 58 et 72, or. 9. § 24. || αὐτοὺς πάντων libri, quamquam vitiose. Sauppius (epist. crit. ad Godofr. Hermannum p. 89 sq.) coni. αὐτὸν πάντων, Schoemannus ἡμᾶς πάντων. Ego aliquando suspicatus sum scripsisse Isaeum τοὺς αὐτοῦ πάντων || συμβαίνει ἀποδημία Q (Bk. Turr.): συμβαίνειν ἀποδημίαν AB. || ὡς σὺ libri (Bk. Turr.). R. Klotzius Quaestt. crit. I. p. 10. defendere conatur συμβαίνειν ἀποδημίαν, ὡς σὺ οἶσθα. Sauppius coni. συμβαίνειν ἀποδημεῖν (sic etiam Orellius) αὐτὸς σὺ οἶσθα. Mihi in mentem venit συμβαίνειν ἀποδημεῖν ἴσως σὺ οἶσθα || ἐγένετο Dobraeus (Turr. coll. § 4. 16. 25. 39). Libri ἐπεγένετο (Bk.) || § 15. οὐκ εὖ Dobraeus et Schoemannus (Turr.). Libri εὖ: Tyrwhittus οὐ (Bk.). Librorum scripturam defendere conatur Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 205 sq. || § 18. τὴν πρόνοιαν εἶχεν ὥσπερ] Aut cum Bekkero ἥνπερ scribendum, aut, particula ὥσπερ servata, τὴν πρόνοιαν τοιαύτην corrigendum mihi videtur. || § 19. πρὶν τὴν ego de meo scripsi. (πρότερον — πρὶν est apud Isocr. or.

4 § 19, Aeschinem or. 2 § 132, Xenophontem Anab. III. 1. 16, ubi v. Krüger.) πρὶν ἢ τὴν AB. (Bk.): ἢ τὴν Q. (Turr.). πρὶν ἢ ab Atticis alienum est. Schaefer. ad Demosth. p. 924, 12. G. Dindorf. ad Dem. p. 149, 12. Krüger. ad Xen. Anab. III. 1. 16 et in gramm. Gr. § 63, 58. || § 20. [ἐπειδὴ] ego seclusi maxime propter ea quae sequuntur διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ διὰ — τρίτον δὲ διὰ —, quae manifesto iungenda sunt cum ἐποιήσατο, cum ἐπειδὴ iungi nequeunt. || τηνικαῦτα] „malim τὰ τηλικαῦτα“ Bekkerus: τηλικαῦτα ὄντα placuit Dobraeo. || § 21. ἐχρῆν αὐτὸν scripsi e Dobraei coniectura: ἐχρῆν ἀπὸ libri (omnes ed.). Praepositio ἀπὸ sic non usurpatur. || § 22. πάντας Turr. secundum Bekkerum, qui dedit πάντας [ἀνθρώπους]. Libri πάντας ἀνθρώπους || § 23. τὸν αὑτοῦ Turr. Libri τὸν αὐτοῦ (Bk.). Nisi forte αὑτοῦ sine articulo scribendum erit. || § 24. καὶ τοῖς μὲν] Malim καίτοι τοῖς μὲν || τοῦ ποιήσασθαι] His facile caruerit Bekkerus. At v. Jenick. l. d. p. 14. || § 25. οὐκ ἂν ἀλλ' Bekkerus in add. Libri ἂν om. (om. omn. ed.) || ζῶντα] Sauppius mavult ζῶντά τε, quod probarem, si in libris inveniretur. V. ad § 10. || § 26. ποιεῖ Bekk. et Dobraeus (Turr.). Libri ποιεῖται (Bk.) || αἰσχύνεται μὲν αὑτῷ AB: αἰσχύνεται αὑτῷ μὲν Q (Bk. Turr.). V. ad or. 1. § 34. || § 27. διαφέρεται καὶ ἀναίνεται libri (Turr. coll. Dem. or. 36 § 31) praeter A, qui a pr. m. διαφαίνεται. Bekk. διαφέρεται. Schoem. διαφέρεται καὶ ἀγανακτεῖ || ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν] sana sunt. Meutzner. in Actis soc. Gr. II. p. 111 sq. || § 28. ἀποδιδόναι Bekkerus in add. Libri ἀποδίδοσθαι (Bk. Turr.). V. supra p. 6. || κατοκώχιμον Dobraeus, G. Dindorf. in Stephani thes. Didot. IV. p. 1114, Cobetus Var. Lectt. p. 29. V. supra p. X. Libri κατόχιμον (omn. ed.) || § 29. ἀποδίδοται Bekkerus (Turr.). Libri ἀποδιδόναι || Πιτθεῖ] Πιθεῖ maluit Sauppius coll. Boeckhii Corp. inscr. 151. 172. 185. nam 281 esse recentissimam. V. Schoemannus ad h. l. et p. 388, Buttmannus ad Dem. Mid. p. 41, Westermannus ad Leak. dem. Att. p. 232. || καθιστάναι Turr., καθιστάνειν libri (Bk.). || § 30. ἀπέχθεσθαι] ἀπεχθέσθαι et hic et alibi Bekkerus in add. V. Buttmanni gr. Gr. II. p. 140 sq. || ὥς γέ δὴ ᾠόμεθα Dobraeus, Sauppius (ep. crit. ad G. Herm. p. 80 sq.), Jenickius (Turr.). Libri ὥστε δηώμεθα (Bk.)

|| § 31. Ἀφροδίτης τῆς Dobraeus. Libri articulum om. (om. ed.) || Κεφαλῆσι Schoemannus coll. Aristoph. av. 476. Paus. Att. 31, 1, quibus adde Rossi dem. Att. inscr. 15 sive XVII in Boeckhii oecon. pol. II, p. 347. Libri Κεφαλαίωσι (Bk.) || § 34. Λαβὲ δή μοι τὰς] Malim Λαβὲ δή μοι καὶ τὰς || § 35. ἐγὼ γὰρ restitui ex AB: ἐγὼ μὲν γὰρ Q (Bk. Turr.). V. Jenickius Observatt. in Isaeum p. 16. || § 39. ἐγεγένητο] Ambros. Maii ἐγεγένετο. Fortasse ἐγένετο || § 41. καὶ ὅς ἐποιήσατό με nescio an glossema sit. || § 43. παρασχέσθαι ego de meo emendavi; παράσχομαι AB barbare. Bekkerus Q quid habeat liquere negat: ultimam eius litteram videri esse η. Schoemannus coni. παρασχοίη, Turr. παράσχοιμι vel παρασχοίμην. Dobraeus voluerat παρασχὸν ἄν; || § 44. ποιηθείη e coniectura Bekkeri Turr. Libri ποιηθῇ (Bk.) || § 46. ποιεῖν AB (Turr.): ποιεῖ Q (Bk.). Klotz. Quaestt. crit. I. p. 10. || ἀφαιρεῖται] „Acerbius ἀφαιρῆται“ Dobraeus, recte. || § 47. [δέομαι ὑμῶν] seclusi Cobeto auctore Var. Lectt. p. 354.

Oratio III.

Stemma.

In titulo ἢ κατὰ Νικοδήμου ψευδομαρτυριῶν ego adieci ex Harpocr. v. προσεποιήσαντο p. 159, 22 Bk. V. Sauppii epist. crit. p. 92. || Ὑπόθεσις. καὶ αὐτοῦ] „immo θείου αὐτοῦ“ Bekk. ||

§ 1. υἱὸν ἑαυτῷ] vir doctus (S. A. N.) in Mnemosyne a. 1852. p. 357 spuria esse iudicat. At v. Schoem. p. 200. || ἐβίω] Equidem malim ἐπεβίω || § 2. Κόπριος Meierus in Boeckhii Corp. inscr. I. p. 903. Libri Κύπριος || τετελεύτηκε Baiterus. Libri τετελευτήκει (Bk. Turr.). Cfr. § 57. V. supra

p. IX. || § 3. τολμήσαντα κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνόν τε] τολμήσαντα, κατὰ ταυτὰ ἐκεῖνόν τε Baiterus, τολμήσαντα ταῦτα, ἐκεῖνόν τε Reiskius. || § 5. τοῦτον ἐξελέγχει] τοῦτο ἐξελέγχει Reiskius. Potest vero defendi librorum scriptura. || § 6. ὁ διαμαρτυρήσας e vetustioribus editionibus cum Schoemanno edidi. Bekkerus dubium an librorum auctoritate ductus omisit articulum, omiserunt Turr. || § 9. ἠξίωσεν Reiskius (Turr.): ἠξίωσαν libri. V. Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 117 sq. Cfr. etiam § 78 extr. || § 10. ἐδεδώκει libri (Turr. coll. § 28. 64. or. 5. § 26): ἐκδεδώκει Bekk. V. supra p. IX. || § 11. λέγειν τι] τι abesse malim. || § 13. τῷ βουλομένῳ] τοῦ βουλομένου G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322 coll. § 15. || § 14. τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ ἐπισκ. edidi Dobraeo auctore post Reiskium, qui τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ οὐδ' ἐπισκ. Plures enim testes in priore causa exstitisse docent § 13 et 15, ubi testimonia recitantur. Libri τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ' ἐπισκ. (omnes ed.) || § 17. ὑπ' ανοίας εἰς αὐτοὺς Reiskius. Libri ὑπ' ἀνοίας εἰς αὐτὰς, quod defendit Jenickius l. d. p. 17 ita ut ἀνοίας εἰς αὐτὰς coniungeret. At ut de sententia taceam, ἡ εἴς τινα ἄνοια vix ab ullo usquam dictum est. || § 22. ἔχων ἐνθένδε Bekkerus coni. (Turr.) Libri ἔχων ἔνθεν (Bk.) || τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Turr. Cett. τὸν ἀδελφὸν αὑτοῦ || ἐγγὺς Dobraeus (Turr.) Libri εὐθὺς (Bk.) || § 23. Ἀριστόλοχον Αἰθαλίδην ego de meo. Libri Ἀριστόλοχον τὸν Αἰθαλίδην. V. Fr. Frankii Quaestt. Aeschin. in Actis societ. Gr. II. p. 47. || ἄλλως ego de meo. Libri ἄλλος, quod defendit Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 118. Cett. αλλου. V. Comment. crit. p. 25 sq. || § 24. ὥστε ante περὶ αὐτοῦ, quod retinent Turr., Reiskius in ᾧ γε mutavit astipulante Bekkero, in οἷς γε Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 118. Vir doctus in Zarnckii ephemerid. 1859 nro. 31 p. 495 non male coniecit εἴ γε. Mihi in Comment. crit. p. 26 secludendum videbatur: nunc totum locum graviorem labem contraxisse puto. || § 25. οὐ τοίνυν φαίνεται] „iam vero Xenoclem id non fecisse (i. e. omnes familiares advocasse) apertum est." Quod Meutzneri (Act. soc. Gr. II. p. 120) causa moneo. || Νικόδημος δὲ οὑτοσὶ scripsi pro Νικ. δὲ οὗτος || § 26. μετὰ αὑτοῦ Baiterus. Libri μετὰ αὐτοῦ || § 29. πλείους τὸν]

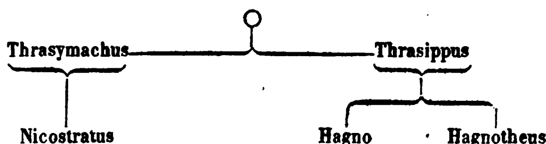
πλείους ἦν τὸν AB; πλείους ἢ τὸν LZ. Unde πλείους εἰκὸς ἦν τὸν scripsisse Isaeum suspicatus sum in Comment. crit. p. 26. sq. || § 30. ἐγράψατο] Malim ἐπεγράψατο, sicuti est infra § 32. || τήθης] τηθίδος et h. l. et deinceps reponi iubet G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322. Probabiliter: cfr. § 71 extr. Lobeck. ad Phryn. p. 134. || πολλῷ πλέον] V. Jenick. l. d. p. 18 sq. || § 34. ὁ πατὴρ] ὁ ἀνὴρ Dobraeus. Cfr. § 31. V. Sauppii epist. crit. p. 90. || ὥς φασι cum Schoemanno et Turr. ex AB restitui: cett. ὥς φησι || τῆς αὐτοῦ] „immo τῆς αὐτῆς coll. § 31." Sauppius (epist. crit. p. 90.). Recte fortasse. || § 35. δῷ, ἕνεκα τοῦ νόμου („per legem") revocavi e codd. omnibus et distinxi post δῷ, ut ἕνεκα τοῦ νόμου ad enuntiationem primariam pertineat. Reiskius δῷ ἕνεκα τοῦ γάμου (omn. ed.). V. Comment. crit. p. 24 nota. || § 39. ὥς φησι Reiskius (Turr. coll. § 9. 18. 23. 33. 34.). Libri ὡς om. (om. Bk.) || § 40. τῆς τούτου Sauppius coll. § 54 (epist. crit. p. 90 sq.). Libri τῆς τούτων (Bk.) || § 43. μὴ ἐπίδικον Schoemannus (Turr,) Libri οὐκ ἐπίδικον (Bk.) || § 45. ἐπιδικασίας Reiskius (Turr.). Libri διαδικασίας, quod defendit Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 121 sqq. V. Caus. Att. p. 465. Etiam § 58 pro ἐπιδικασίαν in Z est διαδικασίαν. || λαθεῖν σφᾶς Bekkerus in addendis (Turr. coll. § 48. 70). Libri λαθεῖν ἡμᾶς (Bk.) || § 46. εἰσήγελλες] Baiterus et hic εἰσήγγειλες et § 48 εἰσήγγειλε malit. At v. Maetznerus ad Lycurgum p. 111 || μηδεμίαν Bekkerus probante Schoemanno coniecit. Et sic dedi. Libri οὐδεμίαν. Sauppius οὐδὲ μίαν || αἱ ἔσχαται Schoemannus (Turr.). Libri articulum om. (om. Bk.) || § 48. ἔπειτα εἰ ἦν — ἐγγυήσαντες αὐτήν; secluserunt Reiskius et Bekkerus. At v. Schoemann. || νὴ Δί' εἰ ἦν ἀληθῆ e Sauppii coniectura scripsi. Libri καὶ εἰ ην ἀληθῆ || τὸν ἀδικοῦντα. ἢ καί] Sic interpungendum esse vidit idem Sauppius. || § 49. τρισχιλίας] χιλίας Wesselingius et Reiskius, δισχιλίας Sauppius. || § 50. ἄλλον δὴ Sauppius. Libri ἄλλον δὲ || οὐδ' αν ὀλίγωρον e Bekkeri coniectura scripsi. (Huc enim refertur eius nota, quae per errorem typothetarum ad vs. 1 ascripta est). Libri οὐδ' ἂν ὀλίγωρον. V. or. 7 § 35. || ᾔδει ὅτι (ut § 74) scripsi pro ᾔδει διότι. V. ad Lysiae or. 16 § 7, ubi tamen διότι nunc Vischero auctore tuetur Rauchensteinius, cum illic valeat prop-

terea quod. Adde quos afferunt Weberus ad Aristocrateam p. 255 et Voemelius ad Dem. cont. p. 746. || § 52. [ἠξίωσεν] alterum ego seclusi. || δοθείσῃ] Malim ἐπιδοθείσῃ coll. § 49. || § 53. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ Reiskius (Turr.): singularem edidit Bekkerus. || § 54. Πῶς οὖν τις — ἐξελέγχοι cum Aldina Schoemannus. Libri Πῶς οὖν τις — ἐξελέγχει (Bk.), unde Bekkerus coniecit Πῶς οὖν τις — ἐξελέγξει, Dobraeus Πῶς οὖν ἄν τις — ἐξελέγχοι (Turr.) V. nos et Rauchensteinius ad Lysiae or. 31. § 24. || § 55. ἀληθῆ ταῦτα cum Turr. cancellis liberavi. || § 56. ὁμολογῶν πως Schoemannus ex Aldina. Bekkerus ὁμολογῶν πῶς || § 57. οὐχ cum Dobraeo, Schoemanno, Turr. cancellis liberavi. V. Sauppii epist. crit. p. 88 sq. || § 60. μὲν ἂν Dobraeus (Turr.). Libri ἂν om. || αὑτοῖς εἰσποιοῦνται Dobraeus (Turr.). Libri αὐτοὶ εἰσποιοῦνται (Bk.) || τοῖς υἱοῖς ἐπιδικάζεσθαι nunc ego de meo emendavi. Sic et sanatus videtur locus et concinnitas cum superiore membro perfecta. Libri τούτοις ἐπιδικάζεσθαι, quod non magis ferri posse quam υἱοὶ εἰσποιοῦνται, uti scribendum esse Emperius coniecerat (Opusc. p. 316), demonstravi in Comment. crit. p. 28 sq. Ibidem suspicatus eram scripsisse Isaeum ὅσοι δὲ διαθήκαις υἱοὺς εἰσποιοῦνται, τούτοις ἐπιδικάζεσθαι || § 61. παρὰ τοῦ ἐντυχόντος] „fort. πρὸς τοὺς ἐντυχόντας" Sauppius (epist. crit. p. 91 sq. „contra eos qui possessionem hereditatis iam adepti essent"). Sed v. Emperii Opusc. p. 279 sq., qui ipse proponit παρὰ τοὐντυχόν. Equidem scripserim παρὰ τοῦ ἐπιτυχόντος et explicaverim: „ne e qualibet causa, per quamlibet occasionem undequaque arreptam hereditatum petitiones ei qui de hereditate contendere volunt lites moveant." Quamquam non nego αἱ λήξεις γίγνονταί τινι παρά τινος praeter consuetudinem dictum esse. Schoemannus μὴ ante παρὰ expungi voluit. || § 62. πρὸς τὸν ἄρχοντα cum Reiskio scripsi (item Cobetus in Var. Lectt. p. 274). Libri εἰς τὸν ἄρχοντα: omnino abesse mavult Baiterus, recte fortasse. || § 67. εἶτα παρελθόντες libri (Turr.). Bekkerus cum Reiskio εἶτα [τί] παρελθόντες || τῶν αὑτοῦ Reiskius. Libri αὐτοῦ (Bk. Turr.). Sauppius coniecit τῶν πατρῴων τῶν αὑτοῦ coll. § 59. 60. || § 69. ἄλλως τε εἰ καὶ ἐμαρτυρήσατε] Hirschigius in Philol. V p. 323 flagitavit ἄλλως τε καὶ μαρτυρήσαντες. At v.

God. Hermannus ad Viger. p. 779 et Schoemannus ad h. l. || § 69. τῷ τοῦ Πύρρου θετῷ dedi e Meieri (in Lite Att. p. 463 nota 56) coniectura. Cfr. § 41. Libri τῷ τοῦ Πύρρου θείῳ τὸν Ἔνδιον. Sauppius (epist. crit. p. 92 sq.) coniecit τὸν τοῦ Πύρρου θετὸν υἱὸν Ἔνδιον. Bekkerus cum Reiskio scripserat τὼ τοῦ Πύρρου θείω, τὸν Ἔνδιον. Sed tres fuisse avunculos apparet e § 26. V. Comment. crit. p. 30. || § 70. κατὰ τοὺς νόμους Schoemannus. Libri articulum om. (om. ed.) || § 73. ἔστι, μὴ distinxit Dobraeus (Turr.). Bekkerus ἔστι. μὴ || γενομένων δὴ Sauppius („non procreatis scilicet liberis germanis"). Dobraeus γενομένων γε, libri γενομένων δὲ || § 75. ταῦτ' ἂν Aldina (Turr.): ταῦτα ABL (Bk.), τοῦτο Z || τοῦ τούτου ex AB cum Turr. restitui: τοῦ τὸν Bekk. || § 76. νόμου ὄντος αὐτοῖς] Cfr. or. 8 § 18 extr. Emperius ingeniose coniecit νόμου ὄντος, αὐτοὶ ἴστε, ἀναγνώσεται, δὲ ὑμῖν, qua ratione δὲ post ἀναγνώσεται positum aptum habens explicatum servatur. Cognitum habere iudices dicit superiore testimonio phratorum. || ἀναγνώσεται Dobraeus (Turr.): ἀναγνώσεται δὲ libri (Bk.). V. supra annotata. || καὶ τὴν ὡς Reiskio auctore scripsi. Libri τὴν om. (om. ed.) || § 78. οἶκον αὐτοῦ Turr. coll. § 8. Libri οἶκον τὸν αὐτοῦ (Bk.) || παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν προῖκα αὐτῆς] Fortasse παρ' ὅτου ἐκομίσατο οὗτος τὴν προῖκα αὐτῆς vel παρ' ὅτου ἐκ. τὴν πρ. αὐτῆς οὗτος. Cfr. § 8. || 79. περὶ τῆς τοῖς φράτορσι γαμηλίας] Fortasse περὶ τῆς εἰσενεχθείσης τοῖς φρ. γαμ. || ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα] Fortasse ἀποφανθεῖσαν εἶναι θυγατέρα, ut ubique loquitur Isaeus, veluti § 30. || § 80. αὐτῷ. καὶ ἐν τῷ δήμῳ Turr. V. Sauppius epist. crit. p. 84. sq. Libri αὐτῷ. καὶ ἔν τε τῷ δήμῳ. Nisi forte fuit καὶ ἔν γε τῷ δήμῳ („atque etiam in pago") || Titulum cum Reiskio, Schoemanno, Turr. addidi (om. Bk.)

Oratio IV.

Stemma.

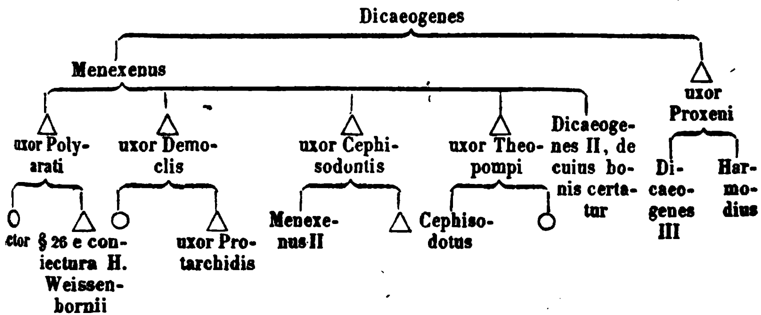
In titulo *ἐπίλογος* addidi cum Turr.

§ 1. *πραχθέντων οὔτε*] *πραχθέντων ὡς οὔτε* libri, qui nescio an voluerint *πραχθέντων, ὦ ἄνδρες, οὔτε*: Dobraeus coniecit *πραχθέντων ἴσως οὔτε* || § 3. *οὐδὲν προσποιοῦνται* H. Stephanus (Turr.). Libri *οὐδὲ προσποιοῦνται* (Bk.) || § 4. *ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος ὃν*] Fortasse *ἐκεῖνος, ὃν Νικόστρατον* || § 7. *ἐξ Ἀκῆς* scripsi (secundum Harpocrationem p. 9, 15 et 19 Bekk. et Suidam p. 159 Bernh., ubi *Ἀκή* legitur) post Valckenarium, qui in diatribe in Eurip. p. 294 coniececerat *ἐξ Ἄκης* (quod receperunt Turr. coll. Diod. XV [non XIV]. 41. Adde XIX. 93). *ἑξάκις* Z: *ἐξάκις* cett. (Bk.) || *ἐφόρησαν* Turr., libri *ἐφόρεσαν* || *συγγενεῖς καὶ υἱεῖς — τῶν Νικοστράτου*] G. A. Hirschigius l. d. p. 323 voluit *συγγενεῖς εἶναι καὶ υἱεῖς — τοῦ Νικοστράτου*. Immo in codd. scriptura inest ironia: „*υἱεῖς* scilicet qui se adoptatos dicerent, id quod res ipsa docet.“ Schoem. Nos: als Verwandte und Söhne. || § 8. *Ἀμεινιάδης* scripsi pro *Ἀμινιάδης*. H. Stephanus voluerat *Ἀμυνιάδης* || § 9. *Λαμπτρεύς* Taylorus (Turr.): *Λαμπρεὺς* libri. V. Schoem. ad h. l., nos ad Lysiae or. 12. § 55, Keilii Analecta epigr. et onom. p. 176. || *Κτησίας* scripsi Reiskio auctore. Libri *Κτῆσις* (omn. ed.) || *Κραναὸς*] Videtur demi nomen excidisse. || § 10. *οὐ μόνον αὐτὸς*] Aliquid deesse putavit Schoemannus. || *τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ*] Fortasse addendum *ἐπιμελές* || § 11. *γὰρ ἂν*] Reiskius (Turr.). Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || *ὑβρίζετο, πρὸ δὲ τούτων οὐδ' ἂν*] Sic ego distinxi, e codd. omnibus restituens *πρὸ δὲ τούτων* (ante haec, inprimis) coll. Dem. or. 4. § 19. Vigero p. 657 sq. Klotzio ad Devar. II. p. 49. Editi omnes ex Aldina *ὑβρίζετο*

πρὸς τούτων, οὐδ' ἄν, quod ferri non posse demonstravi in Comment. crit. p. 30 sq., ubi tamen conieci scriptum fuisse ab oratore ὕβριζετο, πρὸς δὲ τούτῳ (πρὸς τούτῳ reperitur apud Herodotum I. 41 et Demosth. or. 4. § 34) οὐδ' ἄν || § 13. ἀποφαίνονται Dobraeus (Turr.). Libri ἀποφαίνοιντο || § 16. οὐδενὶ libri (Turr.). Bekkerus [οὐδένα] οὐδενὶ || § 20. ἐφ' ἑκάσταις H. Stephanus. Libri ἐφ' ἑκάστας (Bk. Turr.) || § 22. ἔχειν] Dobraeus ὑπάρχει addendum, Emperius ἐστιν praeponendum censuit. Mihi in Comment. crit. p. 32 scribendum videbatur κατορθώσασι μὲν ἔσται τἀλλότρια ἔχειν || αἰτοῦνται ego de meo correxi. Libri ἡγοῦνται, unde ὑφηγοῦνται coniecit Schoemannus. || § 30. ἄλλοις ὅμοιοι πολίταις] ἄλλοις ὅμοιοι πολῖται Dobraeus, recte fortasse.

Oratio V.

Stemma.

De stemmate v. Arn. Schaeferus de Demosthene eiusque aetate vol. III. fasc. 2. p. 211 sqq. Habita oratio videtur Schoemanno a. Ol. 97, 3 sive a. 390 a. Chr., H. Weissenbornio in Erschii et Gruberi encyclopaedia sect. II. vol. 24, p. 295 a. 391 a. Chr. vel paulo post, Benselero in libro de hiatu p. 186 a. Ol. 102 ineunte sive a. 372 a. Chr.

Ὑπόθεσις. αὐτοῦ τοῦ A (Turr.): cett. αὐτοῦ (Bk.)

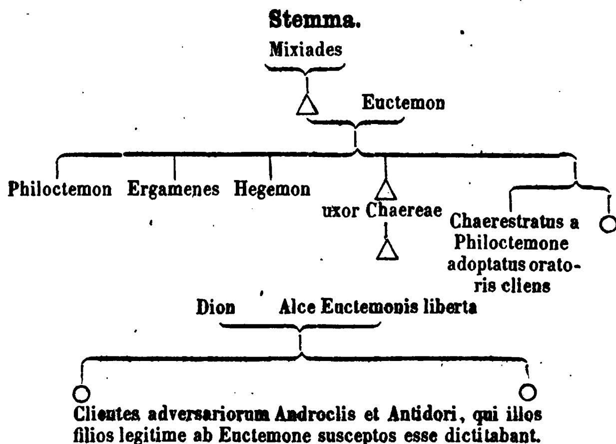
§ 1. διαφερόμεθα A (Schoem. Turr.): cett. διαφερόμεθα (Bk.) || § 3. *ΑΠΟΓΡΑΦΗ* cum Turr. auctore Schoemanno addidi, qui Ἀπογραφὴ τῶν ὑπὸ Δικαιογένους καταλειφθέντων χρημάτων addi voluit. || § 4. παρεχόμεθα Turr. coll. § 20. Libri παρεξόμεθα. Cfr. Comment. crit. p. 9. || § 5. περὶ τούτων A secundum Dobsonum (Turr.). Cett. περὶ τούτου (Bk.) || Λεωχάρης ἢ] Dobraeus Λεωχάρης καὶ || Πολυάρατος Reiskius (Turr. coll. § 34 et Dem. or. 40. § 6). Libri Πολύαρτος. V. Arn. Schaeferus de Demosth. eiusque aetate III. 2. p. 213 nota 6. || § 6. *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* titulum add. Marklandus ad Lysiam editionis Reisk. p. 144 (add. Schoem. et Turr.) || § 10. τούτων τοι nunc ego de mea coniectura scripsi. Libri τούτων τε. In Comment. crit. p. 16 conieceram τούτων τότε. Reiskius delebat τε, quam particulam ferri non posse docet Schoemannus. || § 11. ἐποιήσατο πρός] In Comment. crit. p. 16 conieci ἐποιήσατο τὸν πρὸς („hortum quem nunc iuxta domum suam habet urbanam") || συνέπεμψεν] Dobraeus mavult συνεξέπεμψεν || τρίβωνα scripsi e Cobeti (Nov. Lectt. p. 155 sq.) emendatione. Libri τριβώνια || § 12. Ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων] Ἀλλὰ μὲν περὶ τούτων AB. Dobraeus coniecit Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, Reiskius Ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν || Κηφισοδότῳ τὀυτῳὶ correxi pro Κηφισ. τούτῳ || Δικαιογένην et hic et § 33 scripsi pro Δικαιογένη || § 14. δὲ καθηγούμενοι] δὲ ἄθ' ἡγούμενοι Baiterus. δ' ὦ ἄνδρες ἡγούμενοι Sauppius. || § 15. ἀπεφάνησαν e Dobraei coniectura edidi. V. Comment. crit. p. 16 sq. Libri ἐφάνησαν || πάλαι πολλῷ ἡ δ'] Malim πάλαι, ἡ δὲ πολλῷ vel quod Turr. proposuerunt πάλαι ἡ δ' ὕστερον πολλῷ || Δικαιογένους τουτουὶ correxi pro Δικ. τούτου || § 18. Λεωχάρης οὑτοσὶ καὶ ποιήσειν ego de meo correxi. Libri Λεωχάρης οὗτος, καὶ ὡμολόγει ποιήσειν (omnes ed.). V. inprimis § 20 Λεωχάρης δὲ ἠγγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν. Praeterea cfr. § 22. 23. ὡμολόγει propter particulam καὶ („reapse") non recte intellectam e superiore ὡμολόγει natum et huc invasisse videtur. Comment. crit. p. 13 sq. || Πλωθειεύς Schoemannus (Turr.) Πλωτιεύς libri. V. praeter ea quae ab Schoemanno afferuntur Leakii demi Att. p. 114 et 232 Westerm. || § 21. ἀναμφισβήτητα Schoemannus (Turr. coll. § 1. 18. 20). Libri ἀναμφισβήτητον ||

|| § 22. ὡμολόγησε ποιήσειν] Reiskius coniecit ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν recte, opinor. Cfr. § 20. || δέδιμεν scripsi cum Cobeto Nov. Lectt. p. 469. V. Otto Schneiderus ad Isocr. 7 § 33. Libri δεδίαμεν || Μικίωνα et hic et § 23 et 24 Reiskius (Schoem. Turr.) Libri Μηκίωνα || § 26. λέγομεν ἀληθῆ ego scripsi. Libri ἐλέγομεν ἀληθῆ. V. Comment. crit. p. 14. || τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ („Dicaeogenes II pro tutore viduae Democlis filiam pupillam suam Protarchidi in matrimonium dedit“) Herm. Weissenbornius in Erschii et Gruberi encyclop. sect. II. vol. 24 p. 294. Libri τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ (omn. ed.). V. Comment. crit. l. d. || § 27. ἐγγυητῇ αὐτῷ Turr. ἐγγυητῇ αὐτῷ cett. || § 29. ἐξαιρεθέντες] In Comment. crit. p. 14 sqq. conieci scribendum esse ἐξαίρετον ἀφέντες || ἀντὶ πεντακισχιλίων] H. l. ἀντὶ deleverim. || § 31. ἠξίου] H. Stephanus ἠξίουν || ἐπιτρέπειν Reiskius, ἐπιτροπεύειν libri (Bk. Turr.) V. Comment. crit. p. 17. || ἐμμενεῖν Reiskius et hic et § 33 (Turr.). Libri ἐμμένειν || § 32. ἡγοῦνται] Malim ἡγοῖντο vel ἡγοῦντο || προὐβαλόμην Reiskius (Turr.). V. Schoem. ad h. l. Libri προὔβαλον || § 33. μὲν ἦν τουτῳί ego scripsi. Libri μὲν ἦν τούτῳ || § 34. Οὐκ οὖν cum Turr. scripsi. Bekkerus Οὐκοῦν || § 35. ὡς κακῶς e Bekkeri coni. edidi. Libri om. ὡς (om. ed.) || ἀποφανῶ Reiskius (Turr. coll. or. 6 § 13.). Libri ἀποφαίνω || παρ' ὑμῶν φέροντα (i. e. παρ' ὑμῶν ψηφισαμένων) dedi e Dobraei coniectura. Libri παρ' ἡμῶν φέροντα (omnes ed.). Cfr. § 37. or. 11. § 30. 35. Comment. crit. p. 18. sq. || ὡμολόγει] Bekkerus coni. ὁμολογεῖ, quod ego quoque malim. || § 36. τέταρτος ἐγένετο τραγῳδοῖς, καὶ πυρριχισταῖς ὕστατος e Bentleii (Dissertat. de Phalaridis epist. p. 377 interpretationis Germ. Ribeckianae) coniectura edidi. Cfr. Lysiae or. 21. § 1. 4. Libri τέταρτος ἐγένετο, τραγῳδοῖς δὲ καὶ πυρριχίσταις ὕστατος (ed. omnes, nisi quod πυρριχισταῖς habent recte emendatum a Palmerio in Exercitatt. p. 669, Reiskio ad h. l., Hemsterhusio ad Luciani Timonem § 51). Godofredus Hermannus in Annal. Lips. philol. et paedag. vol. 54 (a. 1848). 1 p. 13 sic in codice archetypo scriptum exstitisse suspicatus est: οὗτος τῇ μὲν φυλῇ χορηγήσας ἐγένετο τραγῳδοῖς τέταρτος (i. e. δ'), καὶ πυρριχισταῖς ὕστατος. V. Comment. crit. p. 18. || § 39. τὴν τούτου ego de meo. Libri τὴν αὐτοῦ,

quod defendi non potest locis quippe aliter comparatis § 40. τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ φίλων, or. 6. § 7 τὴν ἑτέραν αὐτοῦ ἀδελφήν. || Ελληθυίας] Cum Baitero malim Ελλειθυίας || § 42. ἐν Ἐλευσῖνι] ἐν Ἁλιεῦσι Dobraeus probantibus Schoemanno et H. Weissenbornio. Vitium in nomine Ἐλευσῖνι latere subindicat etiam praepositio ἐν. V. Cobeti Var. Lectt. p. 201. || Ὀλυνθίας ego de Palmerii coniectura dedi. Libri Ὀλυσίας. Thucyd. II. 79. || ἐν Κνίδῳ] ἐν Μήλῳ H. Weissenbornius l. d. p. 294. V. Droysenus in Ephemer. antiquariis 1839 p. 582 || § 44. εἰς πόλιν (i. e. εἰς ἀκρόπολιν. V. meae Observationes in oratores Atticos p. 7 et Comment. crit. p. 18 sq.) ego scripsi ex A (Dobsoni). Cett. εἰς τὴν πόλιν || κυλινδεῖται] καλινδεῖται Cobetus Nov. Lectt. p. 638. || § 46. Ὀλύνθιοι] Κορίνθιοι Schoemannus p. 292. V. Benselerus de hiatu p, 186 sq. || § 47. Videtur deesse epilogus.

ORATIO VI.

Stemma.

Habita est oratio a. Ol. 104, 1—2 sive a. 363 a. Chr. De ceteris rebus disseruit Schoemannus in Opusculis acad. vol. I p. 272—284.

Ὑπόθεσις. διαθήκας καταθεῖσας ego correxi: διαθήκας τὰς τεθεῖσας A B (ed.): διαθήκας τὰς δοθείσας cett. Cfr. § 7..

§ 1. Χαιρεστράτῳ τουτῳί ego scripsi. Libri Χαιρ. τούτῳ. V. § 5. 6. || Σικελίαν] Vel Θεσσαλίαν vel Μακεδονίαν substitui volebat H. Weissenbornius l. d. p. 296. Sed forsitan iure retineatur Σικελίαν, modo pro Χαιρέστρατος, cuius loco cod. Z et Ald. habent Μενέστρατος, scribatur Φανόστρατος intellegaturque expeditio Arimnesto archonte facta. Qua re probata συνήγορον sane plus quam septuagenarium fuisse oportet, cui aetati cur συνηγορίας officium parum convenire videatur Schoemanno (p. 323) non perspicio. || § 2. τά τε libri (Schoem. Turr.), Reiskius τε τὰ (Bk.). || § 3. Χαιρεστράτῳ τουτῳί scripsi. Libri Χαιρ. τούτῳ || § 7. ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. Turr. || § 8. δικαιότατα] Reiskius δικαιότατον, quod malim. || § 10. Κηφισιῶς ego scripsi. Libri enim mscr. Κηφισέως, editi Κηφισιέως || § 11. ὅτι δ' Bekkerus coni. (Turr.). Libri ὅτι δ' οὐδ' (Bk.). || § 12. καίτοι ἄτοπον ego de meo addidi. Possis etiam οὐκ οὖν ἄτοπον. Comment. crit. p. 27. || § 13. μήτηρ] Bekkerus malit ἡ μήτηρ || πλάττοντες Bekkerus. Libri πράττοντες. Sauppii epist. crit. p. 79. || οὐδ' ἐγγενόμενον Sauppius (epist. crit. l. d.) coll. or. 5. § 19. Libri οὐδὲ γενόμενον || πρῶτον libri (Turr.). Reiskius πρώτων (Bk.). || § 14. προσῆκε Sauppius. Libri προσήκει || § 15. ἀποφαίνεσθαι ego de meo. Libri φαίνεσθαι. Comment. crit. p. 32 sq. || § 16. [τὴν Καλλίππην] cum Dobraeo seclusi. || ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ. Reiskius (Turr.). Bekkerus singularem habet. || § 18. ἐξ καὶ] καὶ per errorem a Bekkero in edit. Berol. omissum esse monuit Schoemannus. || § 19. ὠνηθεῖσα] κληθεῖσα Emperius in Opusculis p. 316. || § 20. οὐ ὁ οἶνος ὤνιος] non ad πυλίδα sed ad συνοικίας refert Forchhammerus in Studiis philol. Kiliensibus p. 333. || § 21. ἑκάστοτε τὰ πολλὰ] Alterutrum delendum videtur. Nam τὰ πολλὰ non valet perdiu, sed plerumque, veluti in Plat. Protag. p. 311 A. || § 22. κούρειον forma a grammaticis agnita et iam Reiskio probata (Turr.). Libri κούριον || § 23. ἐνδόντα] ἐπιδόντα Dider. Jan van Stégeren de Graecorum diebus festis (Traiecti ad Rh. 1849) p. 29. Accusativus

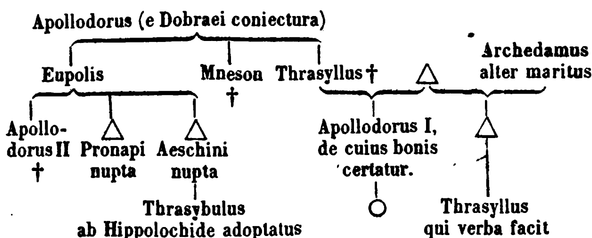
δόντα cum τοῦτον (i. e. τὸν Εὐκτήμονα) coniungendus est, ut constructio haec sit: οἱ ἀναγκαῖοι ἔπειθον τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι τοῦτον (ut concederet huic, patri Euctemoni) χωρίον ἓν δόντα εἰσαγαγεῖν τὸν παῖδα. Condicio igitur ipsa illis verbis χωρίον ἓν δόντα continetur. Neque vero opus est ὁ Εὐκτήμων, quod perspicuitatis causa ad ἐζήτει additum est, secludere cum Dobraeo. V. Comment. crit. p. 34 sq. || § 25. ἐξ αὐτοῦ Bekkerus in addendis (Turr.). Libri ἐξ ἄστου (Bk.). || § 27. ὕστερον χρόνῳ] Haud dubie scribendum est ὑστέρῳ χρόνῳ, quam meam coniecturam poenitet me non expressisse. || τὰ πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα] τὰ περὶ τοῖν υἱέοιν οἱ πεπραγμένα Dobraeus. At v. Comment. crit. p. 35. || § 31. προσεκαλέσατο libri (Turr.). Reiskius προεκαλέσατο (Bk.) || § 33. ἀποδίδοται Stephanus (Turr.). Libri ἀποδίδονται (Bk.). Cfr. § 30 et mox ἀπέλυσε et ἀπέδοτο. || § 35. οὐδὲ τῆς κλίνης] οὐδ' ἐκ τῆς κλίνης Dobraeus (Turr.). || § 36. τεθεῖεν ζῶντος libri (Turr.): τεθεῖεν καὶ ζῶντος Bekk. || δὲ αὐτοὶ Meutznerus Dobraeum ex parte secutus (Turr.). Libri δι' αὐτοῦ (Bk.). || § 37. καὶ ἐλθόντες] Quidni οἱ ἐλθόντες vel καὶ οὗτοι ἐλθόντες? || § 39. ἐξεφορήσαντο] ἐξεφόρησαν G. A. Hirschigius in Philol. V p. 323 coll. § 42. At medium h. l. suam habet vim. || § 40. εἴων scripsi ex emendatione eiusdem Hirschigii: ἠφείων pr. A (secundum Dobsonum), ἠφίων BZ et corr. A (Dobs.), ἠφίουν editi, quod et notio verbi ἀφιέναι et forma (v. Krügerus ad Thucyd. II. 49. 1) repudiat. || τῇ θύρᾳ e Dobraei coniectura scripsi coll. Aristoph. Eccl. 420 et Lysiae or. 10 § 17. Libri τὴν θύραν (ed. omnes) || § 42. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ego addidi. Turr. auctore Reiskio ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ addiderunt. || § 46. πέμπτου μέρους] Reiskius articulum addendum censuit. Sed C. Fr. Hermannus ἐπὶ μέρους proposuit. V. Eugenius Schneiderus de iure hereditario Athen. p. 20. Locus, si quis alius, controversus. || § 47. νόθῃ εἶναι libri: νόθῃ μὴ εἶναι coniecit Sauppius coll. Demosth. or. 43 § 51. Adde Aristoph. av. 1661 Bergk., ubi tamen negatio non praegreditur. V. Frankii de particulis negant. comment. III p. 5. || Ἀνδροκλείδης, quod libri habent, retinui. Turr. autem Schoemanno auctore Ανδροκλῆς. V. quae observavimus et attulimus in libro qui

inscribitur die oligarch. Umwälzung p. 43 nota, 47 et ad Lysiae or. 30 § 11, Comment. crit. p. 32 nota, Car. Fr. Hermannus in scriptis minoribus p. 47, Rauchensteinius ad Lysiae l. d. Rem alias, si vacabit, persequar. || § 49. πρὸς ταύτας Reiskius(Turr.). Libri πρὸς ταῦτα (Bk.) V. § inseq. || ὁμολογουμένη] ὁμολογουμένως Dobraeus. V. Schoemannus ad § 56 (ubi tamen cum optimus cod. A habeat ὁμολογουμένως, hoc ipsum alteri ὁμολογουμένας praeferendum) et Baiterus et Rauchensteinius ad Isocr. or. 4. § 33. || § 51. χεόμενον futurum est, quod Schoemanni causa moneo. || ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος] ἀδ. τὴν Φιλ. Dobraeus. || ἢ ἐᾷν καταγηράσκειν] Post ἐᾶν excidisse videtur ἄγαμον vel ἀνέκδοτον. Comment. crit. p. 28. || § 53. πῶς ἂν περιφανέστερον ego de meo scripsi. Libri πῶς ἄν τις περιφανέστερον. Vocula τις ex eo quod sequitur εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο profectum. Comment. crit. p. 35 sq. || Φιλοκτήμον' e Baiteri coniectura scripsi. Φιλοκτήμονα Dobraeus. Libri Φιλοκτήμων (ed. omnes) || § 55. τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις] V. Meutznerus in Actis societ. Gr. II p. 130 sq. || § 56. τῷ — πάππῳ librorum scriptura videtur, quam commendavit Meutznerus l. d. p. 131 sq., receperunt Turr.: Bekkerus tacite tamquam e libris suis τοῦ — πάππου, quod Reiskius coniectura assecutus erat. Schoemannus coniecit τῷ — παππῴῳ || § 57. ὑφ' ἡμῶν e coniectura Bekkeri Turr. coll. § 58 extr. Libri ἐξ ἡμῶν (Bk.), quod natum est e seq. ἐξ ὧν. || αὐτὸς ἑαυτῷ Reiskius (Turr. coll. § 46. 58). Libri αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ || § 59. εἰσιέναι] Meutznerus in Actis societ. Gr. II p. 113. || ἐγχειρήσῃ AB (Comment. crit. p. 19.): ἐπιχειρήσῃ Z (omnes ed.). Cfr. or. 4 § 14. 8 § 1. || § 60. εἰσενηνόχασιν Reiskius; εἰσενηνόχατον Bekkerus. Libri εἰσενήνοχαν || § 62. [καὶ γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος] ego seclusi. Turr. Dobraeo auctore articulum utrobique deleverunt cogitatione ἐπιδέδεικται repetentes. || § 64. γνήσιοί εἰσιν de coniectura Bekkeri Schoem. et Turr. Libri γνήσιός ἐστιν (Bk.) || καὶ τοὺς δημότας ego de meo scripsi. Libri καὶ om. Cfr. § 10 et 11. || § 65. τίς εἶδε et hic et paulo infra ex AB cum Turr. restitui. τίς οἶδε Z. V. Vindiciae Lys. p. 78 et 110. || ποῖ AZ (Turr.): ποῦ B (Bk.) || δ' ἔτ' ἰόντες A pr. m. secundum Dobsonum (Turr. coll. § 51

et or. 9 § 36). Cett. δ' ἔτι ὄντες (Bk.). Malim tamen pro δ' ἔτ' scribi δέ.

Oratio VII.

Stemma.

De tempore orationis habitae (353 a. Chr.) v. praeter Schoemannum Boeckhius in Oecon. pol. I p. 723 a. Cfr. Arn. Schaeferus de Demosth. eiusque aetate I p. 255, de causa idem A. Schaeferus l. d. III 2 p. 26.

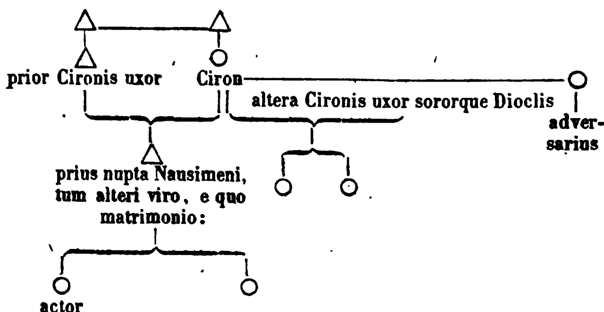
§ 1. καὶ ταῦτ' ἐν Schoem. et Turr. auctore Reiskio. Libri καὶ ταύτην || § 3. καὶ τοῦτον e Bekkeri coniectura Turr. Libri κατὰ τοῦτον (Bk.) || ὑμῖν αὐτοῖς, ἥκω] ὑμῖν, αὐτὸς ἥκω Dobraeus. || § 4. μεγάλα auctore Dobraeo scripsi, quod et usus et oppositio (πολλὰ καὶ δεινὰ) flagitat. Cfr. § 35. Libri μέγα (Bk. Turr.) || § 5. τούτων δύο ἐτελεύτησαν auctore Scaligero reposui. τούτων δύο ἐτελευτησάντων A pr. m. (secundum Dobsonum): τούτων τῶν δύο τελευτησάντων A rec. m. (Bk. Turr.) Cett. τούτων δύο τελευτησάντων. Bekkerus coniecit τούτων τὼ δύ' ἐτελευτησάτην (et sic Dobsonus dedit) || § 6. ὀφλεῖν Reiskius (Schoem. Turr.). Libri ὀφείλειν || § 7. ἐξ οὗ — ἔσχε e Sauppii coniectura edidi. Libri ἐξ οὗ — ἔχων (Turr.). Bekkerus [ἐξ οὗ] — ἔχων || ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα] ἑαυτοῦ, αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα Sauppius, recte opinor. || τὸ ἡμικλήριον] Aut τε, aut cum Sauppio θ' interponendum: cfr. § 10. || § 8. ὅτι Ἀπολλόδωρος πέπονθεν ὃ libri (Turr.); ὅτι ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν

τὸ Bekkerus cum Ald. V. Jenickii observatt. p. 32. || τάργυρίον] τάργυρίου Dobraeus. V. Schoemannus ad h. l. || § 12. μὴ δοῦναι βουληθείς ego supplevi. δοῦναι om. libri. Jam Scaliger et Reiskius voluerant μὴ βουληθεὶς δοῦναι. Comment. crit. p. 28. || § 14. ὡς τὴν ἐμὴν e Reiskii coniectura Bekk. et Turr. Libri εἰς τὴν ἐμὴν (Schoem. V. Sintenis ad Plut. Pericl. excurs. IV p. 311) || § 16. καὶ γεγονότα] Fortasse καὶ ἐγγυητῆς γεγονότα, sicut or. 8 § 19. || 17. δὴ οὕτως] Libri διὸ οὕτως, Reiskius δὲ οὕτως, Benselerus de hiatu p. 189 δ' οὕτως || § 18. καὶ οἵτινες] Perplacet Sauppii coniectura ἐπεὶ καί τινες. Bekkerus proposuerat εἰ καί τινες. Baiterus εἴ τινες || § 20. τῶν αὐτῶν restitui ex A cum Schoem. et Turr. Cett. vel τῶν vel τούτων. Bekkerus dedit τούτων αὐτῶν || § 22. γένους Dobraeus (Turr.). Libri γενομένου (Bk.) || § 23. οὐδὲ τοῦ μέρους] Dobraeus οὐδὲ μέρους ut § 20, cuius tamen loci alia ratio est. || καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι] Totum hoc incisum delebat Dobraeus, Emperius autem Opusc. p. 316 scribi voluit καὶ ὑπὲρ τούτων δὲ λέγειν τολμήσουσι || § 24. κατὰ ταύτην τὴν] Dobraeus κατὰ τὴν αὐτὴν || § 26. μάρτυρες αὐτῶν (i. e. τῶν πεπραγμένων) ego de meo scripsi. Libri μάρτυρες αὐτῷ, ad quem dativum interpretes intellegebant Ἀπολλοδώρῳ, quod fieri nequit, Comment. crit. p. 36 sq. || § 27. παρεδεδώκει correxi. Libri παραδεδώκει || ὅπως ἄν, εἴ τι Turr. Libri ὅπως, ἄν τι || § 29. φιλίας — καὶ εὐμενείας οὐ μικρᾶς ego de meo emendavi. Libri φιλίας — καὶ συγγενείας οὐ μικρᾶς. Reiskius coni. συγγενείας — καὶ φιλίας οὐ μικρᾶς. V. Comment. crit. p. 37. || μηδέτερον Schoemannus (Turr.). Libri μηθέτερον || § 30. ἔσται τις καὶ ὁ ἐναγιῶν] Turr. vel τις vel ὁ abesse malunt. || ἀλλ' οὖν υἱὸν ποιησάμενοι ego de meo emendavi. Plane sic or. 9 § 7. Libri υἱὸν om. Ceterum G. A. Hirschigius requirit ἀλλ' οὖν ποιησάμενοί γε frustra. V. ad Lysiae or. 10 § 15 (p. XXV). || § 31. ἐκείνῳ δ' οὐκ ex A revocavi cum Turr. V. § 44. ἐν ᾧ δ' οὐκ BZ, υἱὸν δ' οὐκ Bekkerus. || § 33. παρά του τῶν φίλων scripsi cum Reiskio et Turr.: παρὰ τοῦ τῶν Ald. et Stephanus: παρὰ τούτων φίλων libri. || § 34. εἴς τε BZ (Turr.), ἴστε A, ἔς τε Bekk. || § 36. ἀφιέναι] Bekkerus coniecit ἀφανίσαι, sed Turr. conferunt Plat. Apol. S. p. 39 A. Legg. XII p.

944 C et Solonis *Σαλαμιναφέτας*. || *καὶ πολεμεῖν*] Fortasse *καὶ τὰ τέλη τελεῖν*. Cfr. Boeckh. Oecon. pol. I p. 660 n. (edit. sec.). Sauppius proposuit *καὶ εἰς πόλεμον εἰσφέρειν* coll, or. 5 § 41. Dobraeus *τῇ πόλει* || § 39. *ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχὰς*] De hoc loco difficili v. Boeckh. Oecon. pol. I p. 657 sqq. || *εἰς αὑτὸν* scripsi pro *ἐς αὑτὸν* || § 40. *ὧν μνημεῖα* Sauppius coniecit *ὧν μαρτύρια, μνημεῖα* coll. or. 5 § 41. Schoemannus vulgatam defendens de plurali conferri iubet Bernhardy Synt. Gr. p. 65 et Matthiae Gramm. Gr. p. 801. || § 43. *μὴ εἶναι ἐπὶ τούτοις* ego de meo scripsi post Reiskium, qui *μὴ ἐπὶ τούτοις εἶναι*, quod receperunt Schoem. et Turr. Sed *εἶναι* facilius ante *ἐπὶ* poterat excidere quam post *τούτοις*. Libri *εἶναι* om. Comment. crit. p. 28. || § 44. *οὐδὲ τούτῳ* libri (Turr.): *οὔτε τούτῳ* Bekkerus. V. G. Hermannus ad Eurip. Medeam Elmsleianam p. 330 sqq. ed. Lips. Jenick. Observatt. in Is. p. 32 sq.

Oratio VIII.

Stemma.

Oratio non ante a. 383 a. Chr. habita. Ceterum cfr. Sauppius ad Isaei fragmenta Or. Att. vol. II p. 230.

Ὑπόθεσις. *πάλιν*] *πάνυ* Dobraeus.

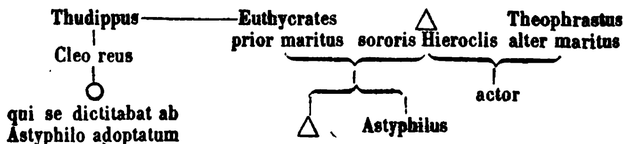
§ 1. *οὐδὲ γενομένης* Turr. cum Reiskio. Libri *οὔτε γε-*

νομένης || § 2. καὶ τὸ πλῆθος ex Schoemanni et Emperii coniectura scripsi: τό τε πλῆθος Turr., libri τὸ πλῆθος || § 5. Cfr. Demosth. or. 27 § 2. 3. || § 6. ἡ 'μὴ AB (Turr.) Cett. ἡ ἐμὴ || ἢ τοῦτον] Durius hoc quidem loco est quam ut ferri posse mihi videatur. Scribendum potius puto ἢ τούτοις coll. § 45 vel ἢ τούτοιν || § 7. τῆς αὐτοῦ Baiterus. Cett. τῆς αὐτοῦ || τέτταρες (i. e. δ') e Dobraei coniectura reposui. Libri τριάκοντα, quod aperte falsum est. || ἐγιγνέσθην BZ (Turr.): γιγνέσθην A: γίγνεσθον Bekkerus. || § 9. [ἢ οὔ] seclusi: Baiterus quoque abesse vult. || [εἰ] omissum in pr. A item seclusi. || § 13. ἀλλὰ πρότερον] ἀλλ' ὡς πρότερον Emperius. || τούτους δὲ φεύγοντας....] Significavi mihi aliquid deesse videri. Cfr. § 14 et 29. Turr. e Dobraei et Voigtlaenderi coniectura τούτου δὲ φεύγοντος dederunt, quod tamen supervacaneum foret. || § 15. ἵνα] Bernhardyi Synt. G. 401. || πάππου υἱέων e Reiskii coniectura cum Bekkero scripsi: πάππου υἱέων Aldina, παίδων υἱέων BZ et corr. A (Turr.), υἱέων A pr. || § 16. συνεπετίθεμεν ego de meo correxi („una cum illo prosicias arae imponebamus"). Libri συνετίθεμεν. Comment. crit. p. 38. || § 17. οὗτος παραδοῦναι e Dobraei coniectura scripsi. Libri αὐτὸς παραδοῦναι || § 18. μόνον libri praeter Z, qui μόνων (Bk.). V. § 32. || § 24. εἴσει εἰς e Bekkeri in Add. coniectura cum Turr. scripsi (Cobeti Nov. Lectt. p. 514 sq.) Libri εἰσίῃς (Bk.) || § 26. καὶ ἐκβάλλειν ego de meo scripsi. Libri καὶ om. Comment. crit. p. 38. || § 27. κατεπέπληκτο e Z restitui. Cett. καταπέπληκτο (ed. omn.). || μνήματος e Schoemanni coniectura cum Turr. scripsi. Libri βήματος || γρῦξαι e Stephani coniectura (qui tamen γρύξαι sicut et Bekk. et Turr.) edidi Cobeto (Nov. Lectt. p. 253) auctore. Libri ἐρύξαι || § 28. εἰρημένα] πρὸς θεῶν add. Dionys. Hal. V. p. 607 (add. Bk.). V. Schoem. || § 29. ἔγωγε e Dobraei coniectura reposui et punctum post ᾔδεσαν in comma mutavi. Libri ἐγὼ δέ (Bk. Turr.) || § 30. τῆς ἀγχιστείας] Emperius ταῖς ἀγχιστείαις || § 31. ἥβησαν A (Turr.). Cett. ἔβησαν. Scaliger ἡβήσειαν (Bk.) || § 32. ἐκγόνοις Turr. Libri ἐγγόνοις. Illud recepi maxime propter § 17 et 30, quae afferuntur a Turr., quamquam non sum ignarus eorum quae, ut nullum inter ἔκγονος et ἔγγονος intercedere discrimen demon-

straretur, observata sunt a Schoemanno p. 387 et a Boeckhio in Corp. Inscr. T. II p. 234 et a Meiero in Commentatione de Lycurgi reliquiis subiuncta Lycurgi deperd. orat. fragmentis a Kiesslingio editis p. LX sq. coll. annotatione p. CLXI. A. Nauckii. || § 34. *ταῦτα γίγνεται* Dobraeus et Schoemannus (Turr. coll. § 40.). Libri *τἄλλα γίγνεται.* Nisi forte totus locus ita constituendus erit ut scribatur *πάντα γίγνεται ταῦτα, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.* || *κνεῖν* cum Turr. scripsi pro *κνέιν*. V. ad Lys. or. 13 § 42. || § 37. *τά τε φανερὰ* Sauppius et Emperius: *τά γε φανερὰ* libri. Cfr. § 35 extr. || § 40. *ἀπιστήσαιτ' ἴσως* ego de meo emendavi. Libri *ἀπιστῆσαι τις.* Comment. crit. p. 4. || *ἔχει* Baiterus. *εἶχε* libri (Bk.). Bekkerus coniecerat *ἔσχε* || § 41. *κατοικοδομήσας*] *κατοικοφθορήσας* Emperius. Sed cfr. Harpocratio et Suidas v. *κατῳκοδόμησεν* et Sauppius ad Isaei fragm. Or. Att. II. p. 230 et 231. Comment. crit. p. 39. || *δέδωκε* Sauppius. *ἔδωκε* libri. Cfr. § 43 || § 42. *φελλέα δέ* auctoribus Dobraeo, Schoemanno, Turr. reposui coll. Harpocr. p. 181, 9 Bk. (adde Suid. p. 1445 Bernh.): *φελλεάδε χωρία ἅττα* A, *φελλεάδε χωρία ἃ τὰ* B, *φολεὰ δὲ ἅτα* Z, *φελλεὰ δὲ [χωρία] ἅττα* Bekkerus. V. Sauppius Epist. crit. p. 59 sqq. || § 45. *ἐσμὲν ἐκ* Dobraeus (Turr.) Libri *ἐσμὲν* || *ἐκγόνοις* Turr. Libri *ἐγγόνοις.* V. ad § 32. || § 46. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* add. Reiskius (add. Turr.). Libri om.

ORATIO IX.

Stemma.

Habita oratio videtur Dobraeo a. 374 a. Chr., Schoemanno 390 aut certe non multo post tempore, H. Weissenbornio 369 a. Chr. n.

Ὑπόθεσις. υἱὸν ἑαυτοῦ] Atticus dixisset *υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ*.

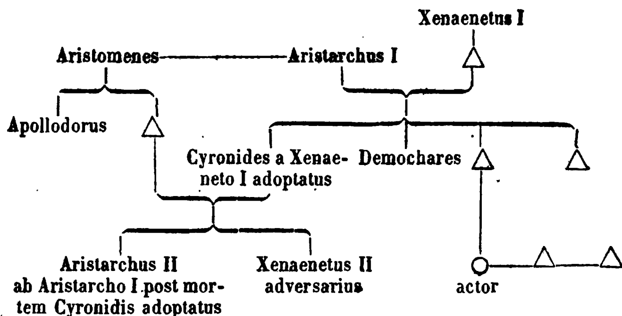
§ 1. *Μυτιλήνην* reposui pro *Μιτυλήνην* et hic et § 6 et 14. V. ad Lys. or. 21 § 8. || § 2. *Κλέων* Sauppius. Libri *ὁ Κλέων*. Cfr. Lectt. Lysiacae p. 26 (320). Rauchensteinius ad Lys. or. 13 § 16. Comment. crit. de Isaei orat. p. 9 sq. || *τοῦ ἀδελφοῦ* auctore Schoemanno cum Turr. scripsi. Libri, uti e Dobsoni collatione perspicitur (nam Bekkerus, qui e Reiskii coniectura dedit *τἀδελφοῦ*, de librorum scriptura tacet), *ἀδελφοῦ* sine articulo. || § 4. *ἀσπάζοιτο*] *ἠσπάσατο* G. A. Hirschigius in Philol. V p. 324 coll. huius orat. § 30 et Demosth. or. 52. contra Callipp. § 23. Non temere. || § 5. *οὐδ'* libri, uti Bekk. in addendis indicavit (Schoem. Turr.) Bekkerus *οὔτ'* || *ἂν αὐτὸς* Bekk. in add. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || *ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη*] V. Rauchenstein. ad Lys. or. 13 § 9. Quamquam non nego hunc nostrum locum multo esse contortiorem et duriorem quam quae a Schoemanno et Rauchenst. afferuntur. || *Ἡφαιστιάδῃ* Meursius (Schoem. Turr.): *Ἡφαιστίδῃ* AB (Bk.): *Ἡφαιστείδῃ* cett. || § 7. *ἐποιήσαντο* auctore Reiskio reposui pro *ἐποιήσατο*. Irrisioni hic quidem locus non est. V. § 2 extr. || § 8. *μάλιστ' ἂν* e Bekkeri coniectura cum Turr. scripsi. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || *γένοιτο* cum Dobraeo scripsi (Bernhardy Synt. Gr. p. 418). Libri *γένοιντο* || § 9. extr. *Αὐτὸς δ'*] „Ego vero ipse ad vos producam hosce omnes, quos Astyphilus, cum testamentum illud quod adversarii iactant scribebat, adhibere et poterat et debebat, nec tamen adhibebat." *Αὐτὸς* igitur oppositum est Astyphilo. Quare non erat cur in Comment. crit. p. 10 proponerem *Αὐτοὺς δ'*. || § 10. *ὑμᾶς χρήσασθαι — ὅτι μαρτυροῦσιν*, quod libri habent, nunc retinere malui quam scribere *ἡμᾶς χρήσασθαι — οἳ μαρτυροῦσι*, quod proposui in Comment. crit. l. d. || *διατιθέμενον*] In Comment. crit. p. 11 *διαθέμενον* scriptum volui. || *ἀναγκαῖοι οἱ ἐκείνου* e Sauppii coniectura edidi. Libri articulum om. V. ad or. 10 § 4. || § 11. *εἴ τέ τινα* auctore Dobraeo emendavi. Comment. crit. p. 11. Libri *εἴ γέ τινα* || *ὅτῳ ἔμβραχύ περ* emendavi post Cobetum, Var. Lectt. p. 209, qui voluit *ὅτῳ περ ἔμβραχυ*. Comment. crit. p. 11. Libri *ὅτῳ ἐπὶ βραχύ περ* || *οὐδεὶς αὐτὸν* secundum A pr.

scripsi: οὐδεὶς αὐτὸν ἂν Z, οὐδεὶς ἂν αὐτὸν cett. (Bk. Turr.) || § 13. γὰρ ἂν ego de meo edidi. Libri ἂν om. Utique ἂν particula necessaria est, sive eam h. l. sive pone οὐδένα sive pone τολμῆσαι collocaveris. || οἷσπερ — κοινωνὸν e Dobraei coniectura scripsi. Libri οὕσπερ — κοινωνοὺς (omnes ed.) || § 14. στρατευσόμενος e Dobraei coni. scripsi pro στρατευόμενος || ὅπου — ἁπανταχῇ libri (Turr.): Bekkerus cum Reiskio ὅποι — ἁπανταχοῖ. Cfr. Bernhardy Synt. Gr. p. 350. || § 15. ἐκπλέοντα e Dobraei emendatione dedi cum Turr.: ἐκπλεῖν τῷ libri; ἐκπλεῖν τὸν Aldina (Bk.). || § 16. πολὺ ἂν Dobraeus (Turr. coll. Isocr. or. 21 § 3 Lycurgo § 30): πολὺ δὴ libri. De constructione v. Rauchensteinius ad Isocr. Paneg. § 64 p. 12. || § 17. Κλέωνος τουτουὶ scripsi pro Κλέωνος τούτου || § 18. καὶ πολλοί] Palmerius et Emperius οἱ πολλοὶ || μαρτυρήσειαν ἂν dedi pro μαρτυρήσαιεν ἄν: nisi forte lenius scribendum καὶ Ἀραφηνίων ἂν πολλοὶ — μαρτυρήσειάν μοι || ἐθελήσειε ego auctore Dobraeo emendavi. ἐθελήσει Aldina: ἐθελήσῃ AB: ἐθελῆσαι Z (Bk. Turr.) || ἐναντίον τούτων e Bekkeri coniectura dedi cum Turr. („coram his iudicibus") Libri ἐναντία τούτων || ΕΞΩΜΟΣΙΑ Schoemanno auctore addidi. V. Proc. Att. p. 618. || § 19. οἶδεν] Nescio an exciderit γενόμενα || Εὐθυκράτης] Articulum huic nomini in libris praefixum ego expunxi. V. § 36. || ἐᾶσαι e Baiteri coniectura Turr. Lobeck. parergis ad Phryn. p. 748. Libri ἐάσειν || § 20. ἐκ παιδίου e Dobraei coniectura dedi pro ἐκ παίδων. § 29. 30. V. ad or. 12 § 3. || Κλέωνι τουτῳί, ὑμῖν ego de meo emendavi. Comment. crit p. 9. Cfr. § 2. 3. 10. Libri Κλέωνι, τούτων ὑμῖν || § 22. τῷ τετελευτηκότι] πρὸς τὸν τετελευτηκότα G. A. Hirschigius Philol. V p. 324. Sed cfr. or. 1 § 30. 37, or. 4 § 18. Demosth. or. 8 § 40. Thucyd. VIII. 68. Xen. Anab. II. 5, 27 ibique Krüger. V. Comment. crit. p. 12 sq. || καὶ ἐκείνῳ addidi Dobraeo auctore cum Turr. coll. § 6. Libri om. || § 24. ἀποφανοίη e Bekkeri coniectura scripsi, qui tamen ἀποφανοῖ (Turr.), pro ἀποφαίνοι, quam librorum scripturam retinuit Bekkerus. Cfr. § 25 extr. Cobeti Nov. Lectt. p. 337. || κοινώσοιτο Cobetus l. d. Libri κοινώσαιτο || § 25. ἀποφανεῖν scripsi Dobraeo auctore. Libri ἀποφαίνειν || κοινώσοιτο Cobetus l. d. Libri κοινώσαιτο || αὐτοὺς ὑμῖν οἷς προσῆλθε

μάρτυρας παρέξομαι. *ΜΑΡΤΥΡΕΣ.* ego de mea coniectura emendandum censui. αὐτοῦ ὑμῖν ὡς (sic etiam Z secundum Dobsonum) προσῆλθε μαρτυρίας (sic etiam Z) παρέχομαι. *Μαρτυρίαι* optimus cod. A. Contra αὐτοῦ ὑμῖν ᾧ προσῆλθε μαρτυρίαν παρέχομαι. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ.* Bekkerus cum Aldina. Denique αὐτῶν ὑμῖν οἷς προσῆλθε μαρτυρίας παρέχομαι. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* e Schoemanni sententia dederunt Turr. De toto loco disserui in Comment. crit. p. 7 sq. || § 28. τῶν διδασκάλων] τὴν τῶν διδασκάλων Reiskius. V. Schoem. ad h. l. || *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* titulum Reiskio auctore cum Turr. dedi pro *Μαρτυρία*, quod habet A, cett. om. || ἐφύτευσε e codd. omnibus ipso Bekkero (in add.) iubente restitui pro ἐφύτευε || § 29. μαρτυροῦσι] Malim μαρτυρήσουσι, sicut § 30. || ὑμῖν Sauppio auctore dedi pro ἡμῖν, quod omnes ed. tenent. A pr. secundum Dobsonum habet καὶ ἡμῶν || § 30. θιάσους] θιασώτας maluit Sauppius. Atque Harpocratio quidem p. 98 Bk. vocem θίασος explicans non commemorat hanc orationem, commemorat vero eandem v. 15 de voc. θιασῶται exponens. || ἐκεῖνον Bekkerus et Turr. ex Ald. Libri ἐκεῖνον αὐτὸν, quare Schoemannus coniecit ἐκεῖνον καὶ αὐτὸν, quod probo: „illum et ipsum, quemadmodum me quoque.“ || § 32. τῶν Ἀστυφίλου e Bekkeri coniectura dedi cum Turr. coll. or. 4 § 7. τῶν Ἀστυφίλῳ A secundum Dobs. Cett. τῷ Ἀστυφίλῳ || προστιθέντες e Dobraei coniectura correxi. Libri παρατιθέντες (ed. omn.) || § 33. νόμον] Aliquid excidisse statuit Dobraeus. V. Schoem. || Λαβὲ καὶ ex A restitui: Λαβέ μοι καὶ B (Bk. Turr.): Λαβὲ δέ μοι καὶ Z || § 34. αὐτοὶ οὗτοι e Dobraei coniectura scripsi. Libri αὐτοὶ τοῦτο (ed. omn.) || εἰσποιήσετε Sauppius. Libri εἰσποιήσησθε || οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς ex Emperii coniectura edidi. Libri ἂν om. (om. ed. omn.). Comment. crit. p. 12. || § 35. κάλλιον ego de meo correxi. Libri μᾶλλον || § 36. ἅπαντες] πάντως Dobraeus. || ἱερὰ τὰ ἐκείνου Sauppio auctore dedi. V. ad § 10. Libri art. om. (om. ed. omn.) || πρότερον ἀπέθανεν ἢ] In Comment. crit. p. 12 conieci πρότερον ἂν ἀπέθανεν ἤ. Sed. v. Rauchensteinius ad Lysiae or. 12 § 17. Libri πρότερον ἢ ἀπέθανε || § 37. τοῦτον Z secundum Dobsonum et Ald. (Turr.) Cett. τούτου || υἱὸν οὗ Sauppius. υἱὸν ὃς libri.

Oratio X.

Stemma.

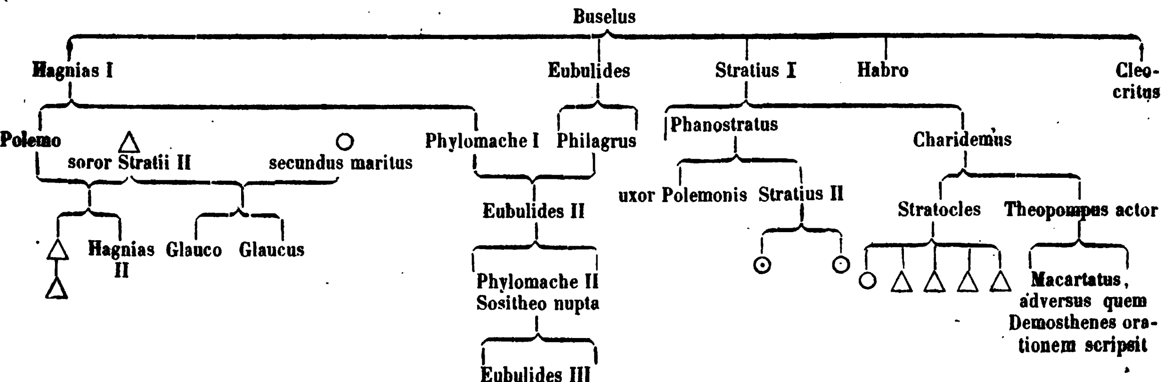
Ὑπόθεσις. τούτων μὲν τὸν Κυρ. Dobraeus (Turr.). Bekkerus in add. voluerat τούτων τὸν μὲν Κυρ. Libri τοῦτον μὲν τὸν Κυρ. || [αὐτοῦ] pone θυγάτηρ Dobraeo auctore seclusi. || τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ] Atticus dixisset τὴν θυγ. τὴν ἑαυτοῦ || παῖς ὢν] „male. cfr. § 22." Turr.

§ 1. Ἐβουλόμην μὲν Turr., Ἐβουλόμην [μὲν] Bekkerus: μὲν om. libri. || § 2. ὑμῖν ἡ διάγνωσις nunc ego de meo emendavi coll. or. 1 § 21. Scribebatur ὑμῖν ἥδε ἡ γνῶσις, quod ferri non posse ostendi in Comment. crit. p. 40. Dobraeus voluerat ὑμῖν ἤδη ἡ γνῶσις || ἀλλ᾽ ἐκ τῶν νόμων] intellege εὐκρινὴς γενήσεται, h. e. certe, si quidem ex legibus spectaveritis. Comm. crit. p. 39 sq. || § 4. Συπαλήττιος, quod maluerunt Turr., ego dedi. Libri Συπαλλήτιος. Cfr. quos conferri iubent Turr. Steph. Byz. v. Συπαληττός et Συπαλήττιος et Hesych. Συπαλετίτειος et Συπαληττίους. Adde Leakii Dem. Att. p. 233 Westerm. Meieri Comment. epigr. p. 27. || ἔχοντος „h. e. ὃς εἶχε" Schoemannus. „immo σχόντος" Sauppius. || τοῦ πατρὸς τοῦ τούτων Dobraeus. Libri articulum alterum om. (om. ed. omnes) || ὁ υἱὸς Sauppius. Libri art. om. (om. ed.) Schoemannus aut plane deleri υἱὸς aut ὢν addi voluerat. || § 6. ἀπεστερήθη Turr. coll. § 15. 17. ἀπεστερήθην

libri (Bk.). Possit quispiam conicere etiam ἀπεστερήθημεν || § 8. ἐξ ἀρχῆς] ἡμῶν Reiskius, τῆς μητρὸς vel τῆς ἐμῆς μητρὸς addi voluerunt Turr. coll. § 3. 5. 11. 14. 15. 17. 23 recte hi quidem opinor. || § 9. τὰ ἑαυτῶν Sauppius. Libri τε αὐτῶν (Bk.) || ταῦτα [δια]πρᾶξαι ego scripsi post Bekkerum, ut § 11 et 13. Libri ταῦτα διαπρᾶξαι (ed. omn.). Comment. crit. p. 6 nota. || § 11. ἐξ αὑτοῦ Dobraeus (Turr.), ἐξ αὐτοῦ Bekkerus. Non tamen diffiteor mihi locum ne Dobraei quidem scriptura perpurgatum, sed sic scribendum videri: ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξεῖναι δ' υἱὸν αὑτοῦ ἀντεισαγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος plane eadem constructione quae est or. 9 § 13 νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ. Vulgo ante codices ABZ collatos legebatur: οἶκον (omissis ἐξῆν υἱὸν) ἐγκαταλιπόντα — οἴκῳ ἐξῆν υἱὸν αὐτοῦ δὲ ἂν ψεύδονται, ὥστε οὐδ' ἂν φάσκωσι τινὰ ἀγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος, quae vitiosa sunt illa quidem et turbata, sed talia in quibus verae scripturae vestigia latere videantur. Certe illa medicina adhibita perspicuum demum fit quid velint ea quae sequuntur verba. || προσῆκε Reiskius (Turr.). Libri προσήκει (Bk.) || ἀλλ' ἢ Sauppius malit ἀλλὰ || § 13. ὅτῳ βούλοιτο ego de meo coll. or. 9 § 13. Libri ἐάν τῳ βούλοιτο, quam scripturam non moratur Bernhardyus Synt. Gr. p. 412. Dobraeus coniecit ἐάν τῳ βούληται, Hirschigius ὅτῳ ἂν βούληται || § 14. οὗτος ὁ κλῆρος Sauppius coll. § 3. 8: οὗτος κλῆρος AB (Bk.); κλῆρος Z: ὁ κλῆρος Ald. || § 15. κατ' ἐκεῖνον libri (Turr.). V. Meutznerus Act. soc. Gr. II p. 133. Reiskius κατ' ἐκεῖνο (Bk. Turr.) || προσῆκον ex A (Dobsoni) restitui (i. e. προσῆκον ἔχειν αὐτοῖς φαίνηται). Cett. προσήκων, quod defendit Meutznerus l. d. Reiskius προσήκειν || § 16. οὔτ' ἂν εἰσεποίουν] οὔτ' ἂν εἰσποιεῖν libri. Meutzner. l. d. p. 139. Equidem erravi, cum in Comment. crit. p. 40 illam codicum discrepantiam ad § 17 rettuli. || § 17. καὶ οἶκον ego de meo scripsi. Libri καὶ οἴκοθεν || § 18. οὖν ἂν Turr. Libri ἂν om. (om. Bk.) || § 19. αὐτὸν ἕξειν (i. e. τὸν κλῆρον ἕξειν) scripsi ex A pr. (Dobsoni). Cett. αὐτὴν ἕξειν (ed. omnes). || § 20. δίκην λαχεῖν cum Emperio Opusc. p. 316 emendavi. Libri δίκην λαβεῖν (ed. omn.) || οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰτίας] Dobraeus οὐ μικρὰς ἔχομεν εἰπεῖν αἰτίας. Fortasse simpliciter corrigendum est οὐ

μικρὰς λέγομεν αἰτίας, sicut or. 8 § 9. || § 21. *τίνος δόντος τὸν κλῆρον κατὰ* Turr.: *τίνος δόντος ἔχει τὸν κλῆρον, κατὰ* AB (Bk.): *τίνος δόντος ἐστὶ τὸν κλ. κατὰ* Z: pro *ἔχει* et *ἐστὶ* Ald. habet *αὐτῷ*, Sauppius coniecit *ἐκείνῳ* || § 23. *ἃς ἂν* Turr., *ἂν* Z, *ἃς* cett. (Bk.) || *δικαίως* Dobraeus mavult abesse. || *γὰρ ἂν* e coniectura Bekkeri Turr. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) Cfr. or. 11 § 38. || *ἐπενεγκεῖν* merito suspectat Dobraeus. || § 24. *αὐτοῦ ἀξιοῦν* Schoemannus. Libri *αὐτὸν ἀξιοῦν* (ed. omn.). Sauppius coniecit *αὐτῶν ἀξιοῦν* || *μὴ πρὸ δίκης* libri (Turr.): *καὶ μὴ πρὸ δίκης* Ald. (Bk.) || § 26. *παῖδα* Meutznerus Act. soc. Gr. II p. 142 (Turr.). Libri *ἄπαιδα*. Cfr. § 10. ||

Oratio XI. **Stemma.**

De stemmate et causa (quae acta est Ol. 105, 1 sive 360 a. Chr.) v. Arn. Schaeferus Demosth. III. 2. p. 229 sqq.

Ὑπόθεσις. ἀνεψιοὺς] „immo ἀνεψιαδοῦς" Schoemannus. || Στρατίον scripsi cum Ald. et hoc loco et deinceps: στρατίαν AZ (Dobsoni), is quidem suprascripto ον. Vulgo Στράτιον || πρὸς τοῦτον δι' ἐπιτρόπου τινὸς υἱὸς τοῦ ἀδ. αὐτοῦ Στρατ. δικάζεται, φάσκων e Sauppii coniectura dedi. Libri πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδ. αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται· πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱός, φάσκων ||

§ 1. *NOMOI* add. Turr. Cett. om. || § 2. μέχρι scripsi cum Turr. coll. § 11. Libri μέχρις (Bk.) || ἐκλείπῃ [εἰς] τὸ γένος, πάλιν Schoemannus. Sed defendi potest vulg. || § 3. εἰπάτω ὅ τι] G. A. Hirschigius coni. εἰπάτω καθ' ὅ τι atque sic etiam § 5. At cfr. § 19. Comment. crit. p. 42. || § 5. Ἀγνίου ἢ Taylorus (Turr.) Libri ἢ om. (om. Bk.) || προσῆκεν cum Schoemanno scripsi. προσήκει BZ, προσήκῃ A, προσήκοι Bekkerus (Turr.). || § 6. παρέχεσθαι μάρτυρας dedi ex Cobeti (Var. Lectt. p. 103) emendatione. Libri παρέχεσθαι μαρτυρίας (ed. omn.) || μᾶλλον ἐπιστεύετο Dobraeus et Cobetus l. d. Libri μᾶλλον ἂν ἐπιστεύετο (ed. omn.) || § 9. περὶ τῶν αὑτοῦ Baiterus. Cett. περὶ τῶν αὐτοῦ || § 10. τῶν πρὸς πατρὸς Dobraeus et Schoemannus (Turr.). Libri τοῦ πρὸς πατρὸς (Bk.). || § 11. ἀγχιστεύειν AB, ἀγχιστεύει Z (Dobsoni). In Comment. crit. p. 41 conieci ἀγχιστεία ἦν || ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς ἦν] Haec in Z ante τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων posita ego in Comment crit. p. 41 sq. secludenda putavi. Emperius autem Opusc. p. 319 scribi voluit ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς οὐκ ἦν || μέχρι ἀνεψιῶν e Z (Dobsoni) dederunt Turr. (sicut et infra § 11. de suo): cett. μέχρις ἀνεψιῶν || § 12. μηδ' ἐὰν τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ, δίδωσιν ex parte Reiskium secutus correxi, Libri μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν, ὡς ἐγώ, δίδ. Sauppius proposuit μηδὲ κἂν τετελευτηκότες ὦσιν, οἷος ἐγώ, δίδωσιν. Verbum ὦσιν per διττογραφίαν quandam e δίδωσιν procusum videtur. || § 15. οὔτε δι' ἄλλο οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμιζον προσήκειν] Locum corruptum esse demonstravit Schoemannus. Ipse quod proposuit οὐδὲν δι' ἄλλο ἢ ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμ. προσήκειν saltem sententiae veritatem attingere videtur. An forte scribendum erit οὐδὲν ἄλλο ἢ οὐδὲν αὐτοῖς νομίζοντες

προσήκειν, i. e. tantum arbitrantes (nulla alia de causa quam quod arbitrabantur) nihil ad se pertinere illa bona. De οὐδὲν ἄλλο v. Vigerus p. 475 sq, Voemelius ad Dem, contiones p. 47 sqq. Cobetus Nov. Lectt. p. 320. || § 16· τῷ Στρατοκλέους παιδὶ e Schoemanni coniectura dedi. Libri τῷ Στρατίου παιδὶ (ed, omn.). Baiterus coniecit τοῖς Στρατίου παισί: sed illa mulier fueritne cum Stratii filiis cognata, hoc quidem loco nihil refert. || δικαίως deleri voluit Dobraeus, Baiterus pone ἡσυχίαν εἶχον collocari. Mihi illud probatur. || ἦσαν οἷοι ego correxi. Libri ἦσαν οἷοί τε. Cfr. or. 8 § 21. Librorum scripturam defendit Schoemannus. Sed ipsa collocatio de vitio monere debebat. Hac de dictione assentior Schaefero ad Plut. IV p. 324 atque in Apparatu crit. ad. Dem. V p. 53 et Cobeto Var. Lectt. p. 57. 181, discrepo cum Buttmanno ad Dem. Mid. p. 53. || § 18. παῖς εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας — ἀγχιστείαις, οὕτως partim ex Reiskii partim ex Emperii (Opusc. p. 316) emendatione scripsi. Cfr. § 10. Libri παῖδας εἶναι, κἀκείνας ἐξήλεγξα — ἀγχιστείαις. οὕτως. Schoemannus coniecit παῖδα εἶναι, κἀκείνας ἐξήλεγξα — ἀγχιστείαις. οὕτως, Sauppius παῖδά με εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας — ἀγχιστείαις, οὕτως || § 19. πρὸς ἡμᾶς Reiskius (Turr.). Libri πρὸς ὑμᾶς (Bk.) || § 21. κατὰ ταὐτὰ corr. A (Dobsoni) ed. Ald. (Turr. coll. § 23). Cett. κατὰ ταῦτα (Bk.) || οὐ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν — ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν] Malim οὐ οὐκ ἐνῆν τὸν μὲν — ὥστ' οὐδ' ἐνῆν κοιν. || § 22. ἐξαπατῆσαι] Baiterus ἐξαπατήσειν, V. Lectt. Lys. p. 73. || διείρηται Reiskio auctore scripsi. Libri διήρηται (ed. omn.) || § 26. μηδὲν Bekkerus (Turr.). Libri οὐδὲν || ἀπέδοτε Schoemannus (Turr.). Libri ἀπόδοτε (Bk.) || κλῆρον, οἱ δὲ Schoemannus (Turr.). Libri κλῆρον. εἰ δὲ (Bk.) || § 28. τοῦ κλήρου Scaliger (Turr.). Libri τὸν κλῆρον (Bk.) || § 29. ὅτι οὐδ' εἰ Scaliger (Turr.). Libri vel ὅτι οὐ δεῖ vel ὅτι εἰ (Bk.). Frankii Comment. III de particulis negantibus p. 14. || § 31. ταύτας προφάσεις Dobraeus et Emperius (Turr.). Libri ταύτας τὰς προφάσεις (Bk.) || § 36. δεινῶς] Rectius foret ἁπλῶς || γὰρ ἂν Dobraeus (Turr.). Libri ἂν om. || καὶ μηδεμίαν] καὶ malim abesse cum Baitero. || § 39. διαθεῖναι] διαθῆναι Ald.. διατεθῆναι H. Stephanus. Mihi videtur ἐκδοθῆναι emendandum, quod etiam

G. A. Hirschigio in mentem venit. || § 40. ἱκανά Reiskius (Turr.). Libri οὐχ ἱκανά (Bk.). Boeckh. Oecon. pol. I p. 160 nota d. || § 41. καὶ τόν θ᾽ αὐτοῦ] Vel καὶ vel θ᾽ malit abesse Sauppius. Si servare licet ambas particulas, καὶ ante ταλάντοιν interponendum erit. || τὸν Ἐλευσῖνι ego de meo. Libri art. om. || § 42. „Post πεντακοσίων excidisse videntur quaedam, cum triginta septem minae desint ad explendam summam trium talentorum et triginta minarum.“ Sauppius. || § 43. ἐνεπόλησαν Dobraeus (Turr.). Libri ἐνεπώλησαν (Bk.). Schaeferi Meletem. p. 85, Lobeck. ad Phryn. p. 583. || § 44. οὐσία] „his fortune is even greater than this“ Dobraeus, qui item ut Emperius coniecerat οὐσία αὕτη, quod mihi quidem non displicet. Reiskius voluerat οὐσία τοσαύτη || πλείων A Dobsoni (Turr. coll. L. Dindorfio ad Xen. Hell. p. 43). Cett. πλείω || ὁ κλῆρος Schoemannus (Turr.). Libri art. om. (om. Bk.) V. § 46. || § 45. ἐφ᾽ ᾗ Schoemannus et Emperius (Turr.). Libri ἐφ᾽ ἥν || § 47. ἑκατέρας τῆς οὐσίας ego Reiskium secutus correxi. Libri ἑκατέροις τῆς οὐσίας (ed. omn.) || ἡμῶν ἐστιν; ἀλλ᾽ οὐ τηλικαῦτα — παῖδας. οὐκ] Sic distinxi e Sauppii sententia. Sed ne sic quidem sanus locus videtur. Pro τηλικαῦτα libri habent τηλικαύτῃ, unde Emperius coni. ταύτῃ || τοῖς τούτου λόγοις e Reiskii coniectura scripsi. Libri τούτοις τοῖς λόγοις (ed. omn.). Vid. meae Vindiciae Lys. p. 22 sq. et praef. ad Lysiam p. XIX (ad or. 7 § 23). || ἐξ ὧν Dobraeus (Turr.). Libri ἐξ ὧν ἂν (Bk.) || § 49. οὐχ ἵνα μὴ Bekkerus coniecit (Schoem. Turr.). Libri μὴ om. (om. Bk.) || § 50. καὶ εἰσποιήσαντος Schoemannus (Turr.). Libri καὶ μὴ εἰσποιήσαντος (Bk.) || ΛΕΙΠΕΙ a Bekkero cum AB omissum rursus addidi cum Turr. coll. § 44.

Oratio XII.

servata a Dionysio Hal. de oratoribus vet. V p. 618 sqq. et orat. Graec. VII p. 351 sqq.

Ὑπόθεσις. καταψηφισαμένοις αὐτοῦ Baiterus. Cett. καταψ. αὐτοῦ. Sed deinceps fortasse scribendum καταψ. αὑ-

τοῦ, οὕτω τὸν ἀγῶνα τόνδε διατίθεται. Reiskius οὕτω post τόνδε poni volebat.

§ 1. οὑτοσὶ Εὐφίλητος Sauppius coll. § 6. 9. 10. 12 et adnot. ad or. 9 § 2. V. nostrae Lectt. Lys. p. 26 sive 320 et Comment. crit. p. 9 sq. Libri οὑτοσὶ ὁ Εὐφίλητος || ἕνεκεν A Grosii (Turr.). Cett. εἵνεκεν || εἰσεποιεῖτο A B Grosii (Turr.). Cett. εἰσποιοῖτο itidemque § 2. || § 3. ἔστι — ἱκανός Reiskius (Bk.). Libri ἔτι — ἱκανῶς, unde Sauppius suspicatur ἔχει — ἱκανῶς || ἐκ παιδίου ego de meo correxi. Libri ἐκ παίδων. V. ad or. 9 § 20. || εἰς τοὺς φράτορας Schoemannus (Turr.). Libri art. om. (om. Bk.) || § 4. τὴν ἐμὴν φωνὴν scripsi e Sauppii coniectura qui contulit Aeschin. or. 2 § 1. Libri ἐμὴν om. (om. ed. omn.) || § 5. ἐγένετο ego correxi („mater Euphileti facta est noverca"). Libri ἐγεγένητο. Comment. crit. p. 42 sq. || § 5. [καὶ ἐπέτρεψαν] seclusi. || § 6. εἰσποιοῦμεν libri (Turr.). Cett. εἰσεποιοῦμεν (Bk.) || ψευδομαρτυριῶν e Schoemanni coni. dedi. Libri ψευδομαρτυρίαν (ed. omn.) || Εὐφιλήτῳ τουτῳὶ correxi pro Εὐφ. τούτῳ. V. § 1. 9. 10. 12. Itidem § 9 extr. scripsi Εὐφίλητον τουτονὶ pro Εὐφ. τοῦτον || § 7. αὐτὸν ἢ ὅτι] Sauppius coniecit αὐτὸν εἰπεῖν ἢ ὅτι || § 8. ἠξίουν ἂν Turr. auctoribus scripsi. Libri ἂν om. Comment. crit. p. 43. || καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ] V. § 2. Erant duo fratres seniores e priore matrimonio suscepti. Moneo, quod ipse erravi in Comment. crit. p. 43. || οὐδ' ἐν ἑνὶ nunc ego de meo correxi (De collocatione verborum usitata v. Cobetus Nov. Lectt. p. 318). Libri οὐδὲν οὐδενί. Turr. coniecerant οὐδὲν ἐν οὐδενί || ποιοῦσιν] Reiskius ταῦτα ποιοῦσιν, ego in Comment. crit. p. 44 proposui κατηγοροῦσιν || πάντας] Schoemannus coniecit πάντες, mihi in Comment. crit. p. 43 scribendum videbatur πάντως || § 10. καὶ πρότερον Sauppius. Libri καὶ πρῶτον (Bk.) || § 11. ἐδυνήθησαν scripsi pro ἠδυνήθησαν || § 12. μέγα Reiskius (Turr.). Libri μετὰ (Bk.) || τοῦτ' ἂν Schoemannus (Turr.). Libri ταῦτα (Bk.). || τοὐναντίον ego de meo emendavi. Libri τοιοῦτον. Sauppius coniecit τὸ αὐτὸ τοῦτο coll. Antiph. or. 6 § 27. || πρῶτον ἐγγραφέντα] Sauppins coni. πρότερον ἐγγραφέντα.

Fragmenta

orationum non omnia dedi quotquot collecta sunt, sed idem quod in Lysia edendo faciendum mihi putavi, ut ex eorum multitudine excerperem ea quae aliquo sermonis continerentur vinculo.

Fr. 4. *ἀηδές* Sylb. et margo Bodl. Libri *ἡδέως*. Ceterum v. Saupp. || *καὶ θύειν καὶ συνουσίας*] *καὶ θύειν* addidi Sauppio auctore, qui contulit p. 605, 11. *δέομαι οὖν ὑμῶν* vetus Schaeferi (Spp.). Cett. *δέομαι οὖν ὑμᾶς* || Fr. 5. V. ad Lysiae fr. 33. || Fr. 6. *Ἀποφανῶ* ego correxi. Verba enim sine dubio propositionem continent. Libri *ἀποφαίνω* || Fr. 7. *παρὸν*] Sauppius coniecit *παρῶν*, non temere. Sed fortasse post *παρῶν* deest aliquid quale *διέλυσε* || Fr. 12. *παρὰ τὴν εἰς Ἑστιαίαν ὁδόν*] Ross. Dem. Att. p. 5. || XI. Fr. 14. Hanc orationem diversam esse a superiore concedo Meiero et Sauppio. || Fr. 15. § 1. *Εὐμάθει τουτῳὶ* scripsi pro *Εὐμ. τούτῳ* perinde atque infra § 2. || § 2. *Κηφισοδότου* Sauppius e Dionys. H. p. 597, 11 coll. maxime titulo apud Boeckh. de re navali Ath. 4. b. 65. Libri h. l. *Κηφισοδώρου* || § 3. *ἐχρώμην τε αὐτῷ* Sauppio obsecutus dedi cum vetere Schaeferi. Cett. *τε* om. || Fr. 17. *τὸ πρωιζόν*] *τὸ πρωινόν* Etym. Lobeck. ad Phryn. p. 323. || *ὦ ἄνδρες δικασταί* ego correxi. Libri *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι*, V. ad or. 1 § 47. || *ἐμποδὼν ἐστι*] *ἐμποδὼν εἶναι* Suidas et Zonaras, unde conicere licet *ἐμποδὼν εἰδέναι* („in promptu est scire") || Fr. 22. Titulus antehac erat aut *Ἐκ τῆς ἐπιτρόπου ἀπολογίας* (Bk.) aut *Πρὸς Διοφάνην ἐπιτροπῆς ἀπολογία* (Spp.). Ego autem non dubitavi fragmentum illud referre ad orationem quae fuit *ὑπὲρ Καλυδῶνος πρὸς Ἁγνόθεον ἐξούλης*, quamquam Dionysius p. 598 neque adversarii neque clientis nomen appellat, quod eo magis mirum videtur, cum infra p. 611 orationem *πρὸς Ἁγνόθεον* nominatim afferat. De qua re cum consuluissem Westermannum, vir mihi benevolentissimus de orationis titulo assensus est, mirae autem illius rei eam sibi causam esse videri rescripsit, quod illo loco Dionysius id agens, ut similes Lysiae et Isaei locos inter se compararet, non tam nomina quam ip-

sam rem curaverit. Idem vir doctus Calydonem nostrae orationis non diversum esse iudicat ab eo, adversus quem orationem πρὸς Καλυδῶνα ἐπιτροπῆς scripserit Isaeus: in utraque autem causa Hagnotheum fuisse Calydonis adversarium, quamvis primo quidem aspectu prope temerarium esse videatur statuere Isaeum modo his modo illis partibus operam suam tribuisse. Quod tamen minus mirum fore ipsa fragmenti verba inspicienti. Eis enim actorem aliquando fuisse adversarii tutorem declarari, non iam esse. Actor enim pupillo, postea quam is sui iuris factus erat, bona tradiderat: quibus interea dissipatis pupillus bona ipsius tutoris petit, eaque res optime convenit causae ἐξούλης, quam quidem alias quoque cum causa ἐπιτροπῆς coniunctam esse constat. Iam inter causam ab Hagnotheo actam πρὸς Καλυδῶνα ἐπιτροπῆς et causam ab Calydone actam πρὸς Ἁγνόθεον ἐξούλης aliquot annos interiectos esse verisimile est, ut nullam iam offensionem habere videatur quod ab una litigantium parte ad alteram transierit Isaeus. Ceterum alterum Fr. 23 ad hanc orationem pertinere recte iam dudum suspicatus est idem Westermannus. Ὑπόθεσις. ὑπό του τῶν ego de meo correxi. Erat ὑπὸ τῶν. V. § 1. 2. 4. 5. || τῶν ἀδελφιδῶν] Bodl. et vetus Schaeferi. Erat ἰδίων, de cuius lectionis origine v. Sauppius.

§ 1. Ἁγνόθεον egregia est Cobeti Var. Lectt. p. 271 emendatio coll. Harpocr. v. ἐπισημαίνεσθαι (p. 82 Bk.). Erat ἀγνοηθέντα. Viam monstrávit Dobraeus nomen latere coniciens quale Ἀγλαοσθένη || ἀλλ' ὄντα γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον ex Dobraei emendatione scripsi: ἀλλ' οὐ τό γε ἀδελφ. ἐμὸν καὶ κύριον Schaeferi vetus, unde Sauppius εἰ δέ, ἀλλ' οὖν τόν γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν ὄντα, κύριον: Bodlei. habet ἄλλ' οὕτω γε οὖν ἀδελφ. ἐμὸν κ. κ. || § 2. ἑταιρείαις Sauppius coll. Baitero ad Isocr. Paneg. p. 51 sq. Libri ἑταιρίαις || ὡς ἂν οὖν] „quomodocumque". οὖν inclusit Bekkerus. At v. Lectt. Lys. p. 32 (326) et Comment. crit. p. 11. || § 3. ἐκ τῶν μαρτυριῶν; ego de meo. Cett. ἐκ τῶν μαρτύρων. Illud et concinnitas postulat et or. 8 § 28. || § 4. διώκων ταῦτα] Sauppius coniecit δίκαια ποιῶν πάντα vel simile quid scriptum fuisse. || καὶ λόγους] καὶ κακολογίας coni. G. A. Hirschigius Philol. V p. 325. Non opus. Cfr. or. 1 § 9. ||

ποιήσειεν Schoemannus (Spp.). Libri *ἐποίησεν.* || § 2. *καὶ τοῦτον τὸν τρόπον*] Locum corruptum et interpolatum sic sanandum esse arbitratus sum, ut *καὶ* ante *τοῦτον τὸν τρόπον* interponerem atque coniungerem *καὶ τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον — σκέψασθαι*, ante quod quidem verbum Sauppius *ἐχρῆν* inseruit scilicet ut lacunam expleret. Deinceps omnes ego responsiones illas *τόσας καὶ τόσας, κατὰ τόσον, ταυτί, οἳ καὶ ταῦτα μαρτυρήσοντες* secludendas putavi, cum adversarius tantum *πυνθάνεσθαι* iubeatur, quod idem declarant illa quae sequuntur *σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα — τοὺς λαβόντας*, quibus singulae quaestiones breviter comprehenduntur. Quod si illae responsiones non ipsius sunt oratoris, fortasse ne *μαρτυρόμενοι* quidem cum Reiskio et Sauppio in *μαρτυρήσοντες* mutare opus erit. || *εἰσενηνεγμένας.* Sylburgius (Spp.). Libri *εἰσενηνεγμένης* || § 5. *εὖ τε ....*] Lacuna est in vetere Schaeferi et Bodleiano, in hoc quidem, ut Reiskius narrat, inter *εὖ* et *τε*, quod si verum est, probo eiusdem complementum *εὖ εἶχε τότε τῷ λ.*, ita ut *τότε* oppositum sit ei quod sequitur *νῦν*. Sauppius coniecit *εὖ τε καὶ καλῶς εἶχε, τῷ λ.* Schoemannus *εὖ τε καὶ δικαίως εἶχε, τῷ λ.* || *ψεῦδος ἦν*] Malim *ψευδὲς ἦν* || Fr. 25. Ex ambobus Suidae locis inter se comparatis emendavit Sauppius coll. or. 8 § 31 et or. 10 § 12. Malim tamen ad *παῖδες* articulum additum. || Fr. 28. *Καὶ οὗτος* vetus Schaeferi (Spp.). Cett. *Καὶ οὗτος γὰρ* || *παρεχομένων αὐτῶν μάρτυρας ὧν* e Schoemanni emendatione dedi cum Sauppio pro *παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας δοῦναι ὧν* || *φασιν, ἐκείνοις* ego scripsi pro *φασιν, ὡς ἐκείνοις*. Particula *ὡς* ex ea quae sequitur *ὡς* nata videtur. Sauppius cum Schoemanno eam mutavit in *ὅμως*. || *οἵ γε* Bekkerus (Spp.). Erat *ἔοικε* || *ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι δ' οὕτως* Sauppius et Emperius. Possis etiam *ἀπέδοσαν ἃ εἰσπράξασθαι οὕτως ἔχοντες* || Fr. 29. Initium corruptum esse patet. || Fr. 32. *ἀδικεῖσθαι* Sauppius et Meinekius. Libri *ἀδικεῖν* || Fr. 33. Correxit Sauppius in fragmentis Antiphontis p. 145.

Scribebam Dresdae. **Carolus Scheibe.**

ΙΣΑΙΟΣ.

α΄. ΓΕΝΟΣ ΙΣΑΙΟΥ.

Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο κατὰ μέν τινας Ἀθηναῖος, κατὰ δέ τινας Χαλκιδεύς, πατρὸς δὲ Διαγόρου, μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους· ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι καὶ συνεχῶς ἐρᾷν, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τοσοῦτον μεταβεβληκέναι τὴν πολιτείαν ὥσθ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου δοκεῖν. Ἄρδυος γοῦν ἐρωτήσαντος αὐτὸν εἰ ἡ δεῖνα καλὴ αὐτῷ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν „οὐκ οἶδα· τοὺς γὰρ τοιούτους ἀφῃ„ρέθην ὀφθαλμούς." [ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν, οὐ πάντως περὶ τούτου λέγων Ἰσαίου· ἀμέλει γοῦν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ.] ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τοῦ θανάτου αὐτοῦ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου πάνυ ἀκριβῶς ἐζήλωσεν, ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τοὺς λόγους. ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία κατά τε τὴν λέξιν καὶ τὰ ἐνθυμήματα, κατὰ μὲν τὴν λέξιν ὅτι ἡ μὲν Λυσίου ἐστὶ καθαρὰ καὶ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς καὶ κυρία καὶ σύντομος, ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἰσαίου σχεδόν. διαφέρει δὲ ὅτι τῇ μὲν πολὺ τὸ ἀφελὲς καὶ τὸ ἠθικόν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη, ἡ δὲ Ἰσαίου τεχνικωτέρα

δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον γὰρ ἀπολείπεται τῆς χάριτος, τοσοῦτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν οὖν τὴν λέξιν τοιαύτην εὑρήσομεν τὴν διαφοράν, κατὰ δὲ τὰ πράγματα ταύτην, ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν οὐ πολλὴν τὴν τέχνην εὑρήσομεν οὔτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων, παρὰ δὲ Ἰσαίῳ πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ προκατασκευαῖς χρῆται καὶ μερισμοῖς τεχνικωτέροις, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ. πολὺς δ' ἐστὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τοῦτο ἤσκησεν. ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τοῦ Δημοσθένους ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη δὲ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίου καὶ Ἰσαίου, ὥστε Λυσίας μὲν καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων, Ἰσαῖος δὲ καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων ὕποπτος ἦν.

β'. ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΜΩΝ.

Ἰσαῖος, ὁ Δημοσθένους καθηγησάμενος καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα γενόμενος περιφανής, ὡς μέν τινες ἱστοροῦσιν Ἀθηναῖος ἦν τὸ γένος, ὡς δ' ἕτεροι γράφουσι Χαλκιδεύς. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ τεκμαίρομαι, καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου δυναστείας παρεξέτεινεν. γενέσεως δὲ καὶ τελευτῆς τοῦ ῥήτορος ἀκριβῆ

χρόνον εἰπεῖν οὐκ ἔχω, οὐδὲ δὴ περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρός, οἷός τις ἦν, οὐδὲ περὶ τῆς προαιρέσεως τῶν πολιτευμάτων, οὐδ' ἀρχὴν εἰ προείλετό τινα πολιτείαν, οὐδ' ὅλως περὶ τῶν τοιούτων οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲ τοιαύτῃ περιτυγχάνειν ἱστορίᾳ. οὐδὲ γὰρ ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας Ἕρμιππος, ἀκριβὴς ἐν τοῖς ἄλλοις γενόμενος, ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ῥήτορος οὐδὲν εἴρηκεν, ἔξω δυοῖν τούτων, ὅτι διήκουσε μὲν Ἰσοκράτους, καθηγήσατο δὲ Δημοσθένους, συνεγένετο δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν φιλοσόφων.

γ'. ΕΚ ΤΩΝ [ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ] ΒΙΩΝ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ.

Ἰσαῖος Χαλκιδεὺς μὲν ἦν τὸ γένος, παραγενόμενος δ' εἰς Ἀθήνας καὶ σχολάσας μὲν Ἰσοκράτει ζηλώσας δὲ Λυσίαν κατά τε τὴν τῶν ὀνομάτων ἁρμονίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι δεινότητα, ὥστ' εἰ μή τις ἔμπειρος πάνυ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀνδρῶν εἴη, οὐκ ἂν διαγνοίη πολλοὺς τῶν λόγων ῥᾳδίως ὁποτέρου τῶν ῥητόρων εἰσίν. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἔστι τεκμήρασθαι ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς παρέτεινεν. καθηγήσατο δὲ Δημοσθένους ἀποστὰς τῆς σχολῆς ἐπὶ δραχμαῖς μυρίαις, διὸ καὶ μάλιστα ἐπιφανὴς ἐγένετο. αὐτὸς δὲ καὶ τοὺς ἐπιτροπικοὺς λόγους συνέταττε τῷ Δημοσθένει, ὥς τινες εἶπον. καταλέλοιπε δὲ λόγους ξδ', ὧν εἰσι γνήσιοι ν', καὶ ἰδίας τέχνας. πρῶτος δὲ

καὶ σχηματίζειν ἤρξατο καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν, ὃ μάλιστα μεμίμηται Δημοσθένης. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Θησεῖ.

δ'. ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Ἰσαῖος. εἷς μέν ἐστι τῶν ι' ῥητόρων, μαθητὴς δ' Ἰσοκράτους, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους, Ἀθηναῖος τὸ γένος· Δημήτριος δὲ Χαλκιδέα φησὶν αὐτὸν εἶναι. οὗτος ἐπαινεῖται καὶ ὡς ῥήτωρ καὶ ὡς Δημοσθένην ἀμισθὶ προαγαγών.

1.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. Steph. p. 35.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

'Αδελφιδοῖ Κλεωνύμου τελευτήσαντος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος, τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα καὶ Ποσείδιππον, γράψαι, ὡς ἀληθὲς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν, ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀστυνόμον ἐξαίφνης [ἀποθανεῖν]· καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνύμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ στάσις ὅρος διπλοῦς κατὰ ἀμφισβήτησιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δέ, λέγοντες ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς, τοῖς τελευταῖον παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ ἄνδρες, τελευτήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίηκε. καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαιδευόμεθα, ὥστ' οὐδ' ἀκροασόμενοι οὐδέποτ' ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον, νῦν δὲ ἀγωνιούμενοι περὶ πάντων ἥκομεν τῶν ὑπαρχόντων· οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν ἀλλὰ καὶ τῶν πατρῴων, ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις ἐκείνῳ φάσκοντες ἀργύριον. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες οἱ 2

τούτων ἀξιοῦσιν ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογουμένων, ὧν Κλεώνυμος κατέλιπεν, αὐτοῖς [τούτων] ἰσομοιρῆσαι· οὗτοι δὲ εἰς τοῦτο ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ τὰ πατρῷα προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, οὐκ ἀγνοοῦντες, ὦ ἄνδρες, τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἐρημίαν
3 ἡμῶν καταγνόντες. σκέψασθε γὰρ οἷς ἑκάτεροι πιστεύοντες ὡς ὑμᾶς εἰσεληλύθαμεν· οὗτοι μὲν διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι τοιαύταις, ἃς ἐκεῖνος διέθετο μὲν οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλ' ὀργισθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ τῶν ἡμετέρων, ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, πέμψας
4 Ποσείδιππον ἐπὶ τὴν ἀρχήν· ἡμεῖς δὲ γένει μὲν ἐγγυτάτω προσήκοντες, χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάντων οἰκειότατα, δεδωκότων δ' ἡμῖν καὶ τῶν νόμων κατὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλεωνύμου διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ, ἔτι δὲ Πολυάρχου, τοῦ πατρὸς τοῦ Κλεωνύμου, πάππου δ' ἡμετέρου, προστάξαντος, εἴ τι πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις, ἡμῖν δοῦναι
5 τὰ αὑτοῦ. τοσούτων τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων οὗτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες, οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡμᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς
6 μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν παρόντων κακῶν, ἀλλ' ὅτι ἀγωνίζομαι πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ' ἀμύνεσθαι καλῶς ἔχει· οὐ γὰρ ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄντας, ἢ κακῶς πα-
7 θεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων. οὗτοι δ' οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ' | ἥκουσιν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες καὶ ῥήτορας παρασκευασάμενοι καὶ οὐδὲν ἀπολείποντες τῆς αὑτῶν δυνάμεως,

ὥσπερ, ὦ ἄνδρες, ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι, καὶ οὐκ
ἀναγκαίους καὶ συγγενεῖς κακῶς ποιήσοντες. τὴν 8
μὲν οὖν τούτων ἀναισχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρ-
δειαν ἔτι μᾶλλον γνώσεσθε, ἐπειδὰν πάντων ἀκού-
σητε· ὅθεν δ' οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ
ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

Δεινίας γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφὸς ἐπετρόπευσεν 9
ἡμᾶς, θεῖος ὢν ὀρφανοὺς ὄντας. Κλεωνύμῳ δ' οὗ-
τος, ὦ ἄνδρες, διάφορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν
οὖν αὐτῶν ἦν τῆς διαφορᾶς αἴτιος, ἴσως οὐκ ἐμὸν
ἔργον ἐστὶ κατηγορεῖν· πλὴν τοσοῦτόν γε ἂν δικαίως
αὐτοῖς ἀμφοτέροις μεμψαίμην, ὅτι καὶ φίλοι τέως
ὄντες καὶ προφάσεως οὐδεμιᾶς γενομένης ἐκ λόγων
τινῶν οὕτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν ἀνείλοντο.
ὅτι δ' οὖν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς Κλεώνυμος ταύτας 10
ποιεῖται τὰς διαθήκας, οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς ὕστε-
ρον ἐσώθη ἔλεγεν, ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους
ὑπὸ Δεινίου, καὶ δεδιὼς μὴ τελευτήσειεν αὐτὸς ἔτι
παῖδας ἡμᾶς καταλιπὼν καὶ τῆς οὐσίας ἡμετέρας
οὔσης γένοιτο κύριος Δεινίας· ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι
τὸν ἔχθιστον τῶν οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν
αὑτοῦ καταλιπεῖν, καὶ ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα
τοῦτον, ἕως ἡμεῖς ἡβήσαιμεν, ᾧ ζῶν διάφορος ἦν·
ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ' ὀρθῶς εἴτε μή, τὰς 11
διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς ἐρωτῶντος τοῦ
Δεινίου παραχρῆμα εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ πατρὶ ἐγκαλεῖ
τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων τῶν πολιτῶν ἐναν-
τίον ὅτι οὐδὲν πονηρὸν [ἐγκαλεῖ], καὶ ἐμαρτύρησεν
ὡς ὀργιζόμενος ἐκείνῳ καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος
ταῦτα διέθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες,
κακῶς ποιεῖν ἡμᾶς ἐβουλήθη, τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδι-
κηκότας; ὕστερον δὲ τούτων, ὃ μέγιστον ἡμῖν τεκμή- 12

ριον ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἔπραξεν ἡμᾶς βλάπτειν βουλό-
μενος· τελευτήσαντος γὰρ Δεινίου καὶ τῶν πραγμά-
των ἡμῖν πονηρῶς ἐχόντων οὐδὲ περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδ᾽
ἑνὸς ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ᾽ αὐτοὺς μὲν εἰς τὴν οἰκίαν
τὴν αὑτοῦ κομισάμενος ἐπαίδευε, τὴν δ᾽ οὐσίαν ἀφε-
λέσθαι τῶν χρήστων ἐπιβουλευσάντων ἔσωσεν ἡμῖν,
ἐπεμελεῖτό τε ὁμοίως τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν αὑτοῦ
13 πραγμάτων. καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν
ἐκ τούτων τῶν ἔργων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν,
καὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι μὴ τοῖς μετ᾽ ὀργῆς πραχθεῖ-
σιν, ἐν οἷς ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, ἀλλ᾽
ἀφ᾽ ὧν ὕστερον φανερὰν τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἐποίη-
σεν. ἔτι γὰρ μᾶλλον ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν
14 ὡς εἶχε πρὸς ἡμᾶς. ἤδη γὰρ ἀσθενῶν ταύτην τὴν
νόσον ἐξ ἧς ἐτελεύτησεν, ἐβουλήθη ταύτας τὰς δια-
θήκας ἀνελεῖν καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ τὴν ἀρχὴν
εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν, ἀλλὰ καὶ
τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμ-
ψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος πάλιν ἐς τὴν
ὑστεραίαν Διοκλεῖ καλέσαι τοὺς ἄρχοντας προσέταξε·
καὶ οὐχ οὕτως ἀσθενῶς διακείμενος, ἀλλ᾽ ἔτι πολλῶν
οὐσῶν ἐλπίδων ἐξαπίνης τῆς νυκτὸς ταύτης ἀπέθανεν.
15 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας ὡς
οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλὰ Δεινίᾳ πολεμῶν ταύτας τὰς
διαθήκας διέθετο, ἔπειτα ὡς ἐκείνου τελευτήσαντος
ἐπεμελεῖτό τε τῶν ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτοὺς
ἐπαίδευεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος,
πρὸς δὲ τούτοις ὡς Ποσείδιππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν
ἀστυνόμον, οὗτος δ᾽ οὐ μόνον αὐτὸς οὐκ εἰσεκά-
λεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα ἐπὶ τὴν θύραν Ἀρχωνίδην
16 ἀπέπεμψεν. Ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔτι τοίνυν ὡς οἱ τούτων φίλοι καὶ Κηφίσανδρος ἠξίουν νείμασθαι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τρίτον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμου, καὶ τούτων μοι κάλει | μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν 17
κλήρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς
ὥσπερ ἡμεῖς καὶ τῷ γένει προτέρους ὄντας καὶ τῇ
φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περίεργον εἶναι
τοὺς ἄλλους λόγους λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τούτων οὐδέ-
τερον ἔχοντες οὗτοι τολμῶσι τῶν οὐ προσηκόντων
ἀμφισβητεῖν καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λόγους,
βούλομαι βραχέα καὶ περὶ τούτων αὐτῶν εἰπεῖν.
ἰσχυρίζονται γὰρ ταῖς διαθήκαις, λέγοντες ὡς Κλεώ- 18
νυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν οὐ λῦσαι βουλόμενος
αὐτὰς ἀλλ' ἐπανορθῶσαι καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐ-
τοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε τὰς διαθήκας
τὰς μετ' ὀργῆς γενομένας πότερα εἰκός ἐστι βουλη-
θῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως
ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως ἔτι βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποστε-
ρήσει τῶν αὐτοῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κἀκείνων ὧν 19
ἂν ὀργισθέντες τοὺς οἰκείους ἀδικήσωσιν ὕστερον
μεταμέλει· οὗτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς
ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιοῦν τὴν δια-
θήκην βουλόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ'
εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσομεν ταῦτα καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πι-
στεύσετε, ἐνθυμεῖσθε ὅτι παράνοιαν αὐτοῦ τὴν με-
γίστην οὗτοι κατηγοροῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης 20
μανία μείζων, ἢ τότε μὲν ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν
ἔτυχεν, ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν τε καὶ διατίθεσθαι τοι-

αὐτὰς διαθήκας, ἐξ ὧν οὐκ ἐκεῖνον ἐτιμωρεῖτο ἀλλὰ τοὺς οἰκειοτάτους ἠδίκει· νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος ἁπάντων, μόνους ἐβουλήθη τοὺς ἀδελφιδοῦς, ὡς οὗτοί φασιν, ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, τοι-
21 αῦτα περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο; ὥστ' ἐκ τούτων τῶν λόγων ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι περὶ αὑτῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς διαθήκας βουλόμενος μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν, ὥσπερ ἡμεῖς φαμεν, οὐδ' εἷς ἔνεστι τούτοις λόγος· εἰ δ' οὕτω παραφρονῶν ἔτυχεν ὥσθ' ἡμᾶς περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι, τοὺς γένει προτεύοντας καὶ χρωμένους αὐτῷ πάντων οἰκειότατα, δικαίως ἂν δήπου τὰς τοιαύτας διαθήκας ἀκύρους ποιήσαιτε.

22 Ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε ὅτι φάσκοντες καλεῖν τὴν ἀρχὴν Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν αὑτῶν δωρεάν, προσταχθὲν αὐτοῖς· οὐκ ἐτόλμησαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυοῖν τοῖν ἐναντιωτάτοιν θάτερα μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἕξειν βεβαιοτέραν ἢ ἐκείνῳ μὴ ποιήσαντες ἀπεχθήσεσθαι, τὴν ἀπέχθειαν εἵλοντο
23 μᾶλλον ταύτης τῆς δωρεᾶς. καίτοι πῶς ἂν ἕτερα τούτων γένοιτο ἀπιστότερα; τοὺς μὲν τηλικαῦτα μέλλοντας ἐκ τοῦ πράγματος κερδαίνειν, ὥσπερ ζημιωθησομένους, φυλάξασθαι τὴν διακονίαν, Κλεώνυμον δ' ὑπὲρ τῆς τούτων ὠφελείας τοσαύτην ποιήσασθαι σπουδὴν ὥστε Ποσειδίππῳ μέν, ὅτι κατημέλησεν, ὀργισθῆναι, Διοκλέους δὲ ταὐτὰ πάλιν ἐς τὴν ὑστεραίαν δεηθῆναι;

24 Εἰ γὰρ δή, ὦ ἄνδρες, ὡς οὗτοί φασιν, ἐν ταῖς νῦν γεγραμμέναις διαθήκαις ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, καὶ τοῦτ' ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ θαυμάζειν, ὃ

τί ποτε ἐπανορθώσας κυριωτέρας αὐτὰς ἡγοῖτ' ἂν
ποιῆσαι· τοῖς γὰρ ἄλλοις οὗτος ὅρος ἐστίν, ὦ ἄνδρες,
τῶν δωρεῶν. Ἔτι δὲ καὶ εἴ τι προσγράψαι τούτοις 25
ἐβούλετο, διὰ τί οὐκ ἐν ἑτέρῳ γράψας αὐτὰ γραμ-
ματείῳ κατέλιπεν, ἐπειδὴ τὰ γράμματα παρὰ τῶν
ἀρχόντων οὐκ ἐδυνήθη λαβεῖν; ἀνελεῖν γάρ, ὦ ἄν-
δρες, οὐχ οἷός τ' ἦν ἄλλο γραμματεῖον ἢ τὸ παρὰ
τῇ ἀρχῇ κείμενον· γράψαι δ' ἐξῆν εἰς ἕτερον εἴ τι
ἐβούλετο, καὶ μηδὲ τοῦθ' ἡμῖν ἀμφισβητήσιμον ἐᾶν.
Εἰ τοίνυν καὶ τοῦτο συγχωρήσαιμεν, ὡς ἐκεῖνος ἐπα- 26
νορθῶσαι τὰς διαθήκας ἐβούλετο, πᾶσι δήπου φανε-
ρὸν ὑμῖν ἐστιν ὅτι οὐκ ὀρθῶς αὐτὰς ἔχειν ἡγεῖτο.
καίτοι σκοπεῖτε καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀναισχυντίαν αὐ-
τῶν, οἵ τινες ταύτας τὰς διαθήκας ἀξιοῦσιν εἶναι
κυρίας, ἃς ὁμολογοῦσι μηδ' αὐτὸν τὸν διαθέμενον
[ταῦτα] ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῖσθαι, καὶ πείθουσιν ὑμᾶς
ἐναντία καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῇ τοῦ
τετελευτηκότος γνώμῃ ψηφίσασθαι. Ἔτι τοίνυν τού- 27
των ἁπάντων ἀναιδέστατος τῶν λόγων ἐστίν, ὅταν
τολμῶσι λέγειν ὡς Κλεώνυμος οὐδὲν ἡμᾶς τῶν αὑτοῦ
λαβεῖν ἐβούλετο. καίτοι, ὦ ἄνδρες, τίνας ἂν ἄλλους
ταῦτα ἔχειν ἐβουλήθη μᾶλλον ἢ τούτους, οὓς καὶ
ζῶν ἐκ τῶν αὑτοῦ πλεῖστα τῶν οἰκείων ὠφέλει; Πάν- 28
των δ' ἂν εἴη θαυμασιώτατον, εἰ Κηφίσανδρος μὲν
ὁ τούτων οἰκεῖος δίκαιον ἡγεῖτο εἶναι μέρος ἕκαστον
ἡμῶν ἔχειν τῆς οὐσίας, Κλεώνυμος δ' ὃς ἦν ἡμῖν
οἰκειότατος καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ λα-
βὼν ἐθεράπευε καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὥσπερ
τῶν αὑτοῦ πραγμάτων, οὗτος μόνος ἐβούλετο ἡμᾶς
ἀκλήρους εἶναι τῶν αὑτοῦ. καὶ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύ- 29
σειεν εὐνουστέρους καὶ μετριωτέρους τοὺς ἀντιδίκους
ἡμῖν εἶναι τῶν οἰκειοτάτων; κἀκεῖνον μέν, ᾧ καὶ

*ἀναγκαῖον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς καὶ αἰσχρὸν ἡμῶν ἀμελῆ-
σαι, μηδὲν τῶν αὑτοῦ ἡμῖν δοῦναι· τούτους δέ, οἷς
οὔτ' ἀνάγκη ἐστὶν οὔτ' αἰσχύνην οὐδεμίαν φέρει
τῶν οὐ προσηκόντων, ὥς φασιν, ἡμῖν μεταδιδόναι;
Ἀλλὰ ταῦτα μέν, ὦ ἄνδρες, πολλὴν ἀπιστίαν ἔχει.*
30 *Ἔπειτα, εἰ μὲν καὶ νῦν οὕτω πρὸς ἀμφοτέρους
ἡμᾶς ἔχων ἐτελεύτησεν, ὥσπερ ὅτε τὰς διαθήκας
ταύτας ἐποιήσατο, εἰκότως ἄν τις ὑμῶν πιστεύσειε
τοῖς λόγοις τοῖς τουτωνί· νυνὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον εὑ-
ρήσετε. τότε μὲν γὰρ ἔτυχε Δεινίᾳ, ὃς ἡμᾶς ἐπετρό-
πευε, διάφορος ὢν ἡμῖν τε οὔπω χρώμενος τούτοις
τε ἅπασιν ἐπιτηδείως διακείμενος· νῦν δὲ τούτων
μέν τισι διάφορος ἐγένετο, ἡμῖν δὲ πάντων ἐχρῆτο*
31 *οἰκειότατα. καὶ ἐξ ὧν μὲν αὐτῷ πρὸς τούτους ἐγένετο
ἡ διαφορά, περίεργόν ἐστι λέγειν· σημεῖα δ' ὑμῖν
ἐρῶ μεγάλα, περὶ ὧν καὶ μάρτυρας ἔχω παρασχέ-
σθαι. πρῶτον μὲν γὰρ θύων τῷ Διονύσῳ, καὶ τοὺς
οἰκείους ἅπαντας καλέσας καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν
πολλούς, Φερένικον οὐδαμοῦ παρεστήσατο. ἔπειτα
μικρὸν πρὶν τελευτῆσαι βαδίζων εἰς Πάνορμον μετὰ
Σίμωνος, καὶ συντυχὼν αὐτῷ, προσειπεῖν οὐκ ἐτόλ-*
32 *μησεν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις πυνθανομένου τὴν δια-
φορὰν τοῦ Σίμωνος τήν τ' ἔχθραν διηγήσατο, καὶ
προσηπείλησεν ὅτι δηλώσοι ποτ' ἂν τούτῳ ὡς διά-
κειται πρὸς αὐτόν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μάρ-
τυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 *Οἴεσθε οὖν, ὦ ἄνδρες, τὸν οὑτωσὶ πρὸς ἑκατέ-
ρους ἡμᾶς διακείμενον ἡμῖν μέν, οἷς οἰκειότατα
ἐχρῆτο, οὕτω ποιεῖν ὥστε μηδὲ λόγον ὑπολείψειν,
τούτοις δέ, ὧν τισι καὶ διάφορος ἦν, σκοπεῖν ὅπως*

ἅπασαν βεβαιώσει τὴν οὐσίαν; καὶ τούτους μὲν νῦν
περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ταύτης ὑπούσης τῆς ἔχθρας,
ἡμᾶς δὲ τοσαύτης οἰκειότητος καὶ φιλίας γενομένης
πειρᾶσθαι μᾶλλον κακῶς ποιεῖν; Ἀλλ' ἔγωγε, εἰ κα- 34
τηγορεῖν ἐβούλοντο τῶν διαθηκῶν ἢ τοῦ τετελευτη-
κότος, οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν ἄλλο πρὸς ὑμᾶς εἶπον, οἵ γε
τὰς διαθήκας μὲν ἀποφαίνουσιν οὔτ' ὀρθῶς ἐχούσας
οὔτ' ἀρεσκούσας τῷ διαθεμένῳ, τοῦ δὲ τοσαύτην
μανίαν κατηγοροῦσιν, ὥστε φασὶν αὐτὸν περὶ πλεί-
ονος ποιεῖσθαι τοὺς αὐτῷ διαφερομένους ἢ τοὺς οἰ-
κείως χρωμένους, καὶ οἷς μὲν ζῶν οὐδὲ διελέγετο
ἅπασαν δοῦναι τὴν οὐσίαν, τοὺς δ' οἰκειότατα κε-
χρημένους οὐδὲ πολλοστοῦ μέρους ἀξιῶσαι. ὥστε τίς 35
ἂν ὑμῶν ταύτας εἶναι κυρίας τὰς διαθήκας ψηφί-
σαιτο, ἃς ὁ μὲν διαθέμενος ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐχούσας
ἀπεδοκίμασεν, οὗτοι δ' ἔργῳ λύουσιν ἐθέλοντες ἡμῖν
ἰσομοιρῆσαι τῆς οὐσίας, πρὸς δὲ τούτοις ἡμεῖς ὑμῖν
ἀποφαίνομεν ἐναντίας οὔσας καὶ τῷ νόμῳ καὶ τοῖς
δικαίοις καὶ τῇ τοῦ τετελευτηκότος διανοίᾳ;

Οἶμαι δ' ὑμᾶς τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον σαφέστατ' 36
ἂν παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι. εἰ γάρ τις αὐ-
τοὺς ἔροιτο διὰ τί ἀξιοῦσι κληρονόμοι γενέσθαι τῶν
Κλεωνύμου, τοῦτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν, ὅτι καὶ γένει
ποθὲν προσήκουσι καὶ ἐκεῖνος αὐτοῖς χρόνον τινὰ
ἐπιτηδείως διέκειτο. οὐκ ἂν ἄρα ὑπὲρ ἡμῶν μᾶλλον
ἢ ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν εἶεν εἰρηκότες; εἴ τε γὰρ διὰ 37
τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν δεῖ γενέσθαι τινὰς κλη-
ρονόμους, ἡμεῖς ἐγγυτέρω γένει προσήκομεν· εἴ τε
διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν, ἴσασιν αὐτὸν ἅπαν-
τες ἡμῖν οἰκειότερον διακείμενον. ὥστ' οὐ χρὴ παρ'
ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ] παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι
τὸ δίκαιον. Πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῖς 38

μὲν ἄλλοις ψηφίζοισθε, ὅταν θάτερα τούτων ἀποφαίνωσι σφᾶς αὐτούς, ἢ γένει προτέρους ὄντας ἢ τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, ἡμᾶς δ' οἷς ἐστιν ἀμφότερα ταῦτα παρὰ πάντων ὁμολογούμενα, ἀξιώσετε μόνους ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἐκείνου.

39 Καὶ εἰ μὲν Πολύαρχος ὁ πατὴρ ὁ Κλεωνύμου, πάππος δ' ἡμέτερος, ζῶν ἐτύγχανε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεὴς ὤν, ἢ Κλεώνυμος ἐτελεύτησε θυγατέρας ἀπορουμένας καταλιπών, ἡμεῖς ἂν διὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὸν πάππον γηροτροφεῖν ἠναγκαζόμεθα καὶ τὰς Κλεωνύμου θυγατέρας ἢ λαβεῖν αὐτοὶ γυναῖκας ἢ προῖκα ἐπιδιδόντες ἑτέροις ἐκδιδόναι, καὶ ταῦθ' ἡμᾶς καὶ ἡ συγγένεια καὶ οἱ νόμοι καὶ ἡ παρ' ὑμῶν αἰσχύνη ποιεῖν ἠνάγκαζεν ἄν, ἢ ταῖς μεγίσταις ζη-
40 μίαις καὶ τοῖς ἐσχάτοις ὀνείδεσι περιπεσεῖν· εἰ δ' οὐσία κατελείφθη, δίκαιον ἡγήσεσθ' εἶναι ταύτης ἑτέρους ἡμῶν μᾶλλον κληρονομεῖν; οὐκ ἄρα δίκαια οὐδ' ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα οὐδὲ τοῖς νόμοις ὁμολογούμενα ψηφιεῖσθε, εἰ τῶν μὲν συμφορῶν τοὺς ἐγγυτάτω γένει κοινωνεῖν ἀναγκάσετε, χρημάτων δὲ καταλειφθέντων πάντας ἀνθρώπους κυριωτέρους ἢ τούτους ποιήσετε.

41 Χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, ὅπερ ποιεῖτε, τοῖς κατὰ γένος ψηφίζεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητοῦσι. τὴν μὲν γὰρ τοῦ γένους οἰκειότητα πάντες ἐπιστάμενοι τυγχάνετε, καὶ οὐχ οἷόν τε τοῦτ' ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς ψεύσασθαι· διαθήκας δ' ἤδη πολλοὶ ψευδεῖς ἀπέφηναν, καὶ οἱ μὲν τὸ παράπαν οὐ γενο-
42 μένας, ἐνίων δ' οὐκ ὀρθῶς βεβουλευμένων. καὶ νῦν ὑμεῖς τὴν μὲν συγγένειαν καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν ἡμετέραν, οἷς ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἅπαντες ἐπίστασθε·

*τὰς δὲ διαθήκας, αἷς οὗτοι πιστεύοντες ἡμᾶς συκο-
φαντοῦσιν, οὐδεὶς ὑμῶν οἶδε κυρίας γενομένας.
ἔπειτα τὴν μὲν ἡμετέραν συγγένειαν εὑρήσετε καὶ
παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένην, τὰς δὲ
διαθήκας ὑφ' ἡμῶν ἀμφισβητουμένας· οὗτοι γὰρ τὸ
ἀνελεῖν αὐτὰς ἐκείνου βουλομένου διεκώλυσαν. ὥσθ'* 43
*ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, πολὺ κάλλιόν ἐστι ψηφίσασθαι κατὰ
τὸ γένος τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμολογούμενον
μᾶλλον ἢ κατὰ τὰς διαθήκας τὰς οὐ δικαίως γεγενη-
μένας. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε ὅτι αὐτὰς ἔλυσε
μὲν Κλεώνυμος εὖ φρονῶν, διέθετο δὲ ὀργισθεὶς καὶ
οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος· ὥστε πάντων ἂν εἴη δει-
νότατον, εἰ κυριωτέραν αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν διά-
νοιαν ποιήσετε.*

Οἶμαι δ' ὑμᾶς καὶ λαμβάνειν παρὰ τούτων ἀξιοῦν 44
*καὶ μὴ τυγχάνοντας ἀγανακτεῖν, οἷς ἂν ὑπάρχῃ καὶ
παρ' ὑμῶν τῶν αὐτῶν τυχεῖν. εἰ τοίνυν συνέβη
Κλεωνύμῳ μὲν ζῆν, ἐξερημωθῆναι δὲ τὸν ἡμέτερον
οἶκον ἢ τὸν τούτων, σκέψασθε ποτέρων ἐκεῖνος ἐγί-
γνετο κληρονόμος· δίκαιον γάρ ἐστι τούτους ἔχειν
τὰ ἐκείνου, παρ' ὧν ὠφείλετο καὶ λαβεῖν αὐτῷ. εἰ* 45
*μὲν τοίνυν Φερένικος ἢ τῶν ἀδελφῶν τις ἐτελεύτη-
σεν, οἱ παῖδες οἱ τούτων, οὐκ ἐκεῖνος ἐγίγνετο κύ-
ριος τῶν καταλειφθέντων· ἡμῶν δὲ τοιαύτῃ τύχῃ
χρησαμένων Κλεώνυμος ἁπάντων ἐγίγνετο κληρονό-
μος. οὔτε γὰρ παῖδες ἡμῖν ἦσαν οὔτ' ἄλλοι συγγε-
νεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνος καὶ γένει προσήκων ἐγγυτάτω καὶ
τῇ χρείᾳ πάντων ἦν οἰκειότατος· ὥστε διὰ ταῦτα καὶ* 46
*οἱ νόμοι δεδώκασιν αὐτῷ, καὶ ἡμεῖς οὐδένα ἄλλον
ἠξιώσαμεν ταύτης τῆς δωρεᾶς. οὐ γὰρ δήπου ζῶν-
τες μὲν οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν αὐτῷ τὴν οὐσίαν,
ὥστε περὶ τῶν ἡμετέρων κυριωτέραν εἶναι τὴν ἐκεί-*

νου διάνοιαν τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, ἀποθνήσκοντες
δὲ ἄλλους κληρονόμους ἐβουλήθημεν εἶναι αὐτῶν
47 μᾶλλον ἢ τὸν πάντων οἰκειότατον. ὥσθ' ἡμᾶς μὲν
ἐν ἀμφοτέροις, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐν τῷ δοῦναι καὶ
ἐν τῷ λαβεῖν οἰκείους ὄντας εὑρήσετε, τούτους δὲ
νῦν μὲν ἀναισχυντοῦντας καὶ τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν
ἀγχιστείαν λέγοντας, ὅτι λήψεσθαί τι προσδοκῶσιν·
ἐν δὲ τῷ δοῦναι πολλοὺς ἂν καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους ἐκείνου προείλοντο οἰκειοτέρους.

48 Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, ᾧ πάντας ὑμᾶς
προσέχειν δεῖ τὸν νοῦν· ὅσῳ γὰρ ἂν ταῦτα λέγοντες
ἀποφαίνωσι καὶ πειρῶνται πείθειν ὑμᾶς ὡς ἐκεῖνος
διέθετο ταύτας τὰς διαθήκας καὶ οὐδὲ πώποτε ὕστερον αὐτῷ μετεμέλησε, καὶ νῦν μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς
μηδὲν τῶν αὐτοῦ λαβεῖν, σφίσι δ' αὐτοῖς βεβαιῶσαι
49 τὴν δωρεάν, καὶ ταῦτα πάντα λέγοντες καὶ διισχυριζόμενοι μηδέτερον ἀποφαίνωσι, μήθ' ὡς ἐγγυτέρω
τῷ γένει προσήκουσι μήθ' ὡς οἰκειότερον ἡμῶν πρὸς
Κλεώνυμον διέκειντο, ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκείνου
κατηγοροῦσιν, ἀλλ' οὐχ ὡς δίκαιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα
50 διδάσκουσιν ὑμᾶς. ὥσθ' ὑμεῖς ὅταν μὲν τοῖς τούτων
λόγοις πιστεύητε, οὐ τούτους προσήκει ποιῆσαι τῶν
ἐκείνου κληρονόμους, ἀλλὰ παράνοιαν Κλεωνύμου
καταγιγνώσκειν, ὅταν δὲ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε
νομίζειν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι λῦσαι τὰς διαθήκας
βουλόμενον, ἡμᾶς τε μὴ συκοφαντεῖν ἀλλὰ δικαίως
51 τούτων ἀμφισβητεῖν. ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμεῖσθε
ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστι κατὰ τοὺς τούτων λόγους
γνῶναι περὶ αὐτῶν. πάντων γὰρ ἂν εἴη δεινότατον,
εἰ τῶν ἀντιδίκων γιγνωσκόντων ἡμᾶς δίκαιον εἶναι
τὸ μέρος αὐτῶν λαβεῖν, ὑμεῖς ἅπαντ' αὐτοὺς ἔχειν
ψηφίσαισθε, καὶ τούτους μὲν ἡγήσαισθε χρῆναι πλείω

λαβεῖν ἂν αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠξίωσαν, ἡμᾶς δὲ μηδὲ τούτων ἀξιώσαιτε ὧν οἱ ἀντίδικοι συγχωροῦσιν ἡμῖν.

2.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μενεκλέους ποιησαμένου υἱὸν καὶ ἐπιβιώσαντος τῇ ποιήσει εἴκοσι τρία ἔτη, ἀδελφῶν ἀμφισβητησάντων τοῦ κλήρου ἐμαρτύρησέ τις Φιλωνίδης μὴ εἶναι τὸν κλῆρον ἐπίδικον, καταλείψαντος υἱὸν Μενεκλέους. τούτῳ ἐπέσκηψαν ψευδομαρτυρίας οἱ ἀδελφοί, καὶ πρὸς τούτους ὁ παῖς ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀπολογίαν εἰσέρχεται. Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐναντίος τῷ περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ συγγενείας εἶπεν, ὧδε δὲ ὑπὲρ διαθήκης. Ἡ στάσις ἀντίληψις κατὰ στοχασμόν· λέγει γὰρ ὅτι ἐξῆν αὐτῷ ποιεῖν ἑαυτῷ υἱόν. εἶτα τὸ στοχαστικόν, ὅτι οὐ πεισθεὶς γυναικὶ ἐποιήσατό με.

Ἡγούμην μέν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις καὶ ἄλλος ἐποιήθη ὑπό τινος κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐγὼ ποιηθῆναι, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἰπεῖν οὐδένα τολμῆσαι ὡς ἐποιήσατό με Μενεκλῆς παρανοῶν ἢ γυναικὶ πειθόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος, ὡς ἐγώ φημι, πειρᾶται ἐξ ἅπαντος τρόπου τὸν ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ ἄπαιδα τεθνεῶτα καταστῆσαι, οὔτε τοὺς θεοὺς τοὺς πατρῴους οὔθ' ὑμῶν αἰσχυνόμενος οὐδένα, ἐμοὶ ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴ βοηθεῖν τε τῷ πατρὶ τῷ ποιησαμένῳ με καὶ ἐμαυτῷ. διδάξω οὖν ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς 2
ὡς προσηκόντως τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ

ποίησις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίδικος ὁ κλῆρος ὁ Μενεκλέ-
ους ὄντος ἐμοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ἀλλ' ὁ μάρτυς διεμαρ-
τύρησε τἀληθῆ. δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων καὶ ἀντι-
βολῶ καὶ ἱκετεύω μετ' εὐνοίας ἀποδέχεσθαί μου τοὺς
λόγους.
3 Ἐπώνυμος γὰρ ὁ Ἀχαρνεύς, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος,
ὦ ἄνδρες, φίλος ἦν καὶ ἐπιτήδειος Μενεκλεῖ, καὶ
ἐχρῆτο οἰκείως· ἦμεν δὲ αὐτῷ παῖδες τέτταρες ἡμεῖς,
δύο μὲν υἱεῖς, δύο δὲ θυγατέρες. τελευτήσαντος δὲ
τοῦ πατρὸς ἐκδίδομεν ἡμεῖς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελ-
φήν, ἐπειδὴ εἶχεν ὥραν, Λευκολόφῳ, προῖκα ἐπι-
4 δόντες εἴκοσι μνᾶς. καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τε-
τάρτῳ ἔτει ἢ πέμπτῳ ὕστερον ἥ τε ἀδελφὴ ἡμῖν ἡ
νεωτέρα σχεδὸν ἡλικίαν εἶχεν ἀνδρὶ συνοικεῖν, καὶ
τῷ Μενεκλεῖ ἡ γυνὴ τελευτᾷ ἣν εἶχε πρότερον. ἐπει-
δὴ οὖν ἐκείνῃ τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν ὁ Μενεκλῆς,
ᾔτει τὴν ἀδελφὴν ἡμᾶς, ὑπομιμνήσκων τήν τε φιλίαν
τὴν τοῦ πατρὸς καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
5 ἦν διακείμενος· καὶ ἡμεῖς εἰδότες ὅτι καὶ ὁ πατὴρ
οὐδενὶ ἂν ἔδωκεν ἥδιον ἢ ἐκείνῳ, δίδομεν αὐτῷ,
οὐκ ἄπροικον, ὡς οὗτος λέγει ἑκάστοτε, ἀλλὰ τὴν
ἴσην προῖκα ἐπιδόντες ἥνπερ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελ-
φῇ ἐξέδομεν· καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου, πρότερον
ὄντες αὐτοῦ φίλοι, κατέστημεν οἰκεῖοι. Καὶ ὡς ἔλα-
βεν εἴκοσι μνᾶς ὁ Μενεκλῆς ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ προῖκα,
τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρῶτον βούλομαι παρασχέ-
σθαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

6 Ἐκδόντες τοίνυν τὰς ἀδελφάς, ὦ ἄνδρες, καὶ ὄν-
τες αὐτοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι ἐτραπόμεθα,
καὶ ἀπεδημήσαμεν μετὰ Ἰφικράτους εἰς Θρᾴκην· ἐκεῖ

δὲ δόξαντές του εἶναι ἄξιοι περιποιησάμενοί τι κατε-
πλεύσαμεν δεῦρο, καὶ καταλαμβάνομεν τῇ πρεσβυ-
τέρᾳ ἀδελφῇ ὄντα δύο παιδία, τὴν δὲ νεωτέραν, ἣν
εἶχε Μενεκλῆς, ἄπαιδα. καὶ ἐκεῖνος δευτέρῳ μηνὶ 7
ἢ τρίτῳ, πολλὰ ἐπαινέσας τὴν ἀδελφήν, λόγους ἐποι-
εῖτο πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἔφη τήν τε ἡλικίαν ὑφορᾶσθαι
τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν· οὔκουν ἔφη δεῖν ἐκείνην
τῆς χρηστότητος τῆς ἑαυτῆς τοῦτο ἀπολαῦσαι, ἄπαιδα
καταστῆναι συγκαταγηρᾶσαν αὑτῷ· ἱκανὸς γὰρ ἔφη 8
αὐτὸς ἀτυχῶν εἶναι. [καὶ ἐκ ταύτης τῆς λέξεως δῆλον
ὅτι φιλῶν ἀπεβάλετο· οὐδεὶς γὰρ μισῶν τινα ἱκετεύει
αὐτῷ.] ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν δοῦναι χάριν ταύτην αὐ-
τῷ, ἐκδοῦναι ἄλλῳ αὐτὴν μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἑαυτοῦ.
καὶ ἡμεῖς ἐκελεύομεν αὐτὸν πείθειν αὐτὴν περὶ τού-
των· ὅ τι γὰρ ἂν ἐκείνη πεισθῇ, τοῦτ' ἔφαμεν ποιή-
σειν. κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἠνέσχετ' αὐτοῦ λέ- 9
γοντος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μόλις ἐπείσθη· καὶ
οὕτως ἐκδίδομεν αὐτὴν Ἠλείῳ Σφηττίῳ, καὶ ὁ Με-
νεκλῆς τήν τε προῖκα ἀποδίδωσιν [αὐτῇ], μετασχὼν
τοῦ οἴκου τῆς μισθώσεως τῶν παίδων τοῦ Νικίου,
καὶ τὰ ἱμάτια, ἃ ἦλθεν ἔχουσα παρ' ἐκεῖνον, καὶ τὰ
χρυσίδια, ἃ ἦν, δίδωσιν αὐτῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα χρό- 10
νου διαγενομένου ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς ὅπως μὴ ἔσοιτο
ἄπαις, ἀλλ' ἔσοιτο αὐτῷ ὅς τις ζῶντα γηροτροφήσοι
καὶ τελευτήσαντα θάψοι αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἔπειτα
χρόνον τὰ νομιζόμενα αὐτῷ ποιήσοι. τούτῳ μὲν οὖν
ἑώρα ἕνα μόνον υἱὸν ὄντα, ὥστε ἐδόκει αὐτῷ αἰσχρὸν
εἶναι ἄπαιδα τοῦτον καθιστάντα ἀρρένων παίδων
αὐτῷ κελεύειν δοῦναι τὸν υἱὸν εἰσποιήσασθαι. εὑρί- 11
σκεν οὖν οὐδένα ἄλλον οἰκειότερον ὄνθ' ἡμῶν ἑαυ-
τῷ. λόγους οὖν πρὸς ἡμᾶς ἐποιεῖτο, καὶ ἔφη δοκεῖν
αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπειδὴ οὕτως αὐτῷ ἡ τύχη συν-

ἔβη ὥστε ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἡμετέρας παῖδας αὐτῷ μὴ γενέσθαι, ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, ὅθεν καὶ φύσει παῖδας ἐβουλήθη ἂν αὐτῷ γενέσθαι· „ὑμῶν οὖν" ἔφη „βούλομαι τὸν ἕτερον
12 ποιήσασθαι, ὁποτέρῳ ὑμῶν καλῶς ἔχει." καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας ταῦτα, ἐπειδὴ προετίμησεν αὐτοὺς πάντων, ἐπῄνεσέ τε τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι δέοιτο ἥ τε ἡλικία καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου τοῦ θεραπεύσοντος αὐτὸν καὶ ἐπιδημήσοντος· „ἐμοὶ μὲν οὖν" ἔφη „συμβαίνει ἀποδημία, ὡς σὺ οἶσθα· ὁ δὲ ἀδελφὸς οὑτοσί" ἐμὲ λέγων „τῶν τε σῶν ἐπιμελήσεται καὶ τῶν ἐμῶν, ἐὰν βούλῃ τοῦτον ποιήσασθαι." καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς ἔφη αὐτὸν λέγειν, καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ποιεῖταί με.

13 Ὡς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις, τοῦτο ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. καί μοι τὸν νόμον ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἐὰν μὴ παῖδες ἄρρενες ὦσι γνήσιοι. ὁ γὰρ νομοθέτης, ὦ ἄνδρες, διὰ τοῦτο τὸν νόμον ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην ταύτην καταφυγὴν οὖσαν τῆς ἐρημίας καὶ παραψυχὴν τοῦ βίου τοῖς ἄπαισι τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐξεῖναι ποιήσασθαι ὅν τινα ἂν βού-
14 λωνται. διδόντων οὖν τῶν νόμων αὐτῷ ποιεῖσθαι διὰ τὸ εἶναι ἄπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν διαθήκαις, ὦ ἄνδρες, γράψας, μέλλων ἀποθνήσκειν, ὥσπερ ἄλλοι τινὲς τῶν ἀνθρώπων, οὐδ᾽ ἀσθενῶν· ἀλλ᾽ ὑγιαίνων, εὖ φρονῶν, εὖ νοῶν, ποιησάμενος εἰσάγει με εἰς τοὺς φράτορας παρόντων τούτων, καὶ εἰς
15 τοὺς δημότας με ἐγγράφει καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ τότε μὲν οὐδὲν ἀντέλεγον αὐτῷ οὗτοι ὡς οὐκ εὖ φρονοῦντι· καίτοι πολὺ κάλλιον ἦν ζῶντα πείθειν ἐκεῖνον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον ἢ τελευτήσαντα ὑβρί-

ζειν καὶ ἐξερημοῦν αὐτοῦ τὸν οἶκον. ἐπεβίω γὰρ
ἐκεῖνος μετὰ τὴν ποίησιν οὐκ ἐνιαυτὸν ἕνα ἢ δύο,
ἀλλὰ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρό-
νῳ, τοσούτῳ ὄντι, οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πε-
πραγμένων ἑαυτῷ, διὰ τὸ παρὰ πάντων ὁμολογεῖσθαι
ὅτι ἦν ὀρθῶς βεβουλευμένος. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω 16
ταῦτα, τῆς μὲν ποιήσεως ὑμῖν τοὺς φράτορας καὶ
τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς δημότας παρέξομαι μάρτυρας,
ὡς δ' ἐξῆν ποιήσασθαι, τὸν νόμον αὐτὸν ὑμῖν ἀνα-
γνώσεται, καθ' ὃν ἡ ποίησις ἐγένετο. Καί μοι τὰς
μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταύτας καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἐξῆν τῷ Μενεκλεῖ ποιήσασθαι υἱὸν 17
αὑτῷ ὅν τινα ἐβούλετο, ὁ νόμος αὐτὸς δηλοῖ· ὡς δὲ
ἐποιήσατο, οἵ τε φράτορες καὶ οἱ δημόται καὶ οἱ ὀρ-
γεῶνες ὑμῖν μεμαρτυρήκασιν· ὥστε περιφανῶς ἀπο-
δέδεικται ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ὁ μάρτυς τἀληθῆ διαμε-
μαρτυρηκώς, καὶ οὗτοι πρός γε τὴν ποίησιν αὐτὴν
λόγον οὐδ' ὁντινοῦν δύναιντ' ἂν ἀντειπεῖν. Πρα- 18
χθέντων δὲ τούτων ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς γυναῖκά μοι,
καὶ ἔφη με χρῆναι γῆμαι· καὶ ἐγὼ λαμβάνω τὴν τοῦ
Φιλωνίδου θυγατέρα. κἀκεῖνός τε τὴν πρόνοιαν
εἶχεν ὥσπερ εἰκός ἐστι πατέρα περὶ υἱέος ἔχειν, καὶ
ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ γόνῳ ὄντα πατέρα
ἐμαυτοῦ ἐθεράπευόν τε καὶ ᾐσχυνόμην, καὶ ἐγὼ καὶ
ἡ γυνὴ ἡ ἐμή, ὥστε ἐκεῖνον πρὸς τοὺς δημότας ἐπαι-
νεῖν ἅπαντας.

Ὅτι δὲ οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος ὁ 19
Μενεκλῆς ἐποιήσατο, ἀλλ' εὖ φρονῶν, ἐνθένδε ἐστὶν
ὑμῖν ῥᾴδιον ἐπιγνῶναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀδελφή,
περὶ ἧς οὗτος τὸν πλεῖστον τοῦ λόγου πεποίηται, ὡς

ἐκείνῃ πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο, πολλῷ πρότερον ἦν
ἐκδεδομένη πρὶν τὴν ποίησιν γενέσθαι, ὥστ' εἴ γ'
ἐκείνῃ πεισθεὶς τὸν υἱὸν ἐποιεῖτο, τῶν ἐκείνης παί-
δων τὸν ἕτερον ἐποιήσατ' ἄν· δύο γάρ εἰσιν αὐτῇ.
20 ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπ' ἐκείνης πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιή-
σατο υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς ἐρημίας [ἐπεί-
σθη], δεύτερον δὲ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ
διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς τὸν πατέρα
τὸν ἐμόν, τρίτον δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ μηδέν'
ἄλλον αὐτῷ, ὁπόθεν ἂν ἐποιήσατο υἱόν. ταῦτα τη-
νικαῦτα ἐνῆγεν ἐμὲ ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παραφρο-
νῶν φαίνεται οὐδὲ τῇ γυναικὶ πεισθείς, εἰ μὴ ἄρα
τὴν ἐρημίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν οὗτος βούλεται
21 τὸ ὄνομα τοῦτο προσαγορεύειν. Ἡδέως δ' ἂν μοι
δοκῶ τούτου πυθέσθαι τοῦ φάσκοντος εὖ φρονεῖν,
τίνα ποιήσασθαι ἐχρῆν αὐτὸν τῶν συγγενῶν; πότερα
τὸν υἱὸν τὸν τούτου; ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν,
ἄπαιδα αὐτὸν καθιστάς· οὐχ οὕτως οὗτός ἐστι φιλο-
χρήματος. ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς ἢ τὸν τῆς ἀνεψιᾶς
ἢ τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐγένετο αὐ-
22 τῷ οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκοῦν ἐξ ἀνάγ-
κης ἦν αὐτῷ ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι μᾶλλον ἢ ἄπαιδα
καταγηρᾶν, ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν. ἐγὼ τοί-
νυν πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς οὐκ ἂν
ποιησάμενος ἄλλον οἰκειότερον ἐμοῦ ποιήσαιτ' ἄν.
δειξάτω γὰρ οὗτος ὑμῖν. ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε δύναιτο·
ἦν γὰρ οὐδεὶς ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων.
23 Ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται οὐχ
ὅτι τὸν υἱὸν οὐκ ἐποιήσατο τὸν αὑτοῦ, ἀλλ' ὅτι τὸ
παράπαν ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἄπαις. τοῦτ'
ἔστιν ὃ ἐπιτιμᾷ, ἐπίφθονον πρᾶγμα καὶ οὐ δίκαιον
ποιῶν· ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων ἐκείνῳ ὄντι ἄπαιδι

καὶ ἀτυχοῦντι φαίνεται ἐπιτιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλ- 24
λοις ἅπασιν ἀνθρώποις καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖ καλῶς οὗτος ὁ νόμος κεῖσθαι, ὁ περὶ τῆς ποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο χρῶνται πάντες αὐτῷ· ὁ δὲ θεῖος οὑτοσὶ οὐκ αἰσχύνεται τὸν αὑτοῦ ἀδελφὸν ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀποστερῶν νῦν, τοῦ ποιήσασθαι, ἧς οὐδὲ τοῖς οὐδὲν γένει προσήκουσιν οὐδεὶς πώποτε ἐφθόνησεν. Οἶμαι δὲ καὶ τοῦτον, εἴ τις ἐρωτήσειεν αὐ- 25
τὸν τί δή ποτ' ἂν ἐποίησεν εἰς τὴν αὐτὴν τύχην ἐκείνῳ καταστάς, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν εἰπεῖν ἢ ὅτι ἐποιήσατ' ἂν ὅς τις αὐτὸν ἔμελλε ζῶντα θεραπεύσειν καὶ τελευτήσαντα θάψειν· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον νόμον ἡ ποίησις ἐγένετ' ἄν, καθ' ὅν περ ἡ ἐμή. εἶτα αὐτὸς μὲν εἰ ἦν ἄπαις, ἐποιήσατ' ἄν· τὸν δὲ Μενεκλέα ποιήσαντα ταὐτὰ τούτῳ παραφρονεῖν φησι καὶ γυναικὶ πειθόμενον ποιήσασθαι. πῶς οὖν οὐ σχέτλια λέγων φαίνεται; ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ 26
μᾶλλον τοῦτον παραφρονεῖν τῷ τε λόγῳ τούτῳ ᾧ νυνὶ λέγει, καὶ οἷς ποιεῖ. τοῖς τε γὰρ νόμοις καὶ τοῖς δικαίοις καὶ οἷς αὐτὸς ἐποίησεν ἂν τἀναντία λέγων φαίνεται, καὶ οὐκ αἰσχύνεται μὲν αὑτῷ τὸν νόμον τὸν περὶ τῆς ποιήσεως ποιῶν κύριον, τῷ δὲ ἀδελφῷ τὸν αὐτὸν τοῦτον ζητῶν ἄκυρον ποιῆσαι.

Εἶτα νῦν διὰ τί διαφερόμενος ζητεῖ οὗτος τὸν 27
ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ ἄπαιδα καταστῆσαι, ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες, ἀκοῦσαι. εἰ μὲν γὰρ περὶ τοῦ ὀνόματός μοι διαφέρεται καὶ ἀναίνεται, εἰ ἐγὼ ἔσομαι υἱὸς Μενεκλέους, πῶς οὐ φθονερός ἐστιν; εἰ δὲ περὶ χρημάτων ἐστὶν ὁ λόγος αὐτῷ, ἐπιδειξάτω ὑμῖν ὁποῖον χωρίον ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν κατέλιπεν ἐκεῖνος, ἃ ἐγὼ ἔχω νυνί. εἰ δὲ μηδὲν τούτων κατέλιπεν, ἃ δ' ἦν αὐτῷ ὑπόλοιπα, ἐπειδὴ τῷ ὀρφανῷ τὸ ἀργύριον

ἀπέδωκεν, οὗτος ἔλαβε ζῶντος ἐκείνου ἔτι, πῶς οὐ
28 περιφανῶς ἐξελέγχεται ἀναιδὴς ὤν; Ὡς δὲ ἔχει,
ἐγὼ ἐπιδείξω. ἐπειδὴ γὰρ ἔδει τῷ ὀρφανῷ τὰ χρή-
ματα ἀποδιδόναι, ὁ δ' οὐκ εἶχεν ὁπόθεν ἀποδῷ,
τόκοι δὲ πολλοῦ χρόνου συνερρυηκότες ἦσαν αὐτῷ,
τὸ χωρίον ἐπώλει. καὶ οὗτος καιροῦ λαβόμενος καὶ
βουλόμενος αὐτῷ ἐπηρεάζειν, ὅτι ἐμὲ ἐποιήσατο, διε-
κώλυε τὸ χωρίον πραθῆναι, ἵνα κατοκώχιμον γένη-
ται καὶ ἀναγκασθῇ τῷ ὀρφανῷ ἀποστῆναι. ἠμφισβή-
τει οὖν αὐτῷ μέρους τινὸς τοῦ χωρίου, πρότερον
οὐδὲ πώποτε ἀμφισβητήσας, καὶ ἀπηγόρευε τοῖς
29 ὠνουμένοις μὴ ὠνεῖσθαι. κἀκεῖνος ἠγανάκτει, οἶμαι,
καὶ ἠναγκάζετο ὑπολείπεσθαι οὗ ἠμφισβήτησεν οὗ-
τος. τὸ δὲ ἄλλο ἀποδίδοται Φιλίππῳ τῷ Πιτθεῖ ἑβ-
δομήκοντα μνῶν, καὶ οὕτω διαλύει τὸν ὀρφανόν,
ἑπτὰ μνᾶς καὶ τάλαντον ἀποδοὺς ἀπὸ τῆς τιμῆς
τοῦ χωρίου· τούτῳ δὲ λαγχάνει δίκην τῆς ἀπορ-
ρήσεως. λόγων δὲ πολλῶν γενομένων καὶ ἔχθρας
πολλῆς ἔδοξεν ἡμῖν χρῆναι, ἵνα μή ποτε εἴπῃ τις
ἐμὲ φιλοχρηματεῖν καὶ ἐχθροὺς ἀδελφοὺς ὄντας αὐ-
τοὺς καθιστάναι, ἐπιτρέψαι τῷ τε κηδεστῇ τῷ τού-
30 του καὶ τοῖς φίλοις διαιτῆσαι. ἐκεῖνοι δ' εἶπον ἡμῖν,
εἰ μὲν ἐπιτρέποιμεν αὐτοῖς ὥστε τὰ δίκαια διαγνῶναι,
οὐκ ἂν ἔφασαν διαιτῆσαι· οὐδὲν γὰρ δεῖσθαι ἀπεχ-
θέσθαι οὐδετέροις ἡμῶν· εἰ δ' ἐάσομεν αὐτοὺς γνῶ-
ναι τὰ συμφέροντα πᾶσιν, ἔφασαν διαιτήσειν. καὶ
ἡμεῖς, ἵνα δὴ πραγμάτων ἀπαλλαγῶμεν, ὥς γε δὴ
31 ᾠόμεθα, οὕτως ἐπιτρέπομεν. καὶ ἐκεῖνοι ὀμόσαντες
ἡμῖν πρὸς τῷ βωμῷ τῷ τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κεφαλῆσι
τὰ συμφέροντα γνώσεσθαι, διήτησαν ἡμᾶς ἀποστῆ-
ναι ὧν οὗτος ἠμφισβήτησε καὶ δοῦναι δωρεάν· οὐ
γὰρ ἔφασαν εἶναι ἄλλην ἀπαλλαγὴν οὐδεμίαν, εἰ μὴ

μεταλήψονται οὗτοι τῶν ἐκείνου. ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ 32
χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ ποιεῖν ἀλλήλους καὶ λόγῳ
καὶ ἔργῳ, καὶ ταῦτα ὀμόσαι ἠνάγκασαν ἡμᾶς ἀμφο-
τέρους πρὸς τῷ βωμῷ ἦ μὴν ποιήσειν· καὶ ἡμεῖς ὠμό-
σαμεν εὖ ποιεῖν ἀλλήλους ἐκ τοῦ ἐπιλοίπου χρόνου,
κατὰ δύναμιν εἶναι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ. καὶ ὡς ὅ 33
τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχουσιν οὗτοι ἃ ἐγνώσθη αὐ-
τοῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν τούτου, εἶτα νυνὶ ταυτὶ
τὰ ἀγαθὰ ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα
βουλόμενοι καταστῆσαι, ἐμὲ δ' ἐκβάλλειν ὑβρίσαν-
τες ἐκ τοῦ οἴκου, τοὺς γνόντας αὐτοὺς ὑμῖν παρέξο-
μαι μάρτυρας, ἐὰν ἐθέλωσιν ἀναβαίνειν (εἰσὶ γὰρ
τούτων οἰκεῖοι), εἰ δὲ μή, τοὺς παραγενομένους.
Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταυτασί· σὺ δ' ἐπί- 34
λαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λαβὲ δή μοι τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε
χωρίον ἑβδομήκοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν
ὁ ὀρφανὸς ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα μνᾶς πραθέντος τοῦ
χωρίου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὁ θεῖος τοίνυν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες, κεκληρονομη- 35
κὼς τῶν ἐκείνου ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ ὥσπερ ἐγώ, καὶ
ἔχων ἐμοῦ πολλῷ πλείονα· ἐγὼ γὰρ τὰς τριακοσίας
δραχμὰς ἔλαβον τὰς περιλειφθείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς
τοῦ χωρίου, καὶ οἰκίδιον ὃ ἐστιν οὐκ ἄξιον τριῶν
μνῶν· οὗτος δὲ πλεῖον ἢ δέκα μνῶν χωρίον ἔχων,
εἶτα προσέτι νῦν ἥκει τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐξερημώσων.
καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε ζῶντα ἐθεράπευον, 36
καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ οὖσα τουτουὶ
Φιλωνίδου, καὶ τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ ὄνομα τὸ

ἐκείνου, ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος οὑτοῦ γένηται, καὶ τελευτήσαντα ἔθαψα ἀξίως ἐκείνου τε καὶ ἐμαυτοῦ, καὶ ἐπίθημα καλὸν ἐπέθηκα, καὶ τὰ ἔνατα καὶ τἆλλα πάντα ἐποίησα τὰ περὶ τὴν ταφὴν ὡς οἷόν τε
37 κάλλιστα, ὥστε τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας· οὗτος δὲ ὁ συγγενής, ὁ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ὅτι υἱὸν ἐποιήσατο, ζῶντος μὲν τὸ χωρίον τὸ περιλειφθὲν αὐτῷ περιείλετο, τελευτήσαντα δ' αὐτὸν ἄπαιδα καὶ ἀνώνυμον βούλεται καταστῆσαι. τοιοῦτός ἐστιν οὗτος. Καὶ ὡς ἔθαψά τ' ἐγὼ αὐτὸν καὶ τὰ τρίτα καὶ τὰ ἔνατα ἐποίησά καὶ τἆλλα τὰ περὶ τὴν ταφήν, τὰς μαρτυρίας ὑμῖν τῶν εἰδότων αναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 Ὅτι τοίνυν ὁ Μενεκλῆς, ὦ ἄνδρες, ἐποιήσατό με οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος, βούλομαι ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τούτους μάρτυρας παρασχέσθαι, καὶ ἐμοὶ μαρτυροῦντας ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ, ἐξ ὧν ἔπραξαν αὐτοί, ὅτι ἐγὼ τἀληθῆ λέγω. τὰς γὰρ διαλύσεις φαίνονται πρὸς ἐμὲ ποιησάμενοι ἀμφότεροι οὗτοι, καὶ οὐ πρὸς τὸν Μενεκλέα, καὶ ὀμόσαντες ὅρ-
39 κους ἐμοὶ καὶ ἐγὼ τούτοις. καίτοι εἴ γε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐγεγένητο ἡ ποίησις, μηδὲ κληρονόμος ἦν ἐγὼ τῶν Μενεκλέους ὑπ' αὐτῶν τούτων δεδοκιμασμένος, τί ἔδει αὐτοὺς ὀμνύναι ἐμοὶ ἢ παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν ὅρκους; οὐδὲ ἓν δήπου. οὐκοῦν ὁπότε ἐποίησαν ταῦτα, φαίνονται αὐτοὶ οὗτοι ἐμοὶ μαρτυροῦντες ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ἐποιήθη ἡ ποίησις καὶ δικαίως
40 εἰμὶ κληρονόμος τῶν Μενεκλέους. ἐγὼ δ' οἶμαι καταφανὲς ὑμῖν ἅπασι τοῦτ' εἶναι, ὡς καὶ παρὰ τούτων αὐτῶν ὁμολογούμενόν ἐστιν ὅτι Μενεκλῆς οὐ παρεφρόνει, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οὗτος νυνί, ὅς γε

ποιησάμενος τῆς ἔχθρας διάλυσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ
ὀμόσας ὅρκους πάλιν νῦν ἥκει τὰ ὁμολογηθέντα καὶ
ὀμοθέντα παραβάς, καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ ταυτὶ
τὰ λοιπά, οὕτως ὄντα μικρά. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πάνυ τὸ 41
πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι ἐνόμιζον καὶ ἐπονείδιστον,
προδοῦναι τὸν πατέρα οὗ εἶναι ὠνομάσθην καὶ ὅς
ἐποιήσατό με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ τῶν ἐκείνου·
ἔστι γὰρ ὑπόλοιπον οὐδὲ ἕν, ὡς καὶ ὑμᾶς οἴομαι
αἰσθάνεσθαι. νυνὶ δὲ δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ αἰσχρὸν 42
εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ ἡνίκα μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχέ τι,
τότε μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, καὶ
ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πραθῆναι τὸ χω-
ρίον, ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐφιλοτιμήθην
ὡς υἱὸς ὢν ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγέ-
νοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ
τῇ ἐκείνου καὶ ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτε- 43
λεύτησεν, εἰ προδώσω καὶ ἐξερημώσας αὐτοῦ τὸν
οἶκον ἀπιὼν οἰχήσομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ πρᾶ-
γμα εἶναι καὶ καταγέλαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλο-
μένοις περὶ ἐμοῦ βλασφημεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παρα-
σχέσθαι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ᾽ ἐστὶ τὰ ποιοῦντά με
ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ᾽ εἰ οὕτω φαῦ-
λος ἄνθρωπος δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος, ὥστε
ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος μηδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς ἂν ποιηθῆναι
τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος, ταῦτ᾽ ἐστὶ τὰ
λυποῦντά με.

Ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ 44
ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω ἐλεῆσαί με καὶ ἀποψηφίσα-
σθαι τοῦ μάρτυρος τουτουί. ἀπέφηνα δ᾽ ὑμῖν πρῶ-
τον μὲν ποιηθέντα ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους ὡς
ἂν τις δικαιότατα ποιηθείη, καὶ οὐ λόγῳ οὐδὲ δια-
θήκῃ τὴν ποίησιν γεγενημένην, ἀλλ᾽ ἔργῳ· καὶ τού- 45

των ὑμῖν τούς τε φράτορας καὶ τοὺς δημότας καὶ τοὺς ὀργεῶνας παρεσχόμην μάρτυρας· καὶ ἐκεῖνον ἐπέδειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβιοῦντα ἔτη. εἶτα τοὺς νόμους ἐπέδειξα ὑμῖν τοὺς ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις ἐξουσίαν διδόντας υἱεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ζῶντα τε φαίνομαι θεραπεύων αὐτὸν καὶ τελευτήσαντα
46 θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ ἄκληρον μὲν ἐμὲ ποιεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, εἴτε μείζων ἐστὶν οὗτος εἴτε ἐλάττων, ἄπαιδα δὲ τὸν τελευτήσαντα καὶ ἀνώνυμον βούλεται καταστῆσαι, ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα ὑπὲρ ἐκείνου μηδεὶς τιμᾷ μήτ' ἐναγίζῃ αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τιμὰς τὰς ἐκείνου· ἃ προνοηθεὶς ὁ Μενεκλῆς, κύριος ὢν τῶν ἑαυτοῦ, ἐποιήσατο υἱὸν ἑαυτῷ, ἵνα τούτων
47 ἁπάντων τυγχάνῃ. Μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες, πεισθέντες ὑπὸ τούτων ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς κληρονομίας, ὃ ἔτι μόνον λοιπόν ἐστιν, ἄκυρον δὲ τὴν ποίησιν αὐτοῦ καταστήσητε· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς ἀφῖκται καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ ἡμῖν καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν Ἅιδου ὄντι, καὶ μὴ περιίδητε, πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων [δέομαι ὑμῶν], προπηλακισθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου καὶ τοῦ ὅρκου ὃν ὀμωμόκατε καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ πράγματος, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

3.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ Η ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύρρου τὸν ἕτερον τῆς ἀδελφῆς υἱὸν υἱοποιησαμένου Ἔνδιον, καὶ τούτου πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν τῶν χρημάτων ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν γνησίαν Πύρρου θυγατέρα, ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος ἐγγυῆσαι Πύρρῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναί φησιν, ἐξ ἑταίρας Πύρρῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίου ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ στάσις στοχασμός, τὸ δὲ ἔγκλημα ψευδομαρτυριῶν κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

*Ἄνδρες δικασταί, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς
Πύρρος, ἄπαις ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔν-
διον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν ἑαυτῷ· ὃς κληρονό-
μος ὢν τῶν ἐκείνου ἐβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι, καὶ ἐν
χρόνῳ τοσούτῳ ἔχοντος ἐκείνου τὸν κλῆρον οὐδεὶς
πώποτε προσεποιήσατο οὐδ᾽ ἠμφισβήτησε τῆς κλη-
ρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἀδελφοῦ πέ-* 2
*ρυσιν, ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κληρονόμον, γνη-
σία θυγάτηρ τοῦ ἡμετέρου θείου ἥκει φάσκουσα εἶναι
Φίλη, καὶ κύριος Ξενοκλῆς Κόπριος τοῦ Πύρρου κλή-
ρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετελεύτηκε πλείω
ἢ εἴκοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τίμημα τῷ κλήρῳ ἐπι-*

3 γραψάμενος. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς μητρὸς τῆς ἡμε-
τέρας, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύρρου, ὁ κύριος τῆς εἰλη-
χυίας τοῦ κλήρου γυναικὸς ἐτόλμησε διαμαρτυρῆσαι
μὴ ἐπίδικον τῇ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ κλῆ-
ρον εἶναι, ὡς οὔσης γνησίας θυγατρὸς Πύρρῳ, οὗ
ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. ἐπισκηψάμενοι δὲ ἡμεῖς, καὶ
εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν διαμαρτυρῆσαι τολμήσαντα
4 κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνόν τε ἐξελέγξαντες περιφανῶς τὰ
ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν δί-
κην εἵλομεν παρ' ὑμῖν, καὶ τουτονὶ Νικόδημον πα-
ραχρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς ἀναι-
σχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ, ὅς γε ἐτόλμησε
μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ τὴν ἀδελ-
5 φὴν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. ὅτι
μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ ἡ τούτου μαρτυρία
ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι, ὁ τόθ' ἑαλωκὼς μάρτυς σαφέσ-
τατα τοῦτον ἐξελέγχει. εἰ γὰρ μὴ ἐδόκει οὗτος τὰ ψευδῆ
τότε μαρτυρῆσαι, δῆλον ὅτι ἐκεῖνός τ' ἂν ἀποφυγὼν
τὴν διαμαρτυρίαν ἀπῆλθε, καὶ κληρονόμος ἂν τῶν
τοῦ θείου ἡ διαμαρτυρηθεῖσα γνησία θυγάτηρ εἶναι,
6 ἀλλ' οὐκ ἂν ἡ ἡμετέρα κατέστη μήτηρ. ἁλόντος δὲ
τοῦ μάρτυρος καὶ ἀποστάσης τοῦ κλήρου τῆς ἀμφι-
σβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύρρῳ εἶναι, μεγάλη
ἀνάγκη ἅμα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι·
περὶ γὰρ αὐτοῦ τούτου ὁ διαμαρτυρήσας τὴν τῶν
ψευδομαρτυριῶν δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυη-
τῆς ἢ ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμφισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ
θείῳ γυναικὸς εἴη· γνώσεσθε δ' ἀκούσαντες καὶ
ὑμεῖς τῆς τε ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας καὶ τῆς τούτου
μαρτυρίας καὶ τῆς ἁλούσης διαμαρτυρίας. Ἀναγί-
7 γνωσκε λαβὼν ταυτὶ αὐτοῖς.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὡς μὲν ἔδοξε παραχρῆμα εὐθὺς τότε τὰ ψευδῆ
μαρτυρῆσαι Νικόδημος, ἐπιδέδεικται τότε πᾶσι· προσ-
ήκει δὲ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τούτου τὴν
δίκην μέλλουσι ψηφιεῖσθαι ἐξελεγχθῆναι τὴν τούτου
μαρτυρίαν. ἐπιθυμῶ δὲ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τού- 8
του πυθέσθαι, ἥν τινά ποτε προῖκά φησιν ἐπιδοὺς
ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν ὁ μεμαρτυρηκὼς τῷ τὸν τρι-
τάλαντον οἶκον κεκτημένῳ, εἶτα πότερον ἡ ἐγγυητὴ
γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα ἢ τελευτήσαντος τὸν
οἶκον αὐτοῦ, καὶ παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν τῆς ἀδελ-
φῆς προῖκα οὗτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ᾧ μεμαρ-
τύρηκεν οὗτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι, ἢ εἰ μὴ ἐκομίζετο, 9
ὁποίαν δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐν εἴκοσιν
ἔτεσι τῷ ἔχοντι τὸν | κλῆρον δικάσασθαι ἠξίωσεν, ἢ
εἴ του ἀνθρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ
κληρονόμῳ περὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς ἐν χρόνῳ
τοσούτῳ. περί τε οὖν τούτων ἡδέως ἂν πυθοίμην,
ὅ τι ποτ' ἦν τὸ αἴτιον τοῦ μηδὲν τούτων γεγενῆσθαι
περὶ τῆς ἐγγυητῆς (ὡς μεμαρτύρηκεν οὗτος) γυναι-
κός, καὶ πρὸς τούτοις εἴ τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε 10
τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖκα, ἢ τῶν πρότερον χρη-
σαμένων πρὶν γνῶναι τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν, ἢ
ὅσοι ἐκείνου γιγνώσκοντος ἐπλησίαζον αὐτῇ, ἢ ὅσοι
ὕστερον ἐπλησίαζον τετελευτηκότος ἐκείνου· δῆλον
γὰρ ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι
τοῖς πλησιάζουσιν ἐδεδώκει. περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ' 11
ἕκαστον διελθεῖν, οὐκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο.
ἐὰν μὲν οὖν ὑμεῖς κελεύητε, περὶ ἐνίων μνησθείην
ἂν αὐτῶν· εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἀηδές ἀκούειν ἐστίν,
ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι περὶ τούτων, αὐτὰς τὰς μαρτυ-
ρίας ὑμῖν παρέξομαι τὰς μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προ-
τέρᾳ δίκῃ, ὧν οὐδεμιᾷ ἐπισκήψασθαι ἠξίωσαν οὗτοι.

καίτοι ὅπου κοινὴν αὐτὴν ὡμολογήκασιν εἶναι τοῦ βουλομένου, τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰκότως ἡ αὐτὴ
12 γυνὴ ἐγγυητὴ δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε μὴ ἐπεσκημμένοι εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτοῦ τούτου μαρτυρίαις, ὡμολογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς οὗτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγενημένῃ γυναικί. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 Ὡς μὲν ἑταίρα ἦν τῷ βουλομένῳ καὶ οὐ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνου μεμαρτύρηται πρὸς ὑμᾶς· οἵ μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλήν, ὁπότε ἡ τούτου ἀδελφὴ εἴη παρ' αὐτῷ, μεμαρτυρήκασι γίγνε-
14 σθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι οὐ δή πού γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολμήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιοῦσι μετὰ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ μὴν τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ ἐπισκήψασθαι οὗτοι ἠξίωσαν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

15 Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν ὅτι ἑταίρα τε ἦν τοῦ βουλομένου, καὶ ὅτι οὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλου φαίνεται τεκοῦσα. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βουλομένῳ, ἣν οὗτος 16
ἐγγυῆσαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ μεμαρτύρηκε, μνημονεύειν
χρὴ ὑφ' ὅσων ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ ὅτι οὐδενὶ
ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται· σκε-
ψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γε-
νέσθαι τοιαύτης γυναικός, εἰ ἄρα καὶ τῷ ἡμετέρῳ
θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν. ἤδη γάρ τινες νέοι 17
ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες τοιούτων γυναικῶν, καὶ
ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν, ἐπείσθησαν ὑπ' ἀνοίας εἰς
αὐτοὺς τοιοῦτόν τι ἐξαμαρτεῖν. πόθεν οὖν ἄν τις
σαφέστερον γνοίη περὶ τούτων, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυ-
ριῶν τῶν τούτοις μεμαρτυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ
δίκῃ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα
σκεψάμενος; ἐνθυμεῖσθε δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγου- 18
σιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾶν μέλλων εἰς τὸν τριτάλαντον
οἶκον, ὥς φησι, τὴν ἀδελφήν, διαπραττόμενος τηλι-
καῦτα ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὐτῷ Πυρετίδην προσ-
εποιήσατο, καὶ τούτου ἐκμαρτυρίαν ἐπ' ἐκείνῃ τῇ δίκῃ
παρέσχοντο οὗτοι· ἣν Πυρετίδης οὐκ ἀναδέδεκται αὐ-
τοῖς, οὐδὲ ὁμολογεῖ μαρτυρῆσαι οὐδὲ εἰδέναι τούτων
ἀληθὲς ὂν οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς 19
ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν οὗτοι παρέσχοντο ταύτην· ἴστε
γὰρ πάντες ὡς ὅταν μὲν ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν,
ἃς δεῖ μετὰ μαρτύρων γενέσθαι, τοὺς οἰκειοτάτους
| καὶ οἷς ἂν τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τούτους
παραλαμβάνειν εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς τοιαύ-
τας, τῶν δὲ ἀδήλων καὶ ἐξαίφνης γιγνομένων τοὺς
προστυχόντας ἕκαστοι μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ ἐπὶ 20
μὲν ταῖς μαρτυρίαις αὐταῖς τοῖς παραγενομένοις αὐ-
τοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν ὦσι, τούτοις μάρτυσι χρῆσθαι
ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν· παρὰ δὲ τῶν ἀσθενούντων ἢ
τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων ὅταν τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆ-

ται, τοὺς ἐπιεικεστάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς ἡμῖν
γνωριμωτάτους ἕκαστος ἡμῶν παρακαλεῖ μάλιστα,
21 καὶ οὐ μεθ' ἑνὸς οὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ' ὡς ἂν μετὰ
πλείστων δυνώμεθα τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες ποιού-
μεθα, ἵνα τῷ τε ἐκμαρτυρήσαντι μὴ ἐξείη ὕστερον
ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν, ὑμεῖς τε πολλοῖς καὶ
καλοῖς κἀγαθοῖς ταῦτα μαρτυροῦσι πιστεύοιτε μᾶλλον.
22 Ξενοκλῆς τοίνυν Βήσαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον
τὸ ἡμέτερον εἰς τὰ ἔργα, οὐχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ
τοῦ αὐτομάτου ἐκεῖ ἐντυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ
τῆς ἐξαγωγῆς, ἀλλ' ἧκεν ἔχων ἐνθένδε Διόφαντον τὸν
Σφήττιον μεθ' ἑαυτοῦ, ὃς ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τού-
του, καὶ Δωρόθεον τὸν Ἐλευσίνιον καὶ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ Φιλοχάρη καὶ ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρα-
κεκληκὼς ἐνθένδε σταδίους ἐγγὺς τριακοσίους ἐκεῖσε·
23 περὶ δὲ τῆς ἐγγύης τῆς τήθης τῶν παίδων τῶν ἑαυ-
τοῦ ἐν τῷ ἄστει ἐκμαρτυρίαν (ὥς φησι) ποιούμενος
τῶν μὲν οἰκείων οὐδένα τῶν ἑαυτοῦ παρακεκληκὼς
φαίνεται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα καὶ Ἀριστόλοχον Αἰ-
θαλίδην· μετὰ δυοῖν τούτοιν ἐν τῷ ἄστει αὐτοῦ τὴν
ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαί φασιν οὗτοι. τοιαῦτα μὲν
τὰ τούτων· οἷς οὐδ' ἂν περὶ ὁτουοῦν πιστεύσειεν
24 ἄλλως οὐδείς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ
φαῦλον, περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρε-
τίδου φασὶ ποιήσασθαι οὗτοι, ὥστε οὐδὲν θαυμα-
στὸν ὀλιγωρηθῆναι ἦν τὸ πρᾶγμα. καὶ πῶς; ὥστε
περὶ αὐτοῦ τούτου ὁ ἀγὼν ἦν ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν,
ὃν Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταίρας ἢ ἐξ ἐγγυητῆς
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ ταύτην ἂν τὴν
μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθής, οὐκ ἂν ἅπαντας τοὺς οἰ-
25 κείους τοὺς ἑαυτοῦ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσεν; ναὶ
μὰ Δία, ὡς ἔγωγε ᾤμην, εἴ γε ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα.

οὐ τοίνυν φαίνεται, ἀλλ' ὁ μὲν Ξενοκλῆς πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος τὴν μαρτυρίαν ταύτην, Νικόδημος δὲ οὑτοσὶ ἕνα μόνον μάρτυρα παρακαλέσας μεθ' ἑαυτοῦ τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ ἐγγυῆσαί φησι τὴν ἀδελφήν. καὶ οὗτος 26
μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον, οὐχ ὁμολογοῦντα, προσεποιήσατο μετὰ αὑτοῦ παραγενέσθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ ἐγγυήσασθαι μέλλοντος τὴν τοιαύτην Λυσιμένης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Χαίρων καὶ Πυλάδης, φασὶ παρακληθέντες τῇ ἐγγύῃ παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα θεῖοι ὄντες τῷ ἐγγυωμένῳ. ὑμέτερον οὖν ἔργον σκέψασθαι 27
νῦν, εἰ δοκεῖ πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ νομίζω, ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος, πολὺ ἂν μᾶλλον τὸν Πύρρον πάντας ἂν τοὺς οἰκείους βούλεσθαι λεληθέναι, εἴ τι παρεσκευάζετο ὁμολογεῖν ἢ πράττειν ἀνάξιον τῶν αὑτοῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς θείους τοὺς ἑαυτοῦ ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον.

Ἔτι δὲ καὶ περὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν 28
προῖκα μήθ' ὁ διδοὺς μήθ' ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο ἕξειν ἐπὶ τῇ γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ εἴ τινα ἐδίδου, εἰκὸς ἦν καὶ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγενέσθαι φασκόντων μαρτυρεῖσθαι· τοῦτο δ' εἰ δι' ἐπιθυμίαν τὴν ἐγγύην ὁ θεῖος ἡμῶν ἐποιεῖτο τῆς τοιαύτης γυναικός, δῆλον ὅτι κἂν ἀργύριον πολλῷ μᾶλλον ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο ἔχειν αὐτὸν ἐπὶ τῇ γυναικί, ἵνα μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γένοιτο ῥᾳδίως ἀπαλλάττεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός· καὶ μάρτυράς 29
γε πολλῷ πλείους τὸν ἐγγυῶντα παρακαλεῖν ἢ τὸν ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι ὀλίγα διαμένειν εἴωθε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν τοίνυν ἐγγυῆσαι φάσκων μετὰ ἑνὸς μάρτυρος καὶ ἄνευ ὁμολογίας | προικὸς εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον ἐγγυ-

ἦσαί φησι τὴν ἀδελφήν· οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελφιδῷ ἄπροικον τὴν τοιαύτην ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι.

30 Καὶ οἱ αὐτοὶ θεῖοι οὗτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυ-
γατρὸς ἀποφανθείσης εἶναι ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦ κλη-
θέντες μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι. ἐφ' ᾧ δὴ καὶ
δεινῶς ἀγανακτῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ λαγχάνων ὑπὲρ τῆς
γυναικὸς τῆς αὑτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου Φίλην
ὄνομα εἶναι ἐγράψατο τῇ γυναικί, οἱ δὲ τοῦ Πύρρου
θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες παραγενέσθαι τὸ τῆς
τήθης ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέρα ἐμαρτύρησαν
31 θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω οὖν εἰ ὁ ἀνὴρ ὁ συνοικῶν
πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη μὴ ᾔδει τοὔνομα τῆς ἑαυτοῦ
γυναικός. εἶτα οὐδὲ παρὰ τῶν αὑτοῦ μαρτύρων πρό-
τερον ἐδυνήθη πυθέσθαι, οὐδ' ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς
τὸ τῆς θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὑτῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ
32 ἔφρασεν αὐτῷ, οὐδ' ὁ θεῖος αὐτός, Νικόδημος, ἀλλ'
ἀντὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος, εἴ τις ᾔδει τοῦθ' ὑπὸ
τοῦ πατρὸς κείμενον ταύτῃ, Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα
ἐπεγράψατο εἶναι αὐτῇ, καὶ ταῦτα λαγχάνων αὐτῇ
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου. τίνος ἕνεκα; ἦ ἵνα καὶ
τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τεθέν-
τος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ καταστήσειεν εἶναι τὴν αὑτοῦ
33 γυναῖκα; ἆρά γε οὐχὶ δῆλον, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἃ πάλαι
οὗτοι μαρτυροῦσι γενέσθαι, πολλῷ πλέον τῆς λήξεως
τοῦ κλήρου σύγκειται αὐτοῖς; οὐ γὰρ ἄν ποτε οἱ
μὲν εἰς τὴν δεκάτην (ὥς φασι) κληθέντες τῆς τοῦ
Πύρρου θυγατρός, ἀδελφιδῆς δὲ τούτου, ἐξ ἐκείνης
τῆς ἡμέρας, ἥτις ἦν ποτε, ἀκριβῶς εἰς τὸ δικαστή-
ριον ἧκον μεμνημένοι ὅτι Κλειταρέτην ὁ πατὴρ ἐν
34 τῇ δεκάτῃ ὠνόμηνεν, οἱ δ' οἰκειότατοι τῶν ἁπάντων,
ὁ πατὴρ καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ οὐκ ἂν ᾔδει τὸ

ὄνομα τῆς θυγατρός, ὥς φασι, τῆς αὐτοῦ. πολύ γε μάλιστ' ἄν, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν.

Περὶ δὲ τῆς τούτου μαρτυρίας οὐ χαλεπὸν καὶ 35
ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι ὅτι φαίνεται περι-
φανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὗτος. ὅπου γάρ,
ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ, ἕνεκα τοῦ νόμου, ἐὰν ἀπο-
λίπῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν
γυναῖκα, οὐκ ἔξεστι πράξασθαι τῷ δόντι ὃ μὴ ἐν
προικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἦ που ὅστις γέ φησιν ἄνευ
ὁμολογίας προικὸς τὴν ἀδελφὴν ἐγγυῆσαι, περιφανῶς
ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ ἔμελλεν ὄφελος 36
εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγγύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ ἐκ-
πέμψαι ὁπότε βούλοιτο τὴν γυναῖκα ἦν; ἦν δ' ἂν
ἐπ' ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δῆλον ὅτι, εἰ μηδεμίαν προῖκα
διωμολογήσατο ἕξειν ἐπ' αὐτῇ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἂν
Νικόδημος ἠγγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν;
καὶ ταῦτα εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν
αὐτήν, καὶ τῆς ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων
γιγνομένης εἰς αὐτόν, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γε-
νέσθαι παῖδας αὐτῇ; ἆρ' οὖν δοκεῖ τῳ ὑμῶν ὀλιγώ- 37
ρως οὕτως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε παρα-
λιπεῖν ἄν τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω.
εἶτα παρὰ τούτου ὁ ἡμέτερος θεῖος ἠξίωσεν ἂν ἐγ-
γυήσασθαι τὴν ἀδελφήν, ὃς αὐτὸς ξενίας φεύγων
ὑπὸ ἑνὸς τῶν φρατόρων ὧν φησιν αὐτοῦ εἶναι, παρὰ
τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; Καὶ ὡς ἀληθῆ
λέγω, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικον τὴν 38
ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι, καὶ

ταῦτα τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γιγνομένης, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λαβὲ δὴ καὶ ἀνάγνωθι τοὺς νόμους τουσδὶ αὐτοῖς.

NOMOI.

39 Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων
Νικόδημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν
σφόδρα διακριβώσασθαι περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόν-
των; ναὶ μὰ Δία, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ
παλλακίᾳ διδόντες τὰς ἑαυτῶν πάντες πρότερον διο-
μολογοῦνται περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς·
Νικόδημος δὲ ἐγγυᾶν μέλλων, ὥς φησι, | τὴν ἀδελφὴν
τὴν αὑτοῦ μόνον τὸ κατὰ τοὺς νόμους ἐγγυῆσαι διε-
πράξατο; ὃς ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ, οὗ ἐπιθυμῶν λέγει
πρὸς ὑμᾶς, σφόδρα βούλεται πονηρὸς εἶναι;
40 Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτου πονηρίας καὶ σιωπῶν-
τος ἐμοῦ οἱ πολλοὶ γιγνώσκουσιν ὑμῶν, ὥστε οὐκ
ἀπορῶ γε μαρτύρων, ὅταν τι λέγω περὶ αὐτοῦ· βού-
λομαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε ἐξελέγξαι τοῦτον
ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. φέρε γάρ,
ὦ Νικόδημε, εἰ ᾔσθα ἠγγυηκὼς τῷ Πύρρῳ τὴν ἀδελ-
φὴν καὶ εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς θυγατέρα γνησίαν κατα-
41 λειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελφῷ ἐπι-
δικάσασθαι τοῦ κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός,
ἣν φῂς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆναι; ἢ οὐκ
ᾔδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τοῦ κλήρου νόθην καθιστα-
μένην τὴν ἀδελφιδῆν τὴν σαυτοῦ; ὁπότε γάρ τις
ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου, νόθην τὴν θυγατέρα τοῦ
42 καταλιπόντος τὸν κλῆρον καθίστη. ἔτι δὲ πρότερον
ὁ Πύρρος ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν
αὑτῷ· οὔτε γὰρ διαθέσθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν
ἔξεστι τῶν ἑαυτοῦ ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις κα-

*ταλικὸν γνησίας τελευτῇ. γνώσεσθε δὲ αὐτῶν ἀκού-
σαντες τῶν νόμων ἀναγιγνωσκομένων. Ἀναγίγνωσκε
τούσδε αὐτοῖς.*

ΝΟΜΟΙ.

Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι ἐπιτρέ- 43
*ψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ
κλήρου τῇ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο,
ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς ἀδελφιδῆς τῆς ἑαυτοῦ,
καὶ οὐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ
τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; Ἀλλὰ μὴν ὥς γε
ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τοῦ κλήρου καὶ οὐκ
ἠμφισβήτησεν οὐδεὶς ἐκείνῳ, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρ-
τυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης οὐκ 44
*ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου Νικόδημος, οὐδὲ
διαμαρτυρῆσαι τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν
θυγατέρα Πύρρῳ καταλειφθῆναι.*

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπιδικασίας ἔχοι ἄν τις ψεῦ- 45
*δος προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς· ἢ γὰρ λαθεῖν σφᾶς
προσποιήσαιτ᾽ ἂν οὗτος, ἢ καὶ ψεύδεσθαι αἰτιῷτ᾽
ἂν ἡμᾶς. τοῦτο μὲν οὖν παρῶμεν· ἐπειδὴ δὲ τῷ Ξε-
νοκλεῖ ἠγγύα ὁ Ἔνδιος τὴν ἀδελφιδῆν σου, ἐπέτρεψας
ἄν, ὦ Νικόδημε, τὴν ἐκ τῆς ἐγγυητῆς τῷ Πύρρῳ
γεγενημένην ὡς ἐξ ἑταίρας ἐκείνῳ οὖσαν ἐγγυᾶσθαι;
καὶ οὐκ ἂν εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρχοντα κακοῦσθαι* 46
*τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου οὕτως ὑβριζομέ-
νην καὶ ἄκληρον τῶν ἑαυτῆς πατρῴων καθισταμέ-
νην, ἄλλως τε καὶ μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύ-
νων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ*

47 *βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις; οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς*
πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἔπεστιν, οὐδ' ἐὰν μηδε-
μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσιν, οὔτε
πρυτανεῖα οὔτε παράστασις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσ-
αγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν διώκουσιν ἀκινδύνως εἰσ-
αγγέλλειν ἔξεστι, τῷ βουλομένῳ, τοῖς δ' ἁλισκομένοις
αἱ ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν.
48 *ἔπειτα εἰ ἦν ἐξ ἐγγυητῆς ἡ τούτου ἀδελφιδῆ τῷ ἡμε-*
τέρῳ θείῳ γεγενημένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νικόδημος ὡς
ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι; καὶ γενομένων
αὐτῶν οὐκ ἂν εἰσήγγελλε πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζε-
σθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ οὕτως ἐγγυήσαντος αὐ-
τήν; νὴ Δί', εἰ ἦν ἀληθῆ ἃ νυνὶ τετόλμηκας μαρτυ-
ρῆσαι, παραχρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω ἂν τὸν
ἀδικοῦντα. ἢ καὶ ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσποιήσει;
49 *ἔπειτ' οὐδ' ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς ᾔσθου;*
ὥστε καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτήσαντι δήπου σοι
εἰσαγγεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσῆκεν, εἰ αὐτὸς μὲν τρι-
τάλαντον οἶκον ἔχειν ἠξίου ὡς προσῆκον αὐτῷ, τῇ
δὲ γνησίᾳ οὔσῃ τρισχιλίας δραχμὰς προῖκα ἐπιδοὺς
ἐκδοῦναι ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγα-
νακτήσας εἰσήγγειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον οὗτος; ναὶ μὰ
50 *Δία, εἴ γ' ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν*
τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνον οὐδ' ἄλλον γε τῶν εἰσποιήτων
οὐδένα οὕτως εὐήθη οὐδ' αὖ ὀλίγωρον τῶν νόμων
τῶν κειμένων | γίγνεσθαι, ὥσθ' ὑπαρχούσης γνησίας
θυγατρὸς τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι ἑτέρῳ δοῦναι
ταύτην ἀνθ' ἑαυτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει ὅτι τοῖς γε
ἐκ τῆς γνησίας θυγατρὸς παισὶ γεγονόσιν ἁπάντων
τῶν πατρῴων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἂν
τις ταῦτα ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὑτοῦ, καὶ ταῦτα τη-
51 *λικαῦτα ὄντα ὅσων ἠμφισβήτησαν οὗτοι; δοκεῖ δ'*

ἄν τις ὑμῖν οὕτως ἀναιδὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γενέσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ δέκατον μέρος ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τῇ γνησίᾳ θυγατρὶ τῶν πατρῴων; γενομένων δὲ τούτων δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ θεῖος ἐπιτρέψαι, ὁ ἐγγυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μητέρα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω, ἀλλὰ καὶ ἠμφισβήτησεν ἂν τοῦ κλήρου καὶ διεμαρτύρησε καὶ εἰσήγγειλεν ἂν πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἄλλο εἴ τι ἦν ἰσχυρότερον τούτων, ἅπαντ' ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ ἑταίρας 52
οὖσαν ἠγγύησεν, ἥν φησιν ἀδελφιδῆν Νικόδημος εἶναι αὐτῷ· οὗτος δὲ οὔτε τῷ Ἐνδίῳ τοῦ Πύρρου κλήρου ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, οὔτ' ἐγγυήσαντα τὴν ἀδελφιδῆν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταίρας εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν ἄρχοντα [ἠξίωσεν], οὔτ' ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ αὐτῇ ἠγανάκτησεν οὐδέν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἴασε γενέσθαι. οἱ δὲ νόμοι περὶ ἁπάντων διορίζουσι τούτων. ἀναγνώσεται οὖν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ τῆς ἐπιδικα- 53
σίας τοῦ κλήρου μαρτυρίαν πάλιν, ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Πῶς οὖν τις σαφέστερον ἐξελέγχοι ψευδομαρτυ- 54
ριῶν διώκων ἢ ἔκ τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τούτοις ἐπιδεικνύων καὶ ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ἡμετέρων;

Περὶ μὲν οὖν τούτου σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά·

σκέψασθε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν
τὴν τούτου γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τού-
του τεκμήριον ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νι-
55 κοδήμῳ. ὡς μὲν οὖν ἠγγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς οὖσαν
ἐξ ἑταίρας τὴν γυναῖκα, ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύ-
ρηται· ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία ἐστὶν αὕτη, ὁ
Ξενοκλῆς αὐτὸς ἔργῳ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἤδη ἀληθῆ
ταῦτα μεμαρτύρηκε. δῆλον γὰρ ὅτι εἰ μὴ ἠγγύητο
παρὰ τοῦ Ἐνδίου ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν τὴν γυναῖκα,
ὄντων αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικούτων ἐκ τῆς γυναικός,
ζῶντι ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφισβήτησεν ὑπὲρ τῆς γνησίας
56 θυγατρὸς τῶν πατρῴων, ἄλλως τε καὶ παρεσκευασμέ-
νος μὴ ὁμολογεῖν τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν τῷ Πύρρῳ
γενέσθαι· ὡς δὴ οὐχ ὁμολογῶν πως ἐπεσκήπτετο τοῖς
μεμαρτυρηκόσιν ἐπὶ τῇ διαθήκῃ τοῦ Πύρρου παρα-
γενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν
μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

57 Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γε δῆλον, ὡς οὐχ ὁμολογοῦσι
τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γενέσθαι.
οὐ γὰρ ἂν ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γε-
γενημένον κληρονόμον ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ Πύρ-
ρου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσαν οὗτοι. ὁ μὲν
γὰρ Πύρρος πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη τετελεύτηκεν ἤδη,
ὁ δὲ Ἔνδιος τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς πέρυσιν, ἐν
ᾧ ἔλαχον τοῦ κλήρου τὴν λῆξιν τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως
58 οὗτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δικάσασθαι
τοῦ κλήρου, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος. οὐκοῦν
δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικί, ἢ ζῶντι τῷ Ἐν-
δίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τετελευ-
τηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐπι-

δικασίαν ἀξιοῦν ποιεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ, ὥς φασιν
οὗτοι, ἠγγυήκει αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελ-
φὴν οὖσαν αὐτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ἐπιστάμεθα πάντες 59
ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσίν ἐστιν ἡμῖν,
ὅτῳ δὲ γόνῳ γεγόνασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ ἐπιδι-
κάζεσθαι τῶν πατρῴων προσήκει. καὶ περὶ τούτων
οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ· ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς | καὶ
οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι
πατρῷα. οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἀφιγμένοι 60
εἰσίν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ οὐκ ἔφασαν ἐπιδικά-
σασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων, τῇ δὲ Φίλῃ, ἥν
φασι θυγατέρα γνησίαν τῷ Πύρρῳ καταλελεῖφθαι,
λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου τὴν λῆξιν ἠξίωσαν.
καίτοι (ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον) ὅσοι μὲν ἂν καταλί-
πωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὑτῶν, οὐ προσήκει τοῖς
παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων· ὅσοι δὲ διαθή-
καις αὐτοῖς εἰσποιοῦνται, τοῖς υἱοῖς ἐπιδικάζεσθαι
προσήκει τῶν δοθέντων. τοῖς μὲν γάρ, ὅτι γόνῳ γε- 61
γόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν
πατρῴων· πρὸς δὲ τοὺς εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ
γένος προσήκοντες ἀμφισβητεῖν ἀξιοῦσιν. ἵνα οὖν μὴ
παρὰ τοῦ ἐντυχόντος τῶν κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμ-
φισβητεῖν βουλομένοις γίγνωνται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων
τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαί τινες τολμῶσι, τούτου
ἕνεκα τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦν-
ται. μηδεὶς οὖν ὑμῶν ἡγείσθω, εἰ ἐνόμιζε γνησίαν 62
εἶναι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν ἂν ὑπὲρ
αὐτῆς τὴν λῆξιν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, ἀλλ' ἐβά-
διζεν ἂν ἡ γνησία εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα, καὶ εἴ τις
αὐτὴν ἀφῃρεῖτο ἢ ἐβιάζετο, ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πα-
τρῴων, καὶ οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφευγεν ὁ βια-
ζόμενος, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς πρὸς τὸν ἄρ-

χοντα ἐκινδύνευεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐ-
63 σίας ἁπάσης τῆς ἑαυτοῦ. Ἔτι δ' ἂν πρότερον τοῦ
Ξενοκλέους οἱ τοῦ Πύρρου θεῖοι, εἰ ᾔδεσαν γνησίαν
θυγατέρα τῷ ἑαυτῶν ἀδελφιδῷ καταλειπομένην καὶ
ἡμῶν μηδένα λαμβάνειν ἐθέλοντα αὐτήν, οὐκ ἄν
ποτε ἐπέτρεψαν Ξενοκλέα, τὸν μηδαμόθεν μηδὲν γένει
προσήκοντα Πύρρῳ, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος
προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα. ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη.
64 τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας καὶ συνοικού-
σας ἀνδράσι γυναῖκας (περὶ ὧν τίς ἂν ἄμεινον ἢ ὁ
πατὴρ βουλεύσαιτο;) καὶ τὰς οὕτω δοθείσας, ἂν ὁ
πατὴρ αὐτῶν τελευτήσῃ μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνη-
σίους ἀδελφούς, τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους ὁ
νόμος εἶναι κελεύει, καὶ πολλοὶ συνοικοῦντες ἤδη
65 ἀφῄρηνται τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα τὰς μὲν ὑπὸ
τῶν πατέρων ἐκδοθείσας διὰ τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης
ἐπιδίκους εἶναι προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τόδ'
ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύρρου θείων, εἰ ἦν γνησία θυ-
γάτηρ ἐκείνῳ καταλειπομένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ
γένος προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα, καὶ τοσαύτης
οὐσίας τοῦτον καταστῆναι κληρονόμον ἀνθ' ἑαυτῶν;
66 μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες· οὐδεὶς γὰρ ἀνθρώπων
μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν, οὐδὲ περὶ πλείονος τοὺς ἀλλο-
τρίους ἑαυτοῦ ποιεῖται. ἐὰν οὖν προφασίζωνται διὰ
τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν ἀμφισβητῆσαι αὐτῆς,
πρῶτον μὲν ἐκεῖνα αὐτοὺς ἐρέσθαι χρή, εἰ ὁμολο-
γοῦντες τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γε-
νέσθαι ἐπεσκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα,
67 εἶτα παρελθόντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενη-
μένον κληρονόμον τοῦ Πύρρου κλήρου τὴν λῆξιν λα-
χεῖν ἠξίωσαν παρὰ τὸν νόμον. πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖνο

αὐτοὺς ἔρεσθε, εἴ τις τῶν γνησίων τῶν αὐτοῦ ἐπι-
δικάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν
πυνθάνεσθε. ὡς δ' ἦν ἐπίδικος ἡ γυνή, εἴ περ γνησία
καταλειφθείη, ἐκ τῶν νόμων σαφέστατα μαθεῖν ἔστι
τοῦτο. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην λέγει ἐξεῖναι δια- 68
θέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὑτοῦ, ἐὰν μὴ παῖδας
γνησίους καταλίπῃ ἄρρενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ,
σὺν ταύταις. οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦ-
ναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων
θυγατέρων οὐχ οἷόν τε οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι
οὐδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. οὐκοῦν εἰ μὲν ἄνευ τῆς 69
γνησίας θυγατρὸς τὸν Ἔνδιον Πύρρος ἐποιεῖτο υἱὸν
αὑτῷ, ἄκυρος ἂν ἦν αὐτοῦ ἡ ποίησις κατὰ τὸν νό-
μον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα ἐδίδου καὶ ἐπὶ τούτῳ ποιη-
σάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν ὑμεῖς | ἐπετρέψατε ἐπιδι-
κάζεσθαι τῷ τοῦ Πύρρου θετῷ τοῦ Πύρρου κλήρου
ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, εἰ ἦν ἐκείνῳ, ἄλλως τε
εἰ καὶ ἐμαρτυρήσατε ὡς ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφι-
δοῦς ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου; ἀλλ' ὦ 'γαθέ, 70
τοῦτο μὲν καὶ λαθεῖν φήσαιτ' ἂν ὑμᾶς· ὅτε δ' ἠγγύα
καὶ ἐξεδίδου ὁ Ἔνδιος τὴν γυναῖκα, ἐπετρέπετε ὑμεῖς
οἱ θεῖοι τὴν τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ὑμετέρου αὐτῶν ὡς
ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἐκείνῳ ἐγγυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ
παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφιδοῦς ὑμῶν
ἠγγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης κατὰ τοὺς νόμους
ἕξειν γυναῖκα, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ τῇ ταύτης
κληθέντες συνεστιᾶσθαι; πρὸς δὲ τούτοις (τουτὶ γὰρ 71
τὸ δεινόν ἐστιν) ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελ-
φιδοῦν ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου, οὕτως ἐπε-
μελήθητε ὥστ' ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγ-
γυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ ἔχουσαν τοὔνομα τῆς ὑμετέρας
αὐτῶν ἀδελφῆς, ὡς ἐμαρτυρεῖτε;

72 Ἐκ τοίνυν τούτων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶναι ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώπων εἰσὶν οὗτοι. τίνος γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιησάμενος ὁ θεῖος κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ; πότερον ὅτι προσήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γένους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, οὓς βουλόμενος τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι ἐποιεῖτο τὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὑτῷ; ἀλλ' οὔτε ἐγένετο οὔτ' ἔστι, μὴ γενομένων δὴ παίδων γνησίων ἐκείνῳ, ἐγγυτέρω ἡμῶν οὐδὲ εἷς· ἀδελφὸς μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ οὐδ' ἀδελφοῦ παῖδες, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ.
73 ἀλλὰ νὴ Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν ἔδωκεν ἂν ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ; καὶ τί αὐτὸν ἔδει καταφανῶς καὶ ὁτῳοῦν ἀπέχθεσθαι τῶν οἰκείων, ἐξόν, εἴπερ ἦν ἠγγυημένος τὴν ἀδελφὴν τὴν Νικοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγόντι ὡς οὖσαν γνησίαν ἑαυτῷ, ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτήν, καὶ ἐπισκῆψαι τῶν γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων εἰσαγαγεῖν υἱὸν
74 ἑαυτῷ; δῆλον μὲν γὰρ ὅτι ἐπίκληρον καταλιπὼν ἀκριβῶς ἂν ᾔδει ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν ὑπάρχειν αὐτῇ· ἢ γὰρ ἡμῶν τινα τῶν ἐγγύτατα γένους ἐπιδικασάμενον ἕξειν γυναῖκα, ἢ εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβούλετο λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τούτων τῶν μαρτυρούντων, εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν τὸν αὐτὸν τρόπον περὶ πάσης τῆς οὐσίας ἐπιδικασάμενον
75 κατὰ τοὺς νόμους ἕξειν ταύτην γυναῖκα. οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ τὴν θυγατέρα εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγεῖν καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὑτῷ ταῦτ' ἂν διεπράξατο· ἐκ δὲ τοῦ τοῦτον μὲν ποιήσασθαι

τὴν δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν τὴν μὲν νόθην, ὥσπερ αὐτῷ
προσῆκε, καὶ ἄκληρον κατέστησε, τὸν δὲ κληρονόμον
κατέλιπε τῶν ἑαυτοῦ. ἀλλὰ μὴν ὥς γε οὔτε γαμη- 76
λίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ἡμῶν, οὔτε τὴν θυγατέρα,
ἥν φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι οὗτοι, εἰσαγαγεῖν εἰς
τοὺς φράτορας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα νόμου ὄντος αὐτοῖς,
ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν τῶν φρατόρων τῶν ἐκείνου
μαρτυρίαν. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λαβὲ δὲ καὶ τὴν ὡς ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὑτῷ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμου μαρτυρίαν τῶν αὐτοῦ 77
τοῦ θείου ἐκμαρτυριῶν πιστοτέραν ἡγήσεσθε εἶναι,
καὶ τὴν οὕτω κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην,
ταύτην ἐπιχειρήσει τις ὑμᾶς πείθειν ὅτι ἐγγυητὴν
γυναῖκα ὁ ἡμέτερος θεῖος ἔσχεν; ἀλλ' ὑμεῖς, ὡς
ἔγωγ' οἶμαι, οὐ πιστεύσετε, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὑμῖν,
ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου, πρῶτον μὲν ἐπὶ 78
τίνι προικὶ οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ Πύρρῳ φησὶ τὴν ἀδελ-
φήν, ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ
ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ἢ τὸν οἶκον αὐτοῦ, εἶτα παρ'
ὅτου ἐκομίσατο τὴν προῖκα αὑτῆς, ἐπειδὴ τετελευ-
τηκὼς ἦν ᾧ φησιν αὐτὴν ἐγγυῆσαι· ἢ εἰ ἀπαιτῶν
μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι | ἐν εἴκοσιν ἔτεσιν, ὁποίαν
δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἐγγυητῆς
γυναικὸς ἐδικάσατο τῷ ἔχοντι τὸν Πύρρου κλῆρον
οὗτος. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐπιδειξάτω ὅτῳ πρότερον 79
ἢ ὕστερον ἠγγύησεν οὗτος τὴν ἀδελφήν, ἢ εἰ ἐξ ἄλ-
λου τινὸς γεγενημένοι εἰσὶ παῖδες αὐτῇ. ταῦτα οὖν

ἀξιοῦτε πυνθάνεσθαι παρ' αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς τοῖς φράτορσι γαμηλίας μὴ ἀμνημονεῖτε. οὐ γὰρ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν τούτου μαρτυρίαν τεκμήριόν ἐστι τοῦτο. δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ ἐπείσθη ἐγγυήσασθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς φράτορσιν εἰσενεγκεῖν καὶ εἰσαγαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα ὡς γνησίαν οὖσαν αὐτῷ. καὶ ἐν τῷ δήμῳ κεκτημένος τὸν τριτάλαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκώς, ἠναγκάζετο ἂν ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ θεσμοφόρια ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας, καὶ τἆλλα ὅσα προσῆκε λειτουργεῖν ἐν τῷ δήμῳ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀπό γε οὐσίας τηλικαύτης. οὐ τοίνυν φανεῖται οὐδὲν τούτων γεγενημένον οὐδεπώποτε. οἱ μὲν οὖν φράτορες μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν· λαβὲ δὲ καὶ τὴν τῶν δημοτῶν τῶν ἐκείνου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

4.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νικοστράτου ἐν ὑπερορίᾳ τελευτήσαντος, Ἅγνων καὶ Ἁγνόθεος ὡς ὄντες ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφου ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου πρὸς Χαριάδην, φάσκοντα κληρονόμον αὐτοῦ εἶναι κατα δόσιν, ὅ ἔστι κατὰ διαθήκας. Ἰσαῖος οὖν ὁ ῥήτωρ, ὡς συγγενὴς ὢν τῶν περὶ τὸν Ἅγνωνα, λέγει συνηγορῶν αὐτοῖς. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἐπιτήδειοί μοι τυγχάνουσιν, ὦ ἄνδρες, ὄντες Ἅγνων τε οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν

ἔτι πρότερον. εἰκὸς οὖν μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς ἂν οἷός
τε ὦ, συνειπεῖν αὐτοῖς.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ πραχθέντων
οὔτε μάρτυρας ἐξευρεῖν οἷόν τε, οὔτε τοὺς ἀντιδίκους,
ἐάν τι ψεύδωνται, ἐλέγχειν ῥᾴδιον, διὰ τὸ μηδέτε-
ρον τούτων ἐκεῖσε ἀφῖχθαι· τὰ δὲ ἐνθάδε συμβεβη-
κότα δοκεῖ μοι ὑμῖν ἱκανὰ γενέσθαι ἂν τεκμήρια, ὅτι
ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν δόσιν τῶν Νικοστράτου ἀμφι-
σβητοῦντες ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς βούλονται. Πρῶτον μὲν 2
οὖν, ὦ ἄνδρες, περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς
ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι, καὶ σκέψασθαι ὁπότεροι ἁπλού-
στερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον τὰς λήξεις ἐποιήσαντο.
Ἄγνων μὲν γὰρ οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος Θρασυμάχου
ἐπεγράψαντο τὸν Νικόστρατον, καὶ ἑαυτοὺς ἐκείνῳ
ἀνεψιοὺς ἀποφαίνουσι, καὶ τούτων μάρτυρας παρέ-
χονται· Χαριάδης δὲ καὶ οἱ συνδικοῦντες αὐτῷ Σμί- 3
κρου μὲν πατρὸς εἶναί φασι τὸν Νικόστρατον, ἀμ-
φισβητοῦσι δὲ τοῦ Θρασυμάχου υἱοῦ κλήρου. καὶ
οἶδε μὲν οὐδὲν προσποιοῦνται ἐκείνου τοῦ ὀνόματος
οὔτε γιγνώσκειν οὔτε προσήκειν αὐτοῖς· φασὶ μὲν
οὖν εἶναι Θρασυμάχου Νικόστρατον, τούτου δὲ ὁμοί-
ως τῆς οὐσίας ἀμφισβητοῦσι. καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομα 4
πατρόθεν τὸ αὐτὸ ὡμολόγουν εἶναι τοῦ Νικοστρά-
του, περὶ δὲ τοῦ κλήρου μόνου διεφέροντο, οὐδὲν
ἂν ἔδει ὑμᾶς σκέψασθαι ἀλλ' εἴ τι διέθετο ἐκεῖνος
ὁ Νικόστρατος, ὃν ἀμφότεροι ὡμολόγουν· νῦν δὲ πῶς
οἷόν τε τῷ ἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράψασθαι; τοῦτο
γὰρ Χαριάδης πεποίηκεν· αὐτός τε γὰρ ἔλαχε τοῦ
Σμίκρου Νικοστράτου, τούτοις δὲ τοῦ Θρασυμάχου
λαχοῦσι παρακατέβαλεν ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα. ἔστι μὲν 5
οὖν ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή. ἡγοῦνται
γὰρ τούτους, ἁπλοῦ μὲν ὄντος τοῦ πράγματος καὶ μη-

δεμιᾶς αὐτοῖς | ταραχῆς ἐγγιγνομένης, οὐ χαλεπῶς ἐπιδείξειν ὅτι οὐδὲν Νικόστρατος διέθετο· ἐὰν δὲ μὴ τὸν πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι φῶσι, τοῦ δὲ κλήρου μηδὲν ἧττον ἀμφισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν ὅτι πλείονι λόγῳ εἰπεῖν τουτουσὶ δεήσει ὡς Νικόστρατος Θρασυ-
6 μάχου ἦν ἢ ὡς οὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολογοῦντες Θρασυμάχου μὲν εἶναι τὸν Νικόστρατον οὐκ ἂν εἶχον ἐξελέγξαι τούσδε ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί· ἄλλον δὲ πατέρα τῷ τεθνεῶτι κατασκευάζοντες οὐ μόνον περὶ τῶν διαθηκῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γένους λόγον ἐμβεβλήκασιν.

7 Οὐκ ἐκ τούτων δὲ μόνον γνοίητ' ἂν ὅτι ἄλλοι τινές εἰσιν οἱ ταῦτα ἐπὶ τουτουσὶ ἐπάγοντες, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κατ' ἀρχὰς γεγενημένων. τίς γὰρ οὐκ ἀπεκείρατο, ἐπειδὴ τὼ δύο ταλάντω ἐξ Ἀκῆς ἠλθέτην; ἢ τίς οὐ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρησεν, ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων τῆς οὐσίας; ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ υἱεῖς κατὰ δόσιν προσεποιήσαντο τῶν Νικοστράτου;
8 Δημοσθένης μέν γε ἀδελφιδοῦς ἔφη αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ δ' ἐξηλέγχθη ὑπὸ τούτων, ἀπέστη· Τήλεφος δὲ δοῦναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ. καὶ οὗτος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπαύσατο. Ἀμεινιάδης δὲ υἱὸν αὐτῷ πρὸς τὸν ἄρχοντα ἧκεν ἄγων οὐδὲ τριετῆ γεγονότα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἐπιδεδημηκότος τοῦ Νικοστράτου
9 ἕνδεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύρρος δὲ ὁ Λαμπτρεὺς τῇ μὲν Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικοστράτου καθιερῶσθαι, αὑτῷ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου δεδόσθαι. Κτησίας δ' ὁ Βησαιεὺς καὶ Κραναὸς τὸ μὲν πρῶτον δίκην ἔφασαν τοῦ Νικοστράτου ταλάντου καταδεδικάσθαι, ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπελεύθερον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιήσαντο εἶναι· καὶ οὐδ'
10 οὗτοι ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς κατὰ τὰ

πρῶτα ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ᾄξαντες οὗτοί εἰσι· Χαριάδης δὲ τότε μὲν οὐδαμοῦ ἠμφισβήτησεν, ὕστερον δὲ οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑταίρας παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε. τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὡς ἢ τῶν χρημάτων κληρονομήσοντι ἢ τὸ παιδίον ἀστὸν ποιήσοντι. αἰσθόμενος δὲ καὶ οὗτος ὅτι περὶ τοῦ γένους ἐλεγχθήσοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου ἀμφισβήτησιν παρέλυσεν, ἑαυτῷ δὲ κατὰ δόσιν παρακατέβαλεν.

Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ δόσιν χρη- 11
μάτων ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιοῦσθαι, ἀλλ' ἐφ' ὅσα περ ληψόμενος ᾔει, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀποτίνειν· οὕτω γὰρ ἂν οὔθ' οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο οὔτε τὰ γένη ὑβρίζετο, πρὸ δὲ τούτων οὐδ' ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς κατεψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁπάντων, καθ' ὅ τι ἂν τις βούληται, ἀμφισβητεῖν ἔξεστιν, ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς οἷόν τ' ἀκριβέστατα ἐξετάζειν καὶ μηδὲν εἰς
ὅσον δύνασθε παραλείπειν. ἐν μόναις δὲ ταῖς τῶν 12
κλήρων εἰσαγωγαῖς δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων συμβολαίων οὐ πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἐλέγχειν· ζῶντος γὰρ καὶ παρόντος τοῦ πράξαντος καταμαρτυροῦσι· περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς ἄν τις γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ μεγάλα τὰ διαφέροντα εἴη, αὐτοῦ μὲν καθ' οὗ μαρτυροῦσι τεθνεῶτος, τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν τῶν πεπραγμένων εἰδότων, τοῦ δὲ ἐλέγχου μηδαμῶς ἀκρι-
βοῦς γιγνομένου; ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν διατι- 13
θεμένων οἱ πολλοὶ οὐδὲ λέγουσι τοῖς παραγιγνομένοις ὅ τι διατίθενται, ἀλλ' αὐτοῦ μόνου, τοῦ καταλιπεῖν διαθήκας, μάρτυρας παρίστανται, τοῦ δὲ συμβαίνοντός ἐστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι καὶ τἀναντία

τον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δοκοῦσι γενέσθαι·
τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι αἰτοῦνται καὶ δικαιότατόν ἐστι.
23 μὴ σαφῶς δὲ μήτ' αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν εἰδότας, μήτε
τῶν μαρτύρων τοῦ τελευτήσαντος ἐπιτηδείων ὄντων,
ἀλλὰ Χαριάδου τοῦ τἀλλότρια βουλομένου λαβεῖν, τί
ἂν εἴη δικαιότερον ἢ τοῖς συγγενέσι τὰ τοῦ συγγε-
νοῦς ψηφίζεσθαι; καὶ γὰρ εἴ τι οἵδε ἔπαθον, οὐδενὶ
ἂν ἄλλῳ ἢ Νικοστράτῳ τὰ τούτων ἐγένετο· κατὰ γὰρ
τὸ αὐτὸ γένος ἂν ἠμφισβήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ
24 πατραδέλφων. Μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὁ Ἅγνων οὐδ'
ὁ Ἁγνόθεος τοῦ Νικοστράτου συγγενεῖς, ὥς οἱ ἀντί-
δικοί φασιν, ἀλλ' ἕτεροι. ἔπειτα τῷ μὲν κατὰ τὴν
δόσιν τοῦ κλήρου λαχόντι μαρτυροῦσιν, αὐτοὶ δὲ
κατὰ τὸ γένος οὐκ ἀμφισβητήσουσιν; | οὐ γὰρ εἰς
τοῦτό γε ἀνοίας ἥκουσιν ὥστε πιστεύσαντες ταῖς δια-
θήκαις οὕτω ῥᾳδίως τοσούτων χρημάτων ἀφίστανται.
ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι, τούσδε τοῖς
συγγενέσιν αὐτοῖς ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νι-
25 κοστράτου μᾶλλον ἢ Χαριάδην. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν
χρόνον, εἰ μὲν οἵδε κατὰ τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες
λήψονται τὸν κλῆρον, ἐξέσται καὶ τούτοις, ὁπόταν
βούλωνται, κατὰ τὸ γένος λαχοῦσιν ἐπιδεῖξαι ὑμῖν
ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέρω ἦσαν τοῦ Νικοστράτου, καὶ ὡς
Σμίκρου ἦν καὶ οὐ Θρασυμάχου· ἐὰν δὲ Χαριάδης
αὐτῶν κληρονομήσῃ, οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ
τὰ Νικοστράτου ἐλθεῖν. κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ
ἐπιδεδικασμένου, τί φανοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ τὸ
γένος λαγχάνοντες;

26 Ὅπερ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο
καὶ τουτοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο
δ' ὑμῖν μάρτυρας πρῶτον μὲν ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ
πατραδέλφων Νικοστράτου, ἔπειτα δὲ ὡς οὐδεκώ-

ποτε ἐκείνῳ διάφοροι ἦσαν, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν Νικόστρατον, πρὸς δὲ τούτοις ὡς Χαριάδης οὑτοσὶ οὐδαμῶς οὔτ' ἐνθάδε οὔτ' ἐπὶ στρατεύματι ἐχρῆτο Νικοστράτῳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν, ᾗ μάλισθ' οὗτος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ οὖσαν.

Καὶ ἄνευ τούτων, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι 27
ἑκατέρους αὐτῶν οἷοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γὰρ ὁ
Ἅγνωνος καὶ Ἁγνοθέου πατὴρ ἤδη τι καὶ ἐλειτούρ-
γησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν
πολίτης· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οὔτε ἀποδεδημήκασιν οὐδα-
μῇ πώποτε, ὅποι ἂν μὴ ὑμεῖς προστάξητε, οὔτ' ἐν-
θάδε μένοντες ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρα-
τεύονται καὶ εἰσφέρουσι καὶ τἆλλα πάντα ποιοῦσι τὰ
προσταττόμενα καὶ αὑτοὺς (ὡς πάντες ἴσασι) κοσ-
μίους παρέχουσιν, ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσ- 28
ήκει κατὰ δόσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ
Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος γάρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐν-
θάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης
ὢν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀπήχθη, τότε δὲ ἀφεθεὶς μεθ'
ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς δημοσίᾳ ἅπαντας
ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν
κακουργῶν, ὑποχωρῶν ᾤχετο καὶ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ' 29
ἀπ' ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο,
πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν
ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμίαν ἐστράτευται οὔτε εἰσ-
φορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε, πλὴν εἴ τι ἄρα ἐξ ὅτου
τῶν Νικοστράτου ἠμφισβήτησεν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν
ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπειτα τοιοῦτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ
εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημένων δίκην δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖ. εἰ μὲν οὖν οἵδε φιλοπράγμονες 30
ἢ ἄλλοις ὅμοιοι πολίταις ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν
Νικοστράτου χρημάτων ἠμφισβήτει, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ

σώματος ἠγωνίζετο· νῦν δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτον μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται, του-
31 τοισὶ δ' ὑμεῖς βοηθήσατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήσησθε τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βουλομένους ἢ τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας καὶ χωρὶς τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νόμων ἀναμνησθέντες καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν μαρτυριῶν ἃς ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

5.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένους τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς Πρόξενος ἧκε διαθήκην ἔχων, ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ Προξένου, Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς οὐσίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον διανειμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην οὐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένου Δικαιογένης φάσκων ἐπὶ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ γεγονέναι υἱός, καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευτήσαντος. ὕστερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδοῦναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένου ταῦτα Λεωχάρους. νῦν δὲ ἀρνουμένων τὰ δόξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλοῦσιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν τῷ μὲν ὡς συνθεμένῳ, τῷ δὲ ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ στάσις στοχασμός· ἀρνοῦνται γάρ.

Ὠιόμεθα μέν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διεφερόμεθα πρὸς Δικαιογένην, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι· ἀποστάντος γὰρ Δικαιογένους τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ἐγγυητὰς καταστήσαντος ἦ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων· ἐπειδὴ δέ, ὦ ἄνδρες, οὐ ποιεῖ Δικαιογένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει ἐγγυητῇ γενομένῳ Δικαιογένους, ὥσπερ ἀντωμόσαμεν. Καί μοι 2
ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν, Κηφισόδοτος ουτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα πρῶτον μὲν ὡς ἀπέστη Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, εἶτα ὡς ἠγγυήσατο Λεωχάρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς οὐ τἀληθῆ 3
μεμαρτυρήκασιν, οὐδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι Λεωχάρην εἰπεῖν· ἴσως δὲ ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον, ὡς Δικαιογένης τε ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν ἅπαντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐξεγγύην ὅτι ἀπέδωκεν. εἰ οὖν ταῦτ' ἐρεῖ, ψεύσεται καὶ ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν ὅσα κατέλιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ καὶ τὰ χρήματα ἃ ἔλαβεν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ.

Ταῦτα εἰ μὲν μή φασι Δικαιογένην τὸν ἡμέτερον 4
θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι καὶ ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν καὶ

ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρτυρησάτω τις αὐτοῖς. ὅτι μὲν γὰρ Δικαιογένης ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν ὧν κατέλιπεν ὁ Μενεξένου τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεχόμεθα, καὶ ὅτι Λεωχάρης ἠγγυήσατο αὐτὸν ταῦτα ποιήσειν· καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ ταῦτα ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

5 *Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, περὶ τούτων ἔμελλον ἀπολογήσασθαι μόνον Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἤρκει ἄν μοι τὰ εἰρημένα· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς περὶ τοῦ κλήρου λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ πραχθέντα πυθέσθαι, ἵνα εἰδότες τἀληθῆ, ὅ τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλλὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης, θυγατέρες δὲ τέτταρες, ὧν ἔλαβε μίαν μὲν Πολυάρατος ὁ πατὴρ ὁ ἐμός, ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ Φρεάρριος, τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ Θεοπόμπῳ ἐγήματο τῷ*
6 *Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος ἐκπλεύσας τῆς Παράλου, ἐτελεύτησε μαχόμενος ἐν Κνίδῳ· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος διαθήκην ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ, ᾗ πιστεύσαντες οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε τῷ Μενεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ, υἱὸς ἐγίγνετο ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη τὸ μέρος | ἐπεδικάσατο τῶν Μενεξένου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τοὺς τότε παρόντας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ 7
παραβήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος
δώδεκα ἔτη ἃ ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ οὐσῶν
δικῶν οὐδεὶς αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν
ἀδίκως πεπρᾶχθαι, πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως
καὶ στάσεως γενομένης κἀγῶνος οὑτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ
Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου, ᾧ περ καὶ τἆλλα ἐπείθετο,
ἠμφισβήτει ἡμῖν ἅπαντος τοῦ κλήρου, φάσκων ἐφ’
ὅλῃ ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου.
ἡμεῖς μὲν οὖν μαίνεσθαι αὐτὸν ἡγούμεθα τῇ λήξει, 8
οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα τότε μὲν φάσ-
κοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι τότε δ’ ἐφ’
ἅπαντι τῷ κλήρῳ δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς δὲ
τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες καὶ πολλῷ πλείω καὶ δι-
καιότερα λέγοντες ἠδικήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν δικα-
στῶν ἀλλ’ ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν ἐκεί-
νου φίλων, οἳ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξου-
σίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο εἶναι κεκτῆσθαί τε τἀλ-
λότρια καὶ τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μαρτυρεῖν· ὑπὸ δὲ
τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων ἐξηπατήθησαν οἱ δικα-
σταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδομαρτυρηθέντες ἀπω- 9
λέσαμεν τὰ ὄντα· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ χρόνῳ
ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν ἐπεξελθεῖν
οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων· Δικαιογένης δὲ πρὸς
ἡμᾶς ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
ἐξήλασε μὲν τὴν Κηφισοφῶντος τοῦ Παιανιέως θυ-
γατέρα ἐκ τοῦ μέρους, ἀδελφιδῆν οὖσαν Δικαιογέ-
νους τοῦ καταλιπόντος τὰ χρήματα, ἀφείλετο δὲ τὴν
Δημοκλέους γενομένην γυναῖκα, ἃ Δικαιογένης ἀδελ-
φὸς ὢν ἔδωκεν, ἀφείλετο δὲ καὶ τὴν Κηφισοδότου
μητέρα καὶ αὐτὸν τοῦτον ἅπαντα. καὶ γὰρ τούτων 10
τοι ἅμα καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν,

καὶ οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέου παρ' αὐτοῦ ἔτυχον, ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ ἔρημοι καὶ πένητες γενόμενοι πάντων καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἦσαν ἐνδεεῖς. οὕτως αὐτοὺς Δικαιογένης οὑτοσὶ ἐγγυτάτω ὢν γένους ἐπετρόπευεν· ὅς γε, ἃ μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεόπομπος κατέλιπε, τοῖς τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν, ἃ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς ἀφείλετο πρὸ
11 δίκης. καὶ ὃ πάντων δεινότατον, τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τούτων, πριάμενος καὶ κατασκάψας τὸν κῆπον ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ τῇ ἐν ἄστει. καὶ λαμβάνων μίσθωσιν ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογένους τοῦ ἡμετέρου θείου χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελφιδοῦν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Ἁρμοδίῳ συνέπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντ' ἀκολούθου· εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ ὅτι ἐμβάδας καὶ τρίβωνα φορεῖ, ὥσπερ ἀδικούμενός τι εἰ ἐμβάδας Κηφισόδοτος φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ὅτι ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα πένητα πεποίηκεν.

12 Ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· πάλιν δ' ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφισοφῶντος υἱός, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τουτῳὶ καὶ ἐμοί, καὶ προσῆκον αὐτῷ τοῦ κλήρου μέρος ὅσον περ ἐμοί, ἐπεξῄει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν καὶ ἐκείνου τὰ ψευδῆ, καὶ Λύκωνα, ὅν περ εἰσήγαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἷλεν· ὃς ἐμαρτύρησε Δικαιογένην ποιηθῆναι τὸν νῦν ὄντα ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ.
13 μαρτυρήσας δὲ ταῦτα ἑάλω ψευδομαρτυριῶν. ἐπειδὴ δὲ Δικαιογένης, ὦ ἄνδρες, οὐκέτι ὑμᾶς δύναται ἐξα-

πατρῷν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυνόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέγειν, — τί ποιῆσαι; κομισάμενον αὐτὸν μέρος ἐκ τοῦ κλήρου ὅ τι ἐγίγνετο, ἡμᾶς μὲν ὑπὲρ ὧν ἔπραττε προδοῦναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρτύρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα | ὑπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες εἴχομεν ἡσυχίαν. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυ- 14
τοῦ τρόπων ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους· ἀφεὶς
γὰρ τοὺς μάρτυρας καὶ ἡμᾶς προδούς, ὧν ἕνεκα
ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ ἐκομίσατο. ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ Δι-
καιογένους μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ κα-
θηγούμενοι οὐκέτι προσήκειν Δικαιογένει ἔχειν τῶν
ἐκ τοῦ κλήρου μέρος οὐδέν, ἐπειδὴ οἱ μάρτυρες ἑά-
λωσαν, ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ οἴκου κατ'
ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκαμεν καὶ
οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τοῦ κλήρου, ῥᾳδίως
διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἀπεφάνησαν, ἡ μὲν πάλαι 15
πολλῷ, ἡ δ' ὕστερον· καὶ κατὰ μὲν τὴν παλαιάν, ἣν
ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους τουτουὶ πατήρ,
ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ
ἡμετέρῳ υἱὸς ποιητός, καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε
Δικαιογένης, ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ. ταύταιν δὲ ταῖν
διαθήκαιν ἣν μὲν Πρόξενος ἀπέφηνε, Δικαιογένης
ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ὡς οὐκ ἀληθὴς εἴη· ἣν δὲ Δι-
καιογένης ἀπέφηνεν, οἱ μαρτυρήσαντες αὐτὴν τὸν
θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι ἑάλωσαν ψευδομαρτυ-
ριῶν. ἀμφοῖν δὲ ταῖν διαθήκαιν ἀκύροιν γιγνομέναιν, 16

καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογουμένης εἶναι, κατὰ δόσιν μὲν οὐδενὶ προσῆκε τοῦ κλήρου, κατ' ἀγχιστείαν δὲ ταῖς Δικαιογένους τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσιν αἱ ἡμέτεραι μητέρες. διὰ δὲ ταῦτα ἔδοξέ τε ἡμῖν λαχεῖν τοῦ κλήρου κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν τὸ μέρος ἕκαστος. μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι διεμαρτύρησε Λεωχάρης οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον
17 εἶναι τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπισκηψαμένων δ' ἡμῶν ἡ μὲν λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη, ἡ δὲ τῶν ψευδομαρτυριῶν δίκη εἰσῄει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ πάντα μὲν ἡμῶν εἰπόντων ἅ περ νυνί, πολλὰ δὲ Λεωχάρους ἀνταπολογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι Λεωχάρην οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικαστῶν καὶ ἡμῶν ἐδεήθη Λεωχάρης ἢ ὅσα ἡμῖν ἐξεγένετο διαπράξασθαι τότε, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἃ δὲ
18 ὡμολογήθη ἡμῖν, ταῦτα ἀκούσατε. συγχωρούντων γὰρ ἡμῶν τῷ ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν ἀλλὰ συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφίστατο μὲν Δικαιογένης τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη· καὶ ταῦτα ἠγγυᾶτο αὐτὸν Λεωχάρης οὑτοσὶ καὶ ποιήσειν, οὐ μόνος ἀλλὰ καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωθειεύς. καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ Λεωχάρους, καὶ ἐγγενόμενον ἡμῖν αὐτὸν ἐπειδὴ εἵλομεν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλ' ἐξήρκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γενόμενοι περὶ Λεωχάρην καὶ Δικαιογένην

ἐξηπατήθημεν ὑπ' αὐτῶν, ὦ ἄνδρες· οὔτε γὰρ Δικαιογένης τὰ δύο μέρη ἡμῖν τοῦ κλήρου παρέδωκεν, ὁμολογήσας ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, οὔτε Λεωχάρης ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν τότε. καίτοι εἰ μὴ ἐναν- 20
τίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντακοσίων ὄντων, ἐναντίον δὲ τῶν περιεστηκότων ἠγγυᾶτο, οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν ἐποίησεν. ὡς μὲν τοίνυν περιφανῶς ψεύδονται, μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα τοὺς παρόντας, ὅτε Δικαιογένης μὲν ἀφίστατο τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, Λεωχάρης δὲ ἠγγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆναι εἰ λέγομεν ἀληθῆ καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν· ἐπεί, ὦ 21
ἄνδρες, εἰ Δικαιογένης ἀληθῆ λέγει, τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα νικήσαντες, ἢ τί οὗτος ἐζημιώθη ἡττηθείς; εἰ γὰρ ἀπέστη μόνον (ὥς φησι) τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, ἀναμφισβήτητα δὲ μὴ | ὡμολόγει παραδώσειν, τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν; οὐδὲ γὰρ πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην εἶχεν ὧν ἡμεῖς δικαζόμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέμενοι, οἷς ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν ἡμῖν τὰ μέρη ἀποδοῦναι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς 22
παρ' αὐτοῦ ἐλάβομεν, οὐ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμολόγησε ποιήσειν. πλὴν γὰρ δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τείχους καὶ ἐν Πεδίῳ ἑξήκοντα πλέθρων οὐδὲν κεκομίσμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου θέμενοι καὶ πριάμενοι. ἡμεῖς δ' οὐκ ἐξάγομεν· δέδιμεν γὰρ μὴ ὄφλωμεν δίκας· καὶ γὰρ Μικίωνα, κελεύοντος Δικαιογένους καὶ φάσκοντος μὴ βεβαιώσειν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ βαλανείου ὤφλομεν τετταράκοντα μνᾶς διὰ Δικαιογένην, ὦ ἄνδρες. ἡγούμενοι γὰρ οὐκ ἂν αὐτὸν βεβαι- 23

ώσειν οὐδὲν ὧν ἡμῖν ἀπέστη ἐν τῷ δικαστηρίῳ, διισχυριζόμεθα πρὸς Μικίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν, ἐθέλοντες ὁτιοῦν πάσχειν, εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὸ βαλανεῖον, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι αὐτὸν ἐναντία οἷς ὡμολόγησε πρᾶξαι, οὐ δι' ἄλλ' οὐδὲν ἢ
24 διὰ τοὺς ἐγγυητάς, ὅτι καθειστήκεσαν ἡμῖν. ἀποστὰς δὲ Δικαιογένης ὧν καὶ νῦν ὁμολογεῖ ἀφεστάναι ἡμῖν, ἐβεβαίωσε Μικίωνι τὸ βαλανεῖον. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ἄθλιος οὐχ ὅπως τι ἐκ τοῦ κλήρου εἰληφώς, ἀλλὰ προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα μνᾶς, ἀπῄειν ὑβρισμένος ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄνδρες· ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης καὶ τῶν πάντων ἡμῖν κακῶν αἴτιος οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῷ γραμματείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γραφέντι οὐκ ἔνεστι ταῦτα. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, τότ' ἐπὶ τοῦ βήματος σπεύδοντες τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μάρτυρας ἐποιησάμεθα· οὗτοι δέ, ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν ὁμολογηθέντων τότε, κύριά φασιν εἶναι, εἰ καὶ μὴ γέγραπται, ἃ δ' οὐ συμφέρει, οὐ κύρια, εἰ μὴ γέγρα-
26 πται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, οὐ θαυμάζω ὅτι ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα· οὐδὲ γὰρ τὰ γραφέντα ἐθέλουσι ποιεῖν. ἡμεῖς δ' ὡς λέγομεν ἀληθῆ, καὶ ἄλλο τι τεκμήριον παρεξόμεθα. Πρωταρχίδῃ γὰρ τῷ Ποταμίῳ ἔδωκε Δικαιογένης τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς, ἀντὶ δὲ τῆς προικὸς τὴν οἰκίαν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ παρέδωκε. ταύτῃ δὲ τῇ γυναικί, ἣν ὁ Πρωταρχίδης ἔχει, προσήκει τοῦ κλήρου

μέρος ὅσον περ τῇ μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἀπέ- 27
στη Δικαιογένης ταῖς γυναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ
κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης τὸν Πρωταρχίδην πα-
ραδιδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν ἣν εἶχεν ἀντὶ τῆς
προικός, ὡς ὄντι ἐγγυητῇ αὐτῷ, τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ
τῆς γυναικὸς τοῦ κλήρου παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι.
παραλαβὼν δὲ τὴν συνοικίαν τὸ μέρος οὐ παρέδωκε.
καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρα τὸν Πρωταρχίδην παρέ-
ξομαι.

ΜΑΡΤΥΣ.

Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τοῦ βαλανείου καὶ οἰκοδομίας 28
καὶ πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ,
ὡς ὁμολογήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀναλωμένα
οὐκ ἀπεδώκαμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐ δύναται ἀπαλ-
λάσσειν τοὺς χρήστας, οὐδὲ ἡμῖν παραδοῦναι ἃ δεῖ
αὐτόν. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, 29
ὅτε ἠναγκάζομεν αὐτὸν ἀφίστασθαι τούτων, ἀντὶ τῶν
λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ οἰκοδομήματα ἀναλωμέ-
νων ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρπούς, οὕτω τῶν δικα-
στῶν γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' οὐκ ἀναγκαζόμενοι
ἀλλ' ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν ἐξαι-
ρεθέντες πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχειν ἀντὶ
τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν οὗτος ἀντὶ πεντακισχιλίων
δραχμῶν παρέδωκε Φιλονείκῳ. ἔδομεν δὲ οὐ διὰ 30
τὴν τοῦ Δικαιογένους χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ'
ἐπιδεικνύμενοι ὅτι οὐ περὶ πλείονος χρήματα ποιού-
μεθα τῶν οἰκείων, οὐδ' ἂν πάνυ πονηροὶ ὦσι. καὶ
γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο Δικαιογένην τι-
μωρήσασθαι καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν, οὐκ ἐβουλήθη-
μεν τῶν τούτου | κτήσασθαι οὐδέν, ἀλλὰ τὰ ἡμέτερα
μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. οὗτος δ' ὅτ' ἐκρά-

τησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθροὺς
31 ἀλλ' οὐ προσήκοντας ἀπόλλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων τρόπων καὶ τῆς τούτου ἀδικίας μέγα παρεξόμεθα. μελλούσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρην δίκης εἰσιέναι, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνί, ἠξίου Λεωχάρης καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς ἐπιτρέπειν τὴν δίκην ἀναβαλλομένους. καὶ ἡμεῖς ὥσπερ μικρὰ ἀδικούμενοι συνεχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέτταρσιν, ὧν τοὺς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγομεν, τοὺς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ ἐναντίον τούτων ὡμολογήσαμεν ἐμμενεῖν οἷς ἂν οὗτοι γνοῖεν, καὶ ὠμόσα-
32 μεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν ἀνώμοτοι δύναιντ' ἂν ἡμᾶς διαλλάξαι, οὕτω ποιήσειν, εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια ἡγοῦνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις καὶ πυθόμενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταί, οἱ μὲν δύο οὓς ἐγὼ προὐβαλόμην, Διότιμος καὶ Μελάνωπος, ἤθελον καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες ἀποφήνασθαι ἃ ἐγίγνωσκον ἀληθέστατα ἐκ τῶν λεγομένων, οὓς δὲ Λεωχάρης προὐβάλετο, οὐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι.
33 καίτοι Διοπείθης ὁ ἕτερος τῶν διαιτητῶν Λεωχάρει μὲν ἦν τουτῳὶ κηδεστής, ἐμὸς δ' ἐχθρὸς καὶ ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων· Δημάρατος δὲ ὁ μετ' αὐτοῦ Μνησιπτολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δικαιογένην μετὰ Λεωχάρους ἦν ἀδελφός. οὗτοι μέντοι οὐκ ἠθέλησαν ἀποφήνασθαι, ὁρκώσαντες ἡμᾶς ἦ μὴν ἐμμενεῖν οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

34 Οὐκ οὖν δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, Λεωχάρης ἀποψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν

αὐτοῦ κατεψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι
Λεωχάρους ἅ γε οὐδ' οἱ προσήκοντες αὐτοῦ ἀπέγνω-
σαν; δέομαι οὖν ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους,
ἵν' ἃ ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον κομισώμεθα, καὶ
μὴ μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔχωμεν ἀλλὰ καὶ τὰ
χρήματα. τῶν δὲ Λεωχάρους ἰδίων οὐκ ἐπιθυμοῦ-
μεν. Δικαιογένην γάρ, ὦ ἄνδρες, οὔτ' ἐλεεῖν ἐστὲ 35
δίκαιοι ὡς κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον, οὔτ' εὖ
ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πόλιν· οὐδέ-
τερα γὰρ αὐτῷ τούτων ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ ἀποφανῶ,
ὦ ἄνδρες. ἅμα δὲ καὶ πλούσιον καὶ πονηρότατον αὐ-
τὸν ὄντα ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ
εἰς τοὺς προσήκοντας καὶ εἰς τοὺς φίλους. οὗτος
γὰρ παραλαβὼν τὸν κλῆρον παρ' ὑμῶν φέροντα μί-
σθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀγδοήκοντα μνᾶς, καρπωσά-
μενος αὐτὸν δέκα ἔτη οὔτε ἀργύριον ὁμολόγει κε-
κτῆσθαι οὔτε ὅποι ἀνήλωσεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄν-
δρες. ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι. οὗτος γὰρ τῇ 36
μὲν φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας τέταρτος ἐγένετο
τραγῳδοῖς, καὶ πυρριχισταῖς ὕστατος· ταύτας δὲ μό-
νας ἀναγκασθεὶς λειτουργίας λειτουργῆσαι. ἀπὸ το-
σαύτης προσόδου οὕτω καλῶς ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν
τριηράρχων τοσούτων κατασταθέντων οὔτ' αὐτὸς
ἐτριηράρχησεν οὔθ' ἑτέρῳ συμβέβληκεν ἐν τοιούτοις
καιροῖς, ἀλλ' ἕτεροι μὲν οὐσίαν κεκτημένοι ἐλάττω
ἢ οὗτος μίσθωσιν λαμβάνει τριηραρχοῦσι. καίτοι, ὦ 37
ἄνδρες, οὐχ ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέ-
λιπεν, ἀλλ' ὑμεῖς ἔδοτε τῇ ψήφῳ· ὥστε εἰ καὶ μὴ
πολίτης ἦν, διά γε τοῦτο δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ
ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν τοσούτων γεγενημένων
πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν
τῆς πόλεως Δικαιογένης οὐκ ἔστιν ἥντινα εἰσενή-

νοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου
ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ τριακοσίας δραχμάς, ἔλαττον
38 ἢ Κλεώνυμος ὁ Κρής· καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν, οὐκ εἰσή-
νεγκεν, ἀλλ' ἐπ' αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξετέθη αὐ-
τοῦ τοὔνομα ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων, ὅτι οἵδε εἰς
σωτηρίαν τῆς πόλεως ὑποσχόμενοι τῷ δήμῳ εἰσοί-
σειν χρήματα ἐθελονταὶ οὐκ εἰσήνεγκαν. καίτοι πῶς
ἄξιον θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα
ὄντα, ὃς ὑμᾶς ἅπαντας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τοιαῦτα ἐποίησε; καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς
μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

39 Εἰς μὲν τὴν πόλιν οὕτω καὶ τοσαῦτα | λελειτούρ-
γηκε Δικαιογένης ἀπὸ τοσούτων χρημάτων· περὶ δὲ
τοὺς προσήκοντας τοιοῦτός ἐστιν οἷον ὁρᾶτε, ὥστε
τοὺς μὲν ἡμῶν ἀφείλετο τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυ-
νήθη, τοὺς δὲ περιεώρα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἰόντας
δι' ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων. τὴν δὲ μητέρα τὴν τού-
του καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰληθυίας ἱερῷ πάντες
ἑώρων, καὶ τούτῳ ἐγκαλοῦσαν ἃ ἐγὼ αἰσχύνομαι λέ-
40 γειν, οὗτος δὲ ποιῶν οὐκ ᾐσχύνετο. τῶν δ' ἐπιτη-
δείων Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, ᾧ ἐκ μειρακίου
φίλος ἦν, ὅπερ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀργύριον ἀποστε-
ρήσας, ἔχθιστός ἐστι· τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ φίλων οἱ
μὲν οὐκ ἀπέλαβον ἃ ἐδάνεισαν, οἱ δ' ἐξηπατήθησαν,
καὶ οὐκ ἔλαβον ἃ ὑπέσχετο αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο
41 τοῦ κλήρου, δώσειν. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι
πρόγονοι οἱ ταῦτα κτησάμενοι καὶ καταλιπόντες πά-
σας μὲν χορηγίας ἐχορήγησαν, εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν
πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῖν, καὶ τριηραρχοῦντες
οὐδένα χρόνον διέλιπον. καὶ τούτων μαρτύρια ἐν-

τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περιόντων,
μνημεῖα τῆς αὑτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν, τοῦτο μὲν ἐν
Διονύσου τρίποδας, οὓς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες
ἔλαβον, τοῦτο δ' ἐν Πυθίου· ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει 42
ἀπαρχὰς τῶν ὄντων ἀναθέντες πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας
κτήσεως, ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι
τὸ ἱερόν. αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες
ἀπέθανον, Δικαιογένης μὲν ὁ Μενεξένου τοῦ ἐμοῦ
πάππου πατὴρ στρατηγῶν ὅτε ἡ ἐν Ἐλευσῖνι μάχη
ἐγένετο, Μενέξενος δ' ὁ ἐκείνου υἱὸς φυλαρχῶν τῆς
Ὀλυνθίας ἐν Σπαρτώλῳ, Δικαιογένης δὲ ὁ Μενε-
ξένου τριηραρχῶν τῆς Παράλου ἐν Κνίδῳ. τὸν μὲν 43
τούτων οἶκον σύ, ὦ Δικαιόγενες, παραλαβὼν κακῶς
καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας, καὶ ἐξαργυρισάμενος πενίαν
ὀδύρῃ, ποῖ ἀναλώσας; οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν οὔτε
εἰς τοὺς φίλους φανερὸς εἶ δαπανηθεὶς οὐδέν. ἀλλὰ
μὴν οὐδὲ καθιπποτρόφηκας· οὐ γὰρ πώποτε ἐκτήσω
ἵππον πλείονος ἄξιον ἢ τριῶν μνῶν· οὔτε κατεζευ-
γοτρόφηκας, ἐπεὶ οὐδὲ ζεῦγος ἐκτήσω ὀρικὸν οὐδε-
πώποτε ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασιν. ἀλλ' 44
οὐδ' ἐκ τῶν πολεμίων ἐλύσω οὐδένα. ἀλλ' οὐδὲ τὰ
ἀναθήματα, ἃ Μενέξενος τριῶν ταλάντων ποιησά-
μενος ἀπέθανε πρὶν ἀναθεῖναι, εἰς πόλιν κεκόμικας,
ἀλλ' ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται, καὶ αὐτὸς
μὲν ἠξίους κεκτῆσθαι ἃ σοι οὐδὲν προσῆκε χρήματα,
τοῖς δὲ θεοῖς οὐκ ἀπέδωκας ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλ-
ματα. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις σου τοὺς δικαστὰς ἀπο- 45
ψηφίσασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πότερον ὅτι πολλὰς λει-
τουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει, καὶ πολλὰ χρή-
ματα δαπανήσας σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις
ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τοὺς πολε-
μίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένῃ τῇ πατρίδι

εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκὼν μεγάλα ὠφέλησας; ἀλλ'
46 οὐδέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ' ὡς στρατιώτης
ἀγαθός; ἀλλ' οὐκ ἐστράτευσαι τοσούτου καὶ τοιούτου γενομένου πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι μὲν καὶ νησιῶται ὑπὲρ τῆσδε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις, σὺ δέ, ὦ Δικαιόγενες, πολίτης ὢν οὐδ' ἐστράτευσαι. ἀλλ' ἴσως διὰ τοὺς προγόνους ἀξιώσεις μου πλέον ἔχειν, ὅτι τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. ἐγὼ δ' ἐκείνους μὲν ἐπαινῶ, σοὶ δὲ οὐδὲν
47 ἡγοῦμαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶτον μὲν
γὰρ εἵλου ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κτήσασθαι, καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιογένους καλεῖσθαι υἱὸς ἢ Ἁρμοδίου, ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν, ἃ τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι δέδοται. ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ γένος ἐτιμήθησαν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες.

6.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας κατατεθείσας παρὰ Χαιρέᾳ τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρί, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος ἔλαχεν ὁ Χαιρέστρατος τοῦ κλήρου κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος δὲ Ἀν-

δροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες, τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν νόθῳ καὶ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ στάσις στοχασμός· ἄδηλον γὰρ εἰ ἐποίησε Φιλοκτήμων Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ, καὶ πάλιν ἄδηλον εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, πάντων οἰκειότατα χρῶμαι Φανοστράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τουτῳί, τοὺς πολλοὺς οἶμαι ὑμῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν ἐρῶ τεκμήριον· ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριηραρχῶν Χαιρέστρατος, διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκπεπλευκέναι προῄδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους, ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ συνεξέπλευσα καὶ συνεδυστύχησα καὶ ἑάλωμεν εἰς τοὺς πολεμίους.
ἄτοπον δὴ εἰ ἐκεῖνα μὲν προδήλων ὄντων τῶν κιν- 2
δύνων ὅμως διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις καὶ φίλους νομίζειν ὑπέμενον, νῦν δὲ οὐ πειρῴμην συνειπεῖν ἐξ ὧν ὑμεῖς τά τε εὔορκα ψηφιεῖσθε καὶ τούτοις τὰ δίκαια γενήσεται. δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην τε ἔχειν καὶ μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι· ὁ γὰρ ἀγὼν οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων.

Φιλοκτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς φίλος ἦν Χαιρε- 3
στράτῳ τουτῳί· δοὺς δὲ τὰ ἑαυτοῦ καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμενος ἐτελεύτησε. λαχόντος δὲ τοῦ Χαιρεστράτου κατὰ τὸν νόμον τοῦ κλήρου, ἐξὸν ἀμφισβητῆσαι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ καὶ εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντι εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο δικαιότερα λέγων, ἔχειν τὸν
κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ μὴ ἐπίδι- 4
κον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν τοῦτον τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ ὑμᾶς τοῦ κυρίους γενέσθαι ὅντινα δεῖ κληρονόμον καταστήσασθαι τῶν Φιλοκτήμονος· καὶ

ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελφοὺς κατα-
στήσειν ἐκείνῳ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν
κλῆρον ἀνεπίδικον ἕξειν αὐτός, καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς
ἐκείνου κύριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄκυρον
5 ποιήσειν. πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων ἃ διαμεμαρ-
τύρηκεν Ἀνδροκλῆς, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐπιδείξω
ὑμῖν, ὡς διέθετο καὶ ἐποιήσατο υἱὸν τουτονὶ Χαιρέ-
στρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φιλοκτήμονι ἐκ μὲν τῆς γυ-
ναικὸς ᾗ συνῴκει οὐκ ἦν παιδίον οὐδέν, πολέμου δ'
ὄντος ἐκινδύνευε καὶ ἱππεὺς στρατευόμενος καὶ τριή-
ραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν αὐτῷ διαθέσθαι τὰ
αὑτοῦ, μὴ ἔρημον καταλίπῃ τὸν οἶκον, εἴ τι πάθοι.
6 τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ αὐτῷ, ὥσπερ ἐγενέσθην, ἄμφω
ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· ταῖν δὲ ἀδελφαῖν τῇ μὲν
ἑτέρᾳ, ᾗ ὁ Χαιρέας συνῴκει, οὐκ ἦν ἄρρεν παιδίον
οὐδὲ ἐγένετο πολλὰ ἔτη συνοικούσῃ, ἐκ δὲ τῆς ἑτέ-
ρας, ᾗ συνῴκει Φανόστρατος οὑτοσί, ἤστην υἱὼ
δύο. τούτων τὸν πρεσβύτερον τουτονὶ Χαιρέστρατον
7 ἐποιήσατο υἱόν· καὶ ἔγραψεν οὕτως ἐν διαθήκῃ, εἰ
μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδίον ἐκ τῆς γυναικός, τοῦτον
κληρονομεῖν τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τὴν διαθήκην κατέ-
θετο παρὰ τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ, τῷ τὴν ἑτέραν αὐτοῦ
ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥ τε διαθήκη αὕτη ἀνα-
γνωσθήσεται καὶ οἱ παραγενόμενοι μαρτυρήσουσι.
Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Ὡς μὲν διέθετο καὶ ἐφ' οἷς ἐποιήσατο υἱὸν τοῦ-
τον, ἀκηκόατε· ὡς δ' ἐξὸν αὐτῷ ταῦτ' ἔπραξεν, ὅθεν
δικαιότατα ἡγοῦμαι τὰ τοιαῦτ' εἶναι μανθάνειν, τοῦ-
τον ὑμῖν αὐτὸν | παρέξομαι τὸν νόμον. Καί μοι
ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Οὑτοσὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται, 9
ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι
γνήσιοι ἄρρενες, ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς ἢ ὑπὸ γήρως ἢ
δι' ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ παρανοῶν διαθῆται. ὅτι
δ' οὐδενὶ τούτων ἔνοχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα
εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν. ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιοῦτον
πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν, ὥστε διὰ τὸ ὑφ' ὑμῶν τι-
μᾶσθαι ἄρχειν ἀξιοῦσθαι, καὶ ἐτελεύτησε μαχόμενος
τοῖς πολεμίοις, πῶς ἄν τις τοῦτον τολμήσειεν εἰπεῖν
ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει;

Ὅτι μὲν οὖν διέθετο καὶ ἐποιήσατο εὖ φρονῶν, 10
ἐξὸν αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑμῖν, ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο
ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται· ἐπει-
δὴ δὲ προσδιαμεμαρτύρηκεν ὡς υἱὸν εἶναι γνήσιον
Εὐκτήμονος τοῦτον, καὶ ταῦτ' ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα.
Εὐκτήμονι γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρί,
τοὺς μὲν ὄντως γενομένους παῖδας, Φιλοκτήμονα
καὶ Ἐργαμένην καὶ Ἡγήμονα καὶ δύο θυγατέρας, καὶ
τὴν μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ Εὐκτήμων, Μιξιά-
δου Κηφισιῶς θυγατέρα, πάντες οἱ προσήκοντες
ἴσασι καὶ οἱ φράτορες καὶ τῶν δημοτῶν οἱ πολλοί,
καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν· ὅτι δ' ἄλλην τινὰ ἔγημε 11
γυναῖκα, ἐξ ἧς τινος οἵδε αὐτῷ ἐγένοντο, οὐδεὶς τὸ
παράπαν οἶδεν οὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος Εὐκτή-
μονος. καίτοι τούτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νομί-
ζειν μάρτυρας· τοὺς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει
τὰ τοιαῦτα. Καί μοι τούτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς
μαρτυρίας ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἔτι τοίνυν καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ 12

ὑμῖν ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις
ἦσαν πρὸς τῷ ἄρχοντι καὶ οὗτοι παρακατέβαλον ὡς
ὑπὲρ γνησίων τῶνδ' Εὐκτήμονος ὄντων, ἐρωτώμε-
νοι ὑφ' ἡμῶν τίς εἴη αὐτῶν μήτηρ καὶ ὅτου θυγάτηρ
οὐκ εἶχον ἀποδεῖξαι, διαμαρτυρομένων ἡμῶν καὶ τοῦ
ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρίνασθαι κατὰ τὸν νόμον.
καίτοι ἄτοπον, ὦ ἄνδρες, ἀμφισβητεῖν μὲν ὡς ὑπὲρ
γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέρα δὲ ἥ τις ἦν μὴ
ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς μηδένα.
13 ἀλλὰ τότε μὲν Λημνίαν σκηψάμενοι ταύτην ἀναβολὴν
ἐποιήσαντο· τὸ δ' ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρι-
σιν, πρὶν καί τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον ὅτι Καλ-
λίππη μήτηρ, αὕτη δ' εἴη Πιστοξένου θυγάτηρ, ὡς
ἐξαρκέσον εἰ ὄνομα μόνον πορίσαιντο τὸν Πιστόξε-
νον. ἐρομένων δ' ἡμῶν ὅστις εἴη καὶ εἰ ζῇ ἢ μή, ἐν
Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον, καταλι-
πόντα ταύτην θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι, ἐξ ἐπι-
τροπευομένης δὲ τούτῳ γενέσθαι, πρᾶγμα πλάττον-
τες ἀναιδείᾳ ὑπερβάλλον καὶ οὐδ' ἐγγενόμενον, ὡς
ἐγὼ ὑμῖν ἀποφανῶ ἐκ τούτων πρῶτον ὧν αὐτοὶ ἀπε-
14 κρίναντο. τῇ μὲν γὰρ στρατιᾷ, ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν
εἰς Σικελίαν, ἤδη ἐστὶ δύο καὶ πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ
Ἀριμνήστου ἄρχοντος, τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τούτων,
ὧν φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης καὶ τοῦ Εὐκτήμονος
εἶναι, οὔπω ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη. ἀφελόντι οὖν ταῦτα
ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπολείπεται πλείω ἢ τριάκοντα
ἔτη· ὥστ' οὔτ' ἐπιτροπεύεσθαι προσῆκε τὴν Καλ-
λίππην ἔτι, τριακοντοῦτίν γε οὖσαν, οὔτε ἀνέκδοτον
καὶ ἄπαιδα εἶναι, ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ
15 ἐγγυηθεῖσαν κατὰ νόμον ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ
καὶ γιγνώσκεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐκτήμονος οἰ-
κείων ἀναγκαῖον ἦν καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴ πέρ γε

συνῴκησεν ἐκείνῳ ἢ διῃτήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ
οἰκίᾳ. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐκ εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον
δεῖ πορίζεσθαι ὀνόματα, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα
ἀποφαίνεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν προσηκόντων καταμαρ-
τυρεῖσθαι. ἀποδεῖξαι τοίνυν ἡμῶν κελευόντων ὅστις 16
οἶδε τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν ἐκείνῳ
τινὰ ἢ [τὴν Καλλίππην] ἐπιτροπευομένην, καὶ παρὰ
τῶν ὄντων θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι, ἢ εἴ
τις τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν φάσκει ταῦτα εἰδέναι,
ἡμῖν παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν ἠθέλησαν οὔθ' ἡμῖν |
παραδοῦναι. Καί μοι λαβὲ τήν τ' ἀπόκρισιν αὐτῶν
καὶ τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας καὶ προκλήσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.

Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον· ἐγὼ 17
δ' ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ καὶ οἵτινες αὐτοὺς
γνησίους διεμαρτύρησαν εἶναι καὶ κληρονόμους ζη-
τοῦσι καταστῆσαι τῶν Εὐκτήμονος. ἴσως μέν ἐστιν
ἀηδὲς Φανοστράτῳ, ὦ ἄνδρες, τὰς Εὐκτήμονος συμ-
φορὰς φανερὰς καθεστάναι· ὀλίγα δ' ἀναγκαῖον ῥη-
θῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν εἰδότες ῥᾷον τὰ δί-
καια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ ἐβίω ἔτη ἓξ 18
καὶ ἐνενήκοντα, τούτου δὲ τοῦ χρόνου τὸν μὲν πλεῖ-
στον ἐδόκει εὐδαίμων εἶναι (καὶ γὰρ οὐσία ἦν οὐκ
ὀλίγη αὐτῷ καὶ παῖδες καὶ γυνή, καὶ τἆλλ' ἐπιεικῶς
εὐτύχει), ἐπὶ γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένετο οὐ
μικρά, ἣ ἐκείνου πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο καὶ
χρήματα πολλὰ διώλεσε καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειοτάτοις
εἰς διαφορὰν κατέστησεν. ὅθεν δὲ καὶ ὅπως ταῦτ' 19
ἐγένετο, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων δηλώσω.
ἀπελευθέρα ἦν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες, ἣ ἐναυκλήρει συνοι-
κίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτοῦ καὶ παιδίσκας ἔτρεφε. τού-

των μίαν ἐκτήσατο ᾗ ὄνομα ἦν Ἀλκή, ἣν καὶ ὑμῶν
οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ Ἀλκὴ ὠνηθεῖσα
πολλὰ μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη δὲ πρε-
20 σβυτέρα οὖσα ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται, διαι-
τωμένη δὲ αὐτῇ ἐν τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄνθρωπος
ἀπελεύθερος, Δίων ὄνομα αὐτῷ, ἐξ οὗ ἔφη ἐκείνη
τούτους γεγονέναι· καὶ ἔθρεψεν αὐτοὺς ὁ Δίων ὡς
ὄντας ἑαυτοῦ. χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν Δίων ζημίαν
εἰργασμένος καὶ δείσας ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπεχώρησεν εἰς
Σικυῶνα· τὴν δ' ἄνθρωπον ταύτην, τὴν Ἀλκήν,
καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐν Κεραμει-
κῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν πυλίδα, οὗ ὁ οἶνος
21 ὤνιος. κατοικισθεῖσα δ' ἐνταυθοῖ πολλῶν καὶ κα-
κῶν ἦρξεν, ὦ ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ Εὐκτήμων ἐπὶ
τὸ ἐνοίκιον ἑκάστοτε τὰ πολλὰ διέτριβεν ἐν τῇ συ-
νοικίᾳ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο μετὰ τῆς ἀνθρώπου,
καταλιπὼν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὴν
οἰκίαν ἣν ᾤκει. χαλεπῶς δὲ φερούσης τῆς γυναικὸς
καὶ τῶν υἱέων οὐχ ὅπως ἐπαύσατο, ἀλλὰ τελευτῶν
παντελῶς διῃτᾶτο ἐκεῖ, καὶ οὕτω διετέθη εἴθ' ὑπὸ
φαρμάκων εἴθ' ὑπὸ νόσου εἴθ' ὑπ' ἄλλου τινός,
ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς τὸν πρεσβύτερον τοῖν παί-
δοιν εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς φράτορας ἐπὶ τῷ αὐτοῦ
22 ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ οὔθ' ὁ υἱὸς αὐτῷ Φιλοκτήμων
συνεχώρει οὔθ' οἱ φράτορες εἰσεδέξαντο, ἀλλ'
ἀπηνέχθη τὸ κούρειον, ὀργιζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ
υἱεῖ καὶ ἐπηρεάζειν βουλόμενος ἐγγυᾶται γυναῖκα
Δημοκράτους τοῦ Ἀφιδναίου ἀδελφήν, ὡς ἐκ ταύτης
παῖδας ἀποφανῶν καὶ εἰσποιήσων εἰς τὸν οἶκον, εἰ
23 μὴ συγχωροίη τοῦτον εἰσαχθῆναι. εἰδότες δ' οἱ
ἀναγκαῖοι ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν οὐκ ἂν ἔτι γένοιντο
παῖδες ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοιντο δ'

ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, καὶ ἐκ τούτων ἔσοιντο ἔτι μείζους
διαφοραί, ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶ-
σαι εἰσαγαγεῖν τοῦτον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ
Εὐκτήμων, χωρίον ἓν δόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰ- 24
σχυνόμενος μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ'
ὅ τι χρήσαιτο τῷ παρόντι κακῷ, οὐκ ἀντέλεγεν οὐ-
δέν. ὁμολογηθέντων δὲ τούτων, καὶ εἰσαχθέντος
τοῦ παιδὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς γυναικὸς ὁ
Εὐκτήμων, καὶ ἐπεδείξατο ὅτι οὐ παίδων ἕνεκα ἐγά-
μει, ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν 25
γαμεῖν, ὦ Ἀνδρόκλεις, εἴ περ οἵδε ἦσαν ἐξ αὐτοῦ
καὶ γυναικὸς ἀστῆς, ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ
ἂν γνησίους ὄντας οἷός τε ἦν κωλῦσαι εἰσαγαγεῖν;
ἢ διὰ τί ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσήγαγε, τοῦ νόμου κε-
λεύοντος ἅπαντας τοὺς γνησίους ἰσομοίρους εἶναι τῶν
πατρῴων; ἢ διὰ τί τὸν μὲν πρεσβύτερον τοῖν παί- 26
δοιν ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε, τοῦ δὲ νεωτέρου ἤδη γε-
γονότος οὐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος | Φιλοκτήμονος
οὔτε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον οὔτε πρὸς τοὺς οἰκείους;
οὓς σὺ νῦν διαρρήδην μεμαρτύρηκας γνησίους εἶναι
καὶ κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. Ταῦτα τοίνυν ὡς
ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριηραρχῶν 27
περὶ Χίον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων· ὁ δ' Εὐ-
κτήμων ὕστερον χρόνῳ πρὸς τοὺς κηδεστὰς εἶπεν ὅτι
βούλοιτο τὰ πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα γράψας
καταθέσθαι. καὶ ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκπλεῖν ἔμελλε
τριηραρχῶν μετὰ Τιμοθέου, καὶ ἡ ναῦς αὐτῷ ἐξώρ-
μει Μουνυχίασι, καὶ ὁ κηδεστὴς Χαιρέας παρὼν συγ-
κατέστελλεν αὐτόν· ὁ δ' Εὐκτήμων παραλαβών τινας

ἧκεν οὗ ἐξώρμει ἡ ναῦς, καὶ γράψας διαθήκην, ἐφ'
οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα, κατατίθεται μετὰ τούτων
28 παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ, προσήκοντι αὐτῷ. καὶ
ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὡς περὶ γνησίων ἔπραττεν
Εὐκτήμων, ὃ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ αὐτὸ
τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον· τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὑ-
τοῦ οὐδεὶς οὐδενὶ ἐν διαθήκῃ γράφει δόσιν οὐδεμίαν,
διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τοῦ πατρὸς
καὶ οὐδὲ διαθέσθαι ἐᾷ ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι.
29 Κειμένου δὲ τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ' ἔτη καὶ
τοῦ Χαιρέου τετελευτηκότος, ὑποπεπτωκότες οἵδε τῇ
ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶντες ἀπολλύμενον τὸν οἶκον καὶ
τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη
30 αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμή, συνεπιτίθενται. καὶ πρῶτον
μὲν πείθουσι τὸν Εὐκτήμονα τὴν μὲν διαθήκην ἀνε-
λεῖν ὡς οὐ χρησίμην οὖσαν τοῖς παισί· τῆς γὰρ φα-
νερᾶς οὐσίας οὐδένα κύριον ἔσεσθαι τελευτήσαντος
Εὐκτήμονος ἄλλον ἢ τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς ἐκ τού-
των γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων ἀρ-
31 γύριον καταλίποι, τοῦτο βεβαίως ἕξειν αὐτούς. ἀκού-
σας δ' ὁ Εὐκτήμων εὐθὺς ἀπῄτει τὸν Πυθόδωρον
τὸ γραμματεῖον, καὶ προσεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κα-
τάστασιν. καταστάντος δὲ ἐκείνου πρὸς τὸν ἄρχοντα,
32 ἔλεγεν ὅτι βούλοιτ' ἀνελέσθαι τὴν διαθήκην. ἐπειδὴ
δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ Φανοστράτῳ πα-
ρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τοῦ δὲ Χαιρέου τοῦ συγκα-
ταθεμένου θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὴ κύριος κατα-
σταίη, τότε ἠξίου ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων οὕτως ἐγί-
γνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων ἐναντίον
τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν παρέδρων καὶ ποιησάμενος
πολλοὺς μάρτυρας ὡς οὐκέτ' αὐτῷ κέοιτο ἡ διαθήκη,
33 ᾤχετο ἀπιών. καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, οὗπερ ἕνεκα

οὗτοι λῦσαι αὐτὸν ἔπεισαν, ἀποδέδοται ἀγρὸν μὲν Ἀθμονοῖ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα μνῶν Ἀντιφάνει, τὸ δ' ἐν Σηραγγίῳ βαλανεῖον τρισχιλίων Ἀριστολόχῳ· οἰκίαν δὲ ἐν ἄστει τεττάρων καὶ τεσσαράκοντα μνῶν ὑποκειμένην ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. ἔτι δὲ αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ τριῶν καὶ δέκα μνῶν, καὶ ζεύγη δύο ὀρικά, τὸ μὲν ὀκτὼ μνῶν τὸ δὲ πεντήκοντα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, καὶ δημιουργοὺς ὅσοι ἦσαν αὐτῷ. σύμπαντα δὲ πλείονος ἢ τριῶν τα- 34
λάντων, ἃ ἐπράθη διὰ ταχέων πάνυ τελευτήσαντος Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, καθ' ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων πρῶτον καλῶ τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε· περὶ δὲ 35
τῶν ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον, καὶ πάντων δεινότατον πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ᾧ ἄξιόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν. ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμονα κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως καὶ οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν ὅπως καὶ τελευτήσαντος ἐκείνου δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία. καὶ τί ποιοῦσιν; 36
ἀπογράφουσι τὼ παῖδε τούτω πρὸς τὸν ἄρχοντα ὡς εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς τετελευτηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους, καὶ μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρφανῶν ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι τὰ μὲν μισθωθείη τῆς οὐσίας, τὰ δὲ ἀποτιμήματα κατασταθείη καὶ ὅροι | τεθεῖεν ζῶντος ἔτι τοῦ Εὐκτήμονος, μισθωταὶ δὲ αὐτοὶ γενόμενοι τὰς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη, 37
ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν, οἱ δ' ἐμισθοῦντο. παρα-

γενόμενοι δέ τινες ἐξαγγέλλουσι τοῖς οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ἐλθόντες ἐδήλωσαν τὸ πρᾶγμα τοῖς δικασταῖς, καὶ οὕτως ἀπεχειροτόνησαν οἱ δικασταὶ μὴ μισθοῦν τοὺς οἴκους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπωλώλει ἂν ἅπασα ἡ οὐσία. Καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι τὴν ἄνθρω-
πον καὶ μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐκτήμονι, οὕτω
πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο Εὐκτήμων μετὰ τοῦ υἱέος
Φιλοκτήμονος, ὥστε ἅμα τε τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουρ-
γεῖν ἀμφοτέρους τῶν τε ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι
τῶν τε προσόδων περιποιεῖν, ὥστε ἀεί τι προσκτᾶ-
σθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων, οὕτω διε-
τέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα
εἶναι λοιπὰ καὶ τὰς προσόδους ἁπάσας ἠφανίσθαι.
39 καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄν-
δρες, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς
τοῦτο ἦλθον τόλμης ὥστ' ἐκείνου κειμένου ἔνδον
τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλαττον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε
μήτε ταῖν θυγατέροιν μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μήτε
τῶν οἰκείων μηδενί, τὰ δὲ χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφο-
ρήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν,
ἣν ᾤκει μεμισθωμένος εἷς τούτων, Ἀντίδωρος ἐκεῖ-
40 νος. καὶ οὐδ' ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλθον αἱ
θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, οὐδὲ τότε εἴων εἰ-
σιέναι, ἀλλ' ἀπέκλεισαν τῇ θύρᾳ, φάσκοντες οὐ προσ-
ήκειν αὐταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα· καὶ οὐδ' εἰσελ-
θεῖν ἐδύναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς.
41 εἰσελθοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμε-
νον δευτεραῖον, ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται, τὰ δ' ἐκ τῆς

οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων. αἱ μὲν οὖν γυναῖκες, οἷον εἰκός, περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν· οὗτοι δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι παραχρῆμα ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε, καὶ τοὺς οἰκέτας πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων ὅτι οὗτοι ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούντων παραχρῆμα τῶνδε φωρᾶν κατὰ τὸν νόμον καὶ τοὺς οἰκέτας ἐξαιτούντων τοὺς ἐκφορήσαντας, οὐκ ἠθέλησαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβὲ ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι. 42

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκ- 43
φορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας πεπραμένης τὴν τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τῶν λοιπῶν κύριοι γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν ὡς ὑπὲρ γνησίων ἅμα μὲν τὰ ψευδῆ ἅμα δὲ τἀναντία οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτι- 44
νες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτοὺς ὡς ὄντας τὸν μὲν Φιλοκτήμονος τὸν δ' Ἐργαμένους, νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶναι. καίτοι οὐδ' εἰ γνήσιοι ἦσαν, εἰσποίητοι δέ, ὡς οὗτοι ἔφασαν, οὐδ' οὕτω προσῆκεν αὐτοὺς Εὐκτήμονος εἶναι· ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν ἀνάγκη τὴν μαρτυρίαν ψευδῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε διεπράξαντο 45
μισθωθῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε ἀμφισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι

τετολμήκασιν, ἀλλὰ πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑμεῖς ἀπεχειροτονήσατε.

46 Ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὐτῷ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐκτήμονος ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτήμονος πέμπτου | μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος, μεμαρτύρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα; οὐ γὰρ δήπου γνησίου ὄντος υἱέος Εὐκτήμονι ἐπίκληρος ἂν ἦν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λήξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι νόθῳ μηδὲ νόθῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, Ἀνδροκλείδης δὲ καὶ Ἀντίδωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυγατέρας τὰς γνησίας καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, τόν τε Εὐκτή-
48 μονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμονος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώμην καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς γενομένη οὕτως ὑβρίζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις, ὥστε οὐ μόνον τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. Καί μοι λαβὲ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

49 Ταυτὶ τὰ γράμματα, ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς οὕτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι

καὶ πρὸς ταύτας καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς εὐσε-
βεῖν· ἡ δὲ τούτων μήτηρ, οὕτως ὁμολογουμένη οὖσα
δούλη καὶ ἅπαντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν 50
οὔτε παρελθεῖν εἴσω τοῦ ἱεροῦ ἔδει οὔτ' ἰδεῖν τῶν
ἔνδον οὐδέν, οὔσης τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς
ἐτόλμησε συμπέμψαι τὴν πομπὴν καὶ εἰσελθεῖν εἰς
τὸ ἱερὸν καὶ ἰδεῖν ἃ οὐκ ἐξὸν αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ
λέγω, ἐκ τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε ἃ ἐψηφίσατο
ἡ βουλὴ περὶ αὐτῆς. Λαβὲ τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ 51
τὸν ἐκ ταύτης τῶν Φιλοκτήμονος εἶναι κληρονόμον
καὶ ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα,
ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς τούτου, ὃν υἱὸν αὐτὸς ἐποιή-
σατο· καὶ πότερον δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος, ἣ
Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν δὲ χηρεύει, ἐπὶ τούτοις γενέ-
σθαι ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλονται ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν,
ἢ γνησίαν οὖσαν ὑφ' ὑμῶν ἐπιδικασθεῖσαν συνοι-
κεῖν ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ ψῆφός ἐστι περὶ τού- 52
των νυνί. τουτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία δύναται,
ἵν' ὁ κίνδυνος τοῖσδε μὲν ᾖ περὶ τούτων, οὗτοι δὲ
κἂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶνος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος
ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψάμενοι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν
ἀγωνίζωνται. καίτοι εἰ μὲν διέθετο Φιλοκτήμων μὴ
ἐξὸν αὐτῷ, τοῦτ' αὐτὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ
κύριος ἦν υἱὸν τόνδε ποιήσασθαι· εἰ δ' ἔξεστι μὲν
διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ δὲ ὡς οὐ δόντος οὐδὲ διαθε-
μένου, μὴ διαμαρτυρίᾳ κωλύειν ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσ-
ιέναι. νῦν δὲ πῶς ἂν περιφανέστερον ἐξελεγχθείη 53
τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς ἢ εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο „Ἀν-
„δρόκλεις, πῶς οἶσθα Φιλοκτήμον' ὅτι οὔτε διέθετο

„οὔτε υἱὸν Χαιρέστρατον ἐποιήσατο;" οἷς μὲν γάρ
τις παρεγένετο, δίκαιον, ὦ ἄνδρες, μαρτυρεῖν, οἷς
δὲ μὴ παρεγένετο ἀλλ' ἤκουσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυ-
54 ρεῖν· σὺ δ' οὐ παραγενόμενος διαρρήδην μεμαρτύ-
ρηκας ὡς οὐ διέθετο Φιλοκτήμων, ἀλλ' ἄπαις ἐτε-
λεύτησε. καίτοι πῶς οἷόν τε εἰδέναι, ὦ ἄνδρες;
ὅμοιον γὰρ ὥσπερ ἂν εἰ φαίη εἰδέναι, καὶ μὴ παρα-
γενόμενος, ὅσα ὑμεῖς πάντες πράττετε. οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γε ἐρεῖ, καίπερ ἀναίσχυντος ὤν, ὡς ἅπασι
παρεγένετο καὶ πάντ' οἶδεν ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ
55 βίῳ διεπράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον
ἐνόμιζε διά τε τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν
συγγενῶν μόνος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ καὶ
τοῖς ἄλλοις συνεπιβουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος
χρήμασι τοιαῦτα διεπράξατο, οἷά περ ὑμῖν ἀπέδειξα.
56 Πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαί ἐστιν ἄξιον,
ὅταν οὗτοι καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνόματι, τῷ
τουδὶ πάππῳ. εἰ γάρ, ὡς οὗτοι λέγουσι, τῷ μὲν
Φιλοκτήμονι μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ' Εὐκτήμονός
ἐστιν ὁ κλῆρος, πότερον δικαιότερον τῶν Εὐκτήμονος
κληρονομεῖν τὰς ἐκείνου θυγατέρας, ὁμολογουμένως
οὔσας γνησίας, | καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐκ τούτων γεγονό-
57 τας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας; οἳ οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν
ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ ἐπίτροποι δια-
πεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκε-
τεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ ὀλίγῳ πρό-
τερον ἀπέδειξα ὑμῖν, ὅτι Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ φησὶ μὲν
εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν ὡς ὄντων γνησίων Εὐκτήμο-
νος, εἴληχε δ' αὐτὸς ἑαυτῷ τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου
καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπικλήρου· καὶ
58 ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ὦ
ἄνδρες, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, εἰ μὲν οἱ παῖδές εἰσι

γνησίους, τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτή-
μονος κλήρου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπι-
δίκου, εἰ δὲ μή εἰσι γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι
ὡς εἰσὶ γνήσιοι; ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία
ἐστίν. ὥστ' οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ
διαμεμαρτυρηκώς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει.
καὶ τούτῳ μὲν οὐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι 59
τὸν κλῆρον, ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι· οὗτος δ' ἅπαν-
τας ἀποστερεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως. καὶ διαρρήδην
μαρτυρήσας γνησίους τοὺς παῖδας εἶναι, οἴεται ἐξαρ-
κέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις, ἐὰν δὲ τοῦτο μὲν μηδ' ἐγ-
χειρήσῃ ἐπιδεικνύναι ἢ καὶ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῇ,
ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ λέγῃ ὡς
εἰσὶν οἵδε μὲν πλούσιοι αὐτὸς δὲ πένης, διὰ δὲ ταῦτα
δόξειν τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους. τῆς δὲ τούτων 60
οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν πλείω ἀναλίσκεται
ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανόστρατος μὲν τετριη-
ράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ λειτουργίας ἁπάσας
λελειτούργηκε καὶ τὰς πλείστας νίκας νενίκηκεν·
οὑτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλικοῦτος ὢν τετριηράρχηκε,
κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμ-
πάδι· καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσενηνόχασιν ἀμφότεροι πά-
σας ἐν τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύ' ὄντες, νῦν
δὲ καὶ ὁ νεώτερος οὑτοσὶ χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς
δὲ τοὺς τριακοσίους ἐγγέγραπται καὶ εἰσφέρει τὰς
εἰσφοράς. ὥστ' οὐ φθονεῖσθαί εἰσιν ἄξιοι, ἀλλὰ 61
πολὺ μᾶλλον νὴ Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὗτοι, εἰ λή-
ψονται, ἃ μὴ προσήκει αὐτοῖς. τοῦ γὰρ Φιλοκτήμο-
νος κλήρου ἂν μὲν ἐπιδικάσηται ὅδε, ὑμῖν αὐτὸν τα-
μιεύσει, τὰ προσταττόμενα λειτουργῶν ὥσπερ καὶ νῦν
καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ' οὗτοι λάβωσι, διαφορήσαντες
ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι.

62 Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατηθῆτε, τῇ διαμαρτυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν περὶ ἧς τὴν ψῆφον οἴσετε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν κελεύετε τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγορήσαμεν. γέγραπται ὡς οὐκ ἔδωκεν οὐδὲ διέθετο Φιλοκτήμων· τοῦτο ἐπιδέδεικται ψεῦδος ὄν· [καὶ γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος,] καὶ μαρτυροῦσιν οἱ
63 παραγενόμενοι. τί ἔτι; τελευτῆσαι ἄπαιδα Φιλοκτήμονα. πῶς οὖν ἄπαις ἦν ὅς τις τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφιδοῦν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν, ᾧ ὁμοίως ὁ νόμος τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γενομένοις; καὶ διαρρήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν ποιησαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον ἔχειν τῆς οὐσίας καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους.
64 ὡς οὖν εἰσὶ γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε, τοῦτ' αὐτὸ ἐπιδεικνύτω, ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος. οὐ γὰρ ἂν εἴπῃ μητρὸς ὄνομα, γνήσιοί εἰσιν, ἀλλ' ἐὰν ἐπιδεικνύῃ ὡς ἀληθῆ λέγει, τοὺς συγγενεῖς παρεχόμενος τοὺς εἰδότας συνοικοῦσαν τῷ Εὐκτήμονι καὶ τοὺς δημότας καὶ τοὺς φράτορας, εἴ τι ἀκηκόασι πώποτε ἢ ἴσασιν ὑπὲρ αὐτῆς Εὐκτήμονα λειτουργήσαντα, ἔτι δὲ ποῦ
65 τέθαπται, ἐν ποίοις μνήμασι· τίς εἶδε τὰ νομιζόμενα ποιοῦντα Εὐκτήμονα· ποῖ δ' ἔτ' ἰόντες οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται, καὶ τίς εἶδε ταῦτα τῶν πολιτῶν ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα γάρ ἐστιν ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ οὐ λοιδορία. καὶ ἐὰν περὶ αὐτοῦ τούτου κελεύητε ἐπιδεικνύναι ὥσπερ καὶ διεμαρτύρησεν, ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν καὶ κατὰ τοὺς νόμους θήσεσθε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γνήσεται.

7.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων ἀδελφοὶ γεγόνασι. τούτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Θράσυλλος παῖδα καταλιπὼν Ἀπολλόδωρον· μόνος δ' Εὔπολις καταλειφθεὶς πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχέδαμος, πάππος τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τοῦ Ἀπολλοδώρου μητρὶ συνοικῶν μετὰ τὸν Θρασύλλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπήτησε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τούτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τοῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχεδάμου. τοῦ δὲ Θρασύλλου ἤδη μὲν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένου, οὔπω δ' εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἐτελεύτησεν Ἀπολλόδωρος. καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν ἐγγέγραπται μὲν ὁ Θράσυλλος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐδὲν δ' ἧττον Εὐπόλιδος θυγάτηρ, τοῦ θείου Ἀπολλοδώρου, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον, λέγουσα μηδ' ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας κατὰ γνώμην τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ δὲ στάσις στοχασμός· διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν τὴν ἔχθραν διεξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν, ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τοῦ μὴ θέλειν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

Ὤιμην μέν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν οὐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγαγὼν εἰς

τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα
ἐνέγραψεν, ἅπανθ᾽ ὅσα προσῆκεν αὐτὸς ποιήσας,
ἀλλ᾽ εἴ τις τελευτήσειν μέλλων διέθετο, εἴ τι πάθοι,
τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ, καὶ ταῦτ᾽ ἐν γράμμασι κατέθετο
2 παρά τισι σημηνάμενος. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν τρόπον
ποιησάμενος φανερὰς κατέστησε τὰς αὑτοῦ βουλή-
σεις, ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων αὐτῷ τῶν
νόμων· ὁ δ᾽ ἐν διαθήκαις σημηνάμενος ἀδήλους ἐποί-
ησε, διὸ πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς ἀμφι-
σβητεῖν ἀξιοῦσι πρὸς τοὺς ποιηθέντας. ἔοικε δ᾽ οὐδὲν
προὔργου τοῦτο εἶναι· καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν φανε-
ρῶς πεπραγμένων ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐ-
πόλιδος ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων
3 πρὸς ἐμὲ ἀμφισβητήσοντες. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν ἑώρων
ὑμᾶς μᾶλλον ἀποδεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς
εὐθυδικίας, κἂν μάρτυρας προὐβαλόμην μὴ ἐπίδικον
εἶναι τὸν κλῆρον ὡς ποιησαμένου με υἱὸν Ἀπολλο-
δώρου κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ δ᾽ οὐ διαφεύγει τὰ
δίκαια μὴ οὐ καὶ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον,
καὶ παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς ἥκω διαλεξόμενος περὶ τῶν πε-
πραγμένων, ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν περὶ τοῦ μὴ
4 βούλεσθαι δοῦναι δίκην τοιαύτην ἐπιφέρωσιν. ἀπο-
δείξω δὲ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένους τὸν
κλῆρον Ἀπολλόδωρος οὐ καταλέλοιπε, πολλὰ καὶ δεινὰ
ὑπὸ τούτων ἀδικηθείς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο
δικαίως, ὄντα ἀδελφιδοῦν, καὶ μεγάλα εὐεργετημέ-
νος ὑφ᾽ ἡμῶν. δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, πάντων
ὁμοίως εὔνοιάν τέ μοι παρασχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν κλῆ-
ρον ἀναιδῶς αὐτοὺς ἰόντας ἐξελέγχω, βοηθεῖν μοι
τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ᾽ ὡς ἂν κἀγὼ δύνωμαι διὰ
βραχυτάτων τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ γενό-
μενα διδάσκων ὑμᾶς.

Εὔπολις γάρ, ὦ ἄνδρες, καὶ Θράσυλλος καὶ Μνή- 5
σων ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁμοπάτριοι. τού-
τοις οὐσίαν ὁ πατὴρ κατέλιπε πολλήν, ὥστε καὶ λει-
τουργεῖν ἕκαστον ἀξιοῦσθαι παρ' ὑμῖν. ταύτην ἐκεῖ-
νοι τρεῖς ὄντες ἐνείμαντο πρὸς ἀλλήλους. τούτων δύο
ἐτελεύτησαν περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων
ἐνθάδε ἄγαμος καὶ ἄπαις, ὁ δὲ Θράσυλλος τῶν ἐν
Σικελίᾳ καταλεγεὶς τριηράρχων, καταλιπὼν υἱὸν
Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ νῦν ποιησάμενον. Εὔπολις 6
οὖν μόνος αὐτῶν λειφθεὶς οὐ μικρὰ | ἀπολαῦσαι
τῶν χρημάτων ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνήσονος
κλῆρον, οὗ καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλήριον,
πάντα εἰς αὑτὸν περιεποίησε, φάσκων αὐτῷ δοῦναι
τὸν ἀδελφόν, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον οὕτω διῴκησεν ἐπι-
τροπεύων ὥστε τριῶν αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφλεῖν.
Ἀρχέδαμος γὰρ ὁ πάππος οὑμός, ἐξ οὗ τὴν μητέρα 7
ἔσχε τὴν Ἀπολλοδώρου, τήθην δὲ ἐμήν, ὁρῶν αὐτὸν
πάντων ἀποστερούμενον τῶν χρημάτων, ἔτρεφέ τε
αὐτὸν παῖδα ὄνθ' ὡς ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα κομι-
σάμενος, ἀνδρί τε γενομένῳ συνηγωνίσατο καὶ εἰσέ-
πραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων κατέλιπεν ὅσα τε
ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεστέρησε, δίκας δύο ἑλών. καὶ
τὴν οὐσίαν ἐποίησε κομίσασθαι τὴν αὑτοῦ πᾶσαν.
καὶ διὰ ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος ἐχθρῶς 8
ἔχοντες τὸν πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλλήλους,
ὁ δὲ πάππος οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς, ὥσπερ
προσῆκε. τοῖς δ' ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο μάλιστα
ὅτι Ἀπολλόδωρος πέπονθεν ὃ ἀντευποιεῖν ἠξίου τοὺς
ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας. συμφορᾷ γὰρ τοῦ πάππου
χρησαμένου καὶ ληφθέντος εἰς τοὺς πολεμίους καὶ
χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ
αὐτοῦ ἠθέλησεν, ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος τἀργύ-

9 ριον. ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ συν-
διῴκει τὰ ἐκείνου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόριν-
θόν τε στρατεύεσθαι μέλλων, εἴ τι πάθοι, διέθετο
τὴν οὐσίαν καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνου μὲν θυγατρί, ἐμῇ
δὲ μητρί, αὐτοῦ δὲ ἀδελφῇ, διδοὺς αὐτὴν Λακρα-
τίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν
ἐκεῖνος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώσαντας.
10 ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν Εὔπολιν δύο, τὴν
μὲν ἐπιτροπῆς τὴν δὲ ἡμικληρίου, τοῦ πάππου συνη-
γωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήματα ἐκομίσατο
δι' ἡμᾶς καὶ ταύτας τὰς χάριτας ἡμῖν ἀνταπέδωκε,
τούτων πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι τοὺς μάρτυ-
ρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11 Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργεσίαι τοιαῦται καὶ
τηλικαῦται τὸ μέγεθός εἰσιν· αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἔχ-
θραι περὶ τοσούτων χρημάτων ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ'
εἰπεῖν ὡς διελύσαντο καὶ φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα
γὰρ τεκμήρια αὐτῶν ἐστιν· Εὔπολις γὰρ αὐτῷ δυοῖν
θυγατέρων οὐσῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς καὶ
χρήμαθ' ὁρῶν κεκτημένον, οὐδετέραν αὐτῷ τούτων
12 ἔδωκε. καίτοι δοκοῦσιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς
ἄνδρας ἀλλὰ καὶ τοὺς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης
διαφορᾶς, ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ'
ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσιν. εἴτ' οὖν Εὔπολις γεγένηται
αἴτιος μὴ δοῦναι βουληθείς, εἴτ' Ἀπολλόδωρος λα-
βεῖν μὴ ἐθελήσας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ
ἔργον δεδήλωκε.

13 Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι
νομίζω καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους· οἶδα γὰρ ὅτι
καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν ὅτι ἐγέ-

νοντο ἀντίδικοι· τό τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν, καὶ
διότι πολὺ αὐτὸν Ἀρχέδαμος εἷλεν, περιφάνειάν τινα
ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν ζῶν αὐτὸς καὶ
κύριον τῶν αὑτοῦ κατέστησε καὶ εἰς τοὺς γεννήτας
καὶ εἰς τοὺς φράτορας ἐνέγραψε, τούτοις ἤδη μοι
τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολλοδώρῳ γὰρ ἦν 14
υἱός, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν,
ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη,
διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν τῆς
ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νοσήσας τοῦ ἐξελθόν-
τος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς πα-
ροῦσιν ἀθυμήσας καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ κατα-
μεμψάμενος οὐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὖ
πεπονθὼς ἦν, ἀλλ' ἐλθὼν ὡς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑαυ-
τοῦ δὲ ἀδελφήν, ἣν περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο,
λαβεῖν ἠξίωσέ με υἱὸν καὶ ᾔτησε καὶ ἔτυχεν. οὕτω 15
δ' ἐπείσθη ταῦτα ποιῆσαι διὰ ταχέων, ὥστ' εὐθέως
με λαβὼν ᾤχετ' ἔχων πρὸς αὑτὸν καὶ πάντα τὰ αὑ-
τοῦ διοικεῖν παρέδωκεν, ὡς αὐτὸς μὲν | οὐδὲν ἂν
ἔτι πρᾶξαι τούτων δυνηθείς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάντα
οἵου τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν,
ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννήτας τε καὶ
φράτορας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτός, ἐάν τέ τινα 16
φύσει γεγονότα εἰσάγῃ τις ἐάν τε ποιητόν, ἐπιτιθέ-
ναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς εἰσάγειν
καὶ γεγονότα ὀρθῶς καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ
τὸν ποιητόν· ποιήσαντος δὲ τοῦ εἰσάγοντος ταῦτα
μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, κἂν
δόξῃ, τότ' εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν,
πρότερον δὲ μή· τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια
τὰ παρ' αὐτοῖς. τοῦ νόμου δὴ οὕτως ἔχοντος, καὶ 17
τῶν φρατόρων τε καὶ γεννητῶν ἐκείνῳ οὐκ ἀπι-

στούντων ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην Θράσυλλος Ἀπολλοδώρου, ποιησαμένου με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οἶμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρτυρηκόσι πιστεύειν, καὶ οἵτινες τῶν ὁμοίως προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο, ταύτην τε ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει συνοικεῖ, καὶ ἄλλην ἣν ἔσχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεύς, ἣ τετελεύτηκεν υἱὸν
19 ἄνδρα ἤδη καταλιποῦσα, Θρασύβουλον. ἔστι δὲ νόμος ὅς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις τελευτήσῃ καὶ μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν ὁμοίως, κἂν ἐξ ἑτέρας ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονώς, ἰσομοίρους τῶν χρημάτων καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν τοῦτο πεποιήκασι· τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέος ἄπαιδος Ἀπολλοδώρου τελευτήσαντος τὰ ἡμίσεα Θρασύβουλος εἴληφεν, οὐσίας καὶ πεντεταλάντου καταλειφθείσης
20 ῥᾳδίως. πατρῴων μὲν οὖν καὶ ἀδελφοῦ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς ὁ νόμος μετασχεῖν δίδωσιν· ἀνεψιοῦ δέ, καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς συγγενείας ἐστίν, οὐκ ἴσον, ἀλλὰ προτέροις τοῖς ἄρρεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει γὰρ „κρατεῖν δὲ τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, οἳ ἂν ἐκ τῶν αὐ-

*τῶν ὦσι, κἂν φύσει ἀπωτέρω τυγχάνωσιν ὄντες."
ταύτῃ μὲν οὖν οὐδὲ μέρους λαχεῖν προσῆκε, Θρασυ-
βούλῳ δὲ ἁπάντων, εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν
ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖνος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμ- 21
φισβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν οὔτε νῦν δίκην εἴληχε
περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα καλῶς ἔχειν ὡμολό-
γηκεν· οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης πάντων ἀμφισβητεῖν τετολ-
μήκασιν· εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. Λαβὲ δὴ
αὐτοῖς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι, καὶ
ἀνάγνωθι.*

ΝΟΜΟΣ.

*Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς 22
ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσί. Λαβὲ δὴ καὶ τοῦτον,
καὶ ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.*

ΝΟΜΟΣ.

*Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ
τοῦ πρὸς πατρὸς γένους ᾖ προσήκων μηδείς, τότε
ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρός, διορίσας οὓς δεῖ κρατεῖν.
Λαβὲ δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.*

ΝΟΜΟΣ.

*Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων ὁ μὲν ἀνὴρ ὢν 23
οὐδὲ τοῦ μέρους εἴληχεν, οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς γυ-
ναικὸς ἁπάντων· οὕτω τὴν ἀναίδειαν οὐδεμίαν ζη-
μίαν εἶναι νομίζουσι. καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι,
καὶ τοῖς λόγοις χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου
τοῦ κλήρου ληκτέον, ὅτι Θρασύβουλος ἐκποίητος εἰς
τὸν οἶκον τὸν Ἱππολοχίδου γέγονε, λέγοντες τοῦτο
μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δ' οὐ προσῆκον· τί γὰρ ἧττον 24
αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ
τὸν πατέρα ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλο-*

δώρου τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος τὸ μέρος εἴληφε· καὶ
τῶνδε ἐξῆν | αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν λαγ-
χάνειν, ὄντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πεπραγμένα
25 μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀναίσχυν-
τος. μητρὸς δ' οὐδείς ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ' ὁμοίως
ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ
μένῃ τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθῇ. διὸ τῶν Ἀπολλοδώρου
χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη τοῦ μέρους, ἀλλὰ μετει-
λήφει τὸ ἡμικλήριον, πρὸς ταύτην νειμάμενος. Ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Οὕτω μὲν οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτορες
γεγόνασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρα-
σύβουλος οὐκ ἀμφισβητῶν ἔργῳ δεδήλωκεν ὅτι τὰ
πεπραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει καὶ
κατὰ τοὺς νόμους· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρη-
μάτων οὐκ ἐλάγχανε. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρ-
27 τυρες αὐτῶν. πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς Πυθιάδος,
ἔλεγε πρὸς τοὺς δημότας Ἀπολλόδωρος ὅτι πεποιη-
μένος εἴη με υἱὸν καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς τοὺς συγγε-
νεῖς καὶ φράτορας, καὶ παραδεδώκει τὴν οὐσίαν, καὶ
διεκελεύεθ' ὅπως ἄν, εἴ τι πάθοι πρότερον, ἐγγρά-
φωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον Θράσυλλον
28 Ἀπολλοδώρου καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. κἀκεῖνοι
ταῦτα ἀκούσαντες, τούτων ἐν ἀρχαιρεσίαις κατηγο-
ρούντων καὶ λεγόντων ὡς οὐκ ἐποιήσατό με υἱόν,
καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν, ὀμόσαντες
καθ' ἱερῶν ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε·
τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο παρ'
αὐτοῖς. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγο- 29
νεν ἡ ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τού-
τους οὔσης, φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ εὐμενείας οὐ
μικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ' οὐδ' εἰ μηδέτερον τούτων
ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους μήτε φιλία πρὸς
ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν
κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι καὶ ταῦθ' ὑμῖν ῥᾳ-
δίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλλον- 30
τες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξε-
ρημώσουσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ' ἔσται
τις καὶ ὁ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς
ποιήσων· διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ' οὖν
υἱὸν ποιησάμενοι καταλείπουσι. καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ
ταῦτα γιγνώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς
πόλεως οὕτω ταῦτ' ἔγνωκε· νόμῳ γὰρ τῷ ἄρχοντι
τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάττει
τὴν ἐπιμέλειαν. ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν ὅτι εἰ κατα- 31
λείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν
οἶκον, προορῶντι ταύτας τὰς ἀδελφὰς τὸν μὲν Ἀπολ-
λοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον ἐχούσας, ἐκείνῳ δ' οὐκ
εἰσποιούσας ὄντων αὐταῖς παίδων, καὶ τοὺς μὲν ἄν-
δρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ
κτήματα πέντε ταλάντων πεπρακότας καὶ τὸ ἀργύ-
ριον διανενεμημένους, τὸν δὲ οἶκον αἰσχρῶς οὕτω καὶ
δεινῶς ἐξηρημωμένον. ὃς δὴ ταῦτ' ᾔδει τὸν τούτων 32
ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτός, εἰ
καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν τῶν νομιζομένων ὑπ' αὐτῶν,
ἀνεψιὸς ὢν ἀλλ' οὐκ ἀδελφὸς αὐταῖς; οὐκ ἐνῆν ἐλ-
πίσαι δήπουθεν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον πε-
ριεωράκασι καὶ τὰ χρήματα ἔχουσι καὶ οἶκον ἐκ τοῦ

θώρου τοῦ Θουκόλιδος υἱὸν ..., κάλει μοι καὶ
τῶνδε ἐξῆν | αὐτῷ κατα-
χάνειν, ὄντι προτ...
25 μὴ κυρίως ἔχειν ...
τος. μητρὸς ...
ὑπάρχει τὴν ... τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλους
μένη τις οἱ ... Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησά-
χρημάτων ... τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλ-
λήψει τ' ... ταῦτα βουλευσάμενος ἅπερ ἐποίη-
δ' ἀλη... παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρά του
... ὄντων, καὶ τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν;
... ὧν ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε
26 ... εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι, διὰ
... ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν
... λαβών. εἴς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μη-
... οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, τῶν τ' οἰκείων ἐπιμελῆ
... τὰ ἐμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσ-
μοθετήσας, ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης,
ᾔσθετο σαφῶς. ὥστ' οὐκ ἀγνοῶν ἀλλὰ σαφῶς εἰ-
δὼς ἐποίει με τῶν αὐτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλ-
λότριον ἀλλ' ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ' αὖ μικρὰ πεπον-
θὼς ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ' ἡμῶν, οὐδ' αὖ ἀφιλό-
τιμον, ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι ἔμελλον ὥσπερ οὗτοι τὰ
τοῦ κλήρου πεποιήκασιν, ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ
τριηραρχεῖν καὶ πολεμεῖν καὶ χορηγεῖν καὶ πάνθ'
36 ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ κἀκεῖνος. καί-
τοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης καὶ φι-
λότιμος καὶ δεδοκιμασμένος ὑπῆρχον τοιοῦτος εἶναι,
τίς ἂν ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος
εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν γε τῶν ὑπ'
ἐκείνου δοκιμασθέντων ἤδη πεποίηκα· γυμνασιαρ-
χήσας γὰρ εἰς Προμήθεια τοῦδε τοῦ ἐνιαυτοῦ φιλοτι-

—, ὡς οἱ φυλέται πάντες ἴσασιν. Ὡς δ' ἀληθῆ
—, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια, καθ' ἃ προσηκόντως 37
ἔχειν φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· δεό-
μεθα δ' ὑμῶν βοηθεῖν ἡμῖν καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου
καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκείνου πατρός· οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐ-
τοὺς εὑρήσετε πολίτας, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' εἰς τὰ ὑμέ-
τερα προθυμοτάτους. ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τάς τε 38
ἄλλας ἁπάσας λειτουργίας λελειτούργηκε, καὶ τριη-
ραρχῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν, οὐκ ἐκ συμ-
μορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος ὥσπερ οἱ νῦν, ἀλλ' ἐκ
τῶν αὐτοῦ δαπανῶν, οὐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν ἀλλὰ
κατὰ μόνας, οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπὼν ἀλλὰ συνεχῶς,
οὐδ' ἀφοσιούμενος ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρα-
σκευαζόμενος. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς κἀκεῖνον ἐτιμᾶτε, με-
μνημένοι τούτων τῶν ἔργων, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχον-
τας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ' αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ 39
μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ ὥσπερ Προνάπης
ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρόν, ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν
ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς, οὐδὲ βίᾳ μὲν ἐζήτει τὰ ἀλ-
λότρι' ἔχειν, ὑμᾶς δ' ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν, ἀλλὰ
φανερὰ τὰ ὄντα καταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε,
πάνθ' ὑπηρέτει φιλοτίμως, οὐδέν τ' ἀδικῶν ἐκ τῶν
ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν, εἰς αὐτὸν μὲν τὰ μέ-
τρια ἀναλίσκειν οἰόμενος δεῖν, τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει
περιποιεῖν, ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ 40
τούτων τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελειτούργησεν; ἢ τίνα
εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν; ἢ τί παραλέ-
λοιπεν ὧν προσῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ χορη-

9 ριον. ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ συνδιῴκει τὰ ἐκείνου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν τε στρατεύεσθαι μέλλων, εἴ τι πάθοι, διέθετο τὴν οὐσίαν καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνου μὲν θυγατρί, ἐμῇ δὲ μητρί, αὑτοῦ δὲ ἀδελφῇ, διδοὺς αὐτὴν Λακρατίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν ἐκεῖνος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώσαντας.
10 ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν Εὔπολιν δύο, τὴν μὲν ἐπιτροπῆς τὴν δὲ ἡμικληρίου, τοῦ πάππου συνηγωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήματα ἐκομίσατο δι' ἡμᾶς καὶ ταύτας τὰς χάριτας ἡμῖν ἀνταπέδωκε, τούτων πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι τοὺς μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11 Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργεσίαι τοιαῦται καὶ τηλικαῦται τὸ μέγεθός εἰσιν· αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ τοσούτων χρημάτων ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο καὶ φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν ἐστιν· Εὔπολις γὰρ αὐτῷ δυοῖν θυγατέρων οὐσῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς καὶ χρήμαθ' ὁρῶν κεκτημένον, οὐδετέραν αὐτῷ τούτων
12 ἔδωκε. καίτοι δοκοῦσιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας ἀλλὰ καὶ τοὺς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσιν. εἴτ' οὖν Εὔπολις γεγένηται αἴτιος μὴ δοῦναι βουληθείς, εἴτ' Ἀπολλόδωρος λαβεῖν μὴ ἐθελήσας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλωκε.
13 Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι νομίζω καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν ὅτι ἐγέ-

νοντο ἀντίδικοι· τό τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν, καὶ
διότι πολὺ αὐτὸν Ἀρχέδαμος εἷλεν, περιφάνειάν τινα
ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν ζῶν αὐτὸς καὶ
κύριον τῶν αὐτοῦ κατέστησε καὶ εἰς τοὺς γεννήτας
καὶ εἰς τοὺς φράτορας ἐνέγραψε, τούτοις ἤδη μοι
τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολλοδώρῳ γὰρ ἦν 14
υἱός, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν,
ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη,
διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν τῆς
ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νοσήσας τοῦ ἐξελθόν-
τος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς πα-
ροῦσιν ἀθυμήσας καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ κατα-
μεμψάμενος οὐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὖ
πεπονθὼς ἦν, ἀλλ' ἐλθὼν ὡς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑαυ-
τοῦ δὲ ἀδελφήν, ἣν περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο,
λαβεῖν ἠξίωσέ με υἱὸν καὶ ᾔτησε καὶ ἔτυχεν. οὕτω 15
δ' ἐπείσθη ταῦτα ποιῆσαι διὰ ταχέων, ὥστ' εὐθέως
με λαβὼν ᾤχετ' ἔχων πρὸς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐ-
τοῦ διοικεῖν παρέδωκεν, ὡς αὐτὸς μὲν | οὐδὲν ἂν
ἔτι πρᾶξαι τούτων δυνηθείς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάντα
οἵου τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν,
ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννήτας τε καὶ
φράτορας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτός, ἐάν τέ τινα 16
φύσει γεγονότα εἰσάγῃ τις ἐάν τε ποιητόν, ἐπιτιθέ-
ναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς εἰσάγειν
καὶ γεγονότα ὀρθῶς καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ
τὸν ποιητόν· ποιήσαντος δὲ τοῦ εἰσάγοντος ταῦτα
μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, κἂν
δόξῃ, τότ' εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν,
πρότερον δὲ μή· τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια
τὰ παρ' αὐτοῖς. τοῦ νόμου δὴ οὕτως ἔχοντος, καὶ 17
τῶν φρατόρων τε καὶ γεννητῶν ἐκείνῳ οὐκ ἀπι-

στούντων ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην Θράσυλλος Ἀπολλοδώρου, ποιησαμένου με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οἶμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς
μεμαρτυρηκόσι πιστεύειν, καὶ οἵτινες τῶν ὁμοίως
προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς
ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔπραξε.
κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο, ταύτην τε ἣ
νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει συνοικεῖ, καὶ ἄλλην
ἣν ἔσχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεύς, ἣ τετελεύτηκεν υἱὸν
19 ἄνδρα ἤδη καταλιποῦσα, Θρασύβουλον. ἔστι δὲ νόμος
ὅς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις τελευτήσῃ καὶ μὴ
διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν ὁμοίως, κἂν ἐξ ἑτέρας
ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονώς, ἰσομοίρους τῶν χρημάτων
καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν οὐδὲ
παρ' αὐτοῖς τούτοις. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν τοῦτο
πεποιήκασι· τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέος ἄπαιδος Ἀπολ-
λοδώρου τελευτήσαντος τὰ ἡμίσεα Θρασύβουλος εἴ-
ληφεν, οὐσίας καὶ πεντεταλάντου καταλειφθείσης
20 ῥᾳδίως. πατρῴων μὲν οὖν καὶ ἀδελφοῦ χρημάτων
τὸ ἴσον αὐτοῖς ὁ νόμος μετασχεῖν δίδωσιν· ἀνεψιοῦ
δέ, καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς συγγενείας ἐστίν, οὐκ
ἴσον, ἀλλὰ προτέροις τοῖς ἄρρεσι τῶν θηλειῶν τὴν
ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει γὰρ „κρατεῖν δὲ τοὺς
ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, οἳ ἂν ἐκ τῶν αὐ-

τῶν ὄντων, κἂν φύσει ἀπωτέρω τυγχάνωσιν ὄντες."
ταύτῃ μὲν οὖν οὐδὲ μέρους λαχεῖν προσῆκε, Θρασυ-
βούλῳ δὲ ἁπάντων, εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν
ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖνος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμ- 21
φισβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν οὔτε νῦν δίκην εἴληχε
περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα καλῶς ἔχειν ὡμολό-
γηκεν· οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης πάντων ἀμφισβητεῖν τετολ-
μήκασιν· εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. Λαβὲ δὴ
αὐτοῖς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι, καὶ
ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς 22
ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσί. Λαβὲ δὴ καὶ τοῦτον,
καὶ ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ τοῦ πρὸς πατρὸς γένους ᾖ προσήκων μηδείς, τότε ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρός, διορίσας οὓς δεῖ κρατεῖν. Λαβὲ δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων ὁ μὲν ἀνὴρ ὢν 23
οὐδὲ τοῦ μέρους εἴληχεν, οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς γυ-
ναικὸς ἁπάντων· οὕτω τὴν ἀναίδειαν οὐδεμίαν ζη-
μίαν εἶναι νομίζουσι. καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι,
καὶ τοῖς λόγοις χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου
τοῦ κλήρου ληκτέον, ὅτι Θρασύβουλος ἐκποίητος εἰς
τὸν οἶκον τὸν Ἱππολοχίδου γέγονε, λέγοντες τοῦτο
μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δ' οὐ προσῆκον· εἰ γὰρ ἧττον 24
αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ
τὸν πατέρα ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλο-

δώρου τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος τὸ μέρος εἴληφε· καὶ
τῶνδε ἐξῆν | αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν λαγ-
χάνειν, ὄντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πεπραγμένα
25 μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀναίσχυν-
τος. μητρὸς δ' οὐδείς ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ' ὁμοίως
ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ
μένῃ τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθῇ. διὸ τῶν Ἀπολλοδώρου
χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη τοῦ μέρους, ἀλλὰ μετει-
λήφει τὸ ἡμικλήριον, πρὸς ταύτην νειμάμενος. Ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Οὕτω μὲν οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτορες
γεγόνασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρα-
σύβουλος οὐκ ἀμφισβητῶν ἔργῳ δεδήλωκεν ὅτι τὰ
πεπραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει καὶ
κατὰ τοὺς νόμους· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρη-
μάτων οὐκ ἐλάγχανε. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρ-
27 τυρες αὐτῶν. πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς Πυθιάδος,
ἔλεγε πρὸς τοὺς δημότας Ἀπολλόδωρος ὅτι πεποιη-
μένος εἴη με υἱὸν καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς τοὺς συγγε-
νεῖς καὶ φράτορας, καὶ παραδεδώκει τὴν οὐσίαν, καὶ
διεκελεύεθ' ὅπως ἄν, εἴ τι πάθοι πρότερον, ἐγγρά-
φωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον Θράσυλλον
28 Ἀπολλοδώρου καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. κἀκεῖνοι
ταῦτα ἀκούσαντες, τούτων ἐν ἀρχαιρεσίαις κατηγο-
ρούντων καὶ λεγόντων ὡς οὐκ ἐποιήσατό με υἱόν,
καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν, ὀμόσαντες
καθ' ἱερῶν ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε·
τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο παρ'
αὐτοῖς. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγο- 29
νεν ἡ ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τού-
τους οὔσης, φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ εὐμενείας οὐ
μικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ᾽ οὐδ᾽ εἰ μηδέτερον τούτων
ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους μήτε φιλία πρὸς
ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν
κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι καὶ ταῦθ᾽ ὑμῖν ῥα-
δίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλλον- 30
τες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξε-
ρημώσουσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ᾽ ἔσται
τις καὶ ὁ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς
ποιήσων· διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ᾽ οὖν
υἱὸν ποιησάμενοι καταλείπουσι. καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ
ταῦτα γιγνώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς
πόλεως οὕτω ταῦτ᾽ ἔγνωκε· νόμῳ γὰρ τῷ ἄρχοντι
τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάττει
τὴν ἐπιμέλειαν. ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν ὅτι εἰ κατα- 31
λείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν
οἶκον, προσορῶντι ταύτας τὰς ἀδελφὰς τὸν μὲν Ἀπολ-
λοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον ἐχούσας, ἐκείνῳ δ᾽ οὐκ
εἰσποιούσας ὄντων αὐταῖς παίδων, καὶ τοὺς μὲν ἄν-
δρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ
κτήματα πέντε ταλάντων πεπρακότας καὶ τὸ ἀργύ-
ριον διανενεμημένους, τὸν δὲ οἶκον αἰσχρῶς οὕτω καὶ
δεινῶς ἐξηρημωμένον. ὃς δὴ ταῦτ᾽ ᾔδει τὸν τούτων 32
ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτός, εἰ
καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν τῶν νομιζομένων ὑπ᾽ αὐτῶν,
ἀνεψιὸς ὢν ἀλλ᾽ οὐκ ἀδελφὸς αὐταῖς; οὐκ ἐνῆν ἐλ-
πίσαι δήπουθεν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον πε-
ριεωράκασι καὶ τὰ χρήματα ἔχουσι καὶ οἶκον ἐκ τοῦ

φανεροῦ τριηραρχοῦντα ἀνῃρήκασι, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 Εἰ τοίνυν καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλους
εἰσὶ καὶ ἔχθραι πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησά-
μενον ὑπῆρχον αὐτοῖς τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλ-
τιον ἂν ἔπραξεν ἢ ταῦτα βουλευσάμενος ἅπερ ἐποίη-
σεν; ἢ νὴ Δία παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρά του
τῶν φίλων ὄντων, καὶ τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν;
ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἦν ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε
σπουδαῖον εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι, διὰ
34 τὴν ἡλικίαν. ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν
ἱκανὴν λαβών. εἴς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μη-
τέρα | οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, τῶν τ' οἰκείων ἐπιμελῆ
καὶ τἀμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσ-
μοθετήσας, ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης,
ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ' οὐκ ἀγνοῶν ἀλλὰ σαφῶς εἰ-
35 δὼς ἐποίει με τῶν αὑτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλ-
λότριον ἀλλ' ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ' αὖ μικρὰ πεπον-
θὼς ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ' ἡμῶν, οὐδ' αὖ ἀφιλό-
τιμον, ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι ἔμελλον ὥσπερ οὗτοι τὰ
τοῦ κλήρου πεποιήκασιν, ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ
τριηραρχεῖν καὶ πολεμεῖν καὶ χορηγεῖν καὶ πάνθ'
36 ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ κἀκεῖνος. καί-
τοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης καὶ φι-
λότιμος καὶ δεδοκιμασμένος ὑπῆρχον τοιοῦτος εἶναι,
τίς ἂν ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος
εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν γε τῶν ὑπ'
ἐκείνου δοκιμασθέντων ἤδη πεποίηκα· γεγυμνασιάρ-
χηκα γὰρ εἰς Προμήθεια τοῦδε τοῦ ἐνιαυτοῦ φιλοτι-

ρως, ὡς οἱ φυλέται πάντες ἴσασιν. Ὡς δ' ἀληθῆ
λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια, καθ' ἃ προσηκόντως 37
ἔχειν φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· δεό-
μεθα δ' ὑμῶν βοηθεῖν ἡμῖν καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου
καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκείνου πατρός· οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐ-
τοὺς εὑρήσετε πολίτας, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' εἰς τὰ ὑμέ-
τερα προθυμοτάτους. ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τάς τε 38
ἄλλας ἁπάσας λειτουργίας λελειτούργηκε, καὶ τριη-
ραρχῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν, οὐκ ἐκ συμ-
μορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος ὥσπερ οἱ νῦν, ἀλλ' ἐκ
τῶν αὑτοῦ δαπανῶν, οὐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν ἀλλὰ
κατὰ μόνας, οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπὼν ἀλλὰ συνεχῶς,
οὐδ' ἀφοσιούμενος ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρα-
σκευαζόμενος. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς κἀκεῖνον ἐτιμᾶτε, με-
μνημένοι τούτων τῶν ἔργων, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχον-
τας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ' αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ 39
μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ ὥσπερ Προνάπης
ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρόν, ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν
ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς, οὐδὲ βίᾳ μὲν ἐζήτει τὰ ἀλ-
λότρι' ἔχειν, ὑμᾶς δ' ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν, ἀλλὰ
φανερὰ τὰ ὄντα καταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε,
πάνθ' ὑπηρέτει φιλοτίμως, οὐδέν τ' ἀδικῶν ἐκ τῶν
ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν, εἰς αὑτὸν μὲν τὰ μέ-
τρια ἀναλίσκειν οἰόμενος δεῖν, τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει
περιποιεῖν, ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ 40
τούτων τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελειτούργησεν; ἢ τίνα
εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν; ἢ τί παραλέ-
λοιπεν ὧν προσῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ χορη-

γῶν ἐνίκησεν, ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου φιλοτιμίας ὁ
τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον
πολίτην; οὐχ οὗ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ' ἐβιά-
ζοντο λαμβάνειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ' ἑαυ-
τοῦ πειρᾶσθαι σώζειν; οὗ δ' ἡ πόλις δεῖται χρημά-
των, ἐν πρώτοις εἰσφέρειν καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι
41 τῶν ὄντων; ἐκεῖνος τοίνυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ' ὧν δι-
καίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε, τὴν
ἐκείνου γνώμην περὶ τῶν αὑτοῦ κυρίαν εἶναι ποιή-
σαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλι-
κίαν, εὑρήσετε οὐ κακὸν οὐδὲ ἄχρηστον. ἐστράτευ-
μαι τὰς στρατείας τῇ πόλει, τὰ προσταττόμενα ποιῶ·
42 τοῦτο γὰρ τῶν τηλικούτων ἔργον ἐστί. καὶ ἐκείνων
οὖν ἕνεκα καὶ ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσασθε πρόνοιαν,
ἄλλως τε καὶ τούτων τριηραρχοῦντα οἶκον πεντετά-
λαντον ἀνῃρηκότων καὶ πεπρακότων καὶ ἔρημον πε-
ποιηκότων, ἡμῶν δὲ καὶ λελειτουργηκότων ἤδη καὶ
λειτουργησόντων, ἂν ὑμεῖς ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπολ-
λοδώρου γνώμην ἀποδόντες ἡμῖν τοῦτον τὸν κλῆρον.
43 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διατρίβειν περὶ ταῦτα ποιούμε-
νος τοὺς λόγους, βούλομαι διὰ βραχέων ὑμᾶς ὑπο-
μνήσας οὕτω καταβαίνειν, τί ἑκάτερος ἡμῶν ἀξιοῖ,
δηλώσας. ἐγὼ μὲν ἀδελφῆς οὔσης τῆς ἐμῆς | μητρὸς
Ἀπολλοδώρῳ, φιλίας αὐτοῖς πολλῆς ὑπαρχούσης,
ἔχθρας δ' οὐδεμιᾶς πώποτε γενομένης, ἀδελφιδοῦς
ὢν καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ' ἐκείνου ζῶντος καὶ εὖ φρο-
νοῦντος, καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγρα-
φείς, ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ μὴ εἶναι ἐπὶ τούτοις ἐξ-
ερημῶσαι τὸν οἶκον τὸν ἐκείνου· Προνάπης δὲ τί
44 ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν μὲν τοῦ τῆς γυναικὸς
ἀδελφοῦ τιμὴν τοῦ ἡμικληρίου πένθ' ἡμιτάλαντα,
λαβεῖν δὲ καὶ τόνδε τὸν κλῆρον ἑτέραν ταῖς ἀγχι-

οὐσίας προτέρων αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ὄντων, οὔτ' ἐκείνῳ παῖδα εἰσπεποιηκὼς ἀλλὰ τὸν οἶκον ἐξηρημωκώς, οὐδὲ τούτῳ ἂν εἰσποιήσας ἀλλ' ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον ἐξερημώσας, καὶ ἔχθρας μὲν τηλικαύτης ὑπαρχούσης αὐτοῖς, διαλλαγῆς δὲ οὐδεμιᾶς πώποθ' ὕστερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες, κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἡ μὲν δύ' ἔχειν ἀξιοῖ κλήρους, ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον εἰς ὅνπερ εἰσεποιήθην, καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὔνους τῷ καταλιπόντι τὸν κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάππος εὐεργέται γεγόναμεν αὐτοῦ. ταῦτα πάντα σκεψάμενοι καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τίθεσθε τὴν ψῆφον ᾗ δίκαιόν ἐστιν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

8.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων ἀδελφιδοῦς τις αὐτοῦ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τοῦ κλήρου παρέλαβε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ παρὰ τῆς γυναικός· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ λέγων τὸν λόγον γράφεται τὸν ἀδελφιδοῦν, φάσκων θυγατριδοῦς εἶναι Κίρωνος, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ τετελευτηκότος ἑκοῦσα προέδωκε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δοῦσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνῃ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ στοχασμός· ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδοῦς ἐστιν οὗτος τοῦ Κίρωνος γνήσιος εἴτε οὔ. ἐπιπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ ποιότητα ζήτησις.

ὁ γὰρ ἀδελφιδοῦς ἠγωνίζετο, λέγων ὅτι εἰ καὶ δοῖμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ' υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐστὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδοῦς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνου, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον, τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀρρένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. οὗτος γὰρ τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τοῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται, δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφοῦ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσοῦτον ἔκγονος ἀδελφιδοῦ διαφέρει. ἔρρωται οὖν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ὦ ἄνδρες, ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν, ὅταν τινὲς μὴ μόνον τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν νόμων δίκαια τοῖς σφετέροις αὐτῶν λόγοις ἀφανίζειν ἐλπίζωσιν· ὅπερ καὶ νῦν οὗτοι ποιεῖν ἐγχειροῦσι. τοῦ γὰρ ἡμετέρου πάππου Κίρωνος οὐκ ἄπαιδος τελευτήσαντος, ἀλλ' ἡμᾶς ἐκ θυγατρὸς αὐτοῦ γνησίας παῖδας αὐτῷ καταλελοιπότος, οὗτοί τε τοῦ κλήρου λαγχάνουσιν ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς τε ὑβρίζουσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνου θυγατρὸς ὄντας, οὐδὲ γενομένης
2 αὐτῷ πώποτε τὸ παράπαν. αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτα ποιεῖν αὐτούς ἐστιν ἡ τούτων πλεονεξία καὶ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν Κίρων μὲν καταλέλοιπεν, οὗτοι δ' ἔχουσι βιασάμενοι καὶ κρατοῦσι· καὶ τολμῶσιν ἅμα μὲν λέγειν ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν ἐκεῖνος, ἅμα δὲ
3 ποιεῖσθαι τοῦ κλήρου τὴν ἀμφισβήτησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύτην πρὸς τὸν εἰληχότα τοῦ κλήρου τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς Διοκλέα τὸν Φλυέα, τὸν Ὀρέστην ἐπικαλούμενον· οὗτος γάρ ἐστιν | ὁ τοῦτον παρασκευάσας πράγμαθ' ἡμῖν παρέχειν, ἀποστερῶν τὰ χρήματα ἃ Κίρων ὁ πάππος

ἀποθνῄσκειν ἐξέλιπεν, ἡμῖν δὲ τοιούτους τοὺς κινδύ-
νους ἐπάγειν, ἵνα μηδὲν ἀποδιδῷ τούτων, ἐὰν ὑμεῖς
ἐξαπατηθῆτε πεισθέντες ὑπὸ τῶν τούτου λόγων. δεῖ 4
δὴ τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων πάνθ' ὑμᾶς τὰ πε-
πραγμένα μαθεῖν, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσαντες τῶν γε-
γενημένων ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες περὶ αὐτῶν, οὕτως
ἐνέγκητε τὴν ψῆφον. εἴ τισι οὖν καὶ ἄλλῃ πώποτε
δίκῃ προσέσχετε ἀκριβῶς τὸν νοῦν, δέομαι ὑμῶν καὶ
ταύτῃ προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιόν ἐστι.
πολλῶν δὲ δικῶν ἐν τῇ πόλει γενομένων, οὐδένες
ἀναιδέστερον τούτων οὐδὲ καταφανέστερον ἀντιποι-
ησάμενοι φανήσονται τῶν ἀλλοτρίων. ἔστι μὲν οὖν 5
χαλεπόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ
μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦντας εἰς ἀγῶνα καθί-
στασθαι περὶ τηλικούτων, παντάπασιν ἀπείρως ἔχον-
τα δικαστηρίων· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω
καὶ παρ' ὑμῶν τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε
τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ἂν
μή τι συμβῇ τοιοῦτον ὃ νῦν ὑπ' ἐμοῦ τυγχάνει προσ-
δοκώμενον. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, μετ' εὐ-
νοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί
μοι τὰ δίκαια.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἦν ἡ μήτηρ ἡ 'μὴ Κίρωνος 6
θυγάτηρ γνησία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν, τὰ μὲν πάλαι
γεγενημένα λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων, τὰ δ' ὥστε
καὶ μνημονεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυσιν,
ἔτι δὲ τεκμηρίοις ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐστιν·
ἐπειδὰν δὲ ταῦτα φανερὰ καταστήσω, τόθ' ὡς καὶ
κληρονομεῖν μᾶλλον ἡμῖν ἢ τουτῳ προσήκει τῶν Κί-
ρωνος χρημάτων. ὅθεν οὖν ἤρξαντο περὶ αὐτῶν, ἐν-
τεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν.

Ὁ γὰρ πάππος ὁ ἐμός, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε 7

τὴν ἐμὴν τήθην οὖσαν ἀνεψιάν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς
αὐτοῦ μητρὸς αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν οὖν
συνοικήσασα οὐ πολὺν χρόνον, τεκοῦσα αὐτῷ τὴν
ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτοὺς τέτταρας τὸν βίον ἐτε-
λεύτησεν· ὁ δὲ πάππος μιᾶς μόνης οὔσης αὐτῷ θυ-
γατρὸς λαμβάνει πάλιν τὴν Διοκλέους ἀδελφήν, ἐξ
ἧς αὐτῷ ἐγιγνέσθην υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε ἔτρεφε
παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ μετὰ τῶν ἐξ ἐκείνης παίδων,
8 ἐκείνων τε ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν,
ἐκδίδωσιν αὐτὴν Ναυσιμένει Χολαργεῖ, σὺν ἱματίοις
καὶ χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδούς. κἀκεῖ-
νος μὲν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμνων
ἀποθνήσκει, πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ τῆς ἡμε-
τέρας μητρός· ὁ δὲ πάππος κομισάμενος αὐτήν, καὶ
τὴν προῖκα οὐκ ἀπολαβὼν ὅσην ἔδωκε διὰ τὴν Ναυ-
σιμένους ἀπορίαν τῶν πραγμάτων, πάλιν ἐκδίδωσι
τῷ ἐμῷ πατρὶ καὶ χιλίας δραχμὰς προῖκ' ἐπιδίδωσι.
9 Ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέ-
γουσι, πῶς ἄν τις δείξειε γεγενημένα φανερῶς; ἐγὼ
ζητῶν ἐξεῦρον. ἀνάγκη τὴν ἐμὴν μητέρα, εἴτε θυ-
γάτηρ ἦν Κίρωνος εἴτε μή, καὶ εἰ παρ' ἐκείνῳ διῃ-
τᾶτο [ἢ οὔ], καὶ γάμους [εἰ] διττοὺς ὑπὲρ ταύτης εἱ-
στίασεν ἢ μή, καὶ προῖκα ἥντινα ἑκάτερος ἐπ' αὐτῇ
τῶν γημάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τοὺς οἰ-
10 κέτας καὶ τὰς θεραπαίνας ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο. βου-
λόμενος οὖν πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν ἔλεγχον
ἐκ βασάνων ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα μᾶλλον
αὐτοῖς πιστεύητε μὴ μέλλουσι δώσειν ἔλεγχον ἀλλ'
ἤδη δεδωκόσι περὶ ὧν μαρτυροῦσι, τούτους ἠξίουν
ἐκδοῦναι τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς οἰκέτας περί τε
τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τυγχάνουσι
11 συνειδότες. οὗτος δ' ὁ νῦν ὑμᾶς ἀξιώσων τοῖς αὐ-

τοῦ μάρτυσι πιστεύειν ἔφυγε τὴν βάσανον. καίτοι
εἰ φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι μὴ θελήσας, τί ὑπο-
λείπεται τοῖς ἐκείνου μάρτυσιν ἢ δοκεῖν νυνὶ τὰ ψευ-
δῆ μαρτυρεῖν, τούτου τηλικοῦτον ἔλεγχον πεφευγό-
τος; ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδέν. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω,
λαβέ μοι πρῶτον | ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνά-
γνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον 12
ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι
καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι
τῶν ζητουμένων, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρ-
τυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζη-
τεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. εἰκό-
τως, ὦ ἄνδρες· σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν μὲν μαρτυρη-
σάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν
δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς
οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. οὗτος δ' ὁ 13
πάντων ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλα-
σμένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει
πιστεύειν ὑμᾶς, φεύγων οὕτως ἀκριβεῖς ἐλέγχους;
ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρη-
θήσεσθαι μελλόντων ἀξιώσαντες εἰς βασάνους ἐλθεῖν,
τούτους δὲ φεύγοντας . . . . , οὕτως οἰησόμεθα δεῖν
ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιστεύειν. Λαβὲ οὖν
αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τοὺς 14
χρωμένους τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν
οὗτοι. τίνας εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς

ἀνάγκη; τοὺς ἐγγυησαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις παρόντας, ὅτε ἠγγυῶντο. μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἵ τε Ναυσιμένους προσήκοντες καὶ οἱ τοῦ ἐμοῦ πατρός. τίνες δὲ οἱ τρεφομένην ἔνδον καὶ θυγατέρα οὖσαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητοῦντες ἔργῳ φανερῶς μαρτυροῦσιν ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε οὐ δήπου τοῖς ἡμετέροις ἂν ἀπιστήσαιτε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῖς τούτων μάρτυσιν.

15 Ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις
ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώσεσθε ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς
Κίρωνός ἐσμεν. οἷα γὰρ εἰκὸς παίδων υἱέων ἐξ ἑαυ-
τοῦ θυγατρός, οὐδεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδε-
μίαν ἐποίησεν, ἀλλ' εἴ τε μικρὰ εἴ τε μεγάλα θύοι,
πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μό-
νον εἰς τὰ τοιαῦτα παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διο-
16 νύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνου τε
ἐθεωροῦμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν, καὶ τὰς ἑορτὰς
ἤγομεν παρ' ἐκεῖνον πάσας· τῷ Διί τε θύων τῷ Κτη-
σίῳ, περὶ ἣν μάλιστ' ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε καὶ
οὔτε δούλους προσῆγεν οὔτε ἐλευθέρους ὀθνείους,
ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ πάντ' ἐποίει, ταύτης ἡμεῖς ἐκοι-
νωνοῦμεν καὶ τὰ ἱερὰ συνεχειρουργοῦμεν καὶ συνε-
πετίθεμεν καὶ τἆλλα συνεποιοῦμεν, καὶ ηὔχετο ἡμῖν
ὑγίειαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν, ὥσπερ εἰκὸς
17 ὄντα πάππον. καίτοι εἰ μὴ θυγατριδοῦς ἡμᾶς ἐνό-
μιζεν εἶναι καὶ μόνους ἐκγόνους ἑώρα λοιποὺς κατα-
λελειμμένους αὑτῷ, οὐκ ἄν ποτε ἐποίει τούτων οὐ-
δέν, ἀλλὰ τόνδ' ἂν αὑτῷ παρίστατο, ὃς ἀδελφιδοῦς
αὑτοῦ νῦν εἶναί φησι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ πάντ'
ἐστίν, ἀκριβέστατα μὲν οἱ τοῦ πάππου θεράποντες
ἴσασιν, οὓς οὗτος παραδοῦναι εἰς βάσανον οὐκ ἠθέ-

ἄλλων, ἴσασι δὲ περιφανέστατα καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινὲς, οὓς παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων δῆλόν ἐστι μόνον ὅτι ἦν 18
*ἡμῶν ἡ μήτηρ θυγάτηρ γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπραξε καὶ ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες
αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίγνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ
πατὴρ αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμους εἱστίασε καὶ ἐκάλεσε
τρεῖς αὑτοῦ φίλους μετὰ τῶν αὑτοῦ προσηκόντων,
τοῖς τε φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε κατὰ τοὺς ἐκεί-
νων νόμους. αἵ τε γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν μετὰ* 19
*ταῦτα προὔκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Διοκλέους γυναι-
κὸς τοῦ Πιτθέως ἄρχειν εἰς τὰ Θεσμοφόρια καὶ ποι-
εῖν τὰ νομιζόμενα μετ' ἐκείνης. ὅ τε πατὴρ ἡμῶν,
ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τοὺς φράτορας ἡμᾶς εἰσήγα-
γεν, ὀμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἦ μὴν
ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν· τῶν δὲ |
φρατόρων οὐδεὶς ἀντεῖπεν οὐδ' ἠμφισβήτησε μὴ οὐκ
ἀληθῆ ταῦτ' εἶναι, πολλῶν ὄντων καὶ ἀκριβῶς τὰ
τοιαῦτα σκοπουμένων. καίτοι μὴ οἴεσθ' ἄν, εἰ τοι-* 20
*αύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν οἵαν οὗτοί φασι, μήτ'
ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμους ἑστιᾷν καὶ γαμηλίαν
εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάντα, μήτε
τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱρεῖσθαι ἂν αὐ-
τὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ καὶ κυρίαν
ποιεῖν ἱερῶν, ἀλλ' ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τούτων ἐπιτρέ-
πειν, μήτε τοὺς φράτορας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ
κατηγορεῖν καὶ ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμο-
λογούμενον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνη-
σίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφανείᾳ τοῦ πράγματος*

καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς οὐδαμόθεν ἠμφισβητήθη τοιοῦτον οὐδέν. Καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Διοκλῆς ἔπρα-
ξεν ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον
ὅτι ὁμολογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἧκον
γὰρ ἐγὼ κομιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας
τῆς ἐμαυτοῦ, τῶν ἐμαυτοῦ οἰκείων τινὰ ἔχων, ἀνε-
ψιὸν τοῦ πατρός· καὶ Διοκλέα μὲν οὐ κατέλαβον ἔν-
δον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τοὺς
22 οἴσοντας. δεομένης δὲ τῆς τοῦ πάππου γυναικὸς ἐκ
τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν, καὶ λεγούσης ὅτι
βούλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα τὸ ἐκείνου συμμεταχειρί-
ζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ ταῦτα ἱκετευ-
ούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες, καὶ τού-
τῳ προσελθὼν μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦ-
θεν ποιήσομαι τὴν ταφήν· δεδεημένη γὰρ εἴη ταῦτα
23 ποιεῖν ἡ τούτου ἀδελφή. καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκού-
σας οὐδὲν ἀντεῖπεν, ἀλλὰ καὶ ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς
τὴν ταφήν, τῶν δὲ ἀρραβῶνα δεδωκέναι οὗτος φά-
σκων ταῦτα ἠξίου παρ' ἐμοῦ λαβεῖν, καὶ διωμολογή-
σατο τῶν μὲν ἠγορασμένων τιμὴν ἀπολαβεῖν, ὧν
δὲ ἀρραβῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συστῆσαι τοὺς λα-
βόντας. εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς οὐδ'
ὁτιοῦν εἴη Κίρων καταλελοιπώς, οὐδένα λόγον ἐμοῦ
24 πω ποιουμένου περὶ τῶν ἐκείνου χρημάτων. καίτοι
εἰ μὴ ἦν θυγατριδοῦς Κίρωνος, οὐκ ἂν ταῦτα διωμο-
λογεῖτο, ἀλλ' ἐκείνους ἂν τοὺς λόγους ἔλεγε „σὺ δὲ
„τίς εἶ; σοὶ δὲ τί προσήκει θάπτειν; οὐ γιγνώσκω
„σε· οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν οἰκίαν." ταῦτ' εἰπεῖν προσ-

ἦμεν, ἅ περ νῦν ἑτέρους πείθουσι λέγειν. νῦν δὲ
τοιοῦτον μὲν οὐδὲν εἶπεν, εἰς ὃ δὲ τἀργύριον ἐκέ-
λευεν εἰσενεγκεῖν. Καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, κά-
λει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος, ἀλλ' οὐδὲ ὁ νῦν ἀμ- 25
φισβητῶν τοῦ κλήρου τοιοῦτον εἶπεν οὐδέν, ἀλλ'
ὑπὸ τούτου παρασκευασθεὶς ἀμφισβητεῖ· κἀκείνου
τὸ μὲν παρ' ἐμοῦ κομισθὲν ἀργύριον οὐκ ἐθελήσαν-
τος ἀπολαβεῖν, παρὰ τούτου δ' ἀπειληφέναι τῇ ὑστε-
ραίᾳ φάσκοντος, οὐκ ἐκωλυόμην συνθάπτειν ἀλλὰ
πάντα συνεποίουν· οὐχ ὅπως τοῦδε ἀναλίσκοντος οὐδὲ
Διοκλέους, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε γιγνομένων
τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ τούτῳ προσ- 26
ῆκεν, εἰ μὴ πάππος ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν καὶ ἐκ-
βάλλειν καὶ κωλύειν συνθάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον
ἦν μοι πρὸς τοῦτον· ἐγὼ μὲν γὰρ εἴων αὐτὸν ἀδελ-
φιδοῦν ὄντα τοῦ πάππου ταῦτα πάντα συμποιεῖν,
τούτῳ δ' ἐμ' οὐ προσῆκεν ἐᾶν, εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα
ἦν ἅπερ νῦν λέγειν τολμῶσιν. ἀλλ' οὕτω τῇ τοῦ 27
πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο, ὥστ' οὐδ' ἐπὶ
τοῦ μνήματος ἐμοῦ ποιουμένου λόγους, καὶ κατηγο-
ροῦντος Διοκλέους ὅτι τὰ χρήματα ἀποστερῶν τοῦ-
τόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλμησε γρύξαι
τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν ἃ νῦν τολμᾷ λέγειν.
Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα; οὐκ ἐκ τῶν 28
μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυρας; οὐκ

ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δ' ἀπιστεῖν τοῖς
τούτων λόγοις; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς ἐλέγχους;
ἀνάγκη μεγάλη. πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδεί-
ξειε γνησίαν οὖσαν θυγατέρα Κίρωνος τὴν μητέρα
29 τὴν ἐμὴν ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς; τῶν μὲν
παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρούντων παρεχόμενος, τῶν δὲ
ἔτι ζώντων τοὺς εἰδότας ἕκαστα τούτων, οἳ συνῄδε-
σαν παρ' ἐκείνῳ τρεφομένην, θυγατέρα νομιζομένην,
δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυηθεῖσαν, ἔτι δὲ περὶ πάν-
των τούτους βάσανον ἐξ οἰκετῶν πεφευγότας, οἳ
ταῦτα πάντα ᾔδεσαν, ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμ-
πίους οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν,
ἀλλ' ἱκανὰς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας.
30 Φέρε δή, καὶ ὡς προσήκει ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ
τῶν Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦτο ἐπιδείξω.
καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς καὶ ὑμῖν ἤδη εἶναι φανερὸν
ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰσὶν οἱ μετ' ἐκεί-
νου φύντες ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονότες (πῶς γάρ; οἱ
μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς, οἱ δ' ἔκγονοι τοῦ
τελευτήσαντος)· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οὕτως ἐχόν-
των τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νό-
31 μων ἀκριβέστερον διδάξομεν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ
μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος, μηδὲν δὲ ἐκεῖνος δια-
θέμενος ἐτελεύτησεν, ἦν δὲ ἀδελφὸς οὗτος αὐτῷ, μὴ
ἀδελφιδοῦς, συνοικῆσαι μὲν ἂν τῇ γυναικὶ κύριος
ἦν, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἄν, ἀλλ' οἱ γενόμενοι παῖ-
δες ἐκ τούτου καὶ ἐξ ἐκείνης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἥβη-
σαν· οὕτω γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ
ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ ἐγένετο τῶν τῆς γυναικός,
ἀλλ' οἱ παῖδες, δῆλον ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ
παῖδας ἡμᾶς καταλέλοιπεν, οὐ τούτοις ἀλλ' ἡμῖν
προσήκει κληρονομεῖν τῶν χρημάτων.

Οὐ τοίνυν ἐκ τούτου μόνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ 32
*περὶ τῆς κακώσεως νόμου δῆλόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἔζη
μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτηδείων, οὐκ ἂν
οὗτος ὑπόδικος ἦν τῆς κακώσεως ἀλλ' ἡμεῖς. κελεύει
γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας· γονεῖς δ' εἰσὶ μήτηρ καὶ
πατὴρ καὶ πάππος καὶ τήθη καὶ τούτων μήτηρ καὶ
πατήρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους
εἰσί, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐκγόνοις· διό-
περ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι, κἂν μηδὲν κατα-
λίπωσι. πῶς οὖν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν μὲν μηδὲν κα-
ταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκους εἶναι τῆς κακώσεως, ἢν
μὴ τρέφωμεν, εἰ δέ τι καταλελοίπασι, τόνδ' εἶναι
κληρονόμον ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; οὐδαμῶς δήπουθεν.*

Πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω, 33
*καὶ τοῦ γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω· ῥᾷστα
γὰρ οὕτω μάθοιτ' ἄν. Κίρωνος πότερον θυγάτηρ ἢ
ἀδελφὸς ἐγγυτέρω τοῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι
θυγάτηρ· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ὁ δὲ μετ'
ἐκείνου. θυγατρὸς δὲ παῖδες ἢ ἀδελφός; παῖδες δή-
πουθεν· γένος γὰρ ἀλλ' οὐχὶ συγγένειά τοῦτ' ἐστίν.
εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφοῦ τοσοῦτον, ἦ που τοῦδέ γ'
ὄντος ἀδελφιδοῦ πάμπολυ πρότεροί ἐσμεν. Δέδοικα* 34
*δὲ μὴ λίαν ὁμολογούμενα λέγων ἐνοχλεῖν ὑμῖν δόξω·
πάντες γὰρ ὑμεῖς τῶν πατρῴων, τῶν παππῴων, τῶν
ἔτι περαιτέρω κληρονομεῖτε ἐκ γένους παρειληφότες
τὴν ἀγχιστείαν ἀνεπίδικον, καὶ οὐκ οἶδ' εἴ τινι πρὸ
τοῦ πώποτε τοιοῦτος ἀγὼν συμβέβηκεν. ἀναγνοὺς
οὖν τὸν τῆς κακώσεως νόμον, ὧν ἕνεκα ταῦτα γίγνε-
ται, καὶ ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.*

ΝΟΜΟΣ.

Κίρων γὰρ ἐκέκτητο οὐσίαν, ὦ ἄνδρες, ἀγρὸν 35

[illegible]

[illegible] πολλοὺς αὐτῷ συμβάλλειν ἡμῖν [illegible] τὸν πάππον [illegible] ἀεί, [illegible]

37 λαβεῖν τινὰς ἐκείνων. τά τε οὖν [illegible] λοιπὰ αὐτῷ, καὶ τόκους ἔπειθε, τά τε [illegible] παρέχων ἄνδρα [illegible] θεραπείαις καὶ κολακείαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλαβεν. εἰδὼς δὲ ὅτι πάντων ἐγὼ [illegible] καὶ τῶν [illegible] εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτησεν, εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύσων ἐκεῖνον καὶ συνδιατρίβειν οὐκ ἐκώλυε, δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν κατασταίη πρὸς αὐτόν, παρεσκεύαζε δέ μοι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῆς οὐσίας, μέρος πολλοστὸν τούτῳ μεταδιδοὺς εἰ κατορθώσειεν, αὐτῷ δὲ ταῦτα πάντα περιποιῶν, καὶ οὐδὲ πρὸς τοῦτον ὁμολογῶν τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ' εἶναι

φάσκων οὐδέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν, ἐν- 38
τάφια προπαρασκευασάμενος τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ
ἐκέλευεν ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἠκούσατε μαρ-
τυρησάντων, ἀπειληφέναι δὲ παρὰ τοῦδε προσεποι-
εῖτο, παρ' ἐμοῦ δὲ οὐκέτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν, ὑπο-
παρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος δοκοίη θάπτειν ἀλλὰ μὴ
ἐγὼ τὸν πάππον. ἀμφισβητοῦντος δὲ τούτου καὶ τῆς
οἰκίας ταύτης καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε,
καὶ οὐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέναι, βιάσασθαι μὲν
καὶ τὸν πάππον μεταφέρειν ἐν ταῖς τοιαύταις ἀκαι-
ρίαις οὐκ ᾤμην δεῖν, τῶν φίλων μοι ταῦτα συγγι-
γνωσκόντων, συνεποίουν δὲ καὶ συνέθαπτον, ἐξ ὧν
ὁ πάππος κατέλιπε τῶν ἀναλωμάτων γιγνομένων. καὶ 39
ταῦτα μὲν οὕτως ἀναγκασθεὶς ἔπραξα τοῦτον τὸν τρό-
πον· ὅπως δὲ μηδέν μου ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ'
ὑμῖν φάσκοντες οὐδέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι,
τὸν ἐξηγητὴν ἐρόμενος ἐκείνου κελεύσαντος ἀνήλωσα
παρ' ἐμαυτοῦ καὶ τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε
κάλλιστα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν ἐκκόψαιμι ταύ-
την τὴν ἱεροσυλίαν, καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν οὗτοι μὲν
ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ οὐδέν, ἀλλ' ὁμοίως κἀγώ.

Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγματα 40
ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ
δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ
τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιστήσαιτ' ἴσως τῶν
εἰρημένων οὐδενί. οὗτος μὲν γὰρ ἔχει τὴν οὐσίαν,
ἀφ' ἧς νῦν ἐστι λαμπρός, ἀλλοτρίαν, ἀδελφῶν τριῶν
ὁμομητρίων ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν αὐτὸν τῷ
πατρὶ αὐτῶν εἰσποιήσας, οὐδεμίαν ἐκείνου περὶ τού-
των ποιησαμένου διαθήκην. ταῖν δ' ἀδελφαῖν ταῖν 41
δυοῖν ἐπειδὴ τὰ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ τῶν ἐκεί-
ναις συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν ἔχοντα

*κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε, καὶ γρα-
φὴν ὕβρεως γραφεὶς οὐδέπω τούτων δίκην δέδωκε,
τῆς δὲ μετ' ἐκείνην γενομένης τὸν ἄνδρα ἀποκτεῖναι
κελεύσας οἰκέτην ἐκεῖνον μὲν ἐξέπεμψε, τὴν δ' αἰ-
42 τίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε, καταπλήξας δὲ ταῖς
αὑτοῦ βδελυρίαις προσαφῄρηται τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν
οὐσίαν ἐπιτροπεύσας, καὶ κατέχει τὸν ἀγρόν, φελλέα
δὲ ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, δε-
δίασι μὲν αὐτόν, ἴσως δ' ἂν μοι καὶ μαρτυρῆσαι ἐθε-
λήσειαν· εἰ δὲ μή, τοὺς εἰδότας παρέξομαι μάρτυρας.
Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 *Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος καὶ τὴν τῶν
ἀδελφῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων
ἔχων, ἀλλ' ὅτι δίκην οὐδεμίαν αὐτῶν δέδωκεν, ἥκει
καὶ τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων, καὶ
τούτῳ δύο μνᾶς (ὡς ἀκούομεν) | μόνας δεδωκὼς οὐ
μόνον περὶ χρημάτων ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πα-
τρίδος εἰς κινδύνους καθίστησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατη-
θῆτε ὑμεῖς πεισθέντες ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν οὐκ ἦν πο-
λῖτις, οὐδ' ἡμεῖς ἐσμεν· μετ' Εὐκλείδην γὰρ ἄρχοντα
γεγόναμεν. ἆρα περὶ μικρῶν τινῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα
44 κατεσκεύακε; καὶ ζῶντος μὲν τοῦ πάππου καὶ τοῦ
πατρὸς οὐδεμίαν αἰτίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφισβήτη-
τοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖ-
νοι τετελευτήκασι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξο-
μεν, διότι ἠμφισβητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον
τὸν κακῶς ἀπολούμενον, ὃς μοιχὸς ληφθεὶς καὶ πα-
θὼν ὅ τι προσήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας οὐδ'
ὡς ἀπαλλάττεται τοῦ πράγματος, ὡς οἱ συνειδότες*

καταμαρτυροῦσι. τοῦτον μὲν οὖν, οἷός ἐστι, καὶ νῦν
ἀκούετε καὶ αὖθις ἀκριβέστερον πεύσεσθε, ὅταν κατ'
αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν· ὑμῶν δ' ἐγὼ δέο- 45
μαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρι-
σθέντα τῶν χρημάτων ὧν ὁ πάππος κατέλιπε, μηδ'
ἀποστερηθέντα, ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν
ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις ἱκα-
νὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νό-
μων, ὅτι τ' ἐσμὲν ἐκ θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος,
καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν
τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἐκγόνοις οὖσι τοῦ πάππου.
μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὀμόσαντες δικά- 46
ζετε, καὶ τῶν λόγων οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων,
ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ τὴν ψῆφον τίθεσθε.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοιπήν, ὡς ἐλήφθη μοιχός, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀστύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀστυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέσθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύφιλος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν μετὰ τῶν εἰς Μυτιλήνην στρατιωτῶν ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, οὔτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε διαθήκας κατέλιπεν, οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀστυφίλου
2 οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί. ἔστι γὰρ Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀστυφίλῳ πρὸς πατρός, ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσποιεῖ ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς. εἰσποίητος δ' ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ οὗτοι ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ὥστε γένει μὲν διὰ τὸν νόμον οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ. ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄνδρες, ψευδεῖς (ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκεύασαν καὶ ζητοῦσιν
3 ἀποστερῆσαί με τῶν τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ οὕτω σφόδρα Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα ἄλλον τὸν κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν ἢ αὐτόν, ὥστ' ἐπειδὴ τάχιστα ἠγγέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκώς, τοῦ μὲν πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντος ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ
4 τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσασθαι. ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ μὲν προσποιούμενος πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι οὐ προὔθετο οὐδ' ἔθαψεν, | οἱ δὲ φίλοι Ἀστυφίλου καὶ οἱ συστρατιῶται, ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀρρωστοῦντα, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προὔθεντο καὶ τἆλλα πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀστύφιλος. τούτου δ' ὑμῖν αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς ἐκείνου μάρτυρας παρέξομαι τῶν παρόντων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὐδ᾽ ἂν 5
αὐτὸς ἔξαρνος γένοιτο μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ἐπειδὴ
δ᾽ ἐπεδήμησα ἐγὼ καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τού-
τους τὰ ἐκείνου, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ Ἀστυ-
φίλου, καὶ τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ
Ἡφαιστιάδῃ, ἀκούσας ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα
ἐπορευόμην παρὰ τὸν Ἱεροκλέα, εὖ μὲν εἰδὼς ὅτι ὡς
οἷόν τε μάλιστα ἐπιτήδειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγούμε- 6
νος δ᾽ ἂν αὐτὸν τολμῆσαί τι ψεύσασθαι κατὰ Ἀστυ-
φίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα θεῖον ὄντα καὶ ἐμοῦ
καὶ ἐκείνου. ὅμως δέ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν τούτων ὑπο-
λογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀπε-
κρίνατό μοι ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας· λαβεῖν δὲ ἔφη
αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μυτιλήνην ἔμελλεν
ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. Ὡς δὲ ταῦτ᾽ ἔλεγεν, ἀνάγνωθί μοι
ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὔτε παραγενόμενος 7
οὐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν,
οὔτε ἐγὼ ἐπεδήμουν ὅτε τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκο-
μίσθη, ἀναγκαῖόν μοί ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν οὗτοι λέ-
γουσιν ἐλέγχειν ψευδεῖς οὔσας τὰς διαθήκας ἃς ἐποιή-
σαντο. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον οὐ μόνον ἐπιθυμεῖν υἱὸν
ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως
κυριώτατα ἔσται ἃ ἂν διαθῆται, καὶ τήν τε οὐσίαν,
ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, οὗτος ἕξει. καὶ ἐπὶ τοὺς
βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος βαδιεῖται, καὶ τελευ-
τήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζό-
μενα ποιήσαι· ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστ᾽ ἂν εἰδέναι 8

ὅτι γένοιτο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς διαθήκας ποιοῖτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς παρακαλέσας, ἔπειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους· οὕτω γὰρ εἴτε κατὰ γένος εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις,
9 ῥᾳδίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφιλος οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παραστησάμενος οὐδένα τούτων ὅτε διέθετο ἃ οὗτοί φασιν, εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτων πέπεισται ὁμολογεῖν παρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους μαρτυροῦντας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ἴσως τοίνυν Κλέων οὑτοσί φησιν οὐκ εἰκὸς εἶναι τεκμηρίοις ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν, ὅτι μαρτυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. ἐγὼ δ' οἶμαι, περί γε διαθηκῶν οὔσης τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι μαρτυρίαν ἣν οἱ ἀναγκαῖοι οἱ ἐκείνου περὶ τῶν μεγίστων μή φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἣν οἱ μηδὲν προσήκον-
11 τες μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν δ', ὦ ἄνδρες, καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλίθιον, ὅτε τὸν υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος καὶ τὰς διαθήκας κατέλειπε, παρακαλέσαι εἴ τέ τινα συγγενῆ ἐπιδημοῦντα ἐγίγνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτῳ ἔμβραχύ περ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλῦσαι μὲν γὰρ οὐδεὶς αὐτὸν ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ· τούτῳ δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι οὐ
12 λάθρα ταῦτα διέθετο. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ Ἀστύφιλος μηδένα ἐβούλετο εἰδέναι ὅτι τὸν Κλέωνος

υἱὸν ἐποιεῖτο μηδ' ὅτι διαθήκας καταλίποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν τῷ γραμματείῳ μάρτυρα· εἰ δ' ἐναντίον μαρτύρων φαίνεται διαθέμενος, τούτων δὲ μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν ἀληθεῖς εἶναι τὰς
διαθήκας; οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι ἔγωγε οὐδένα, υἱὸν 13
ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους τινὰς παρακαλέσαι ἢ | τούτους, οἷς περ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων κοινωνὸν ἀνθ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἔμελλε καταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσχυνθῆναι οὐδενὶ προσήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους μάρτυρας παρίστασθαι, νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ.

Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὃν 14
οὗτοι λέγουσι περὶ τῶν διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μυτιλήνην ἐξέπλει στρατευσόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι· φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προειδώς. πρῶτον μὲν γὰρ ἐστρατεύσατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν, ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα, καὶ ἄλλοσε ὅπου περ αἰσθάνοιτο στράτευμα συλλεγόμενον, ἁπανταχῇ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων τῶν ἐξόδων διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς τὴν Μυτιλήνην στρατεία τελευταία αὐτῷ ἐγένετο, ἐν
ᾗ καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστόν, πρό- 15
τερον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου καὶ εὖ εἰδότος ὅτι ἐν ἁπάσαις μέλλοι κινδυνεύειν, οὕτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι, ὥστ' ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν αὐτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντήν τε ἐκπλέοντα καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι, πῶς

κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε, καὶ γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς οὐδέπω τούτων δίκην δέδωκε, τῆς δὲ μετ' ἐκείνην γενομένης τὸν ἄνδρα ἀποκτεῖναι κελεύσας οἰκέτην ἐκεῖνον μὲν ἐξέπεμψε, τὴν δ' αἰ-
42 *τίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε, καταπλήξας δὲ ταῖς αὑτοῦ βδελυρίαις προσαφῄρηται τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐπιτροπεύσας, καὶ κατέχει τὸν ἀγρόν, φελλέα δὲ ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, δεδίασι μὲν αὐτόν, ἴσως δ' ἂν μοι καὶ μαρτυρῆσαι ἐθελήσειαν· εἰ δὲ μή, τοὺς εἰδότας παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 *Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλ' ὅτι δίκην οὐδεμίαν αὐτῶν δέδωκεν, ἥκει καὶ τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων, καὶ τούτῳ δύο μνᾶς (ὡς ἀκούομεν) | μόνας δεδωκὼς οὐ μόνον περὶ χρημάτων ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πατρίδος εἰς κινδύνους καθίστησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατηθῆτε ὑμεῖς πεισθέντες ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν οὐκ ἦν πολῖτις, οὐδ' ἡμεῖς ἐσμεν· μετ' Εὐκλείδην γὰρ ἄρχοντα γεγόναμεν. ἆρα περὶ μικρῶν τινῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα*
44 *κατεσκεύακε; καὶ ζῶντος μὲν τοῦ πάππου καὶ τοῦ πατρὸς οὐδεμίαν αἰτίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνοι τετελευτήκασι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξομεν, διότι ἠμφισβητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον τὸν κακῶς ἀπολούμενον, ὃς μοιχὸς ληφθεὶς καὶ παθὼν ὅ τι προσήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας οὐδ' ὣς ἀπαλλάττεται τοῦ πράγματος, ὡς οἱ συνειδότες*

καταμαρτυροῦσι. τούτου μὲν οὖν, οἷός ἐστι, καὶ νῦν
ἀκούετε καὶ αὖθις ἀκριβέστερον πεύσεσθε, ὅταν κατ'
αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν· ὑμῶν δ' ἐγὼ δέο- 45
μαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρι-
σθέντα τῶν χρημάτων ὧν ὁ πάππος κατέλιπε, μηδ'
ἀποστερηθέντα, ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν
ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις ἱκα-
νὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νό-
μων, ὅτι τ' ἐσμὲν ἐκ θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος,
καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν
τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἐκγόνοις οὖσι τοῦ πάππου.
μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὀμόσαντες δικά- 46
ζετε, καὶ τῶν λόγων οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων,
ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ τὴν ψῆφον τίθεσθε.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοιπήν, ὡς ἐλήφθη μοιχός, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀστύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀστυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέσθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύ-
φιλος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν μετὰ τῶν
εἰς Μυτιλήνην στρατιωτῶν ἐτελεύτησε. πειράσομαι
δ᾽ ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο
ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, οὔτ᾽ ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε δια-
θήκας κατέλιπεν, οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀστυφίλου
2 οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί. ἔστι γὰρ Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς
Ἀστυφίλῳ πρὸς πατρός, ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσ-
ποιεῖ ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς. εἰσποίητος δ᾽ ἦν ὁ πα-
τὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ οὗτοι ἔτι εἰσὶν
ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ὥστε γένει μὲν διὰ τὸν νόμον
οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ. ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα
οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄνδρες, ψευδεῖς
(ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκεύασαν καὶ ζητοῦσιν
3 ἀποστερῆσαί με τῶν τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ οὕτω σφόδρα
Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα ἄλλον τὸν
κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν ἢ αὑτόν, ὥστ᾽ ἐπειδὴ τάχιστα
ἠγγέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκώς, τοῦ μὲν πατρὸς
τοῦ ἐμοῦ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντος
ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε, καὶ
εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ
4 τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσασθαι. ἐπεὶ
δ᾽ ἐκομίσθη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ μὲν προσποι-
ούμενος πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι οὐ προὔθετο οὐδ᾽
ἔθαψεν, | οἱ δὲ φίλοι Ἀστυφίλου καὶ οἱ συστρατιῶ-
ται, ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀρρωστοῦντα, ἐμὲ
δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προὔθεντο καὶ τἆλλα
πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα
ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον εὖ εἰδότες ὅτι
ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀστύφιλος. τούτου δ᾽ ὑμῖν αὐτοὺς
τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς ἐκείνου μάρτυρας παρέξομαι
τῶν παρόντων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὐδ' ἂν 5
αὐτὸς ἔξαρνος γένοιτο μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ἐπειδὴ
δ' ἐπεδήμησα ἐγὼ καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τού-
τους τὰ ἐκείνου, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ Ἀστυ-
φίλου, καὶ τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ
Ἡφαιστιάδῃ, ἀκούσας ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα
ἐπορευόμην παρὰ τὸν Ἱεροκλέα, εὖ μὲν εἰδὼς ὅτι ὡς
οἷόν τε μάλιστα ἐπιτήδειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγούμε- 6
νος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσαί τι ψεύσασθαι κατὰ Ἀστυ-
φίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα θεῖον ὄντα καὶ ἐμοῦ
καὶ ἐκείνου. ὅμως δέ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν τούτων ὑπο-
λογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ' ἐμοῦ ἀπε-
κρίνατό μοι ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας· λαβεῖν δὲ ἔφη
αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μυτιλήνην ἔμελλεν
ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. Ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν, ἀνάγνωθί μοι
ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὔτε παραγενόμενος 7
οὐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν,
οὔτε ἐγὼ ἐπεδήμουν ὅτε τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκο-
μίσθη, ἀναγκαῖόν μοί ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν οὗτοι λέ-
γουσιν ἐλέγχειν ψευδεῖς οὔσας τὰς διαθήκας ἃς ἐποιή-
σαντο. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον οὐ μόνον ἐπιθυμεῖν υἱὸν
ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως
κυριώτατα ἔσται ἃ ἂν διαθῆται, καὶ τήν τε οὐσίαν,
ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, οὗτος ἕξει. καὶ ἐπὶ τοὺς
βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος βαδιεῖται, καὶ τελευ-
τήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζό-
μενα ποιήσει· ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστ' ἂν εἰδέναι 8

ὅτι γένοιτο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς
διαθήκας ποιοῖτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς πα-
ρακαλέσας, ἔπειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα
τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους· οὕτω
γὰρ εἴτε κατὰ γένος εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις,
9 ῥᾳδίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφι-
λος οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παραστη-
σάμενος οὐδένα τούτων ὅτε διέθετο ἃ οὗτοί φασιν,
εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτων πέπεισται ὁμολογεῖν πα-
ρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους μαρτυροῦν-
τας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ἴσως τοίνυν Κλέων οὑτοσί φησιν οὐκ εἰκὸς εἶναι
τεκμηρίοις ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν,
ὅτι μαρτυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέ-
μενον. ἐγὼ δ' οἶμαι, περί γε διαθηκῶν οὔσης τῆς
ἀμφισβητήσεως καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν
Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι μαρτυρίαν
ἣν οἱ ἀναγκαῖοι οἱ ἐκείνου περὶ τῶν μεγίστων μή
φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἣν οἱ μηδὲν προσήκον-
11 τες μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν δ', ὦ ἄνδρες,
καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλίθιον, ὅτε
τὸν υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος καὶ τὰς δια-
θήκας κατέλειπε, παρακαλέσαι εἴ τέ τινα συγγενῆ
ἐπιδημοῦντα ἐγίγνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτῳ ἔμ-
βραχύ περ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλῦσαι μὲν
γὰρ οὐδεὶς αὐτὸν ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ
ἑαυτοῦ· τούτῳ δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι οὐ
12 λάθρα ταῦτα διέθετο. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ
Ἀστύφιλος μηδένα ἐβούλετο εἰδέναι ὅτι τὸν Κλέωνος

υἱὸν ἐποιεῖτο μηδ' ὅτι διαθήκας καταλίποι, εἰκὸς ἦν
μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν τῷ γραμματείῳ
μάρτυρα· εἰ δ' ἐναντίον μαρτύρων φαίνεται διαθέ-
μενος, τούτων δὲ μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων ἀλλὰ
τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν ἀληθεῖς εἶναι τὰς
διαθήκας; οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι ἔγωγε οὐδένα, υἱὸν 13
ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους τινὰς παρακα-
λέσαι ἢ | τούτους, οἷς περ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων κοι-
νωνὸν ἀνθ' αὑτοῦ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἔμελλε κα-
ταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσχυνθῆναι οὐδενὶ προσ-
ήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους μάρτυρας
παρίστασθαι, νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο
δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ.

Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὃν 14
οὗτοι λέγουσι περὶ τῶν διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μυ-
τιλήνην ἐξέπλει στρατευσόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν
ταῦτα διαθέσθαι· φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τού-
των λόγῳ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προειδώς. πρῶτον
μὲν γὰρ ἐστρατεύσατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετ-
ταλίαν, ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα, καὶ
ἄλλοσε ὅπου περ αἰσθάνοιτο στράτευμα συλλεγόμε-
νον, ἁπανταχῇ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ' ἐν μιᾷ
τούτων τῶν ἐξόδων διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς
τὴν Μυτιλήνην στρατεία τελευταία αὐτῷ ἐγένετο, ἐν
ᾗ καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστόν, πρό- 15
τερον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου
καὶ εὖ εἰδότος ὅτι ἐν ἁπάσαις μέλλοι κινδυνεύειν,
οὕτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι, ὥστ'
ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν
αὑτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρα-
τεύεσθαι, ἐθελοντήν τε ἐκπλέοντα καὶ μάλιστα ἐκ
ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι, πῶς

τοῦτον πιστὸν ἤδη τὰς διαθήκας τότε καταλιπεῖν καὶ
ἐκπλεύσαντα τελευτῆσαι;

16 Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι μείζω
τεκμήρια παρέξομαι ὡς οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οὗτοι.
ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων ὄντα Ἀστύφι-
λον Κλέωνι, καὶ οὕτω σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα
τοῦτον, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον διαθέμενον μηδένα
ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι, μᾶλ-
17 λον ἢ τὸν τούτου υἱὸν ποιησάμενον. Εὐθυκράτει
γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ Ἀστυφίλου αἴτιος γε-
νέσθαι λέγεται τοῦ θανάτου Θούδιππος ὁ Κλέωνος
τουτουὶ πατήρ, αἰκισάμενος ἐκεῖνον διαφορᾶς τινος
αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου, καὶ οὕ-
τως αὐτὸν διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτὸν
ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν.
18 ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀραφηνίων
καὶ πολλοὶ τῶν τότε συγγεωργούντων μαρτυρήσειαν
ἄν μοι, διαρρήδην δὲ περὶ τηλικούτου πράγματος
οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοίμην. καὶ γὰρ αὐ-
τὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὁ τὸ γραμματεῖον φά-
σκων παρ' ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ' ὅτι οὐκ ἂν ἐθελή-
σειε μαρτυρῆσαι ἐναντία ταῖς διαθήκαις αἷς αὐτὸς
ἀποφαίνει. Ὅμως μέντοι καὶ κάλει Ἱεροκλέα, ἵνα
ἐναντίον τούτων μαρτυρήσῃ ἢ ἐξομόσηται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

19 Ἀκριβῶς μὲν ᾔδειν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστιν,
ἃ μὲν οἶδεν, ἐξόμνυσθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πί-
στιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι ἢ μὴν εἰδέναι γενόμενα· ὡς
δέ, ὅτε ἀπέθνησκεν Εὐθυκράτης ὁ πατὴρ Ἀστυφί-
λου, ἐπέσκηψε τοῖς οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐᾶσαι ἐλθεῖν

τῶν Θουδίππου ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴν τηθίδα τοῦ Ἀστυφίλου μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀστύφιλος καὶ τούτου 20
καὶ τῶν ἄλλων προσηκόντων εὐθέως ἐκ παιδίου, ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν, οὐδὲ πώποτε διελέχθη Κλέωνι, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτησεν, οὐχ ἡγούμενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θουδίππου περὶ τὸν αὑτοῦ πατέρα, τῷ ἐκείνου υἱεῖ διαλέγεσθαι. ὡς οὖν τὸν ἅπαντα χρόνον διάφορος ἦν Κλέωνι τουτῳί, ὑμῖν τοὺς συνειδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Εἰς τὰς θυσίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθη- 21
ναῖοι ἑστιῶνται, πρῶτον μὲν δημότην ὄντα, ἔπειτα ἀνεψιόν, ἔτι δὲ τὸν υἱὸν τὸν τούτου μέλλοντα ποιεῖσθαι, εἰκὸς δήπου ἦν, ὁπότε περ ἐπιδημοίη, μηδὲ μεθ' ἑνὸς ἄλλου ἰέναι τὸν Ἀστύφιλον ἢ μετὰ Κλέωνος. ὡς τοίνυν οὐδέποτ' ἦλθε μετ' αὐτοῦ, ὑμῖν τῶν δημοτῶν μαρτυρίαν | ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι 22
Κλέων ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ τὰ ἐκείνου ἔχειν. καὶ τί δεῖ τοῦτον λέγειν; ἀλλ' Ἱεροκλῆς, θεῖος ὢν καὶ ἐκείνῳ καὶ ἐμοί, οὕτως ἐστὶ τολμηρὸς ὥστε οὐ γενομένας διαθήκας ἥκει φέρων, καί φησι παρ' ἑαυτῷ Ἀστύφιλον ταύτας καταλιπεῖν. καίτοι, Ἱερόκλεις, 23

πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπὸ Θεοφράστου τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνί, καὶ ὑπὸ Ἀστυφίλου, οὐδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξίαν χάριν ἀποδίδως· ἐμὲ μὲν γὰρ υἱὸν ὄντα Θεοφράστου, σαυτῷ δὲ ἀδελφιδοῦν, ἀποστερεῖς ἅ μοι οἱ νόμοι ἔδοσαν, Ἀστυφίλου δὲ τεθνεῶτος καταψεύδῃ, καὶ τὸ κατὰ σαυτὸν μέρος τοὺς ἐχθίστους καθίστης τῶν ἐκείνου κληρονό-
24 μους. καὶ πρὶν μὲν ληχθῆναι τοῦ κλήρου, ὦ ἄνδρες, εὖ εἰδὼς ὁ Ἱεροκλῆς ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ γίγνοιτο τὰ Ἀστυφίλου ἢ ἐμοί, ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνου ἐπιτηδείων προσῄει πωλῶν τὸ πρᾶγμα καὶ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας πείθων ἀμφισβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος εἴη Ἀστυφίλῳ καὶ ἀποφανοίη διαθήκας ἐκεῖνον καταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοινώσοιτο· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο καὶ τῶν τοῦ ἀδελφοῦ ἐμερίσατο, νυνὶ ὡς ἀληθῆ λέγων ἀξιώσει πιστεύεσθαι. δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον
25 διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν οὐδὲ τὰ γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν, ᾧ δ' οὐδὲν προσήκει, τούτῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει καὶ τῶν οὐ πραχθέντων γραμματεῖον ἥκει φέρων· πολὺ γὰρ προὐργιαίτερον ἡγεῖται εἶναι τὸ χρηματίζεσθαι ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ ἐπηγγέλλετο περιιὼν διαθήκας ἀποφανεῖν, εἴ τις αὐτῷ κοινώσοιτο, αὐτοὺς ὑμῖν οἷς προσῆλθε μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Τί οὖν χρή, ὦ ἄνδρες, ὄνομα θέσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρί, ὅστις ἐθέλει οὕτω ῥᾳδίως διὰ τὸ ἑαυτοῦ κέρδος τῶν τεθνεώτων τινὸς καταψεύδεσθαι; Ὡς δὲ οὐδὲ Κλέωνι προῖκα τὰς διαθήκας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν, αὕτη ὑμῖν ἡ μαρτυρία οὐ μικρὸν

*τεκμήριον ἔσται. τοιαῦτα μέντοι κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχ-
νάζουσιν· ἡγεῖται γὰρ αὐτῶν ἑκάτερος εὕρημα ἔχειν
ὅ τι ἂν τῶν Ἀστυφίλου λάβῃ.*

Ὡς μὲν οὖν οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι, ἀλλὰ 27
*Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βούλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι,
καθ' ὅσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ' εἰ καὶ μηδὲν
προσήκων ἔτυχον Ἀστυφίλῳ, δικαιότερός εἰμι ἔχειν
τὰ ἐκείνου ἢ οὗτοι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε
Θεόφραστος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀστυ-
φίλου παρὰ Ἱεροκλέους, ἦλθε καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον
ἔχουσα μικρὸν ὄντα, καὶ διῃτᾶτο παρ' ἡμῖν τὸν
ἅπαντα χρόνον ὁ Ἀστύφιλος, καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ
πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην καὶ ὥραν* 28
*εἶχον παιδεύεσθαι, μετ' ἐκείνου συνεπαιδευόμην.
Λαβὲ δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τῶν διδα-
σκάλων ὅποι ἐφοιτῶμεν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνου πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει καὶ ἐποίει διπλασίου ἄξιον. Ἀνάβητέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμάσθη ὁ ἀδελφός, ἀπέλαβε 29
*πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδὲ πώποτε
μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
ἀδελφὴν τὴν ἐκείνου ὁμοπατρίαν ἠγγύησεν ὁ ἐμὸς
πατὴρ ὅτῳ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ τἆλλα διῴκει, καὶ ταῦτα
τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει· ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον
εἰληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τῆς εἰς αὐτὸν
εὐνοίας, ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος παρ' αὐτῷ.
μαρτυροῦσι δὲ ὑμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 *Εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ ὥσπερ καὶ ἐμὲ πανταχῇ· καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν, ἵνα μετέχοι τῆς κοινωνίας. αὐτοὶ ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐγὼ δέ, | ὦ ἄνδρες, ὡς διεκείμην πρὸς τὸν ἀδελφόν, σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παιδίου, ἔπειτα οὐδέποτε διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ' ἠσπάζετό με, ὡς ἴσασιν οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι καὶ οἱ φίλοι· οὓς βούλομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

31 *Δοκεῖ ἂν οὖν ὑμῖν Ἀστύφιλος, ὦ ἄνδρες, οὕτω μὲν μισῶν Κλέωνα, τοσαῦτα δ' ἀγαθὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ πεπονθώς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος υἱὸν ποιήσασθαι ἢ τὰ ἑαυτοῦ δοῦναι, τοὺς εὐεργέτας καὶ τοὺς συγγενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν οἴομαι, εἰ καὶ δεκάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι καὶ διὰ τὴν ἄλλην οἰκειότητα πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ*
32 *ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ, ἐπεὶ τούτοις γε οὐδὲ προσποιήσασθαι καλὸν ἦν τῶν Ἀστυφίλου, οἵτινες οὕτω διέκειντο πρὸς αὐτόν, τὰ δὲ ὀστᾶ οὐκ ἔθαψαν, ἀλλὰ πρότερον ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθον πρὶν ἐκείνῳ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσουσι κληρονομεῖν τῶν Ἀστυφίλου οὐ μόνον τὰς διαθήκας λέγοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος προστιθέντες, ὅτι ἀνεψιὸς ἦν*
33 *Κλέων πρὸς πατρός. ὑμᾶς δέ, ὦ ἄνδρες, οὐκ εἰκὸς*

ἐστι τῷ τούτου γένει προσέχειν τὸν νοῦν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε ἐκποίητος γενόμενος ἐκληρονόμησε τοῦ οἴκου ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. οὗτοι μέντοι ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι οὐκ ἐποιήσατο Ἀστύφιλος τὸν Κλέωνος υἱόν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ οὐδὲ πώποτε κεκρεανομήκασι. Λαβὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἑκατέρῳ οὖν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκε- 34
ψάμενοι, ψηφίσασθε. Κλέων μὲν γάρ φησι τὸν υἱὸν
τὸν ἑαυτοῦ Ἀστυφίλῳ εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ' ἐκεῖ-
νον διαθέσθαι· ἐγὼ δ' οὔ φημι, ἀλλ' ἐμὰ εἶναι
πάντα τὰ Ἀστυφίλου, ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου, ὡς καὶ
αὐτοὶ οὗτοι ἴσασι. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, εἰσποιή-
σητε υἱὸν Ἀστυφίλῳ ὃν οὐδ' ἂν αὐτὸς ζῶν ἐκεῖνος
ἐποιήσατο, ἀλλὰ τοὺς νόμους οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε βε-
βαιώσατέ μοι· κατὰ τούτους γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁσιω-
τάτην δέησιν δεόμενος, ὦ ἄνδρες, τῆς τοῦ ἀδελφοῦ
οὐσίας κληρονόμον με καταστῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν 35
ὡς οὐδενὶ ἐκεῖνος δέδωκε τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μάρτυρας
ἁπάντων ὧν εἶπον παρεσχόμην. βοηθήσατε οὖν μοι,
καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ δύναται Κλέων κάλλιον, τοῦτο
αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυ-
σάτω, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἁπάντων κατα-
στήσατε. διὰ τοῦτο γὰρ συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς μὲν
ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι
τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων ἀμφισβητεῖν, εὖ εἰδό-
τες ὅτι ὑμεῖς οὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν προσέχετε. ἅπαν- 36
τες οὖν, ὦ ἄνδρες, μετ' ἐμοῦ γένεσθε· ὡς ἐάν τι
ἄλλο ψηφίσησθε Κλέωνι πειθόμενοι, σκέψασθε ὁπό-
σων αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶτον μὲν τοὺς ἐχθίστους

Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνήματα ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐκείνου ποιήσετε· ἔπειτα τὰς Εὐθυκράτους ἐπισκήψεις, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀστυφίλου, ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον ἀπέθανεν ἢ παραβῆναι· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀστύφιλον παρανοίας αἱρήσετε·
37 εἰ γὰρ τοῦτον ἐποιήσατο υἱὸν οὗ τῷ πατρὶ πολεμιώτατος ἦν, πῶς οὐ δόξει τοῖς ἀκούσασι παρανοεῖν ἢ ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι; ἔτι δ' ἐμέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκτραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀστυφίλῳ καὶ ἀδελφὸν ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀποστερηθέντα τῶν ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς καὶ ἱκετεύω ἐκ παντὸς τρόπου ψηφίσασθαί μοι· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀστυφίλῳ τε χαρίσαισθε κἀμὲ οὐκ ἂν ἀδικήσαιτε.

10.

ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσταρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδου καὶ Δημοχάρους καὶ τῆς μητρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον καὶ ἄλλης κόρης, τούτων μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτου τοῦ κατὰ μητέρα πάππου κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμους τοὺς λοιποὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Δημοχάρης ἄπαις, καὶ ἡ μία θυγάτηρ [αὐτοῦ] καὶ αὐτὴ ἄπαις, ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀριστάρχου Ἀριστομένης, ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος

τῶν τοῦ ἀδελφοῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀριστάρχου τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀριστάρχου κλῆρον. ὃ δὴ καὶ πεποίηκε· γενομένου γὰρ υἱοῦ τῷ Κυρωνίδῃ πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τοῦ πάππου δεδώκασιν, Ἀρίσταρχον ὀνομάσαντες, εἶτα εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ πάππου οἶκον ὡς δὴ τοῦτο ἐκείνου προστάξαντος, καὶ παραδέδωκεν Ἀριστομένης αὐτῷ τὸν ὅλον τοῦ πάππου κλῆρον. ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐκεῖνος τελευτῶν κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεστήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων οὕτω γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης (φησίν) ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα· ὁ δὲ Δημοχάρης ἀτελὴς ὢν οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο εἰσποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα. ὥστε οὐ κατὰ τὸν νόμον (φησί) τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ μικροῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίστατο ἡ διαθήκη αὐτοῦ, τοῦ νέου Ἀριστάρχου· ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρουμένης δὲ τῆς διαθήκης εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ πραγματικὴ ἔγγραφος· ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεστάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερα λέγει.

Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὑτοσὶ δύναται ψευδῆ λέγειν θαρραλέως, οὕτω κἀγὼ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν εἰπεῖν δυνηθῆναι· οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι εἴθ᾽ ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ᾽ οὗτοι μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα ταῦτα εἰλήφασι.

νῦν δὲ οὐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ καὶ λέγειν δεινοὶ καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα, ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ' ὑμῶν.

2 Ἠνάγκασμαι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν πρὸς τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν προσγράψασθαι· οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἡ διάγνωσις ἧττον περὶ αὐτῶν εὐκρινὴς γενήσεται, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων σκοποῦσιν εἰ τὰ ἑαυτοῦ δέδωκε τούτῳ Ἀρίσταρχος ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων οὐδένα
3 κύριον πεποίηκε. τοῦτο οὖν ὑμᾶς πειράσομαι πρῶτον διδάσκειν, ἐάν μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι ἐθέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος οὗτος οὐ τούτων ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῷος, ἔπειτα καὶ ὡς Ἀρίσταρχος οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον αὐτὸν εἴληφεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδικεῖ μετὰ τῶν οἰκείων τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑμᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

4 Ἀρίσταρχος γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλήττιος. οὗτος ἔλαβε Ξεναινέτου Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίγνεται Κυρωνίδης καὶ Δημοχάρης καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ καὶ ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε πατὴρ καὶ θατέρου τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδίκως ἔχοντος ἐξεποιήθη εἰς ἕτερον οἶκον, ὥστε αὐτῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι προσῆκεν· Ἀριστάρχου δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ τούτων | τελευτήσαντος Δη-

μοχάρης ὁ υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνου κατέστη.
τούτου δὲ παιδὸς ἀποθανόντος καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελ-
φῆς, ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος
ἐγένετο. καὶ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα ταυτὶ τῆς 5
ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο· προσῆκον δ' αὐτῇ μετὰ τῶν
χρημάτων τῷ ἐγγύτατα γένους συνοικεῖν, πάσχει δει-
νότατα, ὦ ἄνδρες. Ἀριστομένης γὰρ ἀδελφὸς ὢν
ἐκείνου τοῦ Ἀριστάρχου, ὄντος αὐτῷ υἱέος καὶ θυ-
γατρός, ἀμελήσας ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν ἢ τῷ υἱεῖ
μετὰ τοῦ κλήρου ἐπιδικάσασθαι, τούτων μὲν οὐδὲν
ἐποίησε, τὴν δὲ ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς
μητρὸς χρήμασι Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναί-
νετος οὗτος καὶ Ἀρίσταρχος ὁ τελευτήσας ἐγένετο, τὸ 6
μὲν οὖν ἀδίκημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπε-
στερήθη, τοῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
ἐμὴν μητέρα ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ
τελευτήσαντος τὸν τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγου-
σιν Ἀριστάρχῳ υἱόν, οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον, ὦ ἄν-
δρες, ὡς ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑμῖν ἐπιδείξω.

Πρῶτον μὲν οὖν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι ὡς 7
Κυρωνίδης ἐκποίητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγέ-
νετο καὶ ἐν ἐκείνῳ ἐτελεύτησεν, ἔπειθ' ὡς Ἀρίσταρ-
χος, οὗ ἦν οὗτος ὁ κλῆρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δη-
μοχάρους ἐτελεύτησε, Δημοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέ-
θανε καὶ ἡ ἑτέρα ἀδελφή, ὥστε τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ
ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι. Καί μοι κάλει τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἦν, ὦ ἄνδρες, ὁ κλῆρος, περὶ 8
οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί, Κυρωνίδου μὲν ἐκποιήτου γε-
νομένου εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τοῦ δὲ πατρὸς

Ἀριστάρχου τῷ υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνου δὲ τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ δέ, ἐπειδὴ λίαν ἀναισχυντοῦσιν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰ χρήματα παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν ὑμᾶς ὡς οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον Ἀρίσταρχος εἰς τοὺς φράτορας τοὺς ἐκείνου εἰσῆκται· ἐὰν γὰρ τοῦτο μάθητε, σαφῶς εἴσεσθε ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἔχοντι οὐδὲ

9 διατίθεσθαι περὶ αὐτῶν προσῆκεν. Οἶμαι τοίνυν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίγνονται, διδόντων τὰ ἑαυτῶν καὶ υἱεῖς ποιουμένων, ἄλλως δὲ οὐκ ἔξεστιν. εἴτε οὖν Ἀρίσταρχον φήσει τις αὐτὸν διαθέσθαι, οὐκ ἀληθῆ λέξει· γνησίου γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημοχάρους υἱέος οὔτ' ἂν ἐβούλετο ταῦτα [δια]πρᾶξαι, οὔτε ἐξῆν δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρῳ· εἴτε Ἀριστάρχου τελευτήσαντος Δημοχάρην αὐτὸν ποιήσασθαι, καὶ

10 ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεστι διαθήκην γενέσθαι· ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κωλύει παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν μηδὲ γυναικὶ πέρα μεδίμνου κριθῶν. μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσταρχον μὲν πρότερον Δημοχάρους τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον δὲ ὕστερον τοῦ πατρός· ὥστε κατά γε διαθήκην ἐκείνων, οὐδ' εἰ διέθεντο προσῆκεν αὐτῷ τούτων τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς οὐδετέρῳ αὐτῶν ἐξῆν διαθήκας ποιήσασθαι.

ΝΟΜΟΙ.

11 Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Κυρωνίδην οἷόν τε ἦν υἱὸν Ἀριστάρχῳ εἰσποιῆσαι, ἀλλ' αὐτῷ μὲν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον ἐξῆν, υἱὸν ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξ αὐτοῦ δέ τινα ἀγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσι, ψεύσονται. ὥστε

οὐδ' ἂν φάσκωσιν ὑπ' ἐκείνου ποιηθῆναι, νόμον
ἕξουσι δεῖξαι καθ' ὃν ἐξῆν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι, ἀλλ'
ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενή-
σεται τοῦτο, ὅτι παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ
τῆς μητρὸς χρήματα. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ 12
Ἀριστομένει γε οὐδὲ Ἀπολλοδώρῳ, οἷς προσῆκε τῆς
ἐμῆς μητρὸς ἐπιδικάσασθαι, οὐδὲ τούτοις ἐξῆν. θαυ-
μαστὸν γὰρ ἂν ἦν, εἰ τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολ-
λοδώρῳ ἢ Ἀριστομένει οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης
κυρίῳ γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς
ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τοὺς παῖδας ἐπὶ διε-
τὲς ἡβήσαντας | κρατεῖν τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἑτέρῳ
αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσται εἰς τὰ ταύτης χρήματα υἱὸν
εἰσποιῆσαι. δεινὰ μέντ' ἂν γίγνοιτο. καὶ τῷ μὲν 13
πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄρρενες μὴ ἐγένοντο, οὐκ ἂν
ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· κελεύει γὰρ ὁ νόμος
σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ὅτῳ βούλοιτο, τὰ
ἑαυτοῦ· τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι μήτε
πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους
εἰσαγαγόντι ἔσται κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς
ὑμῶν ταῦτα πεισθήσεται; ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες, σα- 14
φῶς ἐπίσταμαι ὅτι οὔτε Ξεναίνετος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς
ἀνθρώπων ἕξει ἀποδεῖξαι ὡς οὐ τῆς ἐμῆς μητρὸς οὗ-
τος ὁ κλῆρός ἐστι, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῇ τοῦ Δημοχά-
ρους καταλιπόντος· ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν
λέγειν, νόμον κελεύετε δεῖξαι καθ' ὃν γεγένηταί ἡ
εἰσποίησις Ἀριστάρχῳ, καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας· τοῦτο
γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι οὐχ ἕξουσιν ἐπι-
δεῖξαι.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς 15
ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀπεστερῆ-
σθαι, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων καὶ

ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν ὅτι οὐ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε οὐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσταρχον εἰσαχθῆναι εἰς τοὺς φράτορας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον ἀλλὰ καὶ δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν ἐκτετικέναι, ἵνα, ἂν μὴ κατ' ἐκεῖνον δικαίως δοκῶσιν ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσῆκον αὐτοῖς φαίνηται.
16 ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσι, μεγάλοις ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ ἦν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ὑπόχρεως οὗτος ὁ κλῆρος, οὔτ' ἂν χρήματα οὗτοι ὑπὲρ αὐτῶν ἐξέτινον (οὐ γὰρ προσῆκον αὐτοῖς, ἀλλ' οἷς ἐγένετο ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπίδικος, τούτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν βουλεύσασθαι), οὔτε ἂν εἰσεποίουν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδέν, ζη-
17 μιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι μέν, ὅταν περὶ χρημάτων δυστυχῶσι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας· οὗτοι δὲ ἄρα εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν καὶ οἶκον εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπολέσειαν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο, οὗτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες καὶ ἐκείνην ἀποστεροῦντες ταῦτα πάντα ἐμηχανήσαντο.

18 Ἴσως οὖν ἄν τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν θαυμάσειε, πῶς ποτε πολὺν οὕτως εἰάσαμεν καὶ ἀποστερούμενοι οὐκ ἦμεν ἐπ' αὐτά, ἀλλὰ νυνὶ περὶ αὐτῶν τοὺς λόγους ποιούμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν οὐ δίκαιον εἶναι διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔχειν, εἴ τις μὴ ἐδυνήθη ἢ κατημέλησεν (οὐ γὰρ τοῦτό ἐστι σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ δίκαιον ἢ μή)· ὅμως μέντοι καὶ

περὶ τούτων αἴτιον εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ 19
πατὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μη-
τέρα συνῴκει, τὸν δὲ κλῆρον τούτων καρπουμένων
οὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο· ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ λό-
γους ἐποιήσατο τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτα
αὐτῷ ἠπείλησαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὴν ἕξειν,
εἰ μὴ βούλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ πατήρ,
ὥστε τῆς μητρὸς μὴ στερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα
χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι. καὶ τοῦ 20
μὲν τὸν πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων τοῦτό
ἐστι τὸ αἴτιον· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλε-
μος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἐγὼ κἀκεῖνος στρατεύεσθαι ἠναγ-
καζόμεθα, ὥστε οὐδετέρῳ ἂν ἡμῶν δίκην ἐξεγένετο
λαχεῖν. εἰρήνης τ' αὖ γενομένης ἐμοί τι ἀτύχημα
πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴδιον εἶναι πρὸς
τούτους διαφέρεσθαι. ὥστε οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰτίας
περὶ τοῦ πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον εἰπεῖν ἐστιν, 21
ὦ ἄνδρες, τίνος δόντος τὸν κλῆρον, κατὰ ποίους νό-
μους εἰς τοὺς φράτορας εἰσῆκται, καὶ πῶς | οὐκ ἐπί-
κληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ ἐμὴ μήτηρ.
ταῦτα γάρ ἐστι περὶ ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν ψῆφον ἐνεγ-
κεῖν, οὐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων
εἰσπραττόμεθα. μὴ δυνηθέντων δὲ ἐπιδεῖξαι, δικαί-
ως ἂν ἐμὸν αὐτὸν εἶναι ψηφίσαισθε.

Τοῦτο μὲν οἶδ' ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ' ἔσονται· 22
χαλεπὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγμα ἀντι-
λέγειν ἐστί· περὶ δὲ τοῦ τεθνεῶτος λέξουσιν, ἐλεοῦν-
τες ὡς ἀνὴρ ὢν ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνηκε, καὶ
ὅτι οὐ δίκαιόν ἐστι τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύρους
καθιστάναι. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτός, ὦ ἄνδρες, οἶμαι δεῖν
κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἂν ἕκαστος διαθῆται
περὶ τῶν ἑαυτοῦ, περὶ μέντοι τῶν ἀλλοτρίων οὐ κυ-

φίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσπερ ἃς ἂν ἕκαστος
23 περὶ τῶν αὑτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ οὐ τούτων ὄντα
ἀλλ' ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τούτου τὸν λό-
γον καταφεύγῃ καὶ μάρτυρας παρέχηται ὡς διέθετο
ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε εἰ δικαίως τὰ ἑαυτοῦ.
τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστι. δεινότατα γὰρ ἂν πάντων
γένοιτο, εἰ Κυρωνίδης μὲν καὶ οὗτοι, ὄντες ἐξ ἐκεί-
νου, μὴ μόνον τὸν Ξεναινέτου οἶκον πλέον ἢ τεττά-
ρων ταλάντων ἔξουσιν, ἀλλὰ καὶ τόνδε προσλήψον-
ται, ἐγὼ δὲ τῆς μητρὸς οὔσης κυρίας καὶ ἐκ τῶν αὐ-
τῶν Κυρωνίδῃ γεγενημένος εἰ μηδὲ τὸν τῆς μητρὸς
κλῆρον λήψομαι, καὶ ταῦτα μηδὲ ἐχόντων τούτων
24 ἐπενεγκεῖν παρ' ὅτου ποτ' εἰλήφασι. καίτοι δίκαιον,
ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τῶν ἀμφισβητησίμων χωρίων δεῖ
τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι ἢ κατα-
δεδικασμένον φαίνεσθαι, οὕτω καὶ τούτους καθ' ἕν
τι τούτων ἀποφήναντας αὑτοῦ ἀξιοῦν ἐπιδικάζεσθαι,
μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριστάρχου θυγατέρα, ἐμὴν δὲ μη-
25 τέρα, ἐκ τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄν-
δρες, οὐχ ἱκανόν ἐστι Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριστομένους
οἶκον καταπεπαιδεραστηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον οἴεται
δεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον διαθεῖναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες
δικασταί, βραχείας οὐσίας ὑπαρξάσης ἀδελφὰς μὲν
ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην ἐπιδούς, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν
παρέχων καὶ ποιῶν τὰ προσταττόμενα καὶ τὰς στρα-
τείας στρατευόμενος ἀξιῶ τῶν τῆς μητρὸς πατρῴων
26 μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ' ὑμῖν Κυρωνίδην μὲν
τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γενόμενον καὶ οὐκ ἐπαν-
ελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τὸν δὲ πατέρα τὸν
Κυρωνίδου καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς Δημοχάρει τῷ υἱῷ
τούτου τὸν κλῆρον καταλιπόντα, ἐκείνου δὲ παῖδα

ὄντα τελευτήσαντα καὶ εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον.

11.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁγνίας τις εἶχεν ἀνεψιοὺς πολλούς, Θεόπομπον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στρατίον καὶ Εὐβουλίδην. οὗτος μέλλων τελευτᾶν ἐποιήσατο θετὴν αὐτῷ θυγατέρα, κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πάθοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ τελευτήσαντος ἡ θυγάτηρ λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τοῦ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στρατίον Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον δι' ἐπιτρόπου τινὸς ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται, φάσκων ἐξ ἴσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

ΝΟΜΟΙ.

Διὰ ταῦθ' ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους, ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου προσήκειν, οὐκ ἀληθῆ λέγων. οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἁγνίας ἀδελφός, ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσιν ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυ-

2 κάτω τοῦ τελευτήσαντος γένους ἐστίν. ἐὰν δ' οὗτοι
μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ καὶ παῖ-
δας τοὺς ἐκ τούτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ γένει δί-
δωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι
ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλείπῃ, εἰς τὸ
γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς
τοῦ τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν, κατὰ ταὐτὰ καθά-
περ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονο-
3 μίαν. ταύτας ποιεῖ τὰς ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μό-
νας, συντομωτέρως τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω· τὴν
μέντοι διάνοιαν ὧν βούλεται ταύτῃ δείκνυσιν. ὁ δὲ
παῖς οὗτος οὐδὲ καθ' ἓν τούτων τῶν ὀνομάτων Ἁγνίᾳ
προσήκει τῇ ἀγχιστείᾳ, ἀλλ' ἔξω τῆς συγγενείας
ἐστίν. ἵνα δ' ἀκριβῶς μάθητε περὶ ὧν ψηφιεῖσθε,
τοὺς πολλοὺς λόγους ἐάσας οὗτος εἰπάτω ὅ τι ὁ παῖς
προσήκει τουτωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆρον κα-
ταλιπόντι· κἂν φανῇ κατά τι προσήκων, ἑκὼν ἐγὼ
4 συγχωρῶ τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός. εἰ δέ τοι
μηδὲν τούτων ἕξει εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἐλεγχθήσεται φα-
νερῶς ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ' ἐξαπατῆσαι παρὰ
τοὺς νόμους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος οὖν αὐτὸν ἐναν-
τίον ὑμῶν ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγιγνώ-
σκων· οὕτω γὰρ εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ τῶν
Ἁγνίου χρημάτων ἢ μή. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς τοὺς νό-
μους· σὺ δ' ἀνάβηθι δεῦρο, ἐπειδὴ δεινὸς εἶ δια-
βάλλειν καὶ τοὺς νόμους διαστρέφειν. σὺ δ' ἀνα-
γίγνωσκε.

ΝΟΜΟΙ.

5 Ἐπίσχες. ἐρωτήσω σέ. ἀδελφός ἐσθ' ὁ παῖς
Ἁγνίου, ἢ ἀδελφιδοῦς ἐξ ἀδελφοῦ ἢ ἐξ ἀδελφῆς γεγο-
νώς, ἢ ἀνεψιός, ἢ ἐξ ἀνεψιοῦ πρὸς μητρὸς ἢ πρὸς

πατρός; τί τούτων τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι; καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο ἐρεῖς, ὅτι ἐμὸς ἀδελφιδοῦς. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐμοῦ κλήρου νῦν ὁ λόγος ἐστί· ζῶ γάρ. εἰ δ' ἦν ἄπαις ἐγὼ τετελευτηκὼς καὶ ἠμφισβήτει τῶν ἐμῶν, τοῦτο ἂν προσῆκεν ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ. νῦν δὲ φῂς τῶν Ἁγνίου χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός· δεῖ δή σε τῆς ἀγχιστείας, ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει, τὸ γένος εἰπεῖν. φράσον οὖν τουτοισί.

Αἰσθάνεσθε ὅτι οὐκ ἔχει τὴν συγγένειαν εἰπεῖν, 6
ἀλλ' ἀποκρίνεται πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς: καίτοι τόν γε πράττοντά τι δίκαιον οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν ἀλλ' εὐθὺς λέγειν, καὶ μὴ μόνον τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ διόμνυσθαι καὶ τοῦ γένους παρέχεσθαι μάρτυρας, ἵνα μᾶλλον ἐπιστεύετο ὑφ' ὑμῶν. νῦν δ' ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν, οὐ μάρτυρας παρέσχετο, οὐχ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ νόμον | ἀνέγνωκεν, οἴεται δεῖν ὑμᾶς, ὀμωμοκότας ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους, αὐτῷ πειθομένους ἐμοῦ καταγνῶναι ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τοὺς νόμους· οὕτω σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ποιήσω 7
τούτων οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τοὐμὸν καὶ ὅθεν μοι προσήκει τῆς κληρονομίας, καὶ τὸν παῖδα ἐπιδείξω καὶ τοὺς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τοῦ κλήρου πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας, ὥσθ' ὑμᾶς ὁμολογεῖν. ἀνάγκη δ' ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα εἰπεῖν· ἐκ τούτων γὰρ γνώσεσθε τήν τε ἐμὴν ἀγχιστείαν καὶ ὅτι τούτοις οὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας.

Ἐγὼ γὰρ καὶ Ἁγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβουλίδης καὶ Στρατοκλῆς καὶ Στρατίος ὁ τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἀδελφὸς ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμεν γεγονότες· καὶ γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων. 8

Ἀγνίας οὖν, ὅτε ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων
ἐπὶ ταύτας τὰς πράξεις αἳ τῇ πόλει συμφερόντως
εἶχον, οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐγγύτατα γένους, εἴ τι πά-
θοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ' ἐποιήσατο θυγατέρα
αὑτοῦ ἀδελφιδῆν· εἰ δέ τι καὶ αὐτὴ πάθοι, Γλαύ-
κωνι τὰ ὄντα ἐδίδου, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομητρίῳ· καὶ
9 ταῦτ' ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ διαγενομέ-
νων μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβουλίδης, τελευτᾷ
δ' ἡ θυγάτηρ ἣν ἐποιήσατο Ἁγνίας, λαμβάνει δὲ
τὸν κλῆρον Γλαύκων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ'
οὐ πώποτ' ἠξιώσαμεν ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου
διαθήκας, ἀλλ' ᾠόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὑτοῦ τὴν
ἐκείνου γνώμην εἶναι κυρίαν, καὶ τούτοις ἐνεμένο-
μεν. ἡ δ' Εὐβουλίδου θυγάτηρ μετὰ τῶν αὐτῇ συμ-
πραττόντων λαγχάνει τοῦ κλήρου καὶ λαμβάνει νική-
σασα τοὺς κατὰ τὴν διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω
μὲν οὖσα τῆς ἀγχιστείας, ἐλπίσασα δ' (ὡς ἔοικεν)
ἡμᾶς πρὸς αὐτὴν οὐκ ἀντιδικήσειν, ὅτι οὐδὲ πρὸς
10 τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. ἡμεῖς δέ, ἐγὼ καὶ
Στρατίος καὶ Στρατοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύτατα γέ-
νους ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ κλῆρος, παρεσκευάζοντο
ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν
δικῶν ἡμῖν τελευτᾷ μὲν ὁ Στρατίος, τελευτᾷ δ' ὁ
Στρατοκλῆς, λείπομαι δ' ἐγὼ μόνος τῶν πρὸς πατρὸς
ὢν ἀνεψιοῦ παῖς, ᾧ μόνῳ κατὰ τοὺς νόμους ἐγίγνετο
ἡ κληρονομία, πάντων ἤδη τῶν ἄλλων ἐκλελοιπότων,
οἳ ταὐτὸν ἐμοὶ τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες ἐτύγχανον.
11 τῷ δὲ γνώσεσθε τοῦθ', ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχιστεύειν,
τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων γεγονόσιν οὐκ ἦν, ἐν οἷς οὗτος ὁ
παῖς ἦν; αὐτὸς ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι
τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν
παίδων ὁμολογεῖται παρὰ πάντων· εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς

δίδωσι τοῖς ἡμετέροις παισί, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐτά.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, 12
ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς τῶν ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίους, ἀλλὰ ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ ὦμεν, τὴν κληρονομίαν ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελφαῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων καὶ τοῖς ἄλλοις, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπειρημένον· τοὺς δὲ ἡμετέρους παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ' ἐὰν τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ, δίδωσιν ὁ νόμος τὴν Ἁγνίου κληρονομίαν, πῶς ἐμοῦ τε ζῶντος καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔχοντος οἴονται αὐτοῖς εἶναι τὴν ἀγχιστείαν; οὐδαμῶς δήπουθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ 13
μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταὐτὸν ἐμοὶ προσῆκον, οὐδὲ τούτῳ τῷ παιδὶ γίγνεται· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως ἦν ἐκείνοις συγγενής. οὐκ οὖν δεινὸν ἐμοὶ μὲν διαρρήδην οὕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ' ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾶν τουτονὶ συκοφαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μέν, ἡνίκ' ἐγὼ τοῦ κλήρου τὴν δίκην ἐλάγχανον, | μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρακαταβάλλειν, οὗ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν διαγνωσθῆναι προσῆκεν, ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι πράγματ' ἐμοὶ παρέχειν καὶ περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθιστάναι; καὶ περὶ μὲν τῶν ὁμολογουμέ- 14
νων εἶναι τοῦ παιδὸς χρημάτων μηδ' αἰτιᾶσθαί με, μηδ' ὥς τι εἴληφα ἔχειν εἰπεῖν (ἐφ' οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν ὥσπερ οὗτος, κρίνεσθαί μοι προσῆ-

κεν), ἃ δ' ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι ἐψηφίσασθε, τῷ βουλο-
μένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβητεῖν αὐτῶν, ἐπὶ τού-
τοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζειν καὶ εἰς
τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν;

15 Οἴομαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γιγνώ-
σκεσθαι ὑμῖν ὅτι οὔτ' ἀδικῶ τὸν παῖδα οὐδὲν οὔτ'
ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν·
ἔτι δὲ ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς
μαθήσεσθαι, καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν,
ἀκούσαντας περὶ αὐτῶν. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, λα-
χόντι τοῦ κλήρου τὴν δίκην οὔτε οὗτος ὁ νῦν ἐμὲ
εἰσαγγέλλων ᾠήθη δεῖν παρακαταβάλλειν ὑπὲρ τοῦ
παιδός, οὔτε οἱ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸ τῷ παιδὶ
προσήκοντες, οὔτε δι' ἄλλο οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμιζον
16 προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ οὐδ' ἂν οὗτος
νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τοῦ παιδὸς εἴων
ἁρπάζειν καὶ μὴ ἠναντιούμην αὐτῷ. οὗτοι μὲν οὖν,
ὥσπερ εἶπον, εἰδότες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγχιστείας,
οὐκ ἠμφισβήτουν ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον· οἱ δ' ὑπὲρ τῆς
Εὐβουλίδου θυγατρὸς πράττοντες, τῆς τὸ αὐτὸ δι-
καίως τῷ Στρατοκλέους παιδὶ προσηκούσης, καὶ οἱ
κύριοι τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἦσαν οἷοι πρὸς ἐμὲ ἀντι-
17 δικεῖν. εἰς τοσαύτας δ' ἀπορίας κατέστησαν ὅ τι
ἀντιγράψωνται περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥστε ἡ μὲν τὸν
κλῆρον ἔχουσα καὶ οἱ λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος,
ἐπειδὴ κατεψεύσαντο, ῥᾳδίως ὑπ' ἐμοῦ τότε ἐξηλέγ-
χθησαν οὐκ ἀληθές τι γράψαι τολμήσαντες, οἱ δ'
ὑπὲρ τῆς Ἁγνίου μητρὸς γένει μὲν ἐμοὶ ταὐτὸ προσ-
ηκούσης (ἀδελφὴ γὰρ ἦν τοῦ Στρατίου) νόμῳ δὲ
ἀποκλειομένης, ὃς κελεύει κρατεῖν τοὺς ἄρρενας, τοῦτο
μὲν εἴασαν, οἰόμενοι δ' ἐμοῦ πλεονεκτήσειν μητέρα
εἶναι τοῦ τελευτήσαντος ἔγραψαν· ὃ συγγενέστατον

μὲν ἦν τῇ φύσει πάντων, ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις
ὁμολογουμένως οὐκ ἔστιν. εἶτα γράψας ἀνεψιοῦ παῖς 18
εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας οὐκ οὔσας ἐν ταῖς ἀγχιστεί-
αις, οὕτως ἐπεδικασάμην παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτῶν οὐκ
ἴσχυσέ τι οὔτε τῇ τὸν κλῆρον ἐχούσῃ τὸ προνενικη-
κέναι τοὺς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, οὔτε
τῇ ἑτέρᾳ τὸ μητέρα εἶναι τοῦ τὸν κλῆρον καταλιπόν-
τος, ἀλλ' οὕτως οἱ τότε δικάζοντες καὶ τὸ δίκαιον
καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο, ὥστ' ἐμοὶ
τῷ κατὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν ψῆφον
ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενίκηκα τοῦτον τὸν τρό- 19
πον, ἐπιδείξας μηδὲν Ἁγνίᾳ κατ' ἀγχιστείαν προσ-
ηκούσας, οὗτος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ
παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου πρὸς ἡμᾶς, οἱ δὲ Στρατίου
παῖδες οἱ ταὐτὸν τούτῳ προσήκοντες μηδὲ νῦν ἀξιοῦ-
σιν ἀντιδικῆσαι πρὸς ἐμὲ περὶ αὐτῶν, ἔχω δ' ἐγὼ
τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν, ἐξελέγχω δὲ
τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντ' εἰπεῖν ὅ τι ὁ παῖς
Ἁγνίᾳ προσήκει κατ' ἀγχιστείαν, τί ἔτι δεῖ μαθεῖν
ὑμᾶς ἢ τί ποθεῖτε ἀκοῦσαι περὶ τούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ
ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω.

Οὗτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχῃ ψευδόμενος, 20
καὶ τὴν αὑτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομί-
ζων, τολμᾷ με διαβάλλειν ἄλλα τε πολλά, περὶ ὧν
ποιήσομαι τοὺς λόγους τάχα, καὶ νυνὶ λέγει ὡς ἐκοι-
νωσάμεθα ἐγώ τε καὶ Στρατοκλῆς, τὸν ἀγῶνα εἰσιέ-
ναι περὶ τοῦ κλήρου μέλλοντες. ὃ μόνοις ἡμῖν τῶν
ἀμφισβητεῖν παρεσκευασμένων οὐκ ἐνῆν, διομολογή-
σασθαι πρὸς ἀλλήλους. τῇ μὲν γὰρ Εὐβουλίδου θυ- 21
γατρὶ καὶ τῇ Ἁγνίου μητρὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγωνιζομέναις,
μὴ κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν ποιήσασθαι
συνθήκας, ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖναί τι καὶ τῇ ἡττη-

θείη· καδίσκος γὰρ ἔμελλεν | ἑκατέρῳ τεθήσεσθαι.
τὸ δ' ἡμέτερον οὐ τοιοῦτον ἦν, ἀλλ' ἓν τὸ γένος,
δύο δὲ λήξεις, ἡμικληρίου ἑκατέρῳ· τοῖς δὲ κατὰ
ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἷς τίθεται καδίσκος, οὗ οὐκ
ἂν ἦν τὸν μὲν ἡττᾶσθαι τὸν δὲ νικᾶν, ἀλλ' ὁμοίως
ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐτὸς κίνδυνος, ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοι-
νωνίαν οὐδὲ διομολογίαν ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν.
22 ἀλλ' οὗτος, ἐπειδὴ Στρατοκλῆς ἐτελεύτησε πρὶν γε-
νέσθαι τοῦ ἡμικληρίου τὰς λήξεις ἡμῶν ἑκατέρῳ, καὶ
οὐκέτ' ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τούτων οὐδὲ τῷ
παιδὶ τῷδε διὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐγίγνετο εἰς ἐμὲ ἡ
κληρονομία κατ' ἀγχιστείαν πάντων, εἰ νικήσαιμι
τοὺς ἔχοντας, τότ' ἤδη πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται,
προσδοκῶν τούτοις τοῖς λόγοις ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπα-
τῆσαι. ὅτι δ' οὐχ οἷόντ' ἦν τούτων γίγνεσθαι οὐδέν,
ἀλλὰ διείρηται καθ' ἕκαστον περὶ αὐτῶν, ἐκ τοῦ νό-
μου γνῶναι ῥᾴδιον. Λαβὲ δ' αὐτοῖς καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ἆρ' ὑμῖν ὁ νόμος δοκεῖ ποιεῖν ἐξουσίαν κοινω-
νίας, ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον, εἰ
καὶ τὸ πρότερον ὑπῆρχε κοινωνία, προστάττει, διαρ-
ρήδην κελεύων τοῦ μέρους ἕκαστον λαγχάνειν καὶ
τοῖς κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητοῦσι τιθεὶς ἕνα καδίσκον
καὶ τὰς ἐπιδικασίας τοῦτον τὸν τρόπον ποιῶν; ὁ δέ,
ταῦτα τῶν νόμων λεγόντων καὶ οὐκ ἐνούσης γενέσθαι
διομολογίας, οὕτως ἀλόγως πρᾶγμα τηλικοῦτον ψεύ-
24 σασθαι τετόλμηκεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο πεποίηκεν,
ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα εἴρηκεν,
ᾧ προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες. φησὶ γὰρ ὁμολο-
γῆσαί με τοῦ κλήρου τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μετα-
δώσειν, εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ

μέν τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, ὡς οὗτος λέγει,
τί ἔδει γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ τὴν ὁμο-
λογίαν; ἦν γὰρ ὁμοίως καὶ τούτοις ἐπίδικον τὸ ἡμι-
κλήριον, εἴ περ ἀληθῆ λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν 25
αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μηδέν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν
ὡμολόγουν, τῶν νόμων ἐμοὶ πάντων αὐτῶν δεδωκό-
των τὴν κληρονομίαν; πότερα δ' οὐκ ἦν μοι λαχεῖν,
εἰ μὴ πείσαιμι τούτους; ἀλλ' ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ
δίδωσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε τοῦτο οὐκ ἦν αὐτοῖς εἰ-
πεῖν. ἀλλ' εἶχόν τινά μοι μαρτυρίαν τοῦ πράγματος,
ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρουν, οὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι
τούτων; ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφισβήτουν, οὐ κατὰ δό-
σιν, ὥστ' οὐδὲν ἔδει μαρτύρων. Ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε 26
κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ' ἔζη Στρατοκλῆς,
μήτε ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν ἐπιδικασάμενος τού-
των μηδέν, μήτε εἰκὸς ἦν μεταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡμι-
κλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπέδοτε δ' ὑμεῖς ἐπιδικά-
σαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον, οἱ δὲ μήτε ἔλαχον
τῶν αὐτῶν μήτ' ἀμφισβητῆσαι πώποτ' ἠξίωσαν, πῶς
χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους; ἐγὼ
μὲν οἴομαι οὐδαμῶς· προσποιεῖται τοίνυν οὗτος (ἐπει- 27
δὴ τοῦτ' εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τοῦ ἡμικληρίου
τότε τὴν δίκην οὐκ ἐλάγχανον) τοῦ μὲν μὴ λαχεῖν
πρὸς ἐκείνους ἐμὲ εἶναι αἴτιον ὡς ὁμολογήσαντα με-
ταδώσειν, ὥστε διὰ τοῦτ' οὐ παρακαταβάλλειν αὐ-
τοῖς, τῆς δὲ πρὸς ἐμὲ λήξεως ἐμποδὼν εἶναι τοὺς
νόμους (οὐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρό-
πων), οὐδέτερ' ἀληθῆ λέγων. οὔτε γὰρ ἂν νόμον 28
δείξειεν ὃς κωλύει τοῦτον ὑπὲρ τοῦ παιδὸς δίκην
παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἐναντιούμενος
οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ καὶ γραφὰς κατ' ἐμοῦ δέδωκεν,
οὕτω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι καὶ τῷ παιδὶ πεποίηκεν·

οὔτ᾽ αὖ διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς προσήκουσι τοῦ κλή-
ρου οὐκ ἐλάγχανον, ὡς ἐμοῦ μεταδώσειν ὁμολογήσαν-
τος, ἀλλ᾽ ὅτι οὐδ᾽ ὁτιοῦν αὐτοῖς τούτων τῶν χρημά-
29 των προσῆκεν. εὖ δ᾽ οἶδ᾽ ὅτι οὐδ᾽ εἰ συνεχώρουν
τῷ παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασαμένῳ παρ᾽ ἐμοῦ τὸ ἡμι-
κλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ᾽ ἐποίησαν οὐδ᾽ ἐπεχείρη-
σαν, εἰδότες ὅτι, ὅτ᾽ ἐν τῇ ἀγχιστείᾳ μὴ ὄντες εἶχόν
τι τῶν μὴ προσηκόντων, τοῦτ᾽ ἂν ὑπὸ τῶν ἐγγύτατα
γένους ῥᾳδίως ἀφῃρέθησαν. ὅπερ γὰρ καὶ πρότερον
εἶπον, οὐ δίδωσι μεθ᾽ ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τὸ
παράπαν τὴν ἀγχιστείαν | ὁ νόμος, ἀλλὰ τοῖς πρὸς
30 μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος. ἧκεν ἂν οὖν ἐπ᾽ αὐτὰ
τοῦτο μὲν ὁ Γλαύκων ὁ τοῦ Ἁγνίου ἀδελφός, πρὸς
ὃν μὴ ὅτι γένος εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω
τῆς ἀγχιστείας ἐφαίνοντ᾽ ἂν ὄντες, τοῦτο δ᾽, εἰ μὴ
ἐβούλετο οὗτος, ἡ Ἁγνίου κἀκείνου μήτηρ, προσῆ-
κον καὶ αὐτῇ τῆς ἀγχιστείας τοῦ αὑτῆς υἱέος, ὥσθ᾽
ὁπότ᾽ ἠγωνίζετο πρὸς τοὺς μηδὲν γένει προσήκοντας,
φανερῶς ἂν ἔλαβε τὸ ἡμικλήριον παρ᾽ ὑμῶν, τοῦτο
31 τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων αὐτῇ δεδωκότων. οὐ-
κοῦν διὰ ταῦτ᾽ οὐκ ἐλάγχανεν, οὐχ ὡς δι᾽ ἐμὲ ἢ
τοὺς νόμους κωλυόμενος, ἀλλὰ ταύτας προφάσεις
ποιούμενος ἐπὶ ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν, ἐξ
ὧν γραφὴν γραψάμενος καὶ ἐμὲ διαβάλλων ἐλπίζει
χρήματα λήψεσθαι καὶ ἐμὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλάξειν.
καὶ οἴεται δεινοῦ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι
ταύταις ταῖς παρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώσας μὲν
οὐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὑτοῦ, διαπραξάμενος δ᾽ ἃ βού-
λεται καὶ τὰ τοῦ παιδὸς ἀδεῶς ἤδη διαφορήσει.

32 Οὐκοῦν οὐ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς τοῖς τούτου λό-
γοις τὸν νοῦν, οὐδ᾽ ἐπιτρέπειν, οὐδ᾽ ἐθίζειν εἶναι
γραφὰς περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν.

ἁπλᾶ γὰρ τὰ δίκαια κατανόησαί ἐστι καὶ γνώριμα
μαθεῖν· ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν καὶ παρακαταθέ-
μενος ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν
ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων. τί οὖν ἔστι
ταῦτα, καὶ τί διορίζομαι; εἰ μὲν κατ' ἀγχιστείαν τῶν 33
Ἁγνίου μετεῖναί φησι τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου, λα-
χέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, κἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, λα-
βέτω· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ
τοῦτο ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαί με τῷ παιδὶ
μεταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδὲν δι-
κασάσθω, κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ' ἤδη
πραξάσθω· δίκαιον γὰρ οὕτως ἐστίν. εἰ δὲ μήτε 34
πρὸς ἐμὲ μήτε κατ' ἐμοῦ δίκην εἶναί φησι τῷ παιδί,
τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω, κἂν ἔχῃ δεῖξαι, λαβέτω
καὶ οὕτω τὸ μέρος τῶν χρημάτων. εἰ δ' αὖ μήτ'
ἐπιδικάσασθαί φησι δεῖν τοῦ ἡμικληρίου μήτε μὴν
δικάσασθαι, ἀλλ' ἤδη εἶναι ταῦτα τοῦ παιδός, ἀπο-
γραφάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν
ἐκείνου χρημάτων, ἣν ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξει με
ταῦτα ὡς ὄντα τοῦ παιδός. ταῦτα μεγάλα δίκαιά 35
ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὐ μὰ Δία οὐ
γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας ἰδίας εἶναι πεποι-
ήκασιν, οὐδὲ κινδυνεύειν περὶ τοῦ σώματος, ὅτι οὐ
μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ ψήφῳ κρατήσας ἐγὼ
τοὺς ἔχοντας οὕτω παρ' ὑμῶν ἔλαβον· ἀλλ' εἴ τι
τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς εἶχον καὶ κα-
κῶς διέθηκα ὥστ' ἐκεῖνον κακοῦσθαι, τότε ἄν μοι κατὰ
ταύτην προσῆκε κρίνεσθαι τὴν γραφήν, οὐ μὰ Δί'
οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς.

Ὅτι μὲν οὖν οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν δίκαιον πε- 36
ποίηκεν οὔτε περὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς οὐδὲν εἴρηκεν,
ἅπαντα δὲ δεινῶς πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων

καὶ τοὺς νόμους παράγων καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ
τὸ δίκαιον περιγενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς
οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀλλ' ὁμοίως εἰδέναι πάντας, ὥστ'
37 οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δέ,
ὦ ἄνδρες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῶν λόγων ποιού-
μενον περὶ τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν καὶ περὶ τὴν ἐμήν,
καὶ τὰ μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα δεξιόντα,
περὶ δ' ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ κατασκευάσαντα,
καί τινα κακίαν κατηγοροῦντα, ὡς ἐγὼ τεττάρων οὐ-
σῶν Στρατοκλέους θυγατέρων οὐδεμιᾷ τολμῶ συν-
ευπορῆσαι προικός, καὶ ταῦτ' ἔχων (ὥς οὗτός φησι)
38 τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν·
ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τινα φθόνον
γενήσεσθαι παρ' ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων
χρημάτων, τοῖς δὲ παισὶν ἔλεον, ἂν ἄποροι παρ'
ὑμῖν εἶναι δόξωσιν. οὔκουν ἀγνοῆσαι δεῖ περὶ αὐ-
τῶν ὑμᾶς οὐδέν, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ ταῦτα μαθεῖν,
ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ψεύδεται, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων
| ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ ἄν, ὦ ἄνδρες, πάντων ὁμολογή-
σαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέους ἄπορα τὰ
πράγματα καταλιπόντος αὐτὸς εὔπορος ὢν καὶ μηδε-
μίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοίμην τῶν ἐκείνου
39 παίδων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐτοῖς τὰ ὄντα τῶν
ἐμῶν καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦτα τοσαῦτ' ἐστὶν ὥστε
καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διαθεῖναι καλῶς καὶ τὸν
παῖδα ἐκ τῶν λοιπῶν μηδὲν ἧττον εἶναι πλούσιον,
ἐπιμελοῦμαί τε τοῦτον τὸν τρόπον αὐτῶν· ὥστε καὶ
πολλῷ πλείω γενέσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν οὐκ
ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ μὴ τἀμαυτοῦ προστίθημι τού-
τοις, σῴζων δὲ τὰ τούτων καὶ πλείω ποιῶν δικαίως
40 ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, ῥᾳδίως ἐπι-

δείξω. πρῶτον μὲν οὖν τὰ τῆς οὐσίας διέξειμι, μετὰ δὲ ταῦτα ὡς καὶ διοικεῖν ἀξιῶ τὰ τοῦ παιδός.

Στρατοκλεῖ γὰρ κἀμοὶ τὰ μὲν ὑπάρξαντα πατρῷα τοσαῦτα ἦν, ὥστε εἶναι μὲν ἱκανά, λειτουργεῖν δὲ μὴ ἄξια. τεκμήριον δέ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν ἐπὶ τῇ γυναικὶ προῖκα ἔλαβε, τοσαύτη δὲ προὶξ οὐκ ἂν εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρα- 41
τοκλεῖ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι πλέον ἢ πένθ' ἡμιταλάντων οὐσίαν λαβεῖν· Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφὸς ἀποθνήσκων ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων αὐτοῦ μίαν, καὶ τόν θ' αὑτοῦ ἔδωκεν ἀγρὸν τὸν Ἐλευσῖνι δυοῖν ταλάντοιν, πρόβατα ἑξήκοντα, αἶγας ἑκατόν, ἔπιπλα, ἵππον λαμπρὸν ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖ- 42
νος γενόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα κατέλιπε πέντε ταλάντων οὐσίαν καὶ τρισχιλίων δραχμῶν σὺν τοῖς ἑαυτοῦ πατρῴοις, χωρὶς ἐκείνης ἧς Θεοφῶν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἔδωκεν, ἀγρὸν μὲν Θριᾶσι πένθ' ἡμιτάλαντα εὑρίσκοντα, οἰκίαν δὲ Μελίτῃ τρισχιλίων ἐωνημένην, ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι πεντακοσίων. ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις τοῦ μὲν ἀγροῦ δώδεκα μναῖ, τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς, αἳ πεντεκαίδεκα μναῖ συναμφότερα γίγνονται· χρέα δ' ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα περὶ τετρακισχιλίας, ὧν τὸ ἔργον ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς ἑπτακόσιαι καὶ εἴκοσι δραχμαὶ γίγνονται τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἑκάστου. πρόσοδος μὲν αὕτη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ 43
καὶ πρός· χωρὶς δὲ τούτων κατέλιπεν ἔπιπλα, πρόβατα, κριθάς, οἶνον, ὀπώρας, ἐξ ὧν ἐνεπόλησαν τετρακισχιλίας ἐννακοσίας· ἔτι δὲ ἔνδον ἐνναποσίας δραχμάς. πρὸς δὲ τούτοις ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα, μικροῦ δεούσας χιλίας δραχμάς, μαρτύρων ἐναντίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τοῦ παιδός, ἀπεγρά-

φατο. καὶ οὔπω λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη
μὲν οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ τὰ φανερὰ καὶ
τὰ ὑπὸ τούτων ὁμολογούμενα. Κάλει δέ μοι τῶν εἰ-
ρημένων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

44 Ἡ μὲν τοίνυν Στρατοκλέους οὐσία καὶ πλείων
ταύτης ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομέ-
νων ὑπὸ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους· ἡ δ' ἐμὴ
πόση τις; χωρίον ἐν Οἰνόῃ πεντακισχιλίων καὶ Προσ-
παλτοῖ τρισχιλίων, καὶ οἰκία ἐν ἄστει δισχιλίων,
πρὸς δὲ τούτοις ὁ κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπε, περὶ
δύο τάλαντα· οὐ γὰρ ἂν οἶδ' ὅτι πλέον εὕροι τούτου.
ταῦτ' ἐστὶ τρία τάλαντα καὶ τετρακισχίλιαι μόνον,
45 δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐλάττω τῶν τοῦ παιδός. κἀγὼ
μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τοῦ υἱέος τοῦ ἐκποιηθέν-
τος εἰς ταῦτα, τοῖς τοῦ παιδὸς δὲ οὐ προσέθηκα τὴν
Θεοφῶντος οὐσίαν, πένθ' ἡμιταλάντων οὖσαν, ἐφ'
ᾗ ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ· ῥᾳδίως γὰρ ἂν εὑ-
ρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ'
ἐκεῖνα ἀφῄρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος ὃν Ἁ-
γνίας κατέλιπεν, οὗτος οὔπω βέβαιός ἐστι· δίκαι γὰρ
ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν, κελεύει δ' ὁ νόμος, ἐὰν
46 ἁλῷ τις τῶν ψευδομαρτυριῶν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἶναι
περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις· τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογη-
μένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατοκλῆς.
Ὅτι δὲ τοσαῦτά ἐστι τἀμὰ σὺν τοῖς τοῦ ἐκποιήτου
υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι περὶ τῶν
Ἁγνίου, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα | ἑκατέρας τῆς οὐσίας
ἡμῶν ἐστιν; ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα ὥστε μηδεμίαν γενέ-

σθαι περὶ τοὺς Στρατοκλέους παῖδας. οὐκ ἄξιον τοῖς
τούτου λόγοις πιστεύειν, ὃς τοσαύτης οὐσίας καταλε-
λειμμένης ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ'
ἐμοῦ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς
ἐγὼ τρεῖς κλήρους εἰληφὼς καὶ πολλῶν χρημάτων
εὐπορῶν ἀφανίζω τὴν οὐσίαν, ἵν' ὡς ἐλάχισθ' ὑμεῖς
αὐτῶν ἀπολαύητε. τοῖς γὰρ μηδὲν δίκαιον ἔχουσι
περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν ἀνάγκη πορίζεσθαι τοι-
ούτους λόγους, ἐξ ὧν διαβάλλοντες πλέον ἔχειν δυ-
νήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ μάρτυρές ἐστε πάν- 48
τες ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοί, Χαιρέλεως
καὶ Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν ἀλλὰ
τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ
ἴστε ὅτι τὸ χωρίον ἀποδόμενος καὶ τριήρη πριάμενος
καὶ ταύτην πληρωσάμενος εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν·
οὐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ λόγον ἐν
τῷ δήμῳ παρέσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ' εἰρήνης
ἐκεῖνος πρὸς Λακεδαιμονίους ποιήσειε. Χαιρέλεως 49
δὲ τὸ Προσπαλτοῖ χωρίον κατέλιπεν, ὃ πλέον οὐκ ἂν
εὕροι τριάκοντα μνῶν. συνέβη δὲ τὸν μὲν ταῦτα κα-
ταλιπόντα τελευτῆσαι πρότερον ἢ Μακάρτατον, ἐκεῖ-
νον δὲ μετὰ ταύτης τῆς οὐσίας, ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν·
ἅπαντα γὰρ καὶ τὴν τριήρη καὶ αὐτὸν κατὰ τὸν πόλε-
μον ἀπώλεσε. καταλειφθέντος δὲ τοῦ Προσπαλτοῖ
χωρίου καὶ γιγνομένου τῆς ἐκείνων ἀδελφῆς, ἐμῆς
δὲ γυναικός, ἐπείσθην ὑπ' ἐκείνης εἰσποιῆσαι Μα-
καρτάτῳ τὸν ἕτερον τῶν παίδων· οὐχ ἵνα μὴ λει-
τουργοίην, εἰ προσγένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοί- 50
ως γὰρ καὶ εἰσποιήσαντος τοῦτό γ' ὑπῆρχεν· οὐδὲ
γὰρ ἐλειτούργουν διὰ τοῦτό γ' ἧττον οὐδέν, ἀλλὰ
καὶ τῶν εἰσφερόντων ἦν καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα
ὑμῖν ἅπαντα ποιούντων. ὁ δὲ ὡς περὶ ἀχρήστου μὲν

πλουσίου δὲ ἐπὶ διαβολῇ ποιεῖται τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ' ἓν κεφάλαιον ἐρῶ πάντων μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ' ὅτι δόξει δίκαιον. κοινώσασθαι γὰρ ἐθέλω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ τοῦ παιδός, καὶ εἴτε πολλὰ εἴτ' ὀλίγα ἐστίν, ἐν κοινῷ γενομένης λάβωμεν τὰ ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον ἔχῃ ἅτερος τοῦ ἑτέρου τοῦ προσήκοντος· ἀλλ' οὐκ ἐθελήσει.

ΛΕΙΠΕΙ.

12.

ΥΠΕΡ ΕΥΦΙΛΗΤΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὸν Ἐρχιέων δῆμον εἰς τὸ δικαστήριον προσκαλεῖταί τις τῶν ἀποψηφισθέντων ὡς ἀδίκως τῆς πολιτείας ἀπελαυνόμενος. ἐγράφη γάρ δή τις ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νόμος, ἐξέτασιν γενέσθαι τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους, τὸν δὲ ἀποψηφισθέντα ὑπὸ τῶν δημοτῶν τῆς πολιτείας μὴ μετέχειν, τοῖς δὲ ἀδίκως ἀποψηφισθεῖσιν ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον εἶναι προσκαλεσαμένοις τοὺς δημότας, καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐξελεγχθῶσι, πεπρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ τὰ χρήματα εἶναι δημόσια. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Εὐφίλητος, προσκαλεσάμενος τοὺς Ἐρχιέας ὡς ἀδίκως καταψηφισαμένους αὐτοῦ, τὸν ἀγῶνα τόνδε διατίθεται. προείρηται μὲν δὴ τὰ πράγματα ταῦτ' ἀκριβῶς καὶ πεπίστωται διὰ τῶν μαρτύρων· οἷς δὲ βεβαίας βούλεται ποιῆσαι τὰς μαρτυρίας, τάδ' ἐστίν, ὡς μὲν ἐγὼ δόξης ἔχω, πάντ' ἀκριβῶς ἐξειργασμένα, κρινέτω δὲ ὁ βουλόμενος εἰ τὰ προσήκοντα ἔγνωκα περὶ αὐτῶν.

Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν ἀλλὰ

καὶ τῶν συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων.
σκέψασθε δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος ἕνεκεν
ἂν ψεύδοιτο καὶ τοῦτον μὴ ὄντα αὑτοῦ υἱὸν εἰσεποι-
εῖτο. πάντας γὰρ εὑρήσετε τοὺς τὰ τοιαῦτα πράτ- 2
τοντας ἢ οὐκ ὄντων αὐτοῖς γνησίων παίδων ἢ διὰ
πενίαν ἀναγκαζομένους ξένους ἀνθρώπους εἰσποι-
εῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ' αὐτῶν δι' αὐτοὺς
Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τούτων οὐ-
δέτερον ὑπάρχει· γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο
υἱεῖς ἐσμεν, ὥστε οὐκ ἄν γε δι' ἐρημίαν τοῦτον εἰσε-
ποιεῖτο. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς 3
παρὰ τούτου δεόμενος· ἔστι γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανός,
καὶ χωρὶς τούτου μεμαρτύρηται ὑμῖν τοῦτον ἐκ παι-
δίου τρέφων καὶ ἀσκῶν καὶ εἰς τοὺς φράτορας εἰσά-
γων, καὶ ταῦτα οὐ μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε
τόν γε πατέρα ἡμῶν οὐκ εἰκός ἐστιν, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, μηδὲν ὠφελούμενον οὕτως ἀδίκῳ πράγματι
ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐμέ γε οὐδεὶς ἀνθρώ- 4
πων οὕτω τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι, ὥστε τούτῳ
μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα διὰ πλειόνων
διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἀμφισβητῆσαί μοι ἐξου-
σία γένοιτ' ἂν ὕστερον ὡς οὐκ ἔστιν ἀδελφὸς οὗτος
ἐμοῦ· οὐδεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν ἐμὴν φωνὴν ἀνάσχοιτ'
ἂν ἀκούων, εἰ νῦν μὲν ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς
μαρτυρῶ ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτερος, ὕστερον δὲ
φαινοίμην τούτοις ἀντιλέγων. οὐ μόνον τοίνυν ἡμᾶς, 5
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰκός ἐστι τἀληθῆ μεμαρτυρη-
κέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς. ἐνθυμήθητε
γὰρ πρῶτον μὲν ὅτι οἱ τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν ἔχοντες
οὐκ ἄν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ τούτου τὰ ψευδῆ· μη-
τρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγένετο ταῖς ἡμετέραις
ἀδελφαῖς, εἰώθασι δέ πως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαφέρε-

σθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι· ὥστε
εἰ οὗτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν τῇ μητρυιᾷ καὶ
οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρός, οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν
6 εἴασαν [καὶ ἐπέτρεψαν]. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ὁ θεῖος
πρὸς μητρὸς ἡμῖν ὤν, τούτῳ δὲ οὐδὲν προσήκων δή-
που τῇ τούτου μητρὶ ἠθέλησεν ἄν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, μαρτυρῆσαι ψευδῆ μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γί-
γνεται βλάβη περιφανής, εἴ περ ξένον ὄντα τοῦτον
εἰσποιοῦμεν ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, πρὸς τούτοις πῶς ἄν τις ὑμῶν κατα-
γνοίη ψευδομαρτυριῶν Δημαράτου τουτουὶ καὶ Ἡγή-
μονος καὶ Νικοστράτου, οἳ πρῶτον μὲν οὐδὲν αἰσχρὸν
οὐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ' οἰκεῖοι
ὄντες ἡμῖν καὶ εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας μεμαρτυρήκα-
σιν Εὐφιλήτῳ τουτῳὶ τὴν αὑτοῦ συγγένειαν ἕκαστος.
7 ὥστε ἡδέως κἂν τῶν ἀντιδικούντων ἡμῖν τοῦ σεμνο-
τάτου πυθοίμην, εἰ ἄλλοθέν ποθεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι
αὑτὸν Ἀθηναῖον ἢ ἐκ τούτων ὧν καὶ ἡμεῖς Εὐφίλη-
τον ἐπιδείκνυμεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλο τι
ἂν αὐτὸν ἢ ὅτι ἡ μήτηρ ἀστή τέ ἐστι καὶ ὁ πατήρ,
καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγει, παρέχοιτ' ἂν αὐτῷ τοὺς
8 συγγενεῖς μάρτυρας. εἶτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
μὲν οὗτοι ἐκινδύνευον, ἠξίουν ἂν τοῖς αὑτῶν οἰκείοις
ὑμᾶς πιστεύειν μαρτυροῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς κατηγό-
ροις· νυνὶ δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχομένων ἀξιώ-
σουσιν ὑμᾶς τοῖς αὑτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλλον ἢ
τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλήτου καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ καὶ
τοῖς φράτορσι καὶ πάσῃ τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ; καὶ
μὴν οὗτοι μὲν οὐδ' ἐν ἑνὶ κινδυνεύοντες ἰδίας ἔχ-
θρας ἕνεκα ποιοῦσιν, ἡμεῖς δὲ πάντας ὑποδίκους
9 ἡμᾶς αὐτοὺς καθιστάντες μαρτυροῦμεν. καὶ πρὸς

ταῖς μαρτυρίαις, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν ἡ τοῦ Εὐφιλήτου μήτηρ, ἣν οὗτοι ὁμολογοῦσιν ἀστὴν εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐβούλετο ἐπὶ Δελφινίῳ ἦ μὴν τουτονὶ Εὐφίλητον εἶναι ἐξ αὑτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου πατρός. καίτοι τίνα προσῆκε μᾶλλον αὐτῆς ἐκείνης τοῦτο εἰδέναι; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν εἰκός ἐστι μετὰ τὴν τούτου μητέρα ἄριστα τὸν αὑτοῦ υἱὸν γιγνώσκειν, οὗτος καὶ τότε καὶ νυνὶ βούλεται ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τουτονὶ υἱὸν εἶναι αὑτοῦ ἐξ ἀστῆς καὶ γαμετῆς γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν, ὦ ἄνδρες δι- 10
κασταί, ἐγὼ ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαέτης ὤν, ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον, ὅτε οὗτος ἐγένετο, ἕτοιμος δ' εἰμὶ ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τουτονὶ ἀδελφὸν εἶναι ἐμαυτοῦ ὁμοπάτριον. ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίως ἂν καὶ τοὺς ἡμετέρους ὅρκους πιστοτέρους νομίζοιτε ἢ τοὺς τούτων λόγους· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀκριβῶς εἰδότες ὀμόσαι περὶ αὐτοῦ θέλομεν, οὗτοι δὲ ταῦτα ἀκηκοότες παρὰ τῶν τούτου διαφόρων ἢ αὐτοὶ πλάττοντες λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις, 11
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡμεῖς μὲν τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα, οἷς οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν· οὗτοι δέ, ἐπειδὴ ἔλαχεν ὁ Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετελεύτηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος οὐκ ἐδυνήθησαν οὐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν ὡς οὑτοσὶ ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ διαιτῶσι μέγιστα σημεῖα ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους, καὶ κατεδιῄτησαν αὐτῶν ἀμφοτέρων. Καί μοι λαβὲ τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὦφλον τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτοι μέγα τοῦτ' ἂν ἔφησαν εἶναι σημεῖον ὡς οὐκ ἔστιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν ἀπεδιῄτησαν, οὕτω τὸ νῦν ἡμῖν τοὐναντίον εἶναι μαρτύριον, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ ἀδικεῖν τοῦτον Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κυρίως πρῶτον ἐγγραφέντα ὕστερον ἐξαλείψαντες. Ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος καὶ πολίτης ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συστάντων, ἱκανῶς οἴομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκηκοέναι.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

I. ΠΡΟΣ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΠΟΛΙΔΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

1. *Μετὰ ταύτην τοίνυν τὴν ἀπόκρισιν ἑτέραν διαθήκην ἐκόμισαν, ἣν ἔφασαν Ἀρχέπολιν ἐν Λήμνῳ διαθέσθαι.* Suid. v. *διάθεσις* I p. 1278 extr. et 1279. Bernh.

2. *Διαθηκῶν δὲ τεττάρων ὑπ' αὐτῶν ἐσκευοποιημένων.* Pollux 10 § 15.

II. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΥ.

3. *Κατέλιπεν ἐν τῷ χωρίῳ γέροντας καὶ ἀναπήρους.* Pollux 2 § 61.

III. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΤΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ.

Ὑπόθεσις.

Ὁ Ἰσαῖος ἐν ἀμφισβητήσει χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει τῇ ἀρχῇ.

4. *Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν, εἰ δὲ μή, τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν πρὸς οὓς ἂν οὐδὲν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότατον συμβέβηκεν· ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, οὓς περιορᾶν μὲν ἀποστεροῦντας ου ῥᾴδιον, ἀπέχθεσθαι δὲ αηδές, μεθ' ων ἀνάγκη καὶ θύειν καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. πρὸς μὲν οὖν πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος αὐτοῖς πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν· ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων οὐχ ἡγούμην δεῖν κατοκνῆσαι δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων. δέομαι οὖν ὑμῶν συγ-*

γνώμην ἔχειν, εἰ καὶ νεώτερος ὢν λέγειν ἐπὶ δικαστηρίου τετόλμηκα· διὰ γὰρ τοὺς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸν ἐμαυτοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν περὶ τοῦ πράγματος. Dionys. Hal. V p. 603. Reisk. coll. p. 605.

IV. ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΥΒΡΕΩΣ.

5. *Ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὢν ἡμῖν, συντυγχάνουσι τῷ Ἕρμωνι εἰς Βόθυνον ἀπιόντι.* Bekkeri anecd. p. 173, 26.

V. ΠΡΟΣ ΔΙΟΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

6. *Ἀποφανῶ γὰρ ὑμῖν, ὡς οὐκ ἔστι τῆς ἐπικλήρου τὸ χωρίον τοῦτο οὐδ' ἐγένετο πώποτε, ἀλλ' ὡς ἦν πατρῷον Λυσιμένει τῷ πατρὶ Μενεκράτους· ὁ δὲ Λυσιμένης ἔσχε τὰ πατρῷα πάντα.* Suid. v. *πατρῴων.* II. 2 p. 146. Bernh.

VI. ΠΡΟΣ ΔΙΟΦΑΝΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

7. *τὸ μὲν παρὸν τὸ δὲ παρ' ἑτέρων μεταλαβεῖν παρηγγύησεν.* Harpocr. v. *παρηγγύησεν καὶ παρηγγυηθέντος* (p. 148 Bekk.)

8. *τὰ μὲν ἐμοῦ διαλύσαντος, β´ τάλαντα καὶ λ´ μνᾶς, τὰ δὲ τοῦ γεωργοῦ παρεγγυηθέντος.* Harpocr. l. d.

VII. ΠΡΟΣ ΔΩΡΟΘΕΟΝ ΕΞΟΥΛΗΣ.

9. *Εἰς τοσοῦτον πονηρίας ὁμοῦ καὶ τόλμης ἐλήλυθε.* Suid. v. Ὁμοῦ II. 1 p. 1115. Bernh.

VIII. ΚΑΤ' ΕΛΠΑΓΟΡΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΦΑΝΟΥΣ.

10. *οἳ μετὰ τὰ ἐκ Πειραιῶς, ὡς ἐγὼ ἀκούω, σύνδικοι ἦσαν, πρὸς οὓς τὰ δημευόμενα ἀπεφέρετο.* Harpocr. v. *σύνδικοι* (p. 173. Bekk.).

IX. ΠΡΟΣ ΕΡΜΩΝΑ ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣ.

11. *Ἑρμοκράτην δὲ εἰς τὸ ἀναγκαῖον ἐνέβαλε φάσκων ἀπελεύθερον εἶναι, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκε πρὶν τριάκοντα δραχμὰς ἐπράξατο.*

X. ΠΡΟΣ ΕΥΚΛΕΙΔΗΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΛΥΣΕΩΣ.

12. *μικρὸν δ' ἄνω τοῦ Τρικεφάλου παρὰ τὴν Ἑστίαν ὁδόν.* Harpocr. v. *τρικέφαλος* (p. 178. Bekk.).

13. *οὐκ ἂν τὰ ἴδια τὰ ἐμαυτοῦ.* Prisciani instit. 17 c. 18 p. 70. Krehl.

XI. ΠΡΟΣ ΕΥΚΛΕΙΔΗΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ.

14. *Ὅτι τὰ ἐπικηρυττόμενά τισι χρήματα ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐτίθετο.* Harpocr. v. *ὅτι* (p. 141. Bekk.).

XII. ΥΠΕΡ ΕΥΜΑΘΟΥΣ, ΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ.

Ὑπόθεσις.

Ἔστι τις Ἰσαίου λόγος ὑπὲρ Εὐμάθους μετοίκου τινὸς τῶν τραπεζιτευόντων Ἀθήνησιν, ὃν εἰς δουλείαν ἀγόμενον ὑπὸ τοῦ κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα τῶν ἀστῶν ἀφαιρεῖταί τις καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιεῖται περὶ αὐτοῦ. τὸ προοίμιον δέ ἐστι τοῦ λόγου τοιόνδε.

15. *Ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμάθει του-* 1
τῳὶ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως καὶ νῦν, εἴ τι ἔστιν ἐν
ἐμοί, πειράσομαι συσσώζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν· μικρὰ δέ
μου ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν ὡς ἐγὼ προπετείᾳ
ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμάθους πράγματα προσῆλ-
θον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδότου ἄρχοντος, 2
καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς ἄρα τετε-
λευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, οὔσης μοι παρακαταθήκης
παρ' Εὐμάθει τουτῳί, μεταπεμψάμενος τοὺς οἰκείους τε
καὶ φίλους τοὺς ἐμοὺς Εὐμάθης ἐνεφάνισε τὰ χρήματα ἃ
ἦν μοι παρ' αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως.
ἀνθ' ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην τε αὐτῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κα- 3
τασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευπόρησα ἀργυρίου,
καὶ μετὰ ταῦτα ἄγοντος αὐτὸν Διονυσίου ἐξειλόμην εἰς ἐλευ-
θερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπιγένους.
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω. Dionys. Hal. V p. 592
coll. p. 596. R.

16. *Ἔβλαψέ με Ξενοκλῆς ἀφελόμενος Εὐμάθην εἰς ἐλευ-*

θερίαν, ἄγοντος ἐμοῦ εἰς δουλείαν κατὰ τὸ ἐμὸν μέρος. Harpocr. v. ἄγει (p. 2. Bekk.).

17. Ἀλλὰ τὸ πρωιζόν, ὦ ἄνδρες δικασταί· τουτὶ γὰρ παντελῶς ἐμποδών ἐστι. Suid. v. ἐμποδών (I. 2 p. 215 in. Bernh.). Lex. Bachm. I. p. 118. Etym. M. p. 336.

XIII. ΠΡΟΣ ΙΣΧΟΜΑΧΟΝ.

18. Οὐδεὶς Λυσίδης ἐστὶ τῶν διακοσίων καὶ χιλίων. Harpocr. v. χίλιοι διακόσιοι (p. 184. Bekk.).

XIV. ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΝ.

19. Οὐ μὴν ἀλλὰ τούτου πάντα ὁμοῦ ταῦτα ἐπιτάξαντος. Suid. v. ὁμοῦ II. 1 p. 1115 Bernh.).

XV. ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΦΩΝΤΟΣ.

20. ἑξακοσίαις δραχμαῖς ἐπιτρίταις. Harpocr. v. ἐπιτρίταις (p. 84. Bekk.).

XVI. ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΔΩΝΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

21. τό τε βαλανεῖον τὸ παρ' Ἀνθεμοκρίτου ἀνδριάντα. Harpocr. v. Ἀνθεμόκριτος (p. 21. Bekk.).

XVII. ΥΠΕΡ ΚΑΛΥΔΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΑΓΝΟΘΕΟΝ ΕΞΟΥΛΗΣ.

Ὑπόθεσις.

Ὁ Ἰσαῖος ἐπιτρόπῳ τινὶ συντάξας ἀπολογίαν ὑπό του τῶν ἀδελφιδῶν κρινομένῳ τοιαύτῃ κέχρηται ἀρχῇ.

1 22. Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ λίαν οὕτως Ἁγνόθεον πρὸς χρήματ' ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ δίκας τοιαύτας λαγχάνειν, ἀλλ' ὄντα γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον τῆς πατρῴας οὐσίας, οὐ μικρᾶς ἀλλ' ἱκανῆς ὥστε καὶ λειτουργεῖν, ὑφ' ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ' ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν, ἵνα βελτίων τ' ἐδόκει πᾶσιν εἶναι σώζων αὐτὴν καὶ πλείω ποιῶν χρησιμώτερον ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν ἑαυ-
2 τόν. ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνήρηκε καὶ πέπρακε καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς ουκ ἂν ἐβουλόμην, πιστεύων δ' ἑται-

ρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν, ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν εἶναι νομίζειν ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἰκεῖος ὤν, ἀπολογεῖσθαι δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκε καὶ ἔξω τοῦ πράγματος διαβέβληκεν, ὡς ἂν οὖν δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς ὑμᾶς. Dionys. Hal. V p. 598 coll. 600. — —

23. *Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα πρὸς θεῶν;* 1
οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυ-
ρας; οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δέ γε ἀπιστεῖ-
σθαι τοὺς λόγους τοὺς τούτων; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς
ἐλέγχους; ἀνάγκη μεγάλη. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ μὲν διώ-
κων ταῦτα καὶ τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων, οὗτος δὲ
ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους καθιστάς, ὅπερ ἂν τις πλεονεκτεῖν
βουλόμενος ποιήσειεν. ἐχρῆν δὲ αὐτόν, εἴπερ τι δίκαιον 2
ἐφρόνει καὶ μὴ παρακρούσασθαι τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζή-
τει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ
μαρτύρων ἐλθεῖν καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ,
καὶ τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον· εἰσφορὰς
λογίζῃ πόσας; [τόσας καὶ τόσας.] κατὰ πόσον ἀργύριον
εἰσενηνεγμένας; [κατὰ τόσον καὶ τόσον.] κατὰ ποῖα ψηφίσ-
ματα; [ταυτί.] ταύτας εἰλήφασι τίνες; [οἱ καὶ ταῦτα μαρτυ-
ρήσοντες.] σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσ- 3
φορῶν, τὰ εἰσενηνεγμένα, τοὺς λαβόντας, καὶ εἰ μὲν εὖ
τε . . ., τῷ λόγῳ πιστεύειν, εἰ δὲ μή, νῦν παρασχέσθαι
μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογισάμην αὐτοῖς. Dionys.
Hal. V. p. 606.

XVIII. ΠΡΟΣ ΛΥΣΙΒΙΟΝ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΛΗΡΟΥ.

24. *Τοιαῦτα μέντοι οὗτοι ἐπὶ τῷ τεθνεῶτι σκευοποιοῦντες.* Pollux X § 15.

25. *Ἡγούμεθα γὰρ ἐκείνῃ μὲν τὸν ἐγγυτάτω γένους δεῖν συνοικεῖν, τὰ δὲ χρήματα τέως μὲν τῆς ἐπικλήρου εἶναι, ἐπειδὰν δὲ παῖδες ἐπὶ διετὲς ἡβήσωσιν, ἐκείνους αὐτῶν κρατεῖν.* Suid. v. *τέως* (II. 2 p. 104. Bernh.) coll. eodem Suida v. *ἡβήσαντες* (I. 2 p. 802 sq.).

XIX. ΠΡΟΣ ΟΡΓΕΩΝΑΣ.

26. *μήτε παλίνσκιον γίγνεσθαι τὸ χωρίον.* Harpocr. v. *παλίνσκιον* (p. 143. Bekk.).

27. εἴπερ [γοῦν] ὥριζον ταῖς ἀποφοραῖς ταύταις τῶν ποδῶν ἀλλότριον εἶναι τὸ χωρίον. Harpocr. v. ἀποφοράν (p. 31. Bekk.) et Bekk. anecd. p. 439.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

---

28. Καὶ οὗτος ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ παρεχομένων αὐτῶν μάρτυρας, ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναί φασιν, ἐκείνοις πιστεύειν προσποιεῖται μᾶλλον ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν, ἢ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερόν, ὡς οἵ γε τὸν τούτου πατέρα ἀπεστέρουν ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι δ' οὕτως ἔχοντες οὐκ ἂν ἐδυνήθημεν. Dionys. Hal. V p. 609.

29. Ὧι γὰρ ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων καταλελειτουργηκότα, δανειζομένῳ δ' οὐδεὶς ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον οὐδὲν ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβητήτως, οὗτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες καὶ σφέτερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες ἐκώλυσάν με ἐξ αὐτῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν. Dionys. Hal. V. p. 610.

30. Ἡγοῦμαι μεγίστην εἶναι τῶν λειτουργιῶν τὸν καθ' ἡμέραν βίον κόσμιον καὶ σώφρονα παρέχειν. Stobaei flor. V. 54. (I p. 119. Mein.)

31. Ὅσοι τοὺς ἀδικοῦντας κολάζουσιν, οὗτοι τοὺς ἄλλους ἀδικεῖσθαι κωλύουσιν. Stobaei flor. XXXXVI. 25 (II p. 216. Mein.).

32. Χρὴ τοὺς νόμους μὲν τίθεσθαι σφοδρῶς, πραοτέρως δὲ κολάζειν ἢ ὡς ἐκεῖνοι κελεύουσιν. Stobaei flor. XXXXVIII. 25 (II p. 254. Mein.).

33. Τί δ' ἐπὶ τοιούτων δεῖ μαρτυριῶν, ὧν οἱ δικάζοντες τὰ μὲν αὐτοί εἰσι συνειδότες, ὅτι ὑγίαινεν ὁ παῖς, τὰ δὲ τῶν ἑωρακότων αἰσθανόμενοι μαρτυρούντων, τὰ δὲ ἀκοῇ πυνθανόμενοι; Priscian. 18 c. 20 p. 174. Kr.

34. Ὅταν ἔλθῃ, εἰώθει παρ' ἐμοὶ κατάγεσθαι. Et iterum: ὅταν ἔλθω, παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην. Priscian. 18 c. 25. p. 230. Kr.

35. ἐκ τῆς Ἀναξίωνος γέννας καὶ Πολυαράτου ὄντα. Pollux III § 6.

36. εἰς Ἄρειον πάγον αὐτῷ ἐπέσκημμαι. Pollux VIII § 33.

INDEX NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

